

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Hvordan skriver og reviderer journalister?

Et eksplorativt og kvalitativt casestudie af journalistisk tekstproduktion med fokus på revision af indhold og sprogligt udtryk ved det spanske dagblad El Mundo.

Haugaard, Rikke Hartmann

Publication date:
2016

Document Version
Accepteret manuscript, peer-review version

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Haugaard, R. H. (2016). *Hvordan skriver og reviderer journalister? Et eksplorativt og kvalitativt casestudie af journalistisk tekstproduktion med fokus på revision af indhold og sprogligt udtryk ved det spanske dagblad El Mundo*. Aarhus Universitet.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

HVORDAN SKRIVER OG REVIDERER JOURNALISTER?

Et eksplorativt og kvalitativt casestudie af journalistisk tekstproduktion
med fokus på revision af indhold og sprogligt udtryk
ved det spanske dagblad El Mundo

Ph.d.-afhandling
Rikke Hartmann Haugaard
Februar 2016

Hovedvejleder: Helle Dam-Jensen
Medvejleder: Jan Engberg

Institut for Erhvervs kommunikation
School of Business and Social Sciences, Aarhus Universitet

TAK

At skrive en ph.d.-afhandling er på én og samme tid en rædselsfuldt nervepirrende og en fantastisk berigende proces. Jeg har aldrig bildt mig ind, at jeg ville være særlig god til den rædselsfuldt nervepirrende del. At projektet er lykkedes skyldes i høj grad, at jeg har været så heldig at være omgivet af gode mennesker, som har bidraget til, at det rædselsfulde ikke tog overhånd. Nogle af dem fortjener en særlig tak.

Først en tak til min kollega i den spanske undervisningsgruppe, Pedro, der trak på sit netværk og skabte den indledende kontakt til økonomiredaktionen ved El Mundo, der danner rammerne for afhandlingens studie. En esta relación también les agradezco mucho a los redactores – María Vega, Marisa Recuero, Begoña Ramírez y Pablo Rodríguez Suanzes – y al jefe de sección – Julián González – la voluntad de ayudarme y dedicarme tiempo en una época turbulenta y caótica.

Jeg skylder også en stor tak til Center for Research and Innovation in Translation and Translation Technology (CRITT) ved Copenhagen Business School, særligt Arnt Lykke Jakobsen, Kristian Tangsgaard Hvelplund og Michael Carl, der har været en stor hjælp i forbindelse med generering og analyse af empiri vha. Translog. I am also very grateful for the collaboration and the dialogues with the team behind Inputlog at the University of Antwerp, especially Luuk Van Waes, both in terms of conversion and analysis of the logging data.

Tusind tak til mine vejledere, Helle og Jan. Tak for yderst kompetent, anerkendende og opbyggende vejledning og for at fastholde (mig i) troen på, at jeg nok skulle nå i mål. I har forstået at vejlede både med stor faglighed og med empati, og det sætter jeg stor pris på.

Tak til mine mange gode kollegaer for oprigtig interesse, inspirerende snakke og konstruktiv feedback. Til Anne Lise: Tusind tak for dit engagement og din ildhu, for utrættelig og uvurderlig sparring både på klassifikation og fortolkning af afhandlingens revisioner og på oversættelse af eksempler.

Til Kristine (den skønneste roomie, man kan forestille sig), Matilde og Ulf: Af hjertet tak for morgenmadssdates, frokostsnakke og cocktails. Tak for kvalificeret faglig sparring, opbakning, opmuntring og gode grin. I er de sejeste af de seje og har været glimmeret på grå arbejdsdage. Jeg nyder jeres selskab og ønsker, at vores professionelle veje igen må krydse hinanden.

Tak til familie og netværk for forståelse, rummelighed og omsorg. Tak for legeaftaler, pasning, rengøring og pølsehorn. Tak for hep og klap.

Den allerstørste tak skal lyde til mine fire kære i det lille hus i skoven; Tue, Birk, Dagmar & Lys. Tak for perspektiv. Tak, Tue, for aldrig at tvivle, for at holde med, holde under og holde ud, selv når det har været op ad bakke. Vi klarede det sammen

Kærligst,

Rikke

INDHOLDSOVERSIGT

<u>INDHOLDSOVERSIGT</u>	5
<u>INDHOLDSFORTEGNELSE</u>	7
<u>OVERSIGT OVER FIGURER</u>	14
<u>OVERSIGT OVER SKEMAER</u>	15
<u>1. INDLEDNING</u>	18
1.1 BAGGRUND OG MOTIVATION.....	18
1.2 TEORETISK RAMME	19
1.3 FORMÅL & FORSKNINGSSPØRGSMÅL.....	21
1.4 FORSKNINGSDSIGN OG VIDENSKABSTEORETISK TILGANG	22
1.5 BIDRAG	24
1.6. AFGRÆNSNING	24
1.7 AFHANDLINGENS STRUKTUR	25
<u>2. SKRIVEFORSKNING</u>	27
2.1 RETORISK-NORMATIV RETNING	28
2.2 EKSPRESSIV RETNING	28
2.3 KOGNITIV RETNING.....	29
2.4 KONTEKSTORIENTERET RETNING.....	30
2.5 DE SENERE ÅRS UDVIKLING.....	30
<u>3. SKRIVEPROCESMODELLER</u>	33
3.1 HAYES & FLOWERS SKRIVEMODEL FRA 1980	33
3.2 HAYES' SKRIVEMODEL FRA 2012.....	41
<u>4. REVISION</u>	50
4.1 BEGREBSAFKLARING OG TERMINOLOGI	50
4.2 MODELLERINGER AF DEN KOGNITIVE REVISIONSPROCES	53
4.3 TAKSONOMIER	74
4.4 OPSUMMERING.....	93
<u>5. AFHANDLINGENS METODOLOGI</u>	95
5.1 CASESTUDIET SOM METODISK RAMME.....	95

5.2 METODER TIL UDFORSKNING AF TEKSTPRODUKTION.....	97
5.3 AFHANDLINGENS METODEVALG	104
<u>6. REVISIONER I ONLINE JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: UDVIKLING AF ANALYSEAPPARAT</u>	<u>116</u>
6.1. DEFINITION PÅ OG FORTOLKNING AF REVISIONER	117
6.2. INTRODUKTION TIL PROBLEMATIKKER	119
6.3 OPSUMMERING: KONTINUUM AF SEMANTISK MENINGSFULD KONTEKST	150
<u>7. REVISIONER I ONLINE JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: ANALYSE</u>	<u>152</u>
7.1 CASE 1: MARÍA VEGA.....	157
7.2 CASE 2: MARISA RECUERO	193
7.3 CASE 3: BEGOÑA RAMÍREZ	217
7.4 REVISIONER I ONLINE JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: SAMLET OPSUMMERING OG KONKLUSION PÅ ANALYSERNE.....	236
<u>8. SAMLET KONKLUSION OG DISKUSSION.....</u>	<u>254</u>
8.1 METODE	254
8.2 FORHOLD MELLEM TEORI OG EMPIRI	256
8.3 REVISIONER I JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: EN HOMOGEN PRAKSIS?	258
8.4 AFHANDLINGENS BIDRAG.....	260
<u>LITTERATURLISTE.....</u>	<u>262</u>
<u>RESUMÉ.....</u>	<u>279</u>
<u>SUMMARY.....</u>	<u>280</u>
<u>BILAGSOVERSIGT</u>	<u>281</u>

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDHOLDSOVERSIGT	5
INDHOLDSFORTEGNELSE	7
OVERSIGT OVER FIGURER	14
OVERSIGT OVER SKEMAER	15
1. INDLEDNING	18
1.1 BAGGRUND OG MOTIVATION.....	18
1.2 TEORETISK RAMME	19
1.3 FORMÅL & FORSKNINGSSPØRGSMÅL.....	21
1.4 FORSKNINGSDSIGN OG VIDENSKABSTEORETISK TILGANG	22
1.5 BIDRAG	24
1.6. AFGRÆNSNING	24
1.7 AFHANDLINGENS STRUKTUR	25
2. SKRIVEFORSKNING	27
2.1 RETORISK-NORMATIV RETNING	28
2.2 EKSPRESSIV RETNING	28
2.3 KOGNITIV RETNING.....	29
2.4 KONTEKSTORIENTERET RETNING.....	30
2.5 DE SENERE ÅRS UDVIKLING.....	30
3. SKRIVEPROCESMODELLER	33
3.1 HAYES & FLOWERS SKRIVEMODEL FRA 1980	33
3.1.1 KONTEKST.....	36
3.1.2 SKRIVEPROCES.....	37
3.1.2.1 Planning.....	37
3.1.2.2 Translating	38
3.1.2.3 Reviewing.....	38
3.1.3 DISKUSSION.....	38
3.2 HAYES' SKRIVEMODEL FRA 2012.....	41
3.2.1 RESSOURCENIVEAU.....	42
3.2.2 KONTROLNIVEAU	42
3.2.3 PROCESNIVEAU	43

3.2.3.1 Opgavemiljø	43
3.2.3.2 Skriveproces.....	44
3.2.4 DISKUSSION.....	46
3.2.5 VIDEREUDVIKLING AF HAYES' SKRIVEMODEL: LEIJTEN ET AL. (2014)	47
3.2.5.1 Diskussion.....	49
4. REVISION	50
4.1 BEGREBSAFKLARING OG TERMINOLOGI	50
4.2 MODELLERINGER AF DEN KOGNITIVE REVISIONSPROCES	53
4.2.1 REVISIONSPROCESSEN I HAYES & FLOWER (1980), FLOWER & HAYES (1981) OG HAYES & FLOWER (1983)	53
4.2.2 SCARDAMALIA & BEREITER (1983) CDO-PROCES.....	55
4.2.2.1 Overordnet struktur	55
4.2.2.2 Revisionsprocessen.....	56
4.2.2.3 Diskussion.....	56
4.2.3. FLOWER ET AL.'S (1986) OG HAYES ET AL.'S (1987) REVISIONSMODEL	57
4.2.3.1 Overordnet struktur	59
4.2.3.2 Task Definition (mental repræsentation af opgaven).....	60
4.2.3.3 Evaluation (evaluering)	60
4.2.3.4 Problem Representation (repræsentation af problemet)	61
4.2.3.5 Strategy Selection (valg af strategi).....	61
4.2.3.6 Modify Text and/or Plan (foretag ændring i tekst og/eller plan).....	62
4.2.3.7 Diskussion.....	62
4.2.4 VAN GELDEREN & OOSTDAMS (2004) TEKSTPRODUKTIONSMODEL.....	63
4.2.4.1 Overordnet struktur	64
4.2.4.2 Overordnet repræsentation af opgaven.....	65
4.2.4.3 Langtidshukommelse	66
4.2.4.4 Tekstproduktion	67
4.2.4.4.1 Planner	67
4.2.4.4.2 Translator.....	67
4.2.4.4.3 Rewiever.....	68
4.2.4.4.4 Processering af indhold og sprogligt udtryk i evalueringsprocessen	69
4.3 TAKSONOMIER	74
4.3.1 PRODUKTORIENTEREDE REVISIONSTAKSONOMIER.....	74
4.3.1.1 Faigley & Wittes (1981) revisionstaksonomi	75
4.3.1.1.1 Revision af sprogligt udtryk	77
4.3.1.1.2 Revision af indhold	77

4.3.1.2 Problematikker forbundet med produktorienterede revisionstaksonomier	78
4.3.2 PROCESORIENTEREDE REVISIONSTAKSONOMIER.....	80
4.3.2.1 Lindgren & Sullivans (2006a; 2006b) revisionstaksonomi	82
4.3.2.1.1 Interne revisioner.....	84
4.3.2.1.1.1 Prælingvistiske revisioner	84
4.3.2.1.1.2 Prætekstuelle revisioner	84
4.3.2.1.2 Eksterne revisioner.....	85
4.3.2.1.2.1 Prækontekstuelle revisioner	85
4.3.2.1.2.2 Kontekstuelle revisioner.....	86
4.3.2.1.2.3 Revisionernes effekt på teksten.....	87
4.3.2.1.2.4 Analyse og fortolkning af revisioner på baggrund af <i>keystroke logging</i>	88
4.3.2.1.2.4.1 Pauselængde og <i>bursts</i>	89
4.3.2.1.2.5 Revisionsepisoder.....	90
4.3.2.1.2.5.1 Gentagne revisioner ved samme cursorposition	91
4.3.2.1.2.5.2 Indlejrede revisioner	92
4.3.2.1.2.5.3 Revisionssekvens i allerede skreven tekst.....	93
4.3.2.1.2.5.4 Opsummering.....	93
4.4 OPSUMMERING.....	93
<u>5. AFHANDLINGENS METODOLOGI.....</u>	<u>95</u>
5.1 CASESTUDIET SOM METODISK RAMME.....	95
5.2 METODER TIL UDFORSKNING AF TEKSTPRODUKTION.....	97
5.2.1 ONLINE DIREKTE UDFORSKNING	98
5.2.2 ONLINE INDIREKTE UDFORSKNING	99
5.2.2.1 Keystroke logging.....	99
5.2.2.2 Screen capture	101
5.2.2.3 Eye tracking.....	102
5.2.2.4 Deltagerobservation	103
5.2.3 OFFLINE DIREKTE UDFORSKNING	103
5.2.4 OFFLINE INDIREKTE UDFORSKNING.....	104
5.3 AFHANDLINGENS METODEVALG	104
5.3.1 <i>EL MUNDO</i> : ARBEJDSPLADS, –RUTINER & DELTAGERE.....	105
5.3.2 CASESTUDIETS KVALITATIVE OG KVANTITATIVE METODER.....	107
5.3.3 PILOTTEST	110
5.3.4 GENERERING AF EMPIRI.....	110
5.3.5 EVALUERING AF EMPIRI.....	111
5.3.6 KONVERTERING AF LOGFILER	113

5.3.7 PRÆLIMINÆR ANALYSE	113
--------------------------------	-----

6. REVISIONER I ONLINE JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: UDVIKLING AF ANALYSEAPPARAT **116**

6.1. DEFINITION PÅ OG FORTOLKNING AF REVISIONER **117**

6.2. INTRODUKTION TIL PROBLEMATIKKER **119**

6.2.1 KONTEKSTUELLE REVISIONER OG *COMPLETED SENTENCE*..... 121

6.2.2 KONTEKSTUELLE REVISIONER OG *PRECEDED AND FOLLOWED BY TEXT*

6.2.2.1 Followed by text

6.2.2.2 Preceded by text..... 128

6.2.3 OPSUMMERING

6.2.4 TILFØJELSER I SLUTNINGEN AF EN AFSLUTTET SÆTNING – KONTEKSTUEL ELLER PRÆKONTEKSTUEL REVISION?..... 129

6.2.5 KONTEKSTBRYDENDE REVISIONER..... 132

6.2.5.1 Den arbitrære pauselængde og prækontekstuelle revisioner..... 133

6.2.5.2 Komplekse revisionssekvenser..... 134

6.2.5.3 Tilføjelse af hele sætninger..... 139

6.2.6 PRÆKONTEKSTUELLE REVISIONER

6.2.6.1 Pseudoprækontekstuelle revisioner..... 141

6.2.6.1.1 Udeladelser ved tekstens ende..... 141

6.2.6.1.2 Erstatninger ved tekstens ende..... 142

6.2.6.1.2.1 omfattende revisioner ved tekstens ende..... 143

6.2.6.1.3 Retranskribering ved tekstens ende..... 144

6.3 OPSUMMERING: KONTINUUM AF SEMANTISK MENINGSFULD KONTEKST..... **150**

7. REVISIONER I ONLINE JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: ANALYSE **152**

7.1 CASE 1: MARÍA VEGA..... **157**

7.1.1 REVISIONER UNDER DEN LØBENDE TEKSTPRODUKTION..... 160

7.1.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger

7.1.1.1.1 Revision af indhold

7.1.1.1.2 Revision af sprogligt udtryk

7.1.1.1.2.1 Tilføjelser

7.1.1.1.2.2 Erstatninger

7.1.1.1.3 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger: Opsummering

7.1.1.2 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger

7.1.1.2.1 Revision af indhold

7.1.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk	174
7.1.1.2.4 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger: Opsummering	175
7.1.1.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering	176
7.1.1.3.1 Revision af indhold	177
7.1.1.3.2 Revision af sprogligt udtryk	178
7.1.1.3.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering: Opsummering	179
7.1.1.4 Revisioner under den løbende tekstproduktion: Opsummering.....	179
7.1.2 REVISIONER I DEN SYSTEMATISKE GENNEMGANG	181
7.1.2.1 Revision af indhold.....	184
7.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk	184
7.1.2.2.1 Udeladelse.....	185
7.1.2.2.2 Erstatning.....	185
7.1.2.2.2.1 Modsatrettede revisioner af sprogligt udtryk	186
7.1.2.3 Revisioner i den systematiske gennemgang: Opsummering	187
7.1.3 MARIAS REVISIONER: OPSUMMERING.....	188
7.1.4 MARIAS REVISIONER: KONKLUSION	191
7.1.4.1 Hvad kendetegner Mariás revision af tekstens indhold?	191
7.1.4.2 Hvad kendetegner Mariás revision af tekstens sproglige udtryk?	192
7.1.4.3 Hvad kendetegner forholdet mellem Mariás revision af tekstens indhold og sproglige udtryk?.....	192
7.2 CASE 2: MARISA RECUERO	193
7.2.1 REVISIONER UNDER DEN LØBENDE TEKSTPRODUKTION.....	195
7.2.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger	195
7.2.1.1.1 Revision af indhold	197
7.2.1.1.2 Revision af sprogligt udtryk	197
7.2.1.1.3 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger: Opsummering	199
7.2.1.2 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger	199
7.2.1.2.1 Revision af indhold	201
7.2.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk	201
7.2.1.2.3 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger: Opsummering	203
7.2.1.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering	204
7.2.1.3.1 Revision af indhold	205
7.2.1.3.2 Revision af sprogligt udtryk	206
7.2.1.3.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering: Opsummering	207
7.2.1.4 Revisioner under den løbende tekstproduktion: Opsummering.....	207
7.2.2 REVISIONER I DEN SYSTEMATISKE GENNEMGANG	209
7.2.2.1 Revisioner af indhold	211

7.2.2.2 Revisioner af sprogligt udtryk.....	211
7.2.2.2.1 Udeladelse.....	212
7.2.2.2.2 Erstatning.....	213
7.2.2.3 Revisioner i den systematiske gennemgang: Opsummering.....	213
7.2.3 MARISAS REVISIONER: OPSUMMERING.....	214
7.2.4 MARISAS REVISIONER: KONKLUSION.....	216
7.2.4.1 Hvad kendetegner Marisas revision af tekstens indhold?.....	216
7.2.4.2 Hvad kendetegner Marisas revision af tekstens sproglige udtryk?.....	216
7.2.4.3 Hvad kendetegner forholdet mellem Marisas revision af tekstens indhold og sproglige udtryk?.....	217
7.3 CASE 3: BEGOÑA RAMÍREZ	217
7.3.1 REVISIONER UNDER DEN LØBENDE TEKSTPRODUKTION.....	219
7.3.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger.....	220
7.3.1.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger: Opsummering.....	223
7.3.1.2 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger.....	224
7.3.1.2.1 Revision af indhold.....	225
7.3.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk.....	227
7.3.1.2.3 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger: Opsummering.....	229
7.3.1.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering.....	230
7.3.1.3.1 Revision af indhold.....	231
7.3.1.3.2 Revision af sprogligt udtryk.....	232
7.3.1.3.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering: Opsummering.....	233
7.3.1.4 Begoñas revisioner: Opsummering.....	233
7.3.2 BEGOÑAS REVISIONER: KONKLUSION.....	236
7.3.2.1 Hvad kendetegner Begoñas revision af tekstens indhold?.....	236
7.3.2.2 Hvad kendetegner Begoñas revision af tekstens sproglige udtryk?.....	236
7.3.2.3 Hvad kendetegner forholdet mellem Begoñas revision af tekstens indhold og sproglige udtryk?.....	236
7.4 REVISIONER I ONLINE JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: SAMLET OPSUMMERING OG KONKLUSION PÅ ANALYSERNE.....	236
7.4.1 REVISIONER UNDER DEN LØBENDE TEKSTPRODUKTION.....	238
7.4.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger.....	239
7.4.1.1.1 Revision af indhold.....	240
7.4.1.1.2 Revision af sprogligt udtryk.....	241
7.4.1.2 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger.....	241
7.4.1.2.1 Revision af indhold.....	242
7.4.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk.....	243

7.4.1.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering	245
7.4.1.3.1 Revision af indhold	246
7.4.1.3.2 Revision af sprogligt udtryk	246
7.4.1.4 Revisioner under den løbende tekstproduktion: Opsummering.....	247
7.4.1.4.1 Revision af indhold	248
7.4.1.4.2 Revision af sprogligt udtryk	249
7.4.2 REVISIONER I DEN SYSTEMATISKE GENNEMGANG	250
7.4.2.1 Revision af indhold.....	250
7.4.2.2 Revision af sprogligt udtryk	250
7.4.3 REVISIONER I JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: KONKLUSION	251
7.4.3.1 Hvad kendetegner journalisternes revision af tekstens indhold?	251
7.4.3.2 Hvad kendetegner journalisternes revision af tekstens sproglige udtryk?	252
7.4.3.3 Hvad kendetegner forholdet mellem journalisternes revision af tekstens indhold og sproglige udtryk?.....	252
<u>8. SAMLET KONKLUSION OG DISKUSSION.....</u>	254
8.1 METODE	254
8.2 FORHOLD MELLEM TEORI OG EMPIRI	256
8.3 REVISIONER I JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: EN HOMOGEN PRAKSIS?	258
8.4 AFHANDLINGENS BIDRAG.....	260
<u>LITTERATURLISTE.....</u>	262
<u>RESUMÉ.....</u>	279
<u>SUMMARY.....</u>	280
<u>BILAGSOVERSIGT</u>	281

OVERSIGT OVER FIGURER

Figur 3.1: Hayes & Flowers kognitive skriveprocesmodel (Hayes & Flower 1980: 11) ..	35
Figur 3.2: Hayes' skrivemodell fra 2012 (Hayes 2012b: 371).....	41
Figur 3.3: Leijten et al.'s (2014) opdatering af Hayes' (2012b) skrivemodell (Leijten et al. 2014: 324)	47
Figur 4.1: Scardamalia & Bereiters (1983) CDO-proces (Scardamalia & Bereiter (1983: 70).....	55
Figur 4.2: Flower et al.'s (1986) og Hayes et al.'s (1987) revisionsmodell (Flower et al. 1986: 24; Hayes et al. 1987: 185).....	59
Figur 4.3: Van Gelderen & Oostdams (2004) tekstproduktionsmodell (Van Gelderen & Oostdam 2004: 110)	65
Figur 4.4: Van Gelderen & Oostdams (2004) revisionsmodell (Van Gelderen & Oostdam 2004: 114)	70
Figur 4.5: Faigley & Wittes revisionstaksonomi (Faigley & Witte 1981: 403).....	76
Figur 4.6: Lindgren & Sullivan online revisionstaksonomi (Lindgren & Sullivan 2006a: 39).....	83
Figur 5.1: Metoder til udforskning af tekstproduktionsprocesser	98
Figur 5.2: Økonomiredaktionen på El Mundo	106
Figur 5.3: Skærbillede af Milenium	106
Figur 5.4: Studiets metoder til udforskning af tekstproduktionsprocesser.....	110
Figur 5.5: Synkronisering og fletning af empirisk materiale.....	114
Figur 6.1: Kontinuum af semantisk meningsfuld kontekst	150
Figur 7.1: Oversigt over analyseafsnittenes struktur.....	153
Figur 7.2: Leijten et al.'s (2014) opdatering af Hayes' (2012b) skrivemodell (Leijten et al. 2014: 324).....	156
Figur 7.1.1: Procesgraf over produktion af Mariás artikel 30. april 2012	158
Figur 7.2.1: Procesgraf over produktion af Marisa Recueros artikel 26. april 2012	194
Figur 7.3.1: Procesgraf over produktion af Begoña Ramírez' artikel 27. april 2012.....	218

OVERSIGT OVER SKEMAER

Skema 7.1.1: Oversigt over alle fortolkningsbare revisioner i Marías skriveproces.....	159
Skema 7.1.2: Placering af revisioner i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion i forhold til hvor der ellers produceres tekst	161
Skema 7.1.3: Marías revisioner i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger.....	162
Skema 7.1.4: Marías revisioner af indhold i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger	164
Skema 7.1.5: Marías revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger.....	166
Skema 7.1.6: Marías revisioner i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger	172
Skema 7.1.7: Marías revisioner af indhold i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger	173
Skema 7.1.8: Marías revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger	174
Skema 7.1.9: Marías revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst.....	176
Skema 7.1.10: Marías revisioner af indhold i ikke semantisk meningsfuld tekst.....	177
Skema 7.1.11: Marías revisioner af sprogligt udtryk i ikke semantisk meningsfuld tekst	178
Skema 7.1.12: Marías revisioner efter effekt under den løbende tekstproduktion	180
Skema 7.1.13: Kronologisk præsentation af Marías revisioner og kopiering i den systematiske gennemgang af teksten.....	182
Skema 7.1.14: Marías sætninger der revideres i to tempi	183
Skema 7.1.15: Marías revisioner i den systematiske gennemgang af teksten	184
Skema 7.1.16: Marías revisioner af sprogligt udtryk i den systematiske gennemgang af teksten.....	185
Skema 7.1.17: Marías revisioner efter effekt	189
Skema 7.2.1: Oversigt over alle fortolkningsbare revisioner i Marisas skriveproces.....	195
Skema 7.2.2: Placering af revisioner i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion i forhold til hvor der ellers produceres tekst	196
Skema 7.2.3: Marisas revisioner i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger.....	196

Skema 7.2.4: Marisas revisioner af indhold i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger	197
Skema 7.2.5: Marisas revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger.....	198
Skema 7.2.6: Marisas revisioner i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger	200
Skema 7.2.7: Marisas revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger	201
Skema 7.2.8: Marisas revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst.....	205
Skema 7.2.9: Marisas revisioner af indhold i ikke semantisk meningsfuld tekst.....	205
Skema 7.2.10: Marisas revisioner af sprogligt udtryk i ikke semantisk meningsfuld tekst	206
Skema 7.2.11: Marisas revisioner efter effekt under den løbende tekstproduktion.....	208
Skema 7.2.11: Kronologisk præsentation af Marisas revisioner i den systematiske gennemgang	210
Skema 7.2.12: Marisas revisioner i den systematiske gennemgang af teksten	211
Skema 7.2.13: Marisas revisioner af sprogligt udtryk i den systematiske gennemgang af teksten.....	212
Skema 7.2.14: Marisas revisioner efter effekt	214
Skema 7.3.1: Oversigt over alle fortolkningsbare revisioner i Begoñas skriveproces	219
Skema 7.3.2: Begoñas revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger	220
Skema 7.3.3: Begoñas revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger	224
Skema 7.3.4: Begoñas revisioner af indhold i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger.....	225
Skema 7.3.5: Begoñas revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger	227
Skema 7.3.6: Begoñas revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst	230
Skema 7.3.7: Begoñas revisioner af indhold i ikke semantisk meningsfuld tekst	231
Skema 7.3.8: Begoñas revisioner af sprogligt udtryk i ikke semantisk meningsfuld tekst	232
Skema 7.3.9: Begoñas revisioner efter effekt	234
Skema 7.4.1: Journalisternes revisioner fordelt på tidspunkt og type af semantisk meningsfuld tekst.....	237

Skema 7.4.2: Journalisternes revisioner fordelt mellem indhold og sprogligt udtryk	238
Skema 7.4.3: Journalisternes revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger.....	239
Skema 7.4.4: Journalisternes revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger.....	242
Skema 7.4.5: Journalisternes revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst	245

1. INDLEDNING

Denne afhandling handler grundlæggende om, hvordan dagbladsjournalister skriver og reviderer indhold og sprogligt udtryk i de nyhedsartikler, som vi læsere efterfølgende kan læse i avisen. Afhandlingen zoomer ind på konkrete tilfælde af virkelighedens professionelle praksis, som de udspiller sig indlejret i dagligdagen på en avisredaktion.

1.1 BAGGRUND OG MOTIVATION

De vestlige samfund i dag er vidensamfund, hvor råmaterialet i arbejdsprocessen er viden (Holm 2011: 11). Når viden er det bærende element i samfundet, bliver dét at *skabe* viden en helt nødvendig forudsætning, men for at vidensamfundet kan udvikles, kræves tillige, at den viden, der skabes, *formidles* på en sådan måde, at den kan anvendes (Kastberg 2007: 1 ff.). En sådan vidensformidling finder fx sted på tværs af vidensasymmetrier (Kastberg 2010: 65; Jensen 2003: 22) mellem ekspert og lægmand, når højt specialiseret viden formidles således, at også den brede befolkning kan drage nytte heraf. Artikler i dagspressen er et eksempel på en sådan formidling af specialiseret viden, og i studieordningen til journalistuddannelsen ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskolen (september 2012: 5) fremgår det således også, at en central kerne i journalistuddannelsen er ”journalistikkens rolle i et demokrati; at varetage almenhedens interesser ved at gøre modtagerne klogere i bred forstand, så de får de nødvendige forudsætninger for at kunne handle hensigtsmæssigt som samfundsborgere og privatpersoner.” (Danmarks Medie- og Journalisthøjskole 2014a). En journalists rolle er altså grundlæggende at orientere offentligheden om, hvad der aktuelt sker i samfundet og resten af verden, på en sådan måde at ”modtagerne forstår de[t] og har mulighed for at blive klogere.” (Danmarks Medie- og Journalisthøjskole 2014b).

Forud for denne orientering af offentligheden foregår en række ”redigeringsprocesser, der omfatter udvælgelse af nogle historier frem for andre, valg af bestemte vinkler frem for andre vinkler, brug af nogle kilder og ikke af andre osv.” (Willig 2011: 15). På den måde bliver nyheder produkter, der dagligt skabes, sælges og konsumeres (Tuchman 2002: 82). Ifølge Hartley (2011: 21) betyder journalistikkens formidlende eller demokratiserende rolle således bl.a., at nyhedsmedierne er med til at skabe de rammer, hvori vi diskuterer begivenheder og får informationer om os selv og verden omkring os. I forlængelse heraf påpeger Willig (2011), at det ikke er uden grund, at nyhedsjournalistikken tilskrives “en iscenesættende, redigerende magt i forhold til den offentlige debat” (Willig 2011:16)(se også Jakobs & Perrin 2014a: 1). Af denne grund, og fordi de journalistiske produkter udgør en stor del af vores grundlag for at

vide noget om den verden, vi lever i, er det interessant at undersøge, hvordan nyhedsartikler skrives.

I journalistikforskningen skelnes bl.a. mellem studier med fokus på de journalistiske produkter, og studier der analyserer den journalistiske produktion (Hartley 2011: 20). Produktanalyser efterlader ofte forskeren med spekulationer om den faktiske tilblivelsesproces, hvorimod studier af processen, eller den egentlige nyheds*produktion* kan give vigtig indsigt i, hvordan nyhedsprodukterne bliver til (Gravengaard 2010:14; Hartley 2011: 21). Forskning i nyhedsproduktion undersøger de faktorer, der former nyhedsindholdet, bl.a. samspillet mellem journalister og deres miljø (bl.a. politiske, økonomiske og sociale systemer, medieinstitutioner, kilder og teknologiske opfindelser) og samspillet på redaktionskontorerne mellem journalister og deres kollegaer og overordnede (Center for Journalistik, Syddansk Universitet 2016). Sidste led inden en nyhed når offentligheden, er selve den formidlingsproces, hvor journalisten træffer konkrete valg for nyhedens indhold og sproglige udtryk, dvs. valg vedrørende hvad der skal siges, på den ene side, og hvordan det skal siges, på den anden side (jf. også Van Gelderen & Oostdams 2004 tekstproduktionsmodel i afsnit 4.2.4); Valg der bedst sikrer, at nyheden – fx i form af en avisartikel – bliver forstået af modtagerne og giver dem mulighed for at blive klogere. Som det fremgår af beskrivelserne af journalistikforskningen ovenfor, er denne del af den journalistiske skriveproces typisk ikke en delproces, studier i nyhedsproduktion interesserer sig for. Enkelte studier har dog beskæftiget sig med den journalistiske tekstproduktionsproces, fx Schumacher et al. (1986), Perrin (1997) og Van Hout (2010), men vores viden om journalisters valg af hhv. indhold og sprogligt udtryk i produktionen af nyhedsartikler er stadig meget begrænset. Det er netop denne dikotomi i den journalistiske skriveproces, der er afhandlingens forskningsobjekt.

1.2 TEORETISK RAMME

Selvom afhandlingen, med sit fokus på journalistisk tekstproduktion, bidrager til journalistikforskningen, er det ikke den tradition, den direkte skriver sig ind i. Afhandlingen er teoretisk forankret i skriveforskningen, der overordnet set interesserer sig for forskellige aspekter af tekstproduktion. Forskningsfeltet er karakteriseret af stor diversitet både på grund af de mange involverede discipliner og heterogeniteten i traditioner, tilgange til og perspektiver på tekstproduktion, og fordi selve forskningsobjektet er så multifacetteret (Jakobs & Perrin

(2014b: 27)¹. Afhandlingen placerer sig mere konkret i et procesorienteret forskningsparadigme, der er optaget af at undersøge og forstå tekstproduktionsprocessen, dvs. hvordan tekster bliver til, og hvor mange af de spørgsmål, der søges besvaret, har relation til en kognitiv forskningsretning. Afhandlingen udforsker dog ikke kognitive processer, men resultatet af dem. Det skal i denne forbindelse nævnes, at det procesorienterede forskningsparadigme går på tværs af skriveforskning og oversættelsesforskning. Afhandlingen vil derfor kunne trække på teorier og metoder, der ligger i krydsfeltet mellem disse to discipliner.

Den eksisterende forskningslitteratur beskriver tekstproduktion som en rekursiv aktivitet, der hviler på hierarkisk organiserede kognitive processer, der, noget forsimplet, hhv. planlægger og genererer indhold, formulerer indhold, evaluerer og, om nødvendigt, reviderer indhold og sprogligt udtryk. Tekstskribenter bruger disse processer aktivt og i forskellige kombinationer og rækkefølge under tekstproduktion, og vekselvirkningen mellem planlægning, formulering, evaluering og revision resulterer i en rekursiv proces, efterhånden som skribenten bevæger sig rundt i teksten og opgiver eksisterende indhold og formuleringer til fordel for nye (Lindgren & Sullivan 2006a: 32).

Rekursiviteten og den hierarkiske strukturering betyder bl.a., at valg vedrørende en teksts indhold og sproglige udtryk kontinuerligt evalueres og revideres under tekstproduktion. Denne forståelse af tekstproduktion leder Faigley & Witte (1981: 411) til at pointere, at “revision cannot be separated from other aspects of composing”. Revision udgør altså en inhærent del af tekstproduktion, og som Sternglass (1988) udtrykker det:

Perhaps it is only through insisting on the overlapping qualities of the “categories” that we can demonstrate the wholeness of reading and writing processes. All of these aspects or categories might be thought of as threads interlocking in a weaving. Each strand may be pulled out for separate examination, but the significance of the pattern is only revealed through the effect created by the whole. (Sternglass 1988: 147)

I afhandlingen trækkes den ”tråd” ud af tekstproduktion, der hedder revision, netop fordi revisionerne giver indsigt i tekstens progression og således bidrager med en væsentlig brik til forståelsen af, hvordan journalisten arbejder med tekstens indhold og sproglige udtryk. Under det procesorienterede forskningsparadigme placerer afhandlingens sig således i den del af skriveforskningen, der interesserer sig for revision.

¹ Forskningsfeltet anvender ofte to betegnelser for forskningsobjektet, *writing* og *text production*, således også titlen i en ny håndbog over den nyeste forskning i feltet, *Handbook of Writing and Text Production* fra 2014 (Jakobs & Perrin (red.)). Det fremgår dog oftest ikke – og heller ikke i håndbogen – hvad der kendetegner hhv. skrivning og

1.3 FORMÅL & FORSKNINGSSPØRGSMÅL

Med det formål at få indsigt i nogle af de beslutninger vedrørende indhold og sprogligt udtryk, som journalister træffer under arbejdet med en tekst, udforsker denne afhandling de tekstuelle revisioner, der forekommer i løbet af den journalistiske tekstproduktion. Afhandlingen zoomer ind på konkrete tilfælde af professionelle tekstproducenters praksis, som de udspiller sig indlejret i dagligdagen på en spansk avisredaktion. Følgende eksplorative forskningsspørgsmål skal bidrage til at belyse tekstproducenternes revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk og dermed hjælpe til at opfylde projektets formål:

- *hvad kendetegner den enkelte journalists revision af tekstens indhold?*
 - hvilke revisionstyper anvender journalisten i sit arbejde med tekstens indhold, fx tilføjelse, udeladelse og erstatning af tekst?
 - hvornår i processen foretages revisionerne, dvs. under den løbende tekstproduktion eller i en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst?
 - kan der identificeres en sammenhæng mellem revisionstype og tidspunkt i processen?

- *hvad kendetegner den enkelte journalists revision af tekstens sprogligt udtryk?*
 - hvilke revisionstyper anvender journalisten i sit arbejde med tekstens sproglige udtryk, fx tilføjelse, udeladelse og erstatning af tekst?
 - hvornår i processen foretages revisionerne, dvs. under den løbende tekstproduktion eller i en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst?
 - kan der identificeres sammenhæng mellem revisionstype og tidspunkt i processen?

- *hvad kendetegner forholdet mellem den enkelte journalists revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk?*
 - hvordan fordeler journalisternes revisioner sig mellem revision af indhold og sprogligt udtryk
- *hvilke forskelle og ligheder kan der identificeres i ovenstående på tværs af journalisterne?*

De eksplorative spørgsmål spørger ind til forskellige aspekter af journalisternes revisioner af hhv. indhold og sprogligt udtryk og forventes således at bidrage med konkret viden om bl.a. typer, tidspunkter, forskelle og ligheder, der således kan opfylde afhandlingens overordnede formål: at få indsigt i nogle af de beslutninger vedrørende indhold og sprogligt udtryk, som journalister træffer under arbejdet med en tekst.

1.4 FORSKNINGSDESIGN OG VIDENSKABSTEORETISK TILGANG

Som nævnt ovenfor, er skriveforskningen et eklektisk forskningsfelt med stor mangfoldighed i discipliner, traditioner, tilgange til og perspektiver på tekstproduktion. Som Schumacher (1986) formulerer det:

The effort to understand any area of scientific interest almost always involves emphasis on some approach, model, or set of issues with a relative neglect of others. Kuhn (1970), for example, describes how older paradigms in science are replaced partially or completely by incompatible new ones as science move forward. The consequences of such changes are new questions or issues to be dealt with while other questions or issues are left to languish. (Schumacher 1986: 51)

Således tales der i skriveforskningen om en polarisering af kognitive og kontekstuelle perspektiver på tekstproduktion (Flower 1989: 282; Berkenkotter 1991: 151), og der gøres typisk brug af enten eksperimentelle studier med fokus på de kognitive processer, der er involveret i skrivning (fx Baaijen et al. 2012), eller etnografisk inspirerede studier med fokus på skrivning som en social aktivitet i den virkelige verden (fx Jakobs 2008).

Tekstproduktionsforskere fra både skrivning og oversættelse (bl.a. Hoel 1997; Van Waes & Schellens 2003; Schubert 2009; Risku 2010; Christensen 2011) lader til både at anse tekstproduktion for at være en kognitiv aktivitet og en kontekstbetinget aktivitet og dermed også til, med Schultzs (2006) ord, at anerkende, at:

a single composition cannot be understood apart from the particularities of its creation or its surround. Written texts [...] always reflect not only the audiences and purposes of the author and his or her readers, but also the history, values, and intentions the composer brings to the piece, as well as the assignment and context in which it was written. (Schultzs 2006: 368)

I erkendelse af at tekstproduktion ikke foregår i et vakuum, og at skriveprocessen og dermed tekstens tilblivelse således er påvirket af en række eksterne faktorer, der har indflydelse på såvel proces som produkt, har enkelte forskere kombineret en kognitiv og en kontekstuel tilgang i deres studier, fx Perrin (1997), Van Hout (2010) og Leijten et al. (2014), og undersøger naturligt forekommende tekstproduktionsprocesser på arbejdspladsen.

Inden for kognitionsforskning findes samme tankegang i de teoretiske retninger *Situated, Embodied Cognition* (Hutchins 2000; Risku 2002, 2010) og *Distributed Cognition* (Rumelhart & McClelland 1986; Dragsted 2006), der i meget korte træk anser kognition for at være en udvidet aktivitet, der ikke kun er placeret i den menneskelige hjerne, men som skal betragtes som noget der foregår i et samspil mellem hjerne, krop og situation, herunder også artefakter som fx computere og andre værktøjer (Hutchins 2000). Afhandlingens syn på kognition og tekstproduktion er inspireret af netop denne tilgang. Derfor udforskes den journalistiske tekstproduktion på tekstproduktionens betingelser, og derved undgås det, Mishler (1979: 2) betegner *context stripping*.

Således udformes forskningsprojektet som et kvalitativt og eksplorativt multipelt casestudie, der undersøger og beskriver autentisk journalistisk tekstproduktion i sin naturlige sammenhæng på økonomiredaktionen ved det spanske landsdækkende dagblad, El Mundo. Studiet gør brug af triangulering af kvalitative og kvantitative metoder, da et sådant *mixed methods* design kan bidrage til at skabe så nuanceret og præcist et billede som muligt (Creswell 2014: 4; Dam-Jensen & Heine 2009: 11-12). Studiet kan betegnes som et *parallel mixed* design, da de konkrete forskningsmetoder, *keystroke logging*, deltagerobservation og retrospektivt interview, anvendes enten simultant under den journalistiske tekstproduktion (*keystroke logging* og deltagerobservation) eller i umiddelbar forlængelse af tekstproduktionen (retrospektivt interview) med det formål at belyse relaterede aspekter af samme forskningsspørgsmål (Teddlie & Tashakkori 2009: 26; Gundelach et al. 2014: 21). Valget af forskningsdesign placerer afhandlingen blandt de studier, der udforsker tekstproduktionsprocessen som den naturligt forekommer indlejret i hverdagen på en arbejdsplads.

Videnskabsteoretisk placerer forskningsdesignet afhandlingen i et pragmatisk forskningsparadigme, der med et *bottom-up* fokus placerer forskningsgenstanden og forskningsspørgsmålene i centrum. Pragmatisme tillader forskere at anvende de tilgange og metoder, der bedst belyser problemstillingen i stedet for at lade sig styre af et *top-down* fokus og en bestemt videnskabsteoretisk tilgang (Tashakkori & Teddlie 1998: 21; Johnson & Onwuegbuzie 2004: 16; Morgan 2007: 68; Jensen 2013: 59). Ifølge Johnson et al. (2007: 125) er pragmatisme

a well-developed and attractive philosophy for integrating perspectives and approaches. Pragmatism offers an epistemological justification (i.e., via pragmatic epistemic values or standards) and logic (i.e., use the combination of methods and ideas that helps one best frame, address, and provide tentative answers to one's research question[s]) for mixing approaches and methods. (Johnson et al. 2007: 125)

Tashakkori & Teddlie (2003: 713) definerer ligeledes pragmatisme som

a deconstructive paradigm that debunks concepts such as 'truth' and 'reality' and focuses instead on 'what works' as the truth regarding the research questions under investigation. Pragmatism rejects the either/or choices associated with the paradigm wars, advocates for the use of mixed methods in research, and acknowledges that the values of the researcher play a large role in interpretation of results.

Fordi pragmatisme ikke bekender sig til et bestemt paradigme, er det muligt at designe et studie, der både inkluderer kvantitative og kvalitative metoder (Jensen 2013: 61). Pragmatisme kan således forstås som det videnskabsteoretiske fundament for *mixed methods* studier (Tashakkori & Teddlie 1998; Johnson & Onwuegbuzie 2004: 16; Morgan 2007; Creswell 2014: 10-11).

1.5 BIDRAG

Afhandlingen kan ses som både et teoretisk, metodisk og empirisk bidrag til forskning i tekstproduktion i almindelighed og til autentisk journalistisk tekstproduktion i særdeleshed. Således bygger afhandlingen teoretisk på og bidrager til forskning i tekstproduktionsprocesser i almindelighed og til forskning i autentisk professionel tekstproduktion, her kendetegnet ved journalistisk tekstproduktion, i særdeleshed. Metodisk bygger afhandlingen på og bidrager til forskning i naturligt forekommende tekstproduktion, særligt i forhold til generering af empiri og til analyse af revisioner i autentisk professionel tekstproduktion, her kendetegnet ved journalistisk tekstproduktion.

1.6. AFGRÆNSNING

Journalistisk tekstproduktion dækker over en række genrer med vidt forskellige begrænsninger. Afhandlingen undersøger en enkelt journalistisk genre, nemlig nyhedsartiklen, der kan betegnes som en genre med relativt mange begrænsninger; genren har en forholdsvis fast trækstruktur, der bygger på den omvendte pyramide, hvor de første linjer indeholder rubrik og underrubrik med historiens centrale informationer, og hvor de efterfølgende afsnit indeholder gradvist mindre relevant information. Andre genrer, som fx en leder eller en feature har en knap så stram trækstruktur (Schumacher et al. 1986: 393).

Der foretages en mængde revisioner under tekstproduktion. Nogle foretages mentalt forud for transskribering og kan ikke observeres som ændringer i teksten (fx Witte 1985; 1987). Andre revisioner, derimod, er synlige som ændringer i den (delvist) transskriberede tekst. Nogle af disse revisioner foretages ved tekstens ende, hvor ny tekst produceres og afspejler som sådan tekstproducentens arbejde med indhold og sprogligt udtryk for at skabe den emergende tekst. Andre af disse revisioner foretages derimod i den allerede skrevne tekst og ændrer teksten ved fx at tilføje, erstatte eller udelade indhold eller sprogligt udtryk. Det er netop disse revisioner, afhandlingen studerer. Der foretages altså en række revisioner under tekstproduktion, som falder uden for forskningsprojektets fokus.

Udforskningen af journalisterne revisioner under tekstproduktion foretages som et casestudie på økonomiredaktionen ved det spanske dagblad El Mundo i Madrid. At undersøgelsen finder sted på journalisterne arbejdsplads betyder dog ikke, at det er et studie af arbejdspladsen. Formålet er således udelukkende at udforske tekstproduktionsprocesser, sådan som disse er indlejret i den journalistiske hverdag, og som de ser ud, netop på det tidspunkt de studeres.

1.7 AFHANDLINGENS STRUKTUR

Afhandlingens teoretiske ramme er fordelt mellem kapitlerne 2, 3 og 4.

Med det formål at kontekstualisere projektet og afhandlingen forskningsmæssigt gives i kapitel 2 et kort rids af skriveforskningens udvikling. Kapitlet fungerer som grundlag for den videre og mere fokuserede teoretisering i kapitel 3 og 4.

Kapitel 3 udfolder udviklingen i den kognitive skriveprocesforskning. Udviklingen eksemplificeres ved en diskussion af to centrale skriveprocesmodeller, der illustrerer progressionen i forståelsen af tekstproduktion som en kognitiv og som en social aktivitet og af revision som en væsentlig del heraf. Kapitlet kontekstualiserer således afhandlingens forskningsobjekt, revisioner i journalistisk tekstproduktion, og kvalificerer dermed den efterfølgende diskussion af mere fokuseret teori i kapitel 4.

I kapitel 4 rettes den teoretiske opmærksomhed mod revisionsforskningen. Kapitlet indledes med en begrebsafklaring af, hvad revision indebærer i feltet generelt og i afhandlingen specifikt. Det leder op til en teoretisk gennemgang og diskussion af revision, der falder i to sektioner, der afspejler de to centrale aspekter, som revisionsforskningen har været optaget af: modellering af den kognitive revisionsproces og udarbejdelse af revisionstaksonomier. Kapitlet skal kvalificere projektets udforskning af journalisters revisioner under tekstproduktion.

Kapitel 5 diskuterer afhandlingens metodiske valg. Der argumenteres for valget af casestudie som metodisk ramme, og for studiets eksplorative og kvalitative karakter. Der gøres desuden rede for det konkrete undersøgelsesdesign, der er udarbejdet i bestræbelserne på at besvare afhandlingens forskningsspørgsmål, og for de metodiske overvejelser, der ligger til grund herfor. Kapitlet rundes af med en redegørelse for, hvordan afhandlingens empiriske materiale er generet og analyseret.

Med det formål at kunne analysere alle fortolkningsbare revisioner i afhandlingens empiri, diskuterer kapitel 6 eksisterende teori til analyse og fortolkning af online revisioner. På den baggrund udvikles et nuanceret analyseapparat, der placerer online revisioner langs et kontinuum af semantisk meningsfuld kontekst, der bevæger sig fra den potentielt mest færdige semantisk meningsfulde kontekst, repræsenteret ved en sætning afsluttet med sætningsafsluttende tegn, til den ikke semantisk meningsfulde kontekst.

Kapitel 7 giver et indblik i analysen og præsenterer afhandlingens analyseresultater, der svarer på afhandlingens forskningsspørgsmål. Analysekapitlet er opdelt i tre overordnede kapitler (7.1, 7.2 og 7.3), der hver repræsenterer en af de tre cases, og afrundes med en fælles konklusion. Forud for hver analyse præsenteres den pågældende journalists arbejdsprofil samt nogle overordnede karakteristika om artiklen og arbejdsprocessen. Fremstillingen af analysen tager udgangspunkt i en overordnet skelnen mellem revisioner under den løbende tekstproduktion og revisioner i den systematiske gennemgang af teksten, men afspejler ellers de overordnede kontekster, revisionerne kan optræde i langs et kontinuum af semantisk meningsfuld kontekst. Sidste niveau i analysen i de respektive kontekster er en fortolkning af revisionernes effekt på teksten: revision af indhold eller af sprogligt udtryk.

Kapitel 8 opsummerer væsentlige aspekter af analyserne af afhandlingens empiri og diskuterer resultaterne fra de tre cases, herunder den valgte metodes styrker og begrænsninger, og deres bidrag til forståelsen af journalistisk nyhedsproduktion.

2. SKRIVEFORSKNING

Dette teoretiske kapitel præsenterer et kort rids af skriveforskningens udvikling, fra den første begyndelse i starten af 1970'erne (Nystrand et al. 1993: 272) og frem til i dag. Udviklingen afspejler et syn på skrivning, der har ændret sig fra at være overvejende produktorienteret med fokus på teksten til overvejende procesorienteret med fokus på den proces, hvorved teksten bliver til. Når man som ny forsker skriver sig ind i et forskningsfelt, må man nødvendigvis stå på skuldrene af mere erfarne forskere med rødder i feltet, og formålet med ridset er således at kontekstualisere projektet og afhandlingen forskningsmæssigt og danne grundlag for den videre og mere fokuserede teoretisering i kapitel tre og fire. Ridset tager sit udgangspunkt i den amerikanske skriveforskning, idet den første egentlige skriveforskning primært foregik i USA, og USA i flere årtier har været det dominerende centrum for skriveforskningen (Bjerregaard 2003: 1; Krogh 2003: 244). Fælles for historiske fremstillinger af skriveforskningen (fx. Faigley 1986; Nystrand et al. 1993; Grabe & Kaplan 1996: 84ff.; Hoel 1997; Babin & Harrison 1999; Nystrand 2006) er en betoning af et relativt ungt og heterogent forskningsfelt. Diversiteten til trods er der nogle regelmæssigheder, der gør, at udviklingen i skriveforskningen typisk opdeles i fire² faser eller retninger: den retorisk-normative³, den ekspressive, den kognitive og den kontekstorienterede (bl.a. Hoel 1997: 22; Krogh 2003: 242ff.; Bundsgaard 2005: 288). Sidstnævnte betegnes bl.a. af Faigley (1986) også den sociale retning. Retningerne kendetegnes ved hovedstrømningen i den pågældende periode og distancerer sig metodisk og videnskabsteoretisk fra hinanden (jf. fx Flower 1989; Berkenkotter 1991; Beard et al. 2009: 17). Grabe & Kaplan (1996: 88) understreger, at de forskellige retninger:

do not represent general historical transitions for all practitioners; in fact, many researchers and instructors still prefer to use an expressive approach to writing and instruction. Others, for example, still prefer a cognitive approach without serious consideration of social-context factors in their instruction. (Grabe & Kaplan 1996: 88)

Schultz (2006) påpeger ligeledes, at der ikke er tale om en sekventiel opdeling, men at forskningsstrømninger overlapper og er rekursive, således at forskere i dag interesserer sig for at besvare mange af de spørgsmål, som kollegaer startede med at stille årtier tilbage (Schultz

² Jf. dog Grabe & Kaplan (1996: 84ff.) der inddeler skriveforskningen i fem faser, såfremt den retorisk-normative antages at være en fase, jf. fodnote tre nedenfor.

³ Ofte italesættes den retorisk-normative retning ikke som en del af udviklingen, men som den retning, den ekspressive og den kognitive retning udviklede sig i opposition til. Krogh (2003: 242) omtaler retningen som et paradigme.

2006: 365). For overblikkets skyld reproducerer jeg, trods sådanne indvendinger, ovennævnte opdeling i fire faser.

2.1 RETORISK-NORMATIV RETNING

Frem til omkring 1970 var skriveforskningen domineret af tekstforskning med fokus på analyse af ”den færdige tekst og på idealttekster som normative modeller for skrivning” (Krogh 2007: 27)(jf. desuden Hoel 1997: 4; Nystrand 2001: 115ff.). Man lagde vægt på korrekt anvendelse af grammatik og syntaks, på retstavning og på den færdige, skrevne tekst (Young 1978: 31). Den fremherskende opfattelse af skrivning var en lineær aktivitet, hvor skribenten gennem tre adskilte faser 1) planlagde og idéudviklede, 2) skrev og 3) reviderede sin tekst, hvilket bl.a. afspejles i Rohman & Wleckes (1964) *Pre-write, Write, Re-write*-model og Murrays (1978) begreber *Prevision, Vision, Revision*. Man forudsatte altså, at tekstproducenter – i hvert fald kompetente – ved, hvad de vil sige, før de begynder at skrive (Hairston 1982: 78). Og først når skreven tekst foreligger, revideres der. Denne periode betegnes i den engelsksprogede litteratur ofte *current-traditional rhetoric* (jf. bl.a. Young 1978: 30; Faigley 1986: 527; Babin & Harrison 1999: 148ff.).

2.2 EKSPRESSIV RETNING

Som reaktion på at den retorisk-normative tilgangs pædagogiske metoder ikke imødekom elever og studerende tilstrækkeligt, udviklede der sig fra slutningen af 1960’erne en skrivepædagogisk bevægelse, “der arbejdede med skrivning som en individuelt frigørende, ekspressiv og udforskende proces” (Krogh 2003: 242 med reference til Hoel 1995: 48ff.). Denne ekspressive retning var snarere en didaktisk retning, end en retning der undersøgte faktisk skrivning (Bundsgaard 2005: 288)⁴, og den empiriske evidens var overvejende anekdotisk og bestod primært af anerkendte skribenters subjektive beretninger om egen praksis (Hayes 2006: 33). En af pionererne var Elbow, der satte spørgsmålstegn ved teorien om, at tanken kommer før sproget og dermed ved opfattelsen af skrivning som overførsel af færdigtænkte tanker til papiret (jf. afsnit 2.1. ovenfor). I stedet beskrev Elbow (1973) skrivning som en

⁴ Megen skriveforskning har en stærk pædagogisk og didaktisk komponent, der afspejles i en historisk interesse i overvejende at generere viden, der kan bruges i skriveundervisningen.

organic, developmental process in which you start writing at the very beginning – before you know your meaning at all – and encourage your words gradually to change and evolve. Only at the end will you know what you want to say or the words you want to say it with. (Elbow 1973: 15)

Det er således en pointe hos Elbow, at teksten skabes ved at skrive uden at tage hensyn til planlægning, struktur og formalia som fx. grammatik og retstavning. Idéerne skabes undervejs i skriveprocessen, og først når idéerne og teksten er skabt, kan evaluering og revision påbegyndes. Skrivning er således, hvad Murray (1978: 87ff.) betegner “a discovery process” og Galbraith (1999) ”a knowledge-constituting process”. I tråd med denne opfattelse introducerede Elbow *free-writing*, eller hurtigskrivning (jf. Bundsgaard 2005: 288), som den basale skriveteknik (Elbow 1973: 3ff.). Den ekspressive retning regnes typisk som første fase af procesorienteret skriveforskning (Hoel 1997: 5).

2.3 KOGNITIV RETNING

Ligeledes som en reaktion på og et opgør med den retorisk-normative retnings lineære opfattelse af skrivning, udviklede der sig, parallelt med den ekspressive retning, en egentlig empirisk og teoretisk skriveforskning, der satte fokus på skrivning som en rekursiv proces og som en kognitiv aktivitet (Nystrand 2001: 115-117; Krogh 2003: 242;). Publiceringen i 1971 af Emigs *The Composing Process of Twelfth Graders*, der netop konceptualiserer skrivning som en rekursiv proces, omtales ofte som markør af et paradigmeskift (jf. fx Witte & Cherry 1986: 113) fra en tekstorienteret skrivediskurs og et normativt fokus på den gode tekst til en forståelse af skrivning som en dynamisk, betydningsskabende proces (Nystrand et al. 1993: 281; Nystrand 2001: 116). Skriveforskningen i 1970'erne og 1980'erne var domineret af denne procesorienterede og kognitive tilgang til skrivning, der orienterede sig mod at undersøge og forstå de kognitive processer, der er involveret i skrivning, dvs. hvilke mentale processer skribenten engagerer sig i, fra skriveopgaven udstikkes, til den endelige tekst foreligger (bl.a. Nystrand et al. 1993: 281; Schultz 2006: 362). De kognitive skriveforskere fokuserede primært på forholdet mellem tekstproducenten, forskellige skrivestrategier og produktet (Wiese 2004: 21).

En helt central rolle i den tidlige kognitive skriveprocesforskning havde, foruden Emig, Flower og Hayes, der påpegede, at “writing is best understood as a set of distinctive thinking processes which writers orchestrate or organize during the act of composing” (Flower & Hayes 1981: 366). Særligt bidrog Flower og Hayes’ model og teori over kognitive skriveprocesser fra hhv. 1980 og 1981 med en teoretisk forankring af feltet og genererede en række eksperimentelle studier, der var relevante for bedre at forstå, hvad der mentalt foregik i løbet af skriveprocessen.

Da det primært er forskning bedrevet inden for den kognitive retning, der bidrager til belysning af afhandlingens problemstilling, hvordan journalister skriver og reviderer indhold og sprogligt udtryk i deres nyhedstekster, behandles udviklingen inden for den kognitive skriveprocesforskning mere detaljeret i kapitel 4 og 5.

2.4 KONTEKSTORIENTERET RETNING

En konsekvens af den kognitive retnings forskningsmetoder var, at skriveforskningen typisk udførtes i isolerede og kunstige eksperimentelle situationer (Hoel 1997: 12; Jensen et al. 1998: 31). Der er dog mange spørgsmål, som studier, hvor deltagerne isoleres i et laboratorium, ikke kan give svar på (Hoel 1997: 17). Og netop i erkendelse af at tekstproducenter ikke arbejder i et vakuum som isolerede individer, men derimod som medlemmer af en social og kulturel gruppe, som påvirker den enkeltes skrivning (Furnaux 1998: 2; Beard et al. 2009: 17-18), udviklede der sig fra midten af 1980'erne en social eller kontekstorienteret retning i opposition til den etablerede kognitive skriveforskning⁵ (Jensen et al. 1998: 31). De kontekstorienterede forskere interesserede sig for tekstproduktion som en social aktivitet i alle dens situerede kontekster, særligt i den virkelige verden uden for academia (Nystrand 2006: 22)(fx Odell & Goswami 1985; Duin & Hansen 1996; Haas 1996), og var således drevet af en holistisk tilgang, som omfattede hele den sammenhæng, som tekstproduktion indgår i.

Ifølge Faigley (1986) spænder tilgangen, som han betegner "social", fra dem der argumenterer for et øget fokus på de umiddelbare omstændigheder, under hvilke en tekst produceres, til dem der helt fornægter eksistensen af en individuel forfatter.

2.5 DE SENERE ÅRS UDVIKLING

Som en opsummering af den historiske udvikling i skriveforskningen siger Schultz (2006):

One way to conceptualize the change in writing over time is a historical progression from a focus on text analysis and an analysis of instructional strategies to achieve ideal texts, to a focus on individual composing processes and cognitive development, with a later exploration of sociocognitive perspectives, to an understanding of writing as embedded in complex social and cultural systems, and finally, to the study of writing across multiple media and modalities. (Schultz 2006: 364-65)

Ifølge Van Waes & Schellens (2003: 830) var skriveforskningen ved udgangen af 1990'erne dog i vid udstrækning polariseret: på den ene side syntes det kontekstorienterede perspektiv at have

⁵ Ifølge Nystrand 2006: 19ff. starter udviklingen allerede i begyndelsen af 1980'erne.

domineret skriveforskningen det forgangne årti, og på den anden side studerede de kognitive procesforskere sjældent skriveprocessen i et bredere kontekstuel perspektiv (se også afsnit 1.4).

Ifølge bl.a. Langer (1987) og Berkenkotter (1991) skyldes denne dikotomisering af og konkurrence mellem kognitive og kontekstuelle perspektiver på tekstproduktion et epistemologisk skisma. Langer (1987) formulerer det således:

As a field we have been using our methodological differences to keep ourselves apart, each lauding our favored approaches and distrusting the approaches that others use. But in a very real sense, the debate about the relative merits of qualitative and quantitative research is a distraction, masking our more basic differences in a rush to argue about numbers. I want to suggest that it is not whether we use quantitative or qualitative methods, but the intellectual stances that underlie the research questions we ask and the evidence we seek that are at the heart of our differences. And these are a function of the academic disciplines with which we align ourselves and our research. (Langer 1987: 117)

De to forskellige tilgange til forskning i tekstproduktion skyldes altså ikke så meget valget af hhv. kvantitative eller kvalitative metoder til udforskningen, som det skyldes en grundlæggende forskel i videnskabsteoretisk tilgang til og interesse i forskningsobjektet, der giver sig udslag i forskellige forskningsspørgsmål og svar.

I lighed med Langer og Berkenkotter, giver Flower (1989) også udtryk for, at konkurrencen mellem de to perspektiver “seems to shrink understanding and threatens to break up our vision of writing into floating islands of theory” (Flower 1989: 282), og argumenterer for en mere holistisk tilgang til forskning i tekstproduktion, der kan undersøge “how cognition and context do in fact interact, in specific but significant situations. We have little precise understanding of how these “different processes” feed on one another.” (Flower 1989: 282-283). Også Berkenkotter (1991: 165-66) og Langer (1987) plæderer for en videnskabsteoretisk åbensindethed, der kan lede til informerede forskningsvalg i stedet for udelukkende at lade sig styre af de forskningsspørgsmål og –metoder, der er socialt sanktionerede i det pågældende fællesskab.

Enkelte forskere er gået på tværs af polariseringen og har kombineret den kontekst-orienterede og den kognitive tilgang i deres studier, fx Pogner (1997) og Perrin (1997), der begge undersøger naturligt forekommende tekstproduktionsprocesser på arbejdspladsen. Flere tekstproduktionsforskere fra både skrivning og oversættelse, der interesserer sig for tekstproduktionsprocesser (bl.a. Hoel 1997; Van Waes & Schellens 2003; Schubert 2009; Risku 2010; Christensen 2011)(jf. afsnit 1.4) lader til både at anse tekstproduktion som en kognitiv aktivitet, og som en kontekstbetinget aktivitet, og dermed også til at anerkende, at:

writing and what writers do during writing cannot be artificially separated from the social rhetorical situation in which writing gets done, from the conditions which enables writers to do what they do, and from the motives writers have for doing what they do. (Reither 1985: 621)

Skriveprocessen og tekstens tilblivelse er altså påvirket af en række eksterne faktorer, der har indflydelse på såvel proces som produkt. En naturlig konsekvens heraf er, ifølge Van Waes & Schellens (2003: 830), at integrere sociale, kognitive og diskursanalytiske perspektiver i skriveforskningen og lade de forskellige tilgange afspejle sig i forskningsdesigns. I udforskningen af tekstproduktion har forskningen således brug for såvel kvalitative etnografiske studier af, hvordan professionelle tekstproducenter (sam)arbejder på deres arbejdsplads⁶, som for detaljerede kvantitative analyser med fokus på forskellige subprocesser i forskellige kontekster og under forskellige fysiske betingelser. Eksempler på nyere forskningsbidrag er her Van Hout (2010), der med en etnografisk tilgang til sin analyse af intertekstualitet skaber indsigt i nyhedsformidling på arbejdspladsen, og Leijten et al. (2014), der udvikler en detaljeret skrivemodell, der kan redegøre for mange relevante aspekter af, hvordan professionelle kommunikatører udfærdiger kommunikationsmateriale (jf. figur 3.3 i afsnit 3.2.5). Med et kvalitativt studie af professionelle tekstproducenters praksis, som den udspiller sig indlejret i dagligdagen på en spansk avisredaktion (jf. afsnit 1.3), placerer afhandlingen sig her (se også afsnit 1.4). I kapitel 5 diskuteres metoder til udforskning af tekstproduktion mere indgående.

⁶ Van Waes & Schellens (2003) anvender termen er "non-academic writers". Af forordet til "Nonacademic writing. Social theory and technology" (Duin & Hansen 1996 (red.)) beskrives "nonacademic writing" som synonymt med bl.a. "workplace writing", "real-world writing" og "every day writing practices of people on the job" (Cooper 1996: ix-x). Den danske omskrivning til "professionelle tekstproducenter på arbejdspladsen" skal afspejle det faktum, at tekstproducenter forfatter tekster i arbejdsrelateret og professionelt regi.

3. SKRIVEPROCESMODELLER

Som nævnt i afsnit 2.3 er det primært forskning bedrevet inden for den kognitive retning, der bidrager til belysning af afhandlingens problemstilling, at skabe indsigt i nogle af de revisioner af indhold og sprogligt udtryk, som journalister træffer under arbejdet med en tekst, og derfor uddyber det følgende kapitel udviklingen inden for den kognitive skriveprocesforskning. Udviklingen eksemplificeres først ved den klassiske kognitive skriveprocesmodel, Hayes & Flowers model fra 1980 (figur 3.1)(se også afsnit 2.3), der fokuserer på de kognitive processer, den individuelle tekstproducent anvender i planlægning, skrivning og evaluering af sin tekst samt den meget nære kontekst, som tekstproduktionen finder sted i. Dernæst eksemplificeres udviklingen ved den seneste model, Hayes' model fra 2012 og dens videreudvikling fra 2014 af Leijten et al., der stadig har den individuelle tekstproducent og de kognitive skriveprocesser i centrum, men også medtager nogle aspekter ved den sociale sammenhæng, som teksten produceres i. Modellerne er udvalgt, fordi de bidrager til at forstå progressionen i forståelsen af tekstproduktion som kognitiv og som social aktivitet og af revision som en væsentlig del heraf. Formålet med kapitlet er at kontekstualisere afhandlingens forskningsobjekt, dvs. revisioner i journalistisk tekstproduktion, og dermed kvalificere den efterfølgende præsentation og diskussion af mere fokuseret teori i kapitel 4.

3.1 HAYES & FLOWERS SKRIVEMODEL FRA 1980

Som beskrevet i afsnit 2.1, var de første kognitive skriveforskere interesseret i at identificere og forklare de kognitive processer, der er involveret i skrivning. Forskningen var inspireret af kognitiv psykologi (Hoel 1997: 10) og psykologisk forskning i problemløsning⁷, og lånte både begrebsapparat til at kategorisere de kognitive skriveprocesser og metoder til at udforske processerne, særligt "think-aloud protocols"⁸ (jf. kapitel 5). Det førte bl.a. til, at Flower og Hayes udviklede den første egentlige procesorienterede skrivemodell, der redegør for kognitive processer involveret i skrivning (Hayes & Flower 1980a: 29)(jf. figur 3.1 nedenfor). Modellen optræder første gang i Gregg & Steinbergs (1980) "Cognitive Processes in Writing". Året efter publicerede Flower og Hayes (1981) deres "Cognitive Theory of Writing", som også adresserer modellen fra 1980. I forskningslitteraturen refereres typisk til begge publikationer, når Hayes og

⁷ Problemløsning dækker over det psykologiske synspunkt, der forudsætter, at vi har et "problem", når vi, også i overført betydning, befinder os på et sted (a) og gerne vil være et andet sted (b). Vores problemløsningsproces er de tankeprocesser, vi anvender for at komme til (b) (jf. bl.a. Flower & Hayes 1980: 22).

⁸ Ved *think-aloud protocols*, eller *TAPs*, verbaliserer tekstproducenten sine tanker, dvs. tænker højt, mens vedkommende skriver en tekst. Verbaliseringerne optages og transskriberes ofte efterfølgende til en protokol. I afsnit 5.2.1 diskuteres metoden yderligere.

Flowers model nævnes. Den primære styrke ved modellen og teorien bag er, ifølge Flower & Hayes (1981), at

A cognitive process theory of writing [...] represents a major departure from the traditional paradigm of stages in this way: in a stage model the major units of analysis are *stages* of completion which reflect the growth of a written product, and these stages are organized in a *linear* sequence or structure. In a process model, the major units of analysis are elementary mental processes, such as the process of generating ideas, and these processes have a *hierarchical* structure such that idea generation, for example, is a sub-process of Planning. (Flower & Hayes 1981: 367)

Tilgangen indebar, med forfatterens egne ord, altså en væsentlig distancering fra den retorisk-normative retnings konceptualisering af skrivning som en lineær sekvens af adskilte faser.

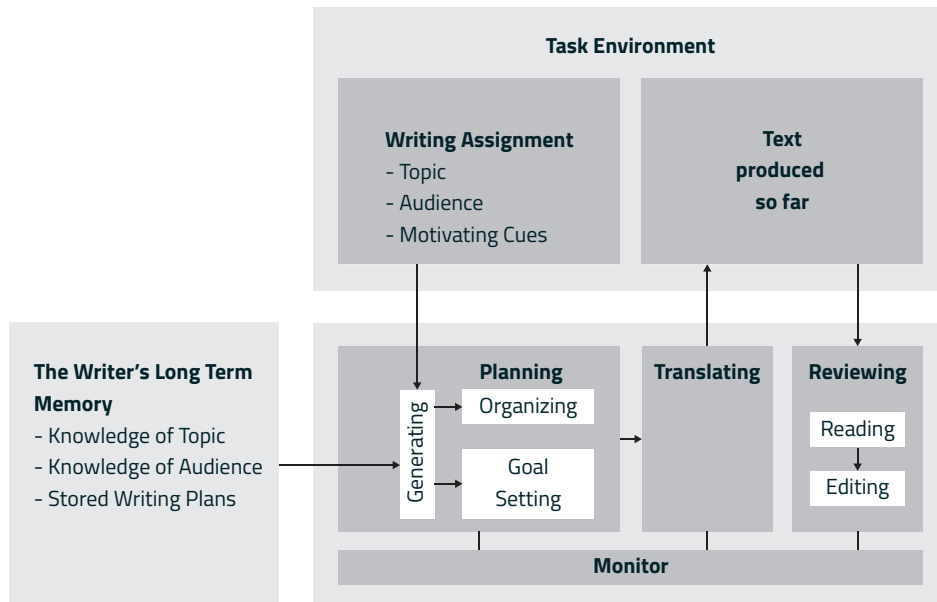
Omdrejningspunktet i procesmodellen er i stedet elementære mentale processer, der er hierarkisk strukturerede, hvilket, ifølge Flower & Hayes (1981), betyder, at

[...] composing can subsume other less inclusive systems, such as generating ideas, which in turn contain still other systems, and so on. Unlike those in a linear organization, the events in a hierarchical process are not fixed in a rigid order. A given process might be called upon at any time and embedded within another process or even within another instance of itself, in much the same way we embed a subject clause within a larger clause or a picture within a picture. [...] This particular kind of embedding, in which an entire process is embedded within a larger instance of itself, is known technically in linguistics as recursion. (Flower & Hayes 1981: 375)

Med den hierarkiske organisering antager Hayes & Flower således, at de mentale aktiviteter kan forekomme på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af skriveprocessen uden at være bundet af en fast rækkefølge. I transskriberingen⁹ af en (del)sætning kan det fx, bevidst eller ubevidst, gå op for tekstproducenten, at (del)sætningen enten ikke udtrykker det indhold, vedkommende havde forestillet sig, eller at (del)sætningen ikke udtrykker indholdet på en passende måde. Der skal således enten genereres et nyt sprogligt udtryk, der bedre formidler indholdet, eller der skal genereres et helt nyt indhold, som efterfølgende skal have et sprogligt udtryk. Midt i transskriberingsprocessen finder altså en evaluering sted, der fører til en iværksættelse af andre relevante processer eller subprocesser (jf. modellen i figur 3.1 nedenfor). Modellen var altså nyskabende, fordi den ikke blot identificerede grundlæggende kognitive processer og subprocesser, men også mulige måder hvorpå processer og subprocesser kunne koordineres under skrivning. I næste afsnit gennemgås hovedlinjerne i modellen. I mangel af konsekvent adækvat dansk terminologi er det i beskrivelsen valgt at anvende de originale engelske

⁹ Ved transskribering forstås her den handling at mental tekst overføres til skrift enten via håndskrift eller via tastatur og tekstbehandlingssoftware (jf. også afsnit 3.2.3.2, hvor begrebet uddybes).

betegnelser for de kognitive processer og subprocesser. De resterende elementer i modellen oversættes til dansk.¹⁰

Figur 3.1: Hayes & Flowers kognitive skriveprocesmodel (Hayes & Flower 1980: 11)

Foruden selve den kognitive skriveproces, der består af de tre grundlæggende skriveprocesser *planning*, *translating* og *reviewing*, inkluderer Hayes & Flowers model den kognitive og situationelle kontekst, som den overordnede tekstproduktion finder sted i¹¹(jf. figur 3.1). Konteksten udgøres således både af eksterne faktorer, samlet i opgavemiljøet (*task environment*), og interne faktorer, der udgøres af viden¹² lagret i tekstproducentens langtidshukommelse (*the writer's long term memory*). Flower & Hayes (1981) ekspliciterer, at pilene i modellen symboliserer interaktion mellem hovedområder og processer, dvs. at information flyder fra ét element til et andet. Viden

¹⁰ Princippet om at anvende de originale engelske betegnelser for de kognitive processer og subprocesser og oversætte de resterende elementer til dansk gør sig gældende for samtlige modeller i afhandlingen. Første gang en given kognitiv (sub)proces nævnes, efterfølges den af en dansk oversættelse i parentes, alternativt en dansk forklaring. Første gang en given komponent nævnes, efterfølges den af originalbetegnelsen i parentes. De originale engelske betegnelser kursiveres.

¹¹ Termen *skriveproces(sen)* i singularis anvendes i afhandlingen både med reference til en af disse kognitive skriveprocesser og til en given kombination af de kognitive skriveprocesser, hvorved en tekstproducent producerer en tekst. Sidstnævnte betydning bruges synonymt med tekstproduktion(en), tekstproduktionsproces(sen) samt skrivning(en). Termen *skriveprocesser(ne)* i pluralis anvendes i afhandlingen både med reference til de tre grundlæggende kognitive processer, *planning*, *translating* og *reviewing*, som modellen identificerer samt til flere skriveprocesser hvorved en eller flere tekstproducenter producerer mere end en tekst. Sidstnævnte betydning bruges synonymt med skrivning, tekstproduktion samt tekstproduktionsprocesserne.

¹² I afsnittet gives forfatterens egen brug af hhv. information og viden.

omkring skriveopgaven (*writing assignment*)¹³ eller fra hukommelsen kan fx føde ind til *planning* (planlægning), og information fra *planning* kan flyde den anden vej (jf. også beskrivelsen ovenfor) (Flower & Hayes 1981: 386-87). Information flyder således ikke i et forudsigeligt kredsløb fra venstre mod højre fra ét element til et andet, som er tilfældet i en fasemodel (jf. afsnit 2.1). Det er en meget hensigtsmæssig præcisering, fordi pilene i modellen, som den er skildret i publikationen fra 1980 (Hayes & Flower (1980)) og gengivet i figur 3.1, umiddelbart synes at indikere et sådant flow: fra langtidshukommelsen og skriveopgaven til *generating* (generering) i *planning*, videre fra *planning* til *translating* (formulering), og derfra til den hidtil producerede tekst (*text produced so far*) og slutteligt til *reviewing* (revision). Pilene i 1981-modellen (Flower & Hayes 1981), og særligt i Hayes' (1996) gentegning af denne, gengiver bedre den interaktive karakter. Modellen er rekursiv, og, som Hayes & Flower (1980) ekspliciterer i konklusionen:

allows for a complex intermixing of stages. [...] the whole writing process, including PLANNING, TRANSLATING, and REVIEWING, may appear as a part of an EDITING subprocess. Because EDITING can interrupt any other process, these processes can appear within any other process. (Hayes & Flower 1980: 29)

Processerne styres af en kontrolproces (*monitor*), der bl.a. bestemmer, hvornår tilstrækkeligt indhold er genereret (Flower & Hayes 1981: 374-75). Måden hvorpå processerne interagerer formodes at afspejle individuelle forskelle i skrivestile (Hayes & Flower 1980: 10). Hayes & Flowers tidlige identificering af komponenter, processer og subprocesser har vist sig at spille en fremtrædende rolle i udviklingen af eksisterende modeller (Alamargot & Chanquoy 2001: 6; MacArthur 2012: 463), og derfor beskrives modellen mere indgående i det følgende.

3.1.1 Kontekst

Som nævnt ovenfor består konteksten af opgavemiljøet og tekstproducentens langtidshukommelse.

Opgavemiljøet udgøres af de eksterne faktorer, der kan påvirke udførelsen af opgaven og deles i henholdsvis skriveopgaven og den hidtil producerede tekst. Skriveopgaven indeholder tre elementer: tekstens generelle emne (*topic*), den tiltænkte modtager (*audience*) samt evt. information, der er relevant for tekstproducentens motivation (*motivation cues*)¹⁴(Hayes & Flower

¹³ *Writing Assignment* omdøbes i den første reviderede udgave i 1981 *The Rhetorical Problem* (Flower & Hayes 1981).

¹⁴ *Motivation Cues* omdøbes i den første reviderede udgave i 1981 til *Exigency* (Flower & Hayes 1981).

1980: 12). Måden hvorpå skribenten forstår skriveopgaven har indflydelse på, hvordan skriveprocessen forløber og dermed på den færdigskrevne tekst (Witte & Cherry 1986: 123). Når tekstproduktionen er påbegyndt, indgår også den tekst, der løbende transskriberes, i opgavemiljøet: Tekstproducenter, særligt dygtige tekstproducenter, konsulterer jævnligt den hidtil producerede tekst, enten for at bruge den som afsæt til den efterfølgende tekst (jf. fx Kaufer et al. 1986), eller for at evaluere og evt. revidere den (jf. fx Chenoweth & Hayes 2003: 115). På den måde modificerer tekstproduktion løbende sit eget opgavemiljø (Hayes 1996: 6).

I skribentens langtidshukommelse findes, som nævnt, de interne faktorer der påvirker skriveopgaven, dvs. viden om emnet (*knowledge of topic*), viden om modtageren (*knowledge of audience*) og skriveskemaer (*stored writing plans*)¹⁵, dvs. metaviden om, hvordan tekster planlægges og skrives (Hayes & Flower 1980: 12).

3.1.2 Skriveproces

Disse to typer kontekst føder ind til selve skriveprocessen, der, som nævnt ovenfor, består af de tre processer *planning*, *translating* og *reviewing*.

3.1.2.1 Planning

Ifølge Hayes & Flower (1980: 12) er det *planning*s funktion, på baggrund af information fra opgavemiljøet og langtidshukommelsen, at fastlægge mål for skriveopgaven og etablere en overordnet plan for tekstens indhold, der skal guide skrivningen, så teksten kommer til at opfylde målene. Her danner tekstproducenten sig en mental repræsentation af den viden, der skal bruges i tekstproduktionen. Den mentale repræsentation er ofte abstrakt og ikke nødvendigvis udtrykt ved egentlig tekst (Flower & Hayes 1981: 372). Til det formål trækker *planning* på de tre subprocesser *generating*, *organizing* (organisering) og *goal-setting* (fastsættelse af mål). Med baggrund i information fra skriveopgaven om emne og modtager, henter *generating* relevant information lagret i langtidshukommelsen. *Organizing*s funktion er dernæst at udvælge de mest brugbare informationer og organisere dem i en plan eller disposition. *Goal-setting* udarbejder kriterier, der kan bruges til at evaluere den skrevne tekst i forhold til planen (Alamargot & Chanquoy 2001: 5). Denne konkretisering af, hvad de tre subprocesser

¹⁵ Tilsvarende komponent betegnes i den nyeste skrivemodell af Leijten et al. 2014 *Writing Schemas*. Ifølge Eysenck & Keane (2010: 639) er (kognitive) skemaer "Organized packets of information about the world, events, or people stored in long-term memory". Definitionen stemmer overens med Hayes & Flowers forståelse af *Stored Writing Plans*, dvs. en form for mental struktur, der systematiserer erfaringer. Derfor vælges den danske betegnelse *skriveskema* allerede i forbindelse med denne model.

indebærer, synes primært at skildre en planlægning af tekstens indhold på et overordnet niveau. Planlægning af indholdet i de enkelte (del)sætninger uddybes således ikke som en del af *planning*, men lader til at være en del af *translating* (jf. bl.a. figur 1.8. i Hayes & Flower 1980: 16)¹⁶.

3.1.2.2 Translating

Flower & Hayes (1981: 373) definerer *translating* som “the process of putting ideas into visible language.” Ifølge Hayes & Flower (1980: 15) er det *translatings* funktion, med udgangspunkt i den skriveplan eller disposition, som *planning* har genereret, at tage idéer fra hukommelsen og konvertere dem til skrevne sætninger. Det lader altså til, at der også ligger en udvælgelsesproces i *translatings* funktion, hvilket vil sige, at *translating* både udvælger idéer, giver dem et sprogligt udtryk og transskriberer dem. *Translating* forudsætter således, at skribenten skal kunne jonglere med alle skriftsprogets regler, fx leksikon, syntaks og tegnsætning, og mestre de såkaldte *low-level*-færdigheder som håndskrivning eller tastaturbetjening (Nold 1981 i Flower & Hayes 1981: 373).

3.1.2.3 Reviewing

Ifølge Hayes & Flower (1980: 16) er formålet med *reviewing* at forbedre kvaliteten af den skrevne tekst. Gennem de to subprocesser *reading* (læsning) og *editing* (redigering) registreres og rettes svagheder i teksten hvad angår sproglige konventioner og præcision i forhold til indhold, og det evalueres i hvilket omfang, teksten opfylder skribentens mål (Hayes & Flower 1980: 12). Revisionsprocessen diskuteres mere udtømmende i kapitel 4.2.

3.1.3 Diskussion

Selvom modellen var nyskabende, da den blev konciperet, fremstår den på nogle punkter ufuldstændig og har været genstand for en del kritik. Selv betegner Hayes & Flower (1980: 29) da også modellen som “a target to shoot at”, og som en første tilnærmelig beskrivelse af en skriveproces, der kan tjene som udgangspunkt for mere detaljerede studier af de mentale processer og udvikling af mere raffinerede modeller (Hayes & Flower 1980: 10; Flower & Hayes 1981: 366). I Alamargot & Chanquoy (2001: 6) omtales modellen således også snarere som et *framework*, der forsøger at identificere og afgrænse de forskellige processer, end en

¹⁶ Schrijver (2014: 29) nævner faktisk, at *planning* kan forekomme både på overordnet som lokalt (sætnings)niveau. Det fremstår dog ikke helt klart, på hvilken baggrund denne konklusion drages.

egentlig processuel model, der sigter mod at forklare funktioner og relationer mellem skriveprocesserne (jf. også Scardamalia & Bereiter 1986 og Chanquoy & Alamargot 2002).

Det lader dog til, at Hayes & Flower ikke lykkedes fuldstændigt i afgrænsningen af subprocesserne. Således tyder det på, at *translating* omfatter funktioner af heterogen karakter, der spænder bredt fra både at udvælge idéer, give dem et sprogligt udtryk samt at transskribere dem (jf. afsnit 3.1.2.2). Senere forskning har en skarpere afgrænsning af subprocesserne, og fx har transskribering af tekst, hvad enten det er ved håndskrift eller ved brug af computer, vist sig bedst konceptualiseret som en selvstændig kognitiv proces og varetages derfor i nyere modelleringer og teoretiseringer af en *transcriber* (transskriberingsproces) (jf. afsnit 3.2.3.2) og ikke af *translating*, som det implicit fremgår af Hayes & Flower (1980: 15) og Flower & Hayes (1981: 373) (jf. desuden Hayes & Nash 1996: 45).

Det er også en væsentlig begrænsning ved modellen, at den i for ringe omfang er i stand til at redegøre for emotionelle og sociale faktorer, der kan være essentielle elementer i, hvordan tekster produceres. Senere forskning har forsøgt at imødekomme denne kritik, fx sætter Hayes (1996) fokus på væsentligheden af kontekstuelle faktorer i sin model, som han betegner som *individual-environmental*. Hayes (1996) understreger, meget symptomatisk for den generelle udvikling (jf. afsnit 2.4), at

Indeed, writing depends on an appropriate combination of cognitive, affective, social, and physical conditions if it is to happen at all. Writing is a communicative act that requires a social context and a medium. It is a generative activity requiring motivation, and it is an intellectual activity requiring cognitive processes and memory. No theory can be complete that does not include all of these components.

[...]

Writing is primarily a social activity. We write mostly to communicate with other humans. But the act of writing is not social just because of its communicative purpose. It is also social because it is a social artifact and is carried out in a social setting. What we write, how we write, and who we write to is shaped by social convention and by our history of social interaction. Our schools and our friends require us to write. We write differently to a familiar audience than to an audience of strangers. The genres in which we write were invented by other writers and the phrases we write often reflect phrases earlier writers have written. Thus, our culture provides the words, images, and forms from which we fashion text. Cultural differences matters.[...] Further, immediate social surroundings matter. (Hayes 1996: 5)

Hayes fremstiller således tekstproduktion som en overvejende social artefakt, der beror på en kombination af mentale, affektive, sociale og fysiske faktorer.

Et yderligere kritik af modellen er den manglende repræsentation af arbejdshukommelsen (fx. Hayes 2012b: 370). Ifølge Baddeley (1986) er arbejdshukommelsen en begrænset ressource som både bruges til at lagre information og til at igangsætte kognitive processer.

Tekstproduktion indebærer en kompleks interaktion mellem forskellige processer, og derfor

stilles meget høje krav til arbejdshukommelsens begrænsede kapacitet (fx. McCutchen 1996: 300). Det tager senere modeller højde for.

På trods af kritikken og modellens modne alder, indeholder den elementer der stadig er aktuelle i moderne repræsentationer af skriveprocessen. Hayes (2012b: 370) peger således på, at 1) sondringen mellem de kognitive skriveprocesser, opgavemiljø og langtidshukommelse, 2) forsøget på at identificere adskilte og interagerende subprocesser samt 3) betydningen af den hidtil skrevne tekst, stadig anses for at være nyttige (se også fx Van Gelderen & Oostdam 2004 i afsnit 4.2.4 og Leijten et al. 2014 i afsnit 3.2.5). Modellen har altså spillet en væsentlig rolle i den kognitive skriveprocesforskning, og Humes (1983) opsummerer disse tidlige forskningsresultater således:

As a process, writing does not move in a straight line from conception to completion: All planning is not done before words are put on paper; all the words are not on paper before writers review and revise. Writers move back and forth among these subprocesses. (Humes 1983: 205)

De forskellige processer og subprocesser interagerer altså med hinanden under skrivning. Tekstproducenten flytter kontinuerligt fokus: fra planlægning på et højt abstraktionsniveau til skrivning af enkeltord og tilbage på højniveau, reviderer, ændrer planer, udvikler nye tanker, etc. Ifølge Witte & Cherry (1986: 120) var viden om, hvordan tekster produceres, allerede i midten af 1980'erne langt mere sofistikeret end ti år tidligere. De teknologiske fremskridt inden for forskningsmetoder der undersøger skriveprocessen mens denne er i gang, også kaldet onlinemetoder¹⁷, og et øget antal studier, der netop undersøger tekstproduktion i realtid, har, de seneste ti år, bidraget til en dybere forståelse af tekstproduktion (Alamargot & Chanquoy 2012: 568).

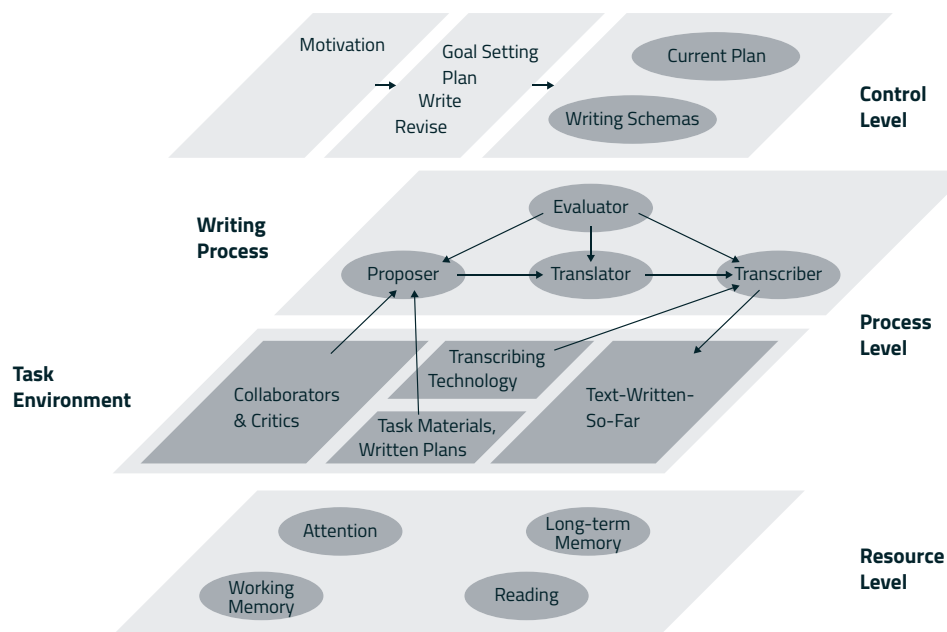
I det følgende beskrives og diskuteres den seneste skrivemodell fra 2012 (Hayes 2012b)(figur 3.2) og dens videreudvikling fra 2014 (Leijten et al. 2014)(figur 3.3), der imødekommer megen af den kritik, der kan rejses mod Hayes & Flowers model ovenfor. I lighed med Hayes & Flower (1980) fokuserer modellen på de kognitive processer hos den individuelle tekstproducent i planlægning, skrivning og evaluering af sin tekst, men anerkender i højere grad end Hayes & Flower 1980 nogle aspekter ved sociale processer, og særligt Leijten et al.'s videreudvikling anerkender, at professionel tekstproduktion involverer andet og mere end individuelle tankeprocesser, langtidshukommelse og skreven tekst. Modellen er derfor egnet

¹⁷ Onlinemetoder er metoder til udforskning af skriveprocessen, mens denne finder sted, fx *keystroke logging* og *screen capture*. Metoderne diskuteres i kapitel 5.

som overordnet teoretisk ramme for den autentiske journalistiske tekstproduktion, der studeres i dette forskningsprojekt.

3.2 HAYES' SKRIVEMODEL FRA 2012

Hayes (2012b) præsenterer i 2012 en meget omfattende skrivemodell (jf. figur 3.2 nedenfor). Modellen fremstår som en udvikling af Hayes' tidligere forskning, bl.a. modellen udviklet med Flower i 1980 (jf. kapitel 3.1 ovenfor), samt en model udviklet i samarbejde med Chenoweth i 2001¹⁸(Chenoweth & Hayes 2001). Hayes (2012b) kommenterer sin nyeste skrivemodell meget lidt, og da modellen præsenteret med Chenoweth i 2001 bygger på samme grundprincipper, baserer den følgende beskrivelse af modellen fra 2012 sig både på Chenoweth & Hayes (2001) og Hayes (2012b). Som nævnt ovenfor, videreudvikler Leijten et al. (2014) i 2014 Hayes' modell fra 2012. Denne videreudvikling præsenteres og diskuteres i afsnit 3.2.5, og da også denne modell deler grundprincipper med Hayes' modell fra 2012, inddrages tillige Leijten et al. i den følgende beskrivelse.

Figur 3.2: Hayes' skrivemodell fra 2012 (Hayes 2012b: 371)

¹⁸ Chenoweth & Hayes' (2001) modell siges i sig selv at være en fusion af forskning afprøvet i Kaufer et al. (1986) og Hayes (1996).

Overordnet set identificerer modellen tre niveauer; et kontrolniveau (*Control Level*), et procesniveau (*Process Level*) og et ressourceniveau (*Resource Level*). Kontrolniveauet og procesniveauet føder ind til og guider selve skriveprocessen (*Writing Process*). Med henblik på at forstå hvilke ressourcer og strukturer, skribenten trækker på under tekstproduktion, introduceres først ressourceniveauet og kontrolniveauet i den følgende beskrivelse af de tre niveauer, og der afviges således fra rækkefølgen i modellen (figur 3.2).

3.2.1 Ressourceniveau

Ressourceniveauet inkluderer de mentale ressourcer, som skribenten trækker på under tekstproduktion, og som generelt anvendes i en mængde andre opgaver. Det drejer sig om arbejdshukommelse (*working memory*), langtidshukommelse (*long-term memory*), læsning (*reading*) samt evnen til at kunne fokusere ens opmærksomhed (*attention*). Hayes (2012b: 370) bemærker, at tilføjes af arbejdshukommelsen som ressource for alle ikke-automatiserede processer retter op på en åbenlys forglemmelse i den oprindelige model (jf. diskussionen i afsnit 3.1.3)¹⁹.

3.2.2 Kontrolniveau

Kontrolniveauet består af motivation (*motivation*) og de processer og strukturer, der guider skriveprocesserne: fastsættelse af mål (*goal setting*), skriveskemaer (*writing schemas*) og den aktuelle plan (*current plan*).

Motivation var slet ikke adresseret i den oprindelige skrivemodell fra 1980, men ses i den nyeste model som afgørende for at fastholde skriveaktiviteten (Leijten et al 2014: 322) og som et centralt aspekt i vellykket tekstproduktion (Donahue & Lillis 2014: 62)²⁰. Hayes (2012b: 373) understreger, at portrættingen af motivation i kontrolniveauet kun afspejler den indflydelse, som motivation har på fastsættelse af mål, men ikke på fx transskribering eller evaluering.

Fastsættelse af mål bestemmer, hvilken slags skriveaktivitet der skal udøves, fx. udarbejdelse af en disposition (*plan*), tekstproduktion (*write*) eller revision (*revise*) (Leijten et al. 2014: 322). Som det fremgår af modellen, føder fastsættelse af mål ind til den aktuelle plan, der indeholder en række mål, der skal nås for den aktuelle tekst (Leijten et al. 2014: 322). Den aktuelle plan lagres i hukommelsen. Fastsættelse af mål i modellen fra 2012 adskiller sig således

¹⁹ Arbejdshukommelsen introduceres allerede i Hayes' (1996) første større revision i 1996 af den oprindelige model fra 1980.

²⁰ For mere fyldestgørende at kunne redegøre for hvordan man skriver, fik motivation allerede en central plads i Hayes' (1996) opdatering af skrivemodellen i 1996. Motivation findes dog ikke eksplicit i de modeller, Hayes har udarbejdet i samarbejde med Chenoweth (Chenoweth & Hayes 2001, 2003) siden.

fra 1980-modellens *goal-setting* (fastsættelse af mål), der, som en subproces i *planning*, udarbejder kriterier til evaluering mellem den planlagte og den skrevne tekst.

Skriveskemaer er tekstproducentens viden om, hvordan skriveprocesser og -ressourcer skal anvendes for at skabe den planlagte tekst (Leijten et al. 2014: 322). Hayes (2012b: 375) understreger, at skemaer for forskellige skriveopgaver som fx revision eller opsummering er repræsenteret i kontrolniveauet, selvom de formodentligt er lagret i langtidshukommelsen. Foruden at udgøre en væsentlig del af tekstproducentens skrivefærdighed, antages alle disse skemaer at kunne udvikles og modificeres gennem erfaring og vejledning (Hayes 2012b: 375).

3.2.3 Procesniveau

Procesniveauet indeholder to overordnede dele: opgavemiljøet og selve skriveprocessen.

3.2.3.1 Opgavemiljø

Under tekstproduktion interagerer de skriveprocesser, skribenten benytter sig af, med opgavemiljøet (*task environment*), dvs. med den fysiske, sociale og kulturelle kontekst, som tekstproduktionen finder sted i (Leijten et al. 2014: 322). Opgavemiljøet indeholder fire overordnede elementer: samarbejdspartnere & kritikere (*collaborators & critics*), opgavematerialer & skrevne planer (*task materials & written plans*), transskriberingsteknologi (*transcribing technology*) og den hidtil skrevne tekst (*text-written-so-far*), hvoraf blot sidstnævnte, sammen med skriveopgaven, udgjorde opgavemiljøet i modellen fra 1980 (jf. afsnit 3.1.1). Samarbejdspartnere & kritikere kan komme med forslag til og give kritik på teksten²¹. Opgavematerialer & skrevne planer indeholder fx fysiske kildematerialer som bøger, artikler og skrevne planer, som skribenten måtte have forberedt. Transskriberingsteknologi redegør for, at skribenten kan vælge at producere tekst ved hjælp af fx en blyant, et tastatur eller stemme-genkendelse, og at dette valg har indflydelse på, hvordan skriveprocesserne udmønter sig. Som nævnt ovenfor, præsenteres den hidtil skrevne tekst stadig som en meget væsentlig del af opgavemiljøet, der interagerer med den løbende skriveproces (jf. afsnit 3.1.1). Skriveopgaven, som i Hayes & Flower (1980) specificerer emne, modtager og motivation (jf. afsnit 3.1.1), er i modellen fra 2012 ikke repræsenteret som en selvstændig komponent. Det adresseres ikke særskilt, men elementer af den skal formodentlig findes i kontrolniveauets komponenter.

²¹ Samarbejdspartnere var allerede en del af den sociale kontekst i Hayes (1996) og kritikere nævnes i Chenoweth & Hayes (2001), dog som en del af opgavematerialer (*task materials*), hvor også kildetekster og noter findes.

3.2.3.2 Skriveproces

Selve skriveprocessen består af de kognitive processer, skribenten bruger i tekstproduktionen.

I lighed med Hayes & Flower (1980) identificerer Hayes (2012b) tre mentale skriveprocesser, men hvor de i modellen fra 1980 betegnes *planning*, *translating* og *reviewing*, er de i modellen fra 2012 gengivet ved hhv. *proposer* (forslagsstiller), *translator* (oversætter) og *evaluator* (evaluator), og suppleret af *transcriber*²², der skal redegøre for, at transskribering af mental tekst ikke nødvendigvis er en automatiseret aktivitet, men konkurrerer med de andre skriveprocesser om arbejdshukommelsens ressourcer (jf. fx Hayes & Chenoweth 2006). Som nævnt i afsnit 3.1.3 adresseredes transskribering ikke eksplicit i modellen fra 1980, men sås tilsyneladende som en del af *translating* (jf. afsnit 3.1.2.2).

Proposer er ansvarlig for at producere prælingvistiske idéer, hvilket grundlæggende betyder, at *proposer* bestemmer, *hvad* der skal siges, men ikke *hvordan*, det skal siges. Chenoweth & Hayes (2003: 112) ekspliciterer, at *proposer* i begyndelsen af en skriveopgave trækker på en overordnet plan for tekstproduktionen (den aktuelle plan og skriveskemaer i kontrolniveaue) og på information, der er relevant for planen. Relevant information kan optræde i lingvistisk eller nonlingvistisk form (fx billeder og figurer) og kan være placeret i hukommelsen (i ressourceniveaue) eller i eksterne kilder (fx opgavematerialer & skrevne planer i opgavemiljøet). Den overordnede plan kan i varierende omfang indeholde information om kommunikative mål, indhold, rækkefølge, modtager, genre, etc.. Denne overordnede plan synes at stemme overens med den overordnede plan, som *planning* i 1980-modellen genererer på baggrund af information fra skriveopgaven og langtidshukommelsen (jf. afsnit 3.1.2.1). *Proposer* har således tilsyneladende ikke en ækvivalent proces i Hayes & Flower (1980), men lader til at være en del af *translating*, der på baggrund af skriveplanen producerer skreven tekst (jf. afsnit 3.1.2.2).

På baggrund af den overordnede plan og relevant information genererer *proposer* løbende prælingvistisk indhold, som *translator* efterfølgende giver en sproglig form. *Translator* "oversætter" således det prælingvistiske indhold til mental tekst (jf. Wittes 1985, 1987 begreb "prætekst" i afsnit 4.3.1.2), og bestemmer, *hvordan* indholdet skal udtrykkes. Ifølge Chenoweth & Hayes (2003: 114) trækker *translator* på lingvistisk viden lagret i langtidshukommelsen. Det er væsentligt at understrege, at sondringen mellem indholds- og udtrykssiden primært er teoretisk og kan forekomme kontraintuitiv, fordi den sproglige udtryksside af et begreb gør, at vi kan

²² Betegnelserne *proposer*, *translator* og *transcriber* findes allerede i Chenoweth & Hayes (2001, 2003). *Evaluator* hedder i Chenoweth & Hayes (2001) *reviser* og *evaluator/reviser* i Chenoweth & Hayes (2003).

tale om og forstå begrebet. Pointen er imidlertid, at det sproglige aspekt i genereringen af indhold er underordnet (jf. diskussionen af Van Gelderen & Oostdams 2004 tekstproduktions- og revisionsmodel i afsnit 4.2.4). Som allerede nævnt, er distinktionen mellem indhold og sprogligt udtryk er ikke nær så markeret i Hayes og Flowers (1980) model, hvor *translating* på (del)sætningsniveau både er ansvarlig for at udvælge indhold og oversætte det til en sproglig form (jf. afsnit 3.1.2.2 og 3.1.3).

Når den mentale tekst accepteres, tilføjer *transcriber* den til den hidtil skrevne tekst. Det ekspliciteres ikke, hvordan revisionsprocessen forløber, hvis ikke den mentale tekst accepteres. *Evaluator* siges dog at være i stand til at evaluere output fra de tre andre processer (Leijten et al. 2014: 322), dvs. fra *proposer* (prælingvistiske idéer), *translator* (sprogligt udtryk) og *transcriber* ((delvist) skreven tekst)²³. Det konkretiseres ikke, hvilken proces, der er ansvarlig for at foretage den egentlige ændring²⁴. I kapitel 4.2 diskuteres revision mere indgående.

Chenoweth & Hayes (2003: 112-113) bemærker, at indhold genereret på baggrund af skreven eller talt tekst i nogle tilfælde kan være klar til transskribering fordi indholdet allerede har en sprogligt form. Det er fx tilfældet med citater, der kan sendes direkte til *transcriber* uden at involvere *translator*. Generelt er det dog sådan, at indhold genereret på baggrund af såvel lingvistiske kilder som nonlingvistiske kilder oftest gives en anden sproglig form. Kildematerialet kan naturligvis facilitere produktion af ny tekst ved at foreslå ord eller (del)sætninger, der kan inkorporeres i teksten uden at skulle involvere *translator*.

Forskning har vist, at de indholdsenheder, som *proposer* sender til *translator*, ikke altid udgør en hel sætning (fx. Kaufer et al. (1986) og Chenoweth & Hayes (2001)). Tekst produceres således ikke nødvendigvis i hele sætninger, men i *bursts*, dvs. i relativt korte perioder, der afgrænses af pauser eller revisioner (jf. også afsnit 4.3.2.1.2.4.1). Chenoweth & Hayes (2003) ekspliciterer, at omfanget og kompleksiteten af det indhold, som *proposer* generer og sender til *translator*, er bestemt af *translators* evne til at generere et sprogligt udtryk, der kan formidle komplekst indhold. Forfatterne antager således, at *proposer* ikke sender, og *translator* ikke modtager, mere indhold, end *translator* typisk kan håndtere. *Translators* kapacitet afhænger dels af lingvistisk viden, dels af tilgængelige ressourcer i arbejdshukommelsen (Chenoweth & Hayes 2001: 85; Chenoweth & Hayes 2003: 114)(jf. også ovenfor).

²³ Både Chenoweth & Hayes (2001) og (2003) repræsenterer deres revisionsproces (hvv. *reviser* og *evaluator/reviser*) mellem *translator* og *transcriber* og nævner, at processen både evaluerer foreslået og skreven tekst, dvs. output fra *translator* og *transcriber* men ikke fra *proposer*.

²⁴ Baaijen et al. (2012: 250) lader sig muligvis inspirere af Chenoweth & Hayes' (2003) dobbeltbetegnelse *evaluator/revisor* i deres fortolkning af, at denne proces er ansvarlig for både evaluering og udførelse af selve ændringen.

3.2.4 Diskussion

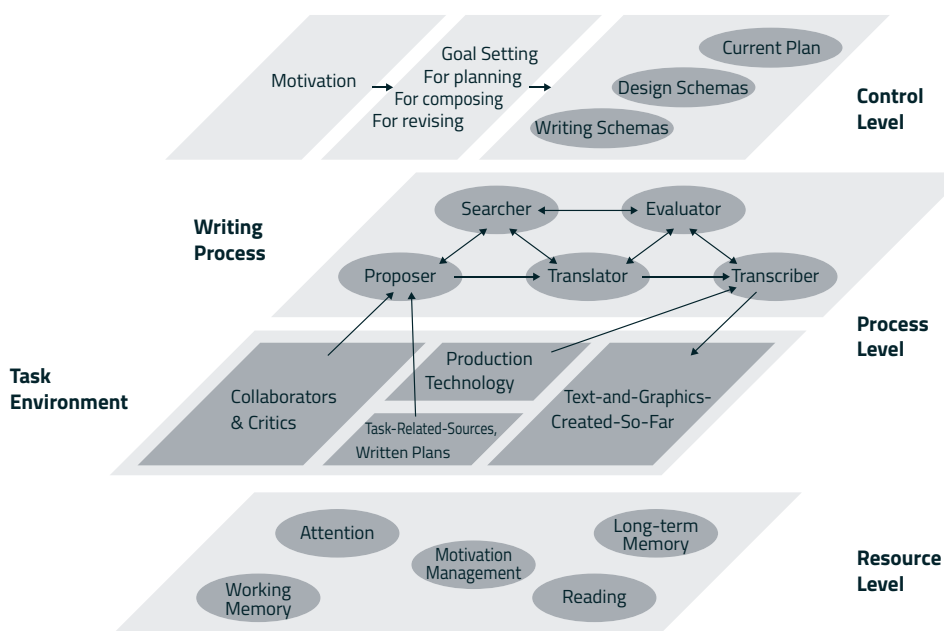
Det fremgår både af selve modellen (jf. figur 3.2) og af ovenstående beskrivelser, at den seneste model ikke fremstiller *planning* og *reviewing* i modellen fra 1980 som selvstændige processer. Hayes (2012b: 375) nævner, at det kan forekomme kontraintuitivt, når både planlægning og revision finder sted under tekstproduktion. Argumentationen bag er dog, at *planning* i modellen fra 1980 fokuserede på planlægning af teksten på et mere overordnet niveau, fx. udarbejdelsen af en disposition. En disposition indebærer i sig selv både at tekstproducenten sætter mål, genererer og evaluerer idéer, og *også* at idéerne gives et sprogligt udtryk og transskriberes. En sådan planlægning udgør således i sig selv en tekstproduktionsproces. Det italesættes ikke eksplicit, men det lader til, at den oprindelige *planning* i modellen fra 1980 i den seneste model fra 2012 er opdelt og distribueret mellem forskellige elementer i modellen. Således findes elementer af planlægning på et overordnet niveau i fastsættelse af mål og i den aktuelle plan i kontrolniveauet, og i skrevne planer som en del af opgavemiljøet i procesniveauet (jf. ovenfor). På baggrund heraf varetager den kognitive skriveproces *proposer* i procesniveauet, som nævnt, planlægning af konkret indhold på (del)sætningsniveau (jf. også Schrijver 2014, der har en lignende fortolkning). Samme problematik og argumentation gør sig gældende for *reviewing*: Hvis den mentale tekst ikke accepteres, starter processen forfra enten med generering af nye prælingvistiske idéer og/eller alternative mentale tekster og eventuelt transskribering (Hayes 2012b: 376). At repræsentere *planning* og *reviewing* som selvstændige kognitive processer kommer således til at fremstå som en pleonastisk modellering. I stedet introduceres *proposer* og *evaluator*.

I forhold til Hayes & Flower (1980) er Hayes (2012b), som allerede nævnt, en noget mere omfattende og kompleks model, der tager højde for flere relevante faktorer af såvel mental som social karakter både i kontrolniveauet som fx motivation, i ressourceniveauet som fx arbejdshukommelse og opmærksomhed og i procesniveauet som fx *transcriber* og transskriberingsteknologi. Portrætteringen af de kognitive skriveprocesser faciliterer desuden en forståelse af skrivning som en rekursiv aktivitet, hvor evaluering og revision løbende finder sted og ikke blot er en sidste afsluttende fase. De kognitive skriveprocessers respektive funktioner forekommer også skarpere definerede. Fx er det udelukkende *translators* funktion at oversætte idéer til sproglige udtryk og således ikke at udvælge de idéer, der skal oversættes ej heller at transskribere dem, hvilket er tilfældet i Hayes & Flower (1980)(jf. afsnit 3.1.2.2). De pågældende funktioner varetages i stedet af hhv. *proposer* og *transcriber*. Dog må det siges at være en begrænsning ved modellen, at det ikke tydeligt fremgår, hvilken proces, der er ansvarlig for at foretage en given revision.

3.2.5 Videreudvikling af Hayes' skrivemodell: Leijten et al. (2014)

Som nævnt i afsnit 2.2.2 har Leijten et al. (2014) videreudviklet Hayes' model fra 2012 med henblik på *også* at kunne redegøre for, hvordan professionelle kommunikatører udfærdiger kommunikationsmateriale (Leijten et al. 2014: 324)(jf. figur 3.3). Denne videreudvikling, der bl.a. baserer sig på et casestudie af en erfaren, professionel kommunikatør, gennemgås og diskuteres i det følgende.

Ifølge Leijten et al. (2014: 291) er professionelle kommunikatører personer, der “typically write and design as their primary work or as part of their work in another field, for example, engineering, law, or computer science”. Termen *professionel* tolkes således bredt som personer, “who need to create documents in order to do their jobs” (Leijten et al. 2014: 333).

Figur 3.3: Leijten et al.'s (2014) opdatering af Hayes' (2012b) skrivemodell (Leijten et al. 2014: 324)

Det er altså kendetegnende for professionelle kommunikatører, at de dagligt ikke blot producerer skriftlige, men også visuelle tekster, og således integrerer bl.a. grafik og billeder i teksten (Leijten et al. 2014: 324). Denne erkendelse har for det første ført til en tilføjelse af designskemaer (*design schemas*) i kontrolniveauet, der fungerer parallelt med skriveskemaerne (*writing schemas*). I efterfølgende erkendelse af at det således ikke udelukkende er tekst, der produceres, udvides Hayes' (2012b) komponenter hidtil skreven tekst og transskriberings-teknologi, der begge er placeret i opgavemiljøet, til hhv. hidtil produceret tekst og grafik (*text-*

and-graphics-created-so-far) og produktionsteknologi (*production technology*), der begge både rummer produktion af skreven tekst og visuelle elementer²⁵.

Et andet kendetegn ved professionelle kommunikatorers arbejdsproces er, at den ofte strækker sig over længere perioder, fra flere dage og op til uger (Leijten et al. 2014: 325). For at kunne tage højde for hvordan kommunikatorer administrerer deres motivation og fx håndterer såkaldt “nedetid” grundet træthed eller kedsomhed, tilføjes komponenten motivationsstyring (*motivation management*) i ressourceniveauet. Motivationsstyring adskiller sig fra motivation, der i kontrolniveauet guider og foranlediger skriveaktiviteter, ved at være en færdighed, der trækker på producentens egen forståelse af, hvordan vedkommende reagerer på træthed eller kedsomhed. Når en tekstproducent fx bemærker, at han/hun har svært ved at koncentrere sig, kan vedkommende erkende, at han/hun ikke er produktiv og ville præstere bedre efter en pause.

Da udgangspunktet for videreudviklingen er en bedre modellering af autentiske tekstproduktionsprocesser i bred forstand, kritiseres betegnelsen og komponenten “opgavematerialer” i Hayes (2012b), med rette, for at konnotere traditionelle skoleopgaver. Komponentens omdøbes derfor til opgaverelaterede kilder (*task-related-sources*), en betegnelse der i højere grad formår at afspejle, at de kilder, som professionelle tekstproducenter trækker på, bl.a. kan omfatte mennesker, trykte såvel som digitale tekster og grafikker.

Som den vigtigste tilføjelse nævner Leijten et al. (2014) den eksterne søgeproces, *searcher*, der tilføjes de grundlæggende skriveprocesser i procesniveauet. *Searcher* skal redgøre for, at de fleste skriveaktiviteter ikke kun trækker på viden lagret i langtidshukommelsen, men også kræver information, der findes i eksterne ressourcer. I professionel tekstproduktion kan skribenten fx. få brug for at genbruge indhold, der oprindeligt er produceret i forbindelse med en anden opgave. I følge forfatterne kan *proposer* således afbrydes af *searcher* for at søge efter sådant indhold i et andet dokument. Er tekstproducenten i tvivl om, hvordan et ord staves, kan også *transcriber* afbrydes for fx. at konsultere en ordbog, og kan skribenten ikke finde det rigtige sproglige udtryk til at udtrykke et bestemt indhold, kan *translator* afbrydes for fx at søge i en synonymordbog.

²⁵ Det visuelle element adresseres også i Hayes (1996) i form af *Visual/Spatial Sketchpad* i arbejdshukommelsen.

3.2.5.1 Diskussion

Som en videreudvikling af Hayes (2012b) bygger Leijten et al. (2014) på samme grundprincipper som Hayes (2012b) men har redefineret og tilføjet elementer i modellen for bedre at være i stand til at redegøre for, at professionelle kommunikatører producerer et miks af skriftlige og visuelle tekster og ofte gør det over længere tid. Med dette fokus på professionelle sammenhænge, der involverer tekstproduktion i meget bred forstand, udvider Leijten et al. det univers, som Hayes (2012b), og andre kognitivt orienterede skrivemodeller begrænser sig til at beskrive.

Den eksplicite italesættelse af at skrivning, og i særdeleshed professionel skrivning, kun sjældent er begrænset til at trække på viden lagret i langtidshukommelsen, men også i høj grad beror på eksterne ressourcer, hilses meget velkommen. Adresseringen er yderst relevant for denne afhandling, fordi den reflekterer den journalistiske virkelighed, der tager udgangspunkt i en bred vifte af kildematerialer. Imidlertid er rationalet bag modelleringen af den eksterne søgeproces i eksterne ressourcer som en selvstændig kognitiv proces, *searcher*, ikke helt tydeligt. Det fremstår således ikke klart, hvori forskellen består mellem *proposer*, der genererer prælingvistiske idéer på baggrund af langtidshukommelsen, men også trækker på bl.a. opgaverelaterede kilder (jf. ovenfor), og *searcher*, der supplerer *proposer* og tilsyneladende afhjælper knaphedsproblemer i langtidshukommelsen ved at søge i eksterne ressourcer. Det er uvist, om der fx er tale om en skelnen mellem, hvad der umiddelbart opfattes som en del af opgaverelaterede kilder ved tekstproduktionens begyndelse (dvs. *proposer*), og de eksterne ressourcer der konsulteres i løbet af processen, når knaphed opstår (dvs. *searcher*). Og er det tilfældet, er det uvist, hvordan de to typer kilder eller ressourcer afgrænses. Det fremgår heller ikke tydeligt, hvilken kognitiv proces der er kompetent til at vurdere, hvornår knaphed opstår, fx. *proposer*, *searcher* eller *evaluator*. Der er således brug for en skarpere markering af *searchers* distinktive karakteristika, for at den meningsfuldt portrætteres som en selvstændig kognitiv proces. Umiddelbart virker det hensigtsmæssigt at fremstille *searcher* som en nuancering af hhv. *proposer*, *translator* og *transcriber*.

Som allerede nævnt, har en del af skriveforskningen igennem årene været optaget af at undersøge og forstå, hvordan de kognitive processer i skrivning forholder sig til hinanden, herunder hvilken rolle revision(sprocessen) spiller. Revision er helt centralt placeret i afhandlingens problemstilling, og, netop med henblik på at kvalificere studiet af journalisters revision af indhold og sprogligt udtryk under produktion af nyhedstekster, adresserer det følgende kapitel forskellige aspekter af denne revisionsforskning.

4. REVISION

I afhandlingens indledning fremgår det, at de revisioner, som tekstproducenter foretager under deres arbejde med teksten, giver indsigt i tekstens progression og således bidrager med viden om, hvordan teksten skabes. I det følgende kapitel rettes den teoretiske opmærksomhed derfor mod revision. Kapitlet indledes med en begrebsafklaring af, hvad revision indebærer i feltet generelt og i projektet specifikt. Det leder op til en teoretisk gennemgang og diskussion af revision, der falder i to sektioner med to store aspekter, som revisionsforskningen har været optaget af, som respektive omdrejningspunkter: modellering af den kognitive revisionsproces – såvel i generelle skrivemodeller som i specifikke revisionsmodeller – og udarbejdelse af revisionstaksonomier.

4.1 BEGREBSAFKLARING OG TERMINOLOGI

Som det fremgår af skriveforskningens historiske udvikling i kapitel 2, har der været forskellige opfattelser af tekstproduktion og dermed af revision. Således var det retorisk-normative syn på tekstproduktion en lineær planlægge-skrive-omskrive-aktivitet (Hoel 1997: 14), hvor revision først fandt sted efter skrivning: skribenter planlagde først, hvad de ville skrive, så skrev de en kladde, og derefter reviderede de kladden (Hill et. al 1991)(jf. også afsnit 2.1). Den gængse opfattelse var således, at revision omfattede “what the writer does after a draft is completed” (Murray 1978: 87). Den procesorienterede og kognitive tilgang til skrivning satte imidlertid fokus på tekstproduktion som en rekursiv aktivitet, der hviler på hierarkisk strukturerede kognitive processer (jf. afsnit 2.3 og afsnit 3.1). Kognitive processtudier har efterfølgende sandsynliggjort, at skribenter ikke blot reviderer i den skrevne tekst i en afsluttende fase, men at der også foretages en del revisioner under skrivning (bl.a. Perl 1979; Bridwell 1980; Sommers 1980; Kaufer et al. 1986; Matsushashi 1987; Chenoweth & Hayes 2001, 2003). Det er således generelt accepteret, at revisionsprocessen, særligt for dygtige skribenter, ikke er “an end-of-the-line repair process” (Flower & Hayes 81: 367), men forekommer “continually throughout the writing of a work” (Sommers 1980: 380), og “[...] can interrupt other composing processes at any given time [...]” (Witte 1985: 259).

Det fremgår flere steder af litteraturen, at revision, “[b]roadly [] can be defined as the writer’s attempt to improve a plan or text” (Hayes et al. 1987: 177)(jf. bl.a. også Hayes & Flower 1980: 16 og Flower et al. 1986: 18). Denne konsensus om revision opsummerer Fitzgerald (1987) i sin oversigtsartikel, *Research on revision in writing*, til en inkluderende og kontemporær definition af revision anno 1987:

Revision means making any changes at any point in the writing process. It involves identifying discrepancies between intended and instantiated text, deciding what could or should be changed in the text and how to make desired changes, and operating, that is, making the desired changes. Changes may or may not affect meaning of the text, and they may be major or minor. Also, changes may be made in the writer's mind before being instantiated in written text, at the time text is first written, and/or after text is first written. (Fitzgerald 1987: 484)

På trods af definitionens alder er den stadig tidssvarende (bl.a. Chanquoy 2009: 80 og Lindgren & Sullivan 2006: 38), bl.a. fordi den 1) konceptualiserer revision både som mental proces med subprocesser (*identifying* discrepancies between intended and instantiated text, *deciding* what could or should be changed in the text and *how to make* desired changes) og som egentlige ændringer (*making any changes...operating*, that is, *making the desired changes*), 2) pointerer, at revision kan forekomme på et hvilket som helst tidspunkt under skrivning, dvs. både i forhold til den overordnede proces (at *any point*) og i forhold til transskriberingen (in the *writer's mind* before being instantiated in written text, *at the time text is first written*, and/or *after text is first written*)(jf. afsnit 3.2.3.2), og 3) ekspliciterer den effekt, revision har på teksten (*may or may not affect meaning* of the text, and they may be *major or minor*).

Det fremgår af Fitzgeralds definition, at revision primært har været konceptualiseret som en aktivitet, hvis formål det er at identificere og udbedre uoverensstemmelser mellem intenderet og instantieret tekst (*identifying* discrepancies between intended and instantiated text, *deciding* what could or should be changed in the text and *how to make* desired changes, and *operating*, that is, *making the desired changes*)(jf. desuden Allal & Chanquoy 2004: 2). Denne diskrepans mellem intenderet og instantieret tekst, også omtalt som *dissonans* (jf. afsnit 4.2.2.3) har ofte været restriktivt fortolket som fejlretning, og denne forståelse af revision er en central antagelse i mange revisionsstudier, bl.a. Hayes & Flower (1980)(jf. afsnit 4.2.1) og Scardamalia (1983)(jf. afsnit 4.2.2), og cementeres yderligere af, at udtryk som “problem detection”, “problem diagnosis” og “problem resolution” ofte er blevet anvendt synonymt med revision (Allal & Chanquoy 2004: 2). Derfor har megen revisionsforskning været fokuseret på revisioner, der er udløst af “discovery of problems” (Hayes 2004: 9). Andre forskere, bl.a. Galbraith (1992, 1999) og Galbraith & Torrance (1999) foreslår, at revision også kan være udløst af *discoveries*, eller opdagelser, under tekstproduktion uden forudgående konstatering af et problem i den instantierede tekst (Galbraith 1992 i Allal & Chanquoy 2004: 2), som ellers er en forudsætning for revision som problemløsning. Ifølge Allal & Chanquoy (2004: 2) kan formuleringen af en idé føre til en ny retning i teksten, og nye idéer/formuleringer kan dermed fungere som *bottom-up* proaktive ændringer af, hvad der efterfølgende skrives, (jf. desuden gennemgangen af Scardamalia & Bereiters (1983) revisionsmodel i afsnit 4.2.2 og Flower et al.

(1986: 25). På samme måde kan den emergerende tekst føre til ændringer i den allerede skrevne tekst. Revision kan således både udløses af en observeret uoverensstemmelse mellem intenderet og instantieret tekst, der restriktivt forstås som fejlretning, og af en erkendelse af, at andre idéer/formuleringer bedre imødekommer planen/formålet.

Om de egentlige ændringer, der foretages i en tekst, og som kan ses som resultatet af den underliggende kognitive proces, siger Nold (1979: 105-106 citeret i Fitzgerald 1987: 483):

is not just correcting the lexicographic and syntactic infelicities of written prose...It also includes (1) changing the meaning of the text in response to a realization that the original intended meaning is somehow faulty or false or weak..., (2) adding or substituting meaning to clarify the originally intended meaning or following more closely the intended form or genre of text..., (3) making grammatical sentences more readable by deleting reordering, and restating..., as well as (4) correcting errors of diction, transcription and syntax that nearly obscure intended meaning or that are otherwise unacceptable in the grapholect. (Nold 1979: 105-106 citeret i Fitzgerald 1987: 483)

Nold udviser altså en anerkendelse af, at revision ikke blot er korrektion af deciderede ortografiske og syntaktiske fejl eller er afledt af uoverensstemmelse mellem intenderet og skreven tekst, men også er *discovery* både på indholds- og udtrykssiden. Afhandlingen tager afsæt i de to definitioner.

Som det fremgår af afsnit 4. har revisionsforskningen både været optaget af at klassificere de tekstuelle ændringer og at modellere den komplekse kognitive proces, der forudsættes at gå forud herfor. Derfor har den engelske term *revision* i forskningslitteraturen været brugt med reference til såvel proces som ændringer (bl.a. Fitzgerald 1987: 483; Fredmann 1985: xi og Alamargot & Chanquoy 2001: 100). I starten af 1980'erne syntes forskere at være uenige om, hvilken af de to, termen revision refererede til (Fitzgerald 1987:483). I den engelsksprogede forskningslitteratur refereredes til den kognitive proces som *reviewing* (fx Hayes & Flower 1983) eller *reprocessing* (Scardamalia & Bereiter 1986), men også som *revision* (Allal 2000 i Lindgren & Sullivan 2006a: 37; Rijlaarsdam et al. 2004: 192²⁶). Selve det at foretage de egentlige ændringer, revisionerne, er blevet betegnet *editing* (Flower & Hayes 1981; Wengelin 2002 i Lindgren & Sullivan 2006a: 37), eller *revising* (Scardamalia & Bereiter 1983; Hayes & Flower 1983 i Chanquoy 2009: 81), og de egentlige ændringer *edits* (Flower & Hayes 1981; Wengelin 2002 i Lindgren & Sullivan 2006a: 37), *revisions* (Scardamalia & Bereiter 1983: 71; Hayes & Flower 1983 i Chanquoy 2009: 81), *transformations* (Allal 2000 i Lindgren & Sullivan 2006a: 37;

²⁶ Rijlaarsdam et al. (2004: 192) adresserer kun implicit skelnen mellem forudgående kognitiv proces og faktisk ændring. I stedet fokuserer de på det, der fungerer som input til en revision(sproces) og foreslår at reservere betegnelsen revision til den proces eller ændring, der har skreven tekst som input. Resten betegnes *reprocessing*.

Rijlarsdam et al. 2004) eller *changes* (Faigley & Witte 1981). I den følgende gennemgang af modelleringer og taksonomier anvendes forfatterens egne betegnelser. I afhandlingen generelt anvendes *revision* i ubestemt ental som et overbegreb for såvel den underliggende kognitive proces som for de egentlige ændringer, der kan ses som et resultat heraf, som fx. i kompositummet revisionsforskning, dvs. forskning i revisionsprocessen og/eller i de egentlige ændringer. Når blot processen omtales, vil *evaluering* eller kompositummet *evalueringsproces* anvendes synonymt med *revisionsprocessen*. Når referencen vedrører ændringerne vil *revision(er)* anvendes ved utvetydighed og synonymt med *ændring(er)*.

4.2 MODELLERINGER AF DEN KOGNITIVE REVISIONSPROCES

I det følgende præsenteres og diskuteres nogle af de mest fremtrædende revisionsmodeller. I lighed med modelleringerne af den overordnede skriveproces i foregående kapitel, er modellerne her udvalgt med henblik på at visualisere den forskningsmæssige progression i forståelsen af revision og dermed at kontekstualisere afhandlingens forskningsgenstand teoretisk. I fremstillingen kontrasteres der med eller drages paralleller til andre modeller, hvor det er relevant.

4.2.1 Revisionsprocessen i Hayes & Flower (1980), Flower & Hayes (1981) og Hayes & Flower (1983)

Den første egentlige modellering af revisionsprocessen findes i Hayes & Flowers (1980) skriveprocesmodel (jf. figur 3.1). Som nævnt i forlængelse af beskrivelsen af Hayes & Flowers skrivemodellering i afsnit 3.1, har modellen vist sig toneangivende for efterfølgende forståelser og modelleringer af tekstproduktion. Så selvom modellens fokus ikke er på revisionsprocessen isoleret set, men på den samlede skriveproces, er den forståelse af revision, som Hayes & Flower (1980) afspejler et relevant udgangspunkt for en diskussion.

I deres første præsentation af de kognitive skriveprocessers organisering deler Hayes & Flower (1980) revisionsprocessen, *revising*, op i to subprocesser eller –komponenter: 1) *reading* (læsning) og 2) *editing* (redigering) (jf. afsnit 3.1.2.3). Kun den sidste, *editing*, beskrives. *Editing* antages automatisk at reagere på fejl, fx stavefejl, faktuelle unøjagtigheder eller manglende præcision (Hayes & Flower 1980: 12). Når *editing* udløses, afbryder den andre processer (Hayes & Flower 1980: 18). Hayes (2004: 10) påpeger, som også Alamargot & Chanquoy (2001: 101) har bemærket, at forestillingen om at konstatering af en fejl automatisk udløser udbedring af fejlen ikke har overlevet kritisk gennemgang (bl.a. Scardamalia & Bereiter 1983; Hayes et al. 1987: 178; Wallace & Hayes 1991). I samme kapitel hvor *editing* beskrives, kontrasterer Hayes &

Flower senere *editing* med den overordnede *reviewing* som havende markant forskellige egenskaber. *Reviewing* er ikke en spontan proces, men derimod en bevidst beslutning, som skribenten træffer om systematisk at gennemgå og forbedre teksten (1980: 18). Beskrivelserne af hhv. *editing* og *reviewing* forekommer diskrepante: på den ene side portrætteres en ubevidst proces (*editing*) og på den anden side en bevidst (*reviewing*) (jf. også Hayes 2004: 10)²⁷. I de efterfølgende opdateringer af denne første udgave (Flower & Hayes 1981; Hayes & Flower 1983) fremstilles processen følgelig også mere stringent: *Reviewing* kan *både* forekomme som en reflekteret proces, hvor skribenten vælger at læse den skrevne tekst igennem enten som afsæt for ny tekstproduktion eller for systematisk at evaluere og/eller revidere (dele af) teksten, og som en ubevidst proces, der uventet afbryder den løbende tekstproduktion, udløst af en fejl eller en uoverensstemmelse mellem mental og skreven tekst (Flower & Hayes 1981: 374; Hayes & Flower 1983: 209). MacArthur (2012: 463) understreger, at begge processer er almindeligt forekommende: Ekspertter konstaterer nærmest automatisk nogle problemer, mens andre problemer og muligheder kræver omhyggelig evaluering og refleksion. Hayes & Flower (1983: 209) betoner, at den bevidste revisionsproces både kan forekomme løbende under tekstproduktion, men også efter at teksten er skrevet.

De to subprocesser som *reviewing* trækker på, betegnes i Flower & Hayes (1981) *evaluating* og *revising* og i Hayes & Flower (1983) *evaluating* og *editing*. Deres respektive funktioner forklares ikke nærmere, hvilket kan skyldes, at begreberne skal forstås som semantisk dækkende, dvs. hhv. en mental evaluering af tekst eller plan og de egentlige eksterne ændringer (jf. desuden bl.a. Becker 2006: 26 og Chanquoy 2009: 81, der også italesætter de to subprocesser som en skelnen mellem en mental proces, *evaluating*, der er nødvendig for at evaluere, hvad der er skrevet eller planlagt, og *revising/editing*, der fører til de synlige ændringer i tekstens overflade).

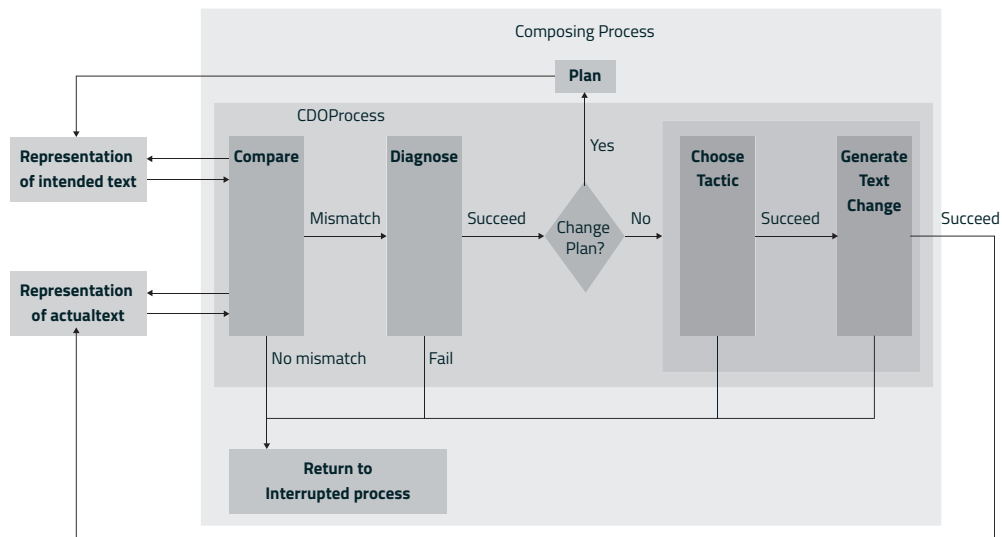
MacArthur (2012) gør opmærksom på, at Hayes og Flowers (1980) model, foruden *reviewing*, også indeholder et element af evaluering i *planning*. *Goal-setting* indebærer fastsættelse af evalueringskriterier, og *generating* og *organizing* indebærer evaluering i forbindelse med både at generere og strukturere relevante idéer. I studier af den overordnede skriveproces er det væsentligt at identificere, hvilken rolle evaluering og overvejelse af alternativer spiller i de andre kognitive skriveprocesser (MacArthur 2012: 463), fx. i *proposer* eller *translator*. Det tager nyere

²⁷ Rijlaarsdam, et al. (2004: 192) ser dog ikke beskrivelserne som inkongruente men tolker dem som en skelnen mellem en intern, mental proces (*reviewing*) og en ekstern aktivitet (*editing*). Den fortolkning kan først retfærdiggøres med Flower & Hayes (1981), og således ikke på baggrund af Hayes & Flower (1980).

modelleringer i højere grad højde for (jf. fx Van Gelderen & Oostdams (2004) tekstproduktionsmodel, der diskuteres i afsnit 4.2.4).

4.2.2 Scardamalia & Bereiter (1983) CDO-proces

I 1983 udvidede Scardamalia & Bereiter (1983) Flower og Hayes' *reviewing* ved at udvikle en mere kompleks og detaljeret beskrivelse af revisionsaktiviteten (jf. figur 4.1). Scardamalia og Bereiters portrættering af processen anses ikke for at være en egentlig model, men mere et didaktisk værktøj til at bistå elever i at evaluere og revidere en tekst sætning for sætning (Alamargot & Chanquoy 2001: 102; Chanquoy 2009: 83). Modellens karakteristika skitseres i det følgende.

Figur 4.1: Scardamalia & Bereiters (1983) CDO-proces (Scardamalia & Bereiter (1983: 70))

4.2.2.1 Overordnet struktur

Revisionsprocessen fremstilles som en selvregulerende proces, der består af tre rekursive kognitive aktiviteter *Compare*, *Diagnose*, *Operate* (CDO), dvs. sammenlign(e), diagnosticér(e) og udbedr(e), der, i lighed med Hayes & Flowers revisionsproces *reviewing* (jf. afsnit 4.2.1), forudsættes at kunne afbryde andre skriveprocesser (Scardamalia & Bereiter 1983: 69). Ifølge Scardamalia & Bereiter dannes der under tekstproduktion to typer mentale repræsentationer, der lagres i langtidshukommelsen: en repræsentation af den hidtil skrevne tekst og en repræsentation af den intenderede tekst. Sidstnævnte indeholder ikke blot en mental repræsentation i forhold til den hidtil skrevne tekst, men i forhold til teksten som helhed (Scardamalia & Bereiter 1983: 69). Ved at introducere en mental repræsentation af den skrevne

tekst som parallel til den faktisk skrevne tekst, åbnes mulighed for, at disse to kan afvige fra hinanden. Det kan være med til at forklare, hvorfor tekstproducenter ikke altid læser det, de faktisk har skrevet, men det de tror, de har skrevet (jf. fx Bartlett 1981 i Hayes et al. 1987: 178).

4.2.2.2 Revisionsprocessen

CDO-processen udløses når *compare* observerer en uoverensstemmelse mellem de to typer mentale repræsentationer, dvs. mellem den mentale repræsentation af den skrevne tekst og den mentale repræsentation af den intenderede tekst. Herefter diagnosticerer *diagnose* problemet, hvilket kan involvere en læsning af teksten eller søgning i langtidshukommelsen for at finde mulige årsager til og løsninger på den observerede uoverensstemmelse (Scardamalia & Bereiter 1983: 69). Som det fremgår af figuren, kan et muligt udfald af *CDO*-processen være en beslutning om at ændre intentioner og ikke den skrevne tekst. Hvis skribenten beslutter at ændre den skrevne tekst, foretager *operate* revisionen ved hjælp af to komponenter, *choose tactic* og *generate text change*. En ændring i teksten leder til en ny repræsentation og dermed til en ny *CDO*-proces.

Som nævnt ovenfor fører en aktivering af *CDO*-processen ikke nødvendigvis til en synlig revision i den eksternaliserede tekst. Processen kan dog føre til ændringer, som ikke normalt klassificeres som revisioner; fx hvis tekstproducenten vælger at udbedre en uoverensstemmelse mellem repræsentationer af intenderet og skreven tekst gennem den tekst, der skrives efterfølgende i stedet for den tekst, der lige er skrevet og er under evaluering. Andre årsager til manglende revision i den skrevne tekst kan være, at skribenten ikke formår at diagnosticere, vælge en passende strategi og/eller implementere strategien. I sådanne tilfælde vender skribenten tilbage til den afbrudte proces uden at have foretaget en revision. Og særligt hos uerfarne tekstproducenter som fx børn kan processen risikere slet ikke at blive udløst, fordi skribenten ikke formår at observere en uoverensstemmelse under *compare*, hvilket er en forudsætning for, at processen aktiveres (Scardamalia & Bereiter 1983: 71).

4.2.2.3 Diskussion

CDO-processen er overvejende en mental proces, der evaluerer og sammenholder mentale repræsentationer af hhv. skreven og intenderet tekst. Scardamalia & Bereiter foretager således samme skelnen som Flower & Hayes (1981) og Hayes & Flower (1983)(jf. afsnit 4.2.1) mellem en mental evalueringsproces (hhv. *compare*, *diagnose*, *choose tactic* og *evaluating*) og en revisionsproces, der leder til de egentlige ændringer (hhv. *generate text change* og *revising/editing*). Det er en styrke ved *CDO*-processen, at den ekspliciterer nogle af de kognitive aktiviteter, der

finder sted under revision. Til gengæld lader *CDO*-processen ikke til at redegøre for evaluering og revision af den mentale repræsentation af den skrevne tekst i forhold til fx. sproglig eller ortografisk korrekthed, som Hayes & Flower (1980) eksplicit italesætter. Det er ligeledes positivt, at Scardamalia & Bereiter anerkender, at revisioner ikke nødvendigvis foretages i den skrevne tekst, men også kan foretages i den intenderede tekst, eller i den tekst, der produceres i forlængelse af den tekst, der evalueres. Imidlertid redegøres der ikke yderligere for andre revisioner end de gængse revisioner i den skrevne tekst²⁸, der også har en meget prominent rolle i afbildningen.

Modellen er, i lighed med andre modeller eller publikationer på samme tid, bl.a. Bridwell (1980) og Sommers (1980), at betragte som det, Sommers (1980: 387) og Hayes (2004: 11) betegner som en dissonans-model, hvilket vil sige, at revisionsprocessen udløses når tekstproducenten oplever en uoverensstemmelse mellem den tekst, vedkommende havde tænkt sig at skrive og den faktisk skrevne tekst. Det antages således, at revisioner udelukkende foretages for at udbedre uoverensstemmelser mellem intenderet og skreven tekst (jf. diskussionen i afsnit 4.1). Denne tilgang kritiseres for at være for snæver til fyldestgørende at kunne redegøre for alle de fænomener, der observeres i revisionsprocessen (Hayes et al. 1987: 179; Hayes 2004: 11), bl.a. af Hayes et al. (1987: 179), der også udvikler deres egen modellering af revisionsprocessen, der præsenteres og diskuteres i det følgende afsnit.

4.2.3. Flower et al.'s (1986) og Hayes et al.'s (1987) revisionsmodel

Som nævnt ovenfor blev Scardamalia & Bereiters (1983) *CDO*-proces kritiseret for udelukkende at kunne redegøre for revisioner som udbedringer af uoverensstemmelser mellem repræsentationer af intenderet og skreven tekst. Imidlertid foretages en del revisioner, uden at der umiddelbart kan siges at være en uoverensstemmelse mellem intenderet og skreven tekst. Ifølge Hayes et al. (1987: 179-180) kan der skelnes mellem tre niveauer eller typer evaluering, som tekstproducenten kan engagere sig i²⁹:

²⁸ Scardamalia & Bereiter (1983: 69) påpeger, at en mere detaljeret model ville kunne rumme et mere komplekst alternativ til revision af *enten* den skrevne *eller* den intenderede tekst, nemlig et kompromis hvor *både* den skrevne *og* den intenderede tekst ændres.

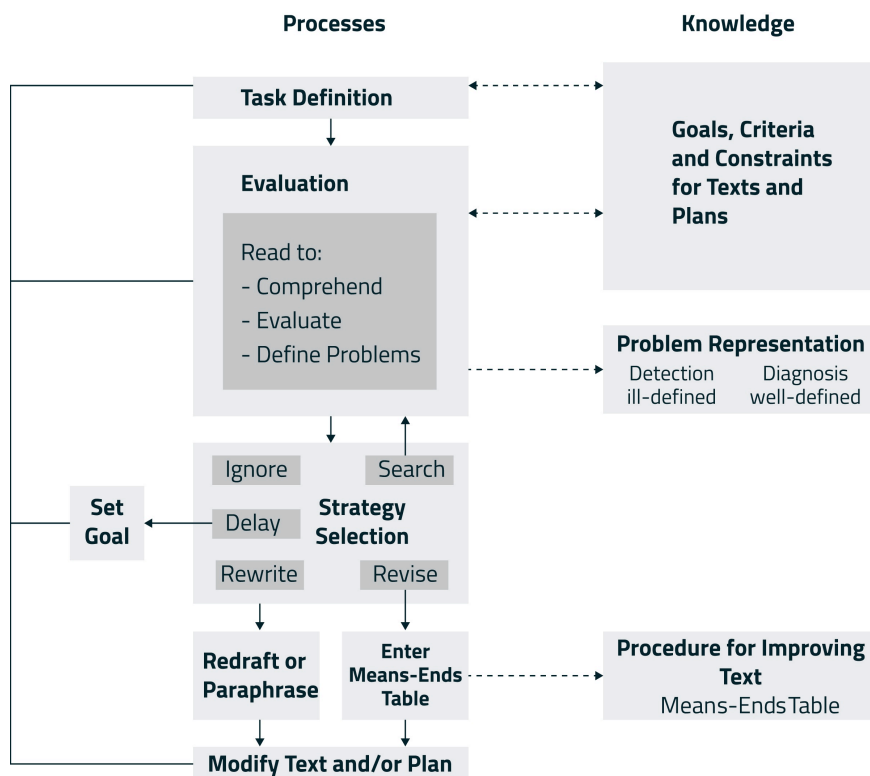
²⁹ Hayes et al. (1987) skelner her mellem *writer* og *reviser*, der kan være, men ikke nødvendigvis er, samme person. I Hayes & Flowers modeller (1980) og (1981) og i Scardamalia & Bereiters (1983) *CDO*-proces fremstilles de to som én og samme person. Da det er revisioner, der foretages af tekstproducenten selv, der er afhandlingens forskningsobjekt, refereres konsekvent til tekstproducenten som den person, der forestår evaluering og revision af sin egen tekst, med mindre det netop er kontrasten mellem egen og andres evaluering/revision, der italesættes.

- 1) evaluering af den skrevne tekst på baggrund af generelle kriterier for tekster som fx standarder for stavning, grammatik og klarhed.
- 2) evaluering af den skrevne tekst på baggrund af egne intentioner³⁰. Når tekstproducenter reviderer deres egen tekst, finder de ofte, at teksten ikke fuldt ud udtrykker det intenderede indhold. De valgte ord eller eksempler er måske ikke helt præcise i forhold til det intenderede og må revideres.
- 3) evaluering af intentioner på baggrund af kriterier, som tekstproducenten mener, intentionerne skal imødekomme. Det vil sige, at den skrevne tekst kan være i overensstemmelse med intentionerne, men at kriterierne, som intentionerne evalueres mod, i løbet af tekstproduktionen ændres, hvilket får konsekvenser for den skrevne tekst.

Som det fremgår af de tre typer, er det blot nummer to, der involverer en egentlig sammenligning af og potentiel uoverensstemmelse mellem skreven tekst og intentioner. Den første type involverer en evaluering af, om teksten indeholder fejl, der er alment accepterede som sådan, fx deciderede stavefejl. Den tredje type indebærer en evaluering af, om intentionerne bag den skrevne tekst stemmer overens med tekstproducentens mål for teksten på evalueringstidspunktet. Type tre kan således redegøre for revisioner, der foretages som følge af, at tekstproducenten i løbet af skriveprocessen ændrer mål og dermed intentioner for den skrevne tekst. Denne revisionstype omtales ofte som “discovery of new possibilities” (Flower et al. 1986: 25) eller “discovery of opportunities” (Hayes 2004: 13)(jf. diskussionen i afsnit 4.1 ovenfor).

På den baggrund og for at kunne redegøre for disse andre typer evaluering (1 og 3) udvikler Flower et al. (1986) samt Hayes et al. (1987) en mere præcis og eksplicit model (jf. figur 4.2 nedenfor). Modellen fremstår både som en videreudvikling og en uddybning af revisionsprocessen i Hayes & Flowers modeller (1980, 1981) og af Scardamalia & Bereiters (1983) *CDO*-proces (Alamargot & Chanquoy 2001: 108). I det følgende beskrives modellens hovedtræk.

³⁰ Flower et al. (1986: 26) nævner, at “intention” er “a term of convenience to indicate the amazing array of goals, constraints, criteria, and expectations writers bring to evaluation. These may range from standard expectations for discourse and text in general, to vague intentions for this text (e.g., “sound sensible”), to specific rhetorical plans.

Figur 4.2: Flower et al.'s (1986) og Hayes et al.'s (1987) revisionsmodel (Flower et al. 1986: 24; Hayes et al. 1987: 185)

4.2.3.1 Overordnet struktur

De kognitive processer er i figuren afbildet til venstre (*Processes*), og den viden, der er brug for, eller som skabes i processen, er afbildet til højre (*Knowledge*). Revision fremstilles således som en proces, der ikke blot trækker på skribentens viden, men også aktivt genererer ny viden (Flower et al. 1986: 21). De sorte pile på processiden symboliserer informationsflow mellem kognitive processer. Udover at indikere et skift i skribentens opmærksomhed viser pilene også en tidsmæssig organisering af eller relation mellem processerne, dvs. hvilke(n) proces(ser) der går forud for eller påvirker andre. De vertikale stiplede pile mellem processer og viden symboliserer interaktionen herimellem (Flower et al. 1986: 24). Ifølge Flower et al. (1986: 21) arbejder modellens to primære processer, *evaluation* (evaluering) og *strategy selection* (strategivalg), således i et aktivt samspil med tre slags viden: 1) de mål, kriterier og begrænsninger, der gør sig gældende for teksten og den overordnede plan (*Goals, Criteria and Constraints for Texts and Plans*), og som måske ændres som følge af evalueringen, 2) den problemrepræsentation, som tekstproducenten skaber under evaluering (*Problem Representation – Detection ill-defined & Diagnosis well-defined*), og 3) tekstproducentens repertoire af strategier (*Procedures for Improving Text – Means-Ends Table*). I det følgende gennemgås de kognitive processer.

4.2.3.2 Task Definition (mental repræsentation af opgaven)

For at kunne udføre en revisionsopgave må tekstproducenten definere den pågældende opgave for sig selv. Denne mentale repræsentation af opgaven, *task definition*, trækker på viden om tekstuelle og kontekstuelle faktorer og metakognitiv viden om revision. *Task definition* definerer således fx formålet med revisionsprocessen (fx grammatisk korrekthed, klarhed eller elegance), på hvilket niveau, revisionsprocessen skal forløbe (fx på lokalt sætningsniveau eller på overordnet tekstmiveau), og hvordan revisionsprocessen skal forløbe (fx om ændringer implementeres løbende eller først efter hele eller dele af teksten er blevet læst)(jf. også Hayes & Flowers 1980 skriveopgave i afsnit 3.1.1 og Hayes' 2012 fastsættelse af mål i afsnit 3.2.2). Således guider *task definition* den samlede revisionsproces (Hayes et al. 1987: 190). Hayes et al. (1987: 186/191) fremhæver, at *task definition* ikke er en statisk, men en dynamisk repræsentation, der løbende justeres under revision, bl.a. som følge af ændringer i opgavemiljøet, herunder teksten og de revisioner, der foretages i den i løbet af processen³¹. Det understreges yderligere, at *task definition* varierer fra skribent til skribent, og at mere erfarne tekstproducenter lader til systematisk at afvige fra uerfarne, hvad angår det formål, de tilskriver revisionsprocessen (jf. bl.a. Sommers 1980 og Faigley & Witte 1981), og det niveau, som revisionsprocessen foretages på (jf. bl.a. Bridwell 1980 & Sommers 1980).

4.2.3.3 Evaluation (evaluering)

Som nævnt ovenfor føder *task definition* ind til og guider evalueringsprocessen. Det fremgår af modellen, at *evaluation* (evaluering) baserer sig på en læsning af teksten, *read to*. *Read to* kan have tre forskellige formål: *comprehend* (forstå), *evaluate* (evaluere) og *define problems* (definere problemer). Ifølge Flower et al. (1986: 25) og Hayes et al. (1987: 206) skal de tre typer læsning af teksten ses som en generativ proces, hvor mål for og krav til evalueringen progressivt eskalerer, således at *read to comprehend* (læs(e) for at forstå) er den mindst komplicerede proces, og *read to define problems* (læs(e) for at definere problemer) den mest komplicerede. Det ligger implicit heri, at konstatering og revision af problemer i teksten afhænger af tekstproducentens mål for evalueringen (jf. også Hayes 2004: 13).

Flower et al. (1986: 28) understreger, at læsning af teksten bør forstås metaforisk for at danne en mental repræsentation for sig selv. Det betyder, at skribenten konstruerer sin egen mentale repræsentation både af den skrevne tekst og af den mentale tekst (jf. Scardamalia &

³¹ Opgavemiljøet er ikke en eksplicit del af revisionsmodellen, så i omtalen af opgavemiljøet henviser Hayes et al. til Flower & Hayes 1981.

Bereiter 1983), eller trækker de store linjer af en tekst ud ved en skimming. Den skrevne tekst ses således blot som “one instantiation of the writer's meaning; a plan represents that meaning in another, less elaborated, less constrained form” (Flower et al. 1986: 28).

4.2.3.4 Problem Representation (repræsentation af problemet)

Det fremgår ikke eksplicit af modellen, men *evaluation* kan resultere i, at den evaluerede tekst vurderes at være i overensstemmelse med de kriterier, der udgør evalueringsgrundlaget. En sådan positiv evaluering fører skribenten tilbage til den overordnede skriveproces, fx planlægning eller formulering³². Revision er således “only a part of the larger action” (Flower et al. 1986: 25). En negativ evaluering, hvor teksten ikke vurderes at være i overensstemmelse med evalueringskriterierne vil derimod lede til en første repræsentation af problemet (*problem representation*) (Hayes et al. 1987: 187). Denne repræsentationen kan variere i forhold til, hvor godt eller dårligt problemet er defineret henholdsvis diagnosticeret og kan placeres på et kontinuum med dårligt defineret repræsentation i den ene ende, dvs. fx kun med påvisning af et problem uden megen yderligere information, til en veldefineret repræsentation eller diagnose i den anden. Problemrepræsentationen afspejler skribentens forståelse af, hvad der er galt med teksten, eller hvad teksten har brug for, og hvordan der skal reageres på problemerne eller behovene (Hayes et al. 1987: 190).

4.2.3.5 Strategy Selection (valg af strategi)

På baggrund af skribentens repræsentation af problemet vælges en strategi. Hayes et al. (1987: 187) deler *strategy selection* i to overordnede typer: 1) dem, der modificerer eller kontrollerer revisionsprocessen, som *ignore* (ignorering af problemet), *delay* (udsættelse af handling) og *search* (søgning efter yderligere information for at afklare problemet) og 2) dem, der ændrer teksten, som *revise* (reparation³³) og *rewrite* (omskrivning af teksten). Påvisning af et problem følges således ikke systematisk af en ændring af teksten. *Rewrite* og *revise* kan ses som hver deres ende på et kontinuum over hvor meget af den originale tekst, der bevares. *Rewrite* henviser således til den proces, hvorved tekstproducenten trækker essensen ud af teksten og bruger den til at generere ny tekst. Skribenten forsøger altså grundlæggende at udtrykke samme indhold, men på

³² Med planlægning refereres grundlæggende til *planning* i Hayes & Flower (1980) og *proposer* i Hayes (2012b), og med formulering refereres til *translating* i Hayes & Flower (1980) og *translator* i Hayes (2012b) (jf. dog tidligere diskussion af de pågældende processer i de to modeller).

³³ “Revise” er i Hayes (2004: 13) omdøbt til ”repairing”, for at undgå terminologisk sammenfald med den overordnede proces, der hedder det samme. Det er en meget fornuftig hensyn, som derfor videreføres her.

en anden måde. *Rewrite* vælges, fx når tekstproducenten ikke har en passende strategi til at udbedre problemet, eller hvis skribenten vurderer, at teksten indeholder for mange problemer til, at det kan svare sig at reparere den (Hayes et al. 1987: 187). Ifølge Hayes et al. (1987: 187) er *rewrite* en hurtig og effektiv proces, der kan operere på både globalt og lokalt niveau, dvs. hhv. *redraft* (omskrivning af hele teksten) og *paraphrase* (parafrasering af en sætning). *Revise* er derimod en fokuseret reparationsprocedure, der er baseret på rig diagnostisk information om problemet (Hayes et al. 1987: 188). Reparationsstrategierne til udbedring af problemet fremstilles som et *means-ends table* (jf. modellen)(Flower et 1986: 26).

4.2.3.6 Modify Text and/or Plan (foretag ændring i tekst og/eller plan)

Som det fremgår af den proces, der i modellen fremstår som den sidste, *modify text and/or plan*, kan en negativ evaluering give sig udslag i ændringer af både *text* og *plan*. Det italesættes ikke eksplicit, men det lader til at *text* refererer til den skrevne tekst, og *plan* evt. kan indeholde både tekstproducentens planer for teksten på et overordnet niveau og de mere konkrete planer på sætningsniveau (jf. Flower et al.'s 1986: 26 tredeling: *written text*, *mental text* og *plans*).

4.2.3.7 Diskussion

Det fremgår af ovenstående beskrivelse, at Flower et al.'s (1986) og Hayes et al.'s (1987) model, udover at specificere de centrale kognitive processer og deres organisering, også identificerer den nødvendige viden, der er involveret i revision (Alamargot & Chanquoy 2001: 104/108; Chanquoy 2009: 83). Modellen fremstår således mere præcis og eksplicit end Scardamalia & Bereiters (1983) *CDO*-proces (jf. afsnit 4.2.2) og er blevet et centralt værk blandt revisionsmodeller (Chanquoy 2009: 83). I lighed med de tidligere beskrevne modeller, anses revision både som en kontrolleret, strategisk aktivitet, som tekstproducenten bevidst kan vælge at udøve for at forbedre teksten i henhold til sine mål, tekstens progression og den tilgængelige viden (Flower et al. 1986: 18-19), og som en relativt automatiseret proces, der forløber i henhold til tekstproducentens standardiserede mål og kriterier for tekster eller for en given tekstgenre (Flower et al. 1986: 25).

På trods af at forfatterne anerkender, at evalueringsprocessen ikke blot identificerer uoverensstemmelser mellem intentioner og skreven tekst, men også at den fører til opdagelse af nye muligheder, der kan ændre de kriterier og intentioner, som teksten efterfølgende evalueres i forhold til, påpeger Hayes et al. (1987: 207) at "Problem detection [] is a necessary precondition for revision". Og selvom fejlretning og opdagelse af nye muligheder omtales som to forskellige input til revision, italesættes forskellen mellem de to input ikke. Noget kunne tyde

på, at Flower et al.'s (1986) og Hayes et al.'s (1987) fortolkning af intention er, at det er en relativt konstant størrelse. Flower et al. (1986) nævner dog, at

“intention” is only a term of convenience to indicate the amazing array of goals, constraints, criteria, and expectations writers bring to evaluation. These may range from standard expectations for discourse and text in general, to vague intentions for this text (e.g., “sound sensible”), to specific rhetorical plans”. (Flower et al. 1986: 26)

Flower et al.'s skildring af intentioner udelukker ikke en dynamisk fortolkning: tekstproducentens intentioner udvikler sig i løbet af tekstproduktionen, og dét, der først syntes fornuftigt, kræver måske efterfølgende justering. Med en mere dynamisk tilgang til *intentioner* kan uoverensstemmelser mellem intention og skreven tekst rumme både fejlretning og opdagelse af nye muligheder.

En anden begrænsning ved modellen er det implicite fokus på den skrevne tekst og på de ændringer, der foretages ved en gennemlæsning af den færdige tekst (jf. også Hayes 2004). Som Fitzgeralds (1987) definition indikerer (jf. afsnit 4.1), forekommer der også revisioner mens skribenter producerer tekst, og disse ændringer der løbende foretages under skrivning, er modellen ikke i stand til at redegøre for.

Såvel Scardamalia & Bereiters (1983) *CDO*-proces som Flower et al.'s (1986) og Hayes et al.'s (1987) revisionsmodel har forsøgt at demonstrere, hvor kompleks revisionsprocessen er (Becker 2006: 28). De to modeller har således samlet bidraget til at udvide og berige traditionelle forståelser af revision og inspirere kognitive revisionsmodeller, der tydeliggør revisionens afgørende rolle i skriveprocessen (Hill et al. 1991: 3). Modellerne er dog bedst egnede til at beskrive revisioner, der optræder når eksisterende tekst revideres, og ikke de revisioner, der løbende foretages under skrivning, men er møntet på de ændringer, der foretages, når den færdige tekst læses. Van Gelderen & Oostdams (2004) model udmærker sig ved at kunne begge dele. Modellens forståelse af revision som en konstituerende del af den løbende tekstproduktion er essentiel for afhandlingen, så derfor diskuteres modellen indgående i det følgende.

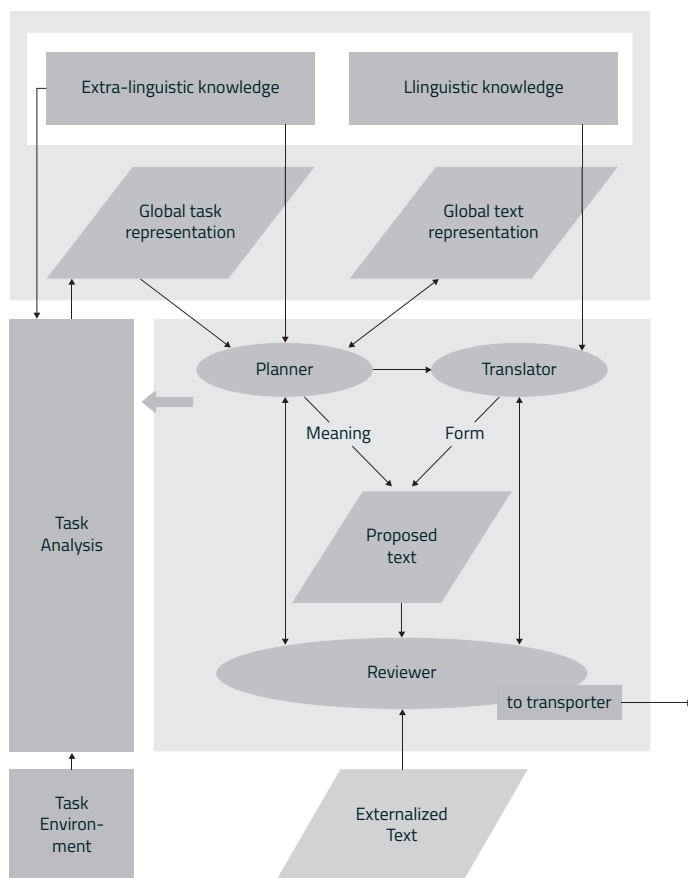
4.2.4 Van Gelderen & Oostdams (2004) tekstproduktionsmodel

Inspireret af tidligere modeller over tekstproduktion (Hayes & Flower 1980; Bereiter & Scardamalia 1987; Levelt 1989; Hayes 1996; Kellogg 1996) udvikler Van Gelderen & Oostdam (2004) deres tekstproduktionsmodel hvor revision indgår som en konstituerende del af den overordnede tekstproduktion (jf. figur 4.3). I lighed med Flower et al. (1986) og Hayes et al. (1987) identificerer Van Gelderen & Oostdam (2004) de centrale kognitive processer, deres

indbyrdes forhold samt den nødvendige viden involveret i tekstproduktion og dermed også i revision. Desforuden interesserer Van Gelderen & Oostdam sig i særlig grad for, hvordan hhv. indhold og sprogligt udtryk (jf. også Hayes' (2012b) *proposer* og *translator*) processeres under tekstproduktion både på et overordnet, globalt niveau, dvs. i forhold til teksten i sin helhed, og på mere lokalt (del)sætningsniveau (Van Gelderen & Oostdam 2004). Modellen kan således redegøre for flere aspekter af revisionsprocessen: revisionens effekt på teksten (indhold eller sprog), niveauet (globalt eller lokalt) og for det tidspunkt i tekstproduktionsprocessen, en revision optræder på, dvs. "*in the writer's mind before being instantiated in written text, at the time text is first written, and/or after text is first written*" (Fitzgerald 1987: 484). I det følgende præsenteres og diskuteres modellen i sin helhed. Således starter afsnittet med en kort gennemgang af Van Gelderen & Oostdams fremstilling af den overordnede skriveproces med henblik på at forstå den proces, som revision udgør en konstituerende proces af. Derefter gennemgås og diskuteres revisionsprocessen i detaljer. Der kontrasteres med andre modeller, hvor det er relevant.

4.2.4.1 Overordnet struktur

Strukturelt minder Van Gelderen & Oostdams (2004) skrivemodell om Hayes & Flowers (1980) med langtidshukommelse (*extra-linguistic knowledge* og *linguistic knowledge*) og opgavemiljø (*task environment*) som den umiddelbare kontekst, tekstproduktionen finder sted i (jf. fig. 4.1 i afsnit 3.1). De to opgavemiljøer er dog ikke ækvivalente, fordi Hayes & Flowers opgavemiljø omfatter den hidtil producerede tekst, der i Van Gelderen & Oostdams model er repræsenteret for sig (*externalized text*). De to opgavemiljøer spiller heller ikke helt samme rolle i de to modeller. Hayes' (2012b) opgavemiljø ser markant anderledes ud (jf. fig. 3.2 i afsnit 3.2).

Figur 4.3: Van Gelderen & Oostdam's (2004) tekstproduktionsmodel (Van Gelderen & Oostdam 2004: 110)

4.2.4.2 Overordnet repræsentation af opgaven

I lighed med andre modeller (fx Hayes & Flower 1980 og Flower et al. 1986/Hayes et al. 1987), forudsætter Van Gelderen & Oostdam, at skriveprocessen starter med, at skribenten danner sig en overordnet mental repræsentation af opgaven. Udgangspunktet for Van Gelderen & Oostdam's model er således en analyse (*task analysis*) af opgavemiljøet, hvor årsagerne til at indlede tekstproduktionen er defineret. Det ekspliciteres, at opgavemiljøet udgøres af en ekstern agent, som når en lærer stiller en elev en skriftlig opgave, eller en intern agent, som når tekstproducenten af egen kraft føler behov for at kommunikere et bestemt budskab. Særligt eksemplificeringen af den eksterne agent afspejler den pædagogiske kontekst, som modellen oprindeligt er konciperet til, nemlig undervisning af uerfarne skribenter. I begge tilfælde vil analysen hovedsageligt trække på ekstralingvistisk viden lagret i langtidshukommelsen og føre til en overordnet repræsentation af opgaven (*global task representation*), hvor mål for teksten, tekstens emne, modtager og karakteristika på et overordnet niveau, fx genre, struktur og

længde, er defineret³⁴. Selve analyseprocessen finder sted i arbejdshukommelsen og kræver dens fulde kapacitet. For at aflaste arbejdshukommelsen lagres den overordnede repræsentation af opgaven i langtidshukommelsen.

4.2.4.3 Langtidshukommelse

I modellen foretages en eksplicit skelnen mellem to overordnede typer viden lagret i langtidshukommelsen, nemlig ekstralingvistisk og lingvistisk viden³⁵.

Lingvistisk viden er viden om et givent sprog, fx leksikon, syntaks, morfologi og ortografi. Lingvistisk viden er afgørende for den oversættelses- eller formuleringsproces, der finder sted i arbejdshukommelsen, hvorved indhold tildeles en sproglig form (jf. *translator* nedenfor)(Van Gelderen & Oostdam 2004: 109)(jf. også afsnit 3.2.3.2).

Ekstralingvistisk viden er bl.a. konceptuel viden og viden om diskurs, der begge er væsentlige både i relation til at kunne danne sig en overordnet repræsentation af opgaven (jf. ovenfor) samt i den egentlige tekstproduktionsproces. Konceptuel viden omfatter bl.a. faglig viden om det pågældende emne, og viden om diskurs(en) refererer til viden om den kommunikative situation, bl.a. viden om modtager og genre (Van Gelderen & Oostdam 2004: 109).

Det pointeres, at den konceptuelle viden lagret i langtidshukommelsen i nogle situationer vil være tilstrækkelig til at kunne udføre tekstproduktionen, men at skribenten i andre situationer vil være nødsaget til at tilegne sig yderligere viden ved at konsultere eksterne ressourcer (Van Gelderen & Oostdam 2004: 109). I modsætning til Leijten et al.'s model (2014) (jf. afsnit 3.2.5) redegør Van Gelderen & Oostdams model ikke for generering af indhold på baggrund af eksterne kilder. Det ekspliciteres heller ikke, hvorledes konceptuel viden adskiller sig fra lingvistisk viden, der potentielt kan lide samme knaphed. Det må siges at være en begrænsning ved modellen.

Foruden at lagre de to overordnede typer viden lagrer langtidshukommelsen også to slags output fra arbejdshukommelsen. Det drejer sig, som nævnt ovenfor, om en overordnet repræsentation af opgaven samt en overordnet repræsentation af teksten (*global text representation*). Sidstnævnte beskrives i forbindelse med det følgende afsnit.

³⁴ Van Gelderen & Oostdams (2004) *overordnede repræsentation af opgaven* svarer i store træk til Hayes & Flowers (1980) *skriveopgave* (jf. figur 1) og Flower & Hayes' (1981) *retoriske problem*.

³⁵ Samme skelnen fremgår kun af metateksten i Chenoweth & Hayes (2001: 83) og Chenoweth & Hayes (2003: 112-114). Hayes & Flower (1980: 12) og Flower & Hayes (1981: 371) fokuserer primært på den ekstralingvistiske viden.

4.2.4.4 Tekstproduktion

Tekstproduktion foregår gennem interaktion mellem tre overordnede processer i arbejdshukommelsen: *planner* (planlægger), *translator* (oversætter) og *reviewer* (evaluator), der overvejende svarer til de kognitive processer, Hayes & Flower (1980) og Hayes (2012b) identificerer³⁶.

4.2.4.4.1 Planner

Planner forudsættes, meget lig Hayes & Flowers (1980) *planning*, at bestå af tre subprocesser, *idea generating* (generering af idéer), *idea selecting*³⁷ (udvælgelse af idéer) og *idea organizing* (organisering af idéer), og *planner* opererer således udelukkende på tekstens indholds niveau i lighed med Hayes' (2012b) *proposer* og for så vidt også Hayes & Flowers (1980) *planning*, omend sondringen mellem indhold og sprogligt udtryk ikke italesættes så eksplicit i sidstnævnte. For, i første omgang, at skabe et indholdsmæssigt rids af den tekst, der skal skrives, dvs. en overordnet repræsentation af teksten, trækker *planner* på information lagret i langtidshukommelsen: den overordnede repræsentation af opgaven (jf. ovenfor) samt på ekstra-lingvistisk viden, hvilket pilene i modellen symboliserer. Den overordnede repræsentation af teksten indeholder således mere konkrete idéer til relevant indhold, prioritering af indholdet, hvilke kilder der skal anvendes og citeres, etc.

4.2.4.4.2 Translator

Selve tekstproduktionsprocessen er i modellen visualiseret, ved at *planner*, på baggrund af den overordnede repræsentation af teksten, generer prælingvistisk indhold (jf. beskrivelsen af *proposer* i afsnit 3.2.3.2). Dette intenderede indhold overføres til *translator*, hvis opgave det netop er at oversætte det intenderede indhold til en sproglig form, dvs. at omsætte eller konvertere indholdet til mental tekst (jf. Wittes 1985, 1987 begreb *prætekst* i afsnit 4.3.1.2). *Translator* opererer således udelukkende på det sproglige niveau (jf. desuden Hayes' (2012b) *translator* i afsnit 3.2.3.2) og trækker på lingvistisk viden lagret i langtidshukommelsen. Samspillet mellem *planner* og *translator* resulterer i en foreslået tekst, hvor indhold og sprogligt udtryk er foreløbigt forbundet.

³⁶ *Planner* svarer delvist til Hayes & Flowers (1980) *planning*, der dog lader til udelukkende at operere på overordnet niveau, og delvist til Hayes' (2012b) *proposer*, der dog udelukkende opererer på lokalt sætningsniveau.

³⁷ *Idea selecting* findes ikke som selvstændig subproces i Hayes & Flower (1980). Udvalgte af idéer foretages i stedet af *generating*. Hayes & Flowers subproces *goal-setting* findes til gengæld ikke i Van Gelderen & Oostdams model.

4.2.4.4.3 Rewiever

Efterfølgende er det *reviewers* opgave, gennem det sproglige udtryk, at evaluere, om den foreslåede tekst stemmer overens med det intenderede indhold, som *planner* har kommunikeret. Hvis *reviewer* fx finder, at det sproglige udtryk ikke passende formidler det intenderede indhold, udarbejder *reviewer* en diagnose, som sendes til *translator*, der dernæst udarbejder et nyt forslag. Processen fortsætter, indtil indhold og sprogligt udtryk er acceptabelt forbundet (Van Gelderen & Oostdam 2004: 111). Det adresseres ikke eksplicit, men *reviewer* må antages, omend det ikke altid er det primære fokus, *også* at kontrollere, om den mentale tekst stemmer overens med relevante kriterier for sproglig korrekthed. Her spiller lingvistisk viden lagret i langtids-hukommelsen en væsentlig rolle.

Muligheden for, som Chenoweth & Hayes (2003: 112-113) konstaterer (jf. afsnit 3.2.3.2), at outputtet fra *planner* i nogle tilfælde kan være klar til transskribering uden at involvere *translator*, som det er tilfældet med citater, hvor indhold og sprogligt udtryk allerede er tilfredsstillende forbundet, adresseres ikke af forfatterne. Nedenfor gennemgås de forskellige niveauer i revisionsprocessen i detaljer. Her skal blot kort bemærkes, at når *reviewer* beslutter, at indhold og sprogligt udtryk på acceptabel vis er forbundet, kan den foreslåede tekst eksternaliseres ved hjælp af *transporter*³⁸, hvis opgave det bl.a. er at transskribere mental tekst til eksternaliseret tekst.

I lighed med andre kognitive tekstproduktionsmodeller (jf. bl.a. Hayes 2012b i afsnit 3.2), baserer Van Gelderen & Oostdams (2004) model sig altså på en, i hvert fald teoretisk, forudsætning om, at indhold kommer før sprog. Man kan ikke udtrykke ingenting. I praksis lader grænsen mellem indhold (*planner*) og sprogligt udtryk (*translator*) i generering af tekst sig dog ofte ikke let markere. Rationalet er, som også nævnt i afsnit 3.2.3.2, at det sproglige aspekt i genereringen indhold er underordnet. Denne skelen mellem indhold og sprogligt udtryk fremtræder meget tydeligt i Van Gelderen & Oostdams modellering af såvel den overordnede tekstproduktionsproces som af den fokuserede revisionsproces (jf. figur 4.4 nedenfor).

Med henblik på at forstå den fremtrædende rolle, som revisionsprocessen, ifølge Van Gelderen & Oostdam (2014), har i tekstproduktion, gennemgås og diskuteres revisionsprocessen i det følgende.

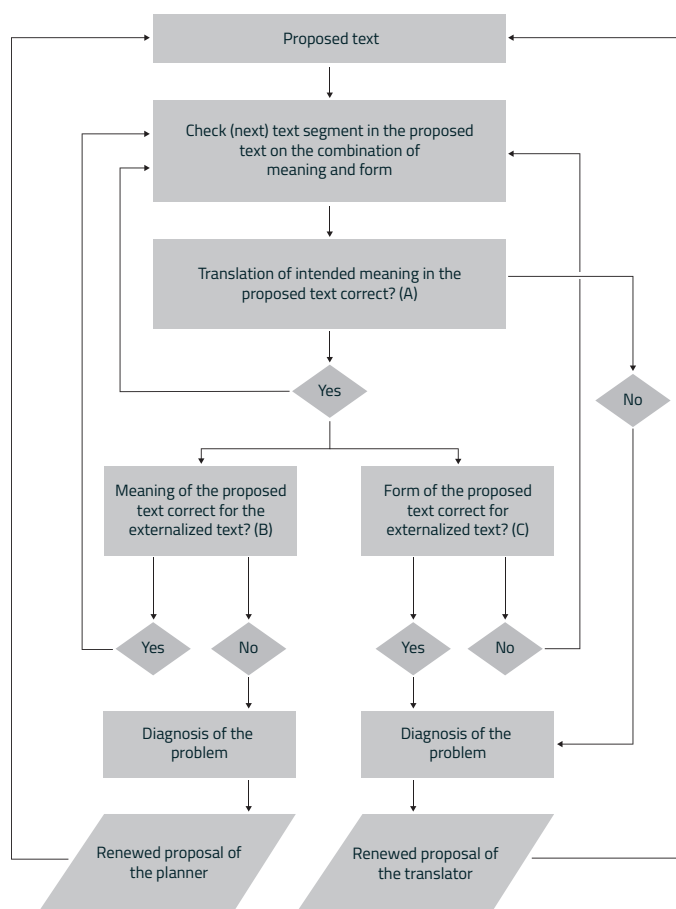
³⁸ En af *transporters* funktioner er identiske med Hayes' (2012b) *transcriber*.

4.2.4.4 Processering af indhold og sprogligt udtryk i evalueringsprocessen

Det fremgår af ovenstående, at det er *reviewers* funktion at evaluere tekst på såvel indholdsmæssigt som sprogligt niveau. Det betyder, at *reviewer* er ansvarlig for at identificere og diagnosticere problemer, men *ikke* at løse dem. Det ansvar ligger hos hhv. *planner* og *translator* afhængigt af det diagnosticerede problems karakter. Revisionsprocessen i Van Gelderen & Oostdams model distancerer sig således fra andre revisionsprocesser (fx Hayes & Flowers 1980 og Flower et al. 1986), der også er i stand til at optræde som problemløser³⁹. Fordi Van Gelderen & Oostdams *reviewer* således udelukkende faciliterer og ikke forestår revision, synes betegnelsen *reviewer* misvisende. I det følgende anvendes derfor *evaluering* og *evalueringsproces* i tilfælde hvor det primært drejer sig om evaluering og ikke revision.

På baggrund af revisionsmodellen (jf. figur 4.4) kan der skelnes fire evalueringsniveauer i relation til dikotomien indhold-sprogligt udtryk, hvilket ekspliciteres i det følgende. Niveauerne forudsættes at være kendetegnet ved stigende kognitiv kompleksitet, fordi den kontekst, evalueringen foretages i, udvikles fra den foreslåede tekst isoleret set over en bredere tekstuel kontekst, dvs. den eksternaliserede tekst på sætningsniveau til en bred inkluderende kontekst, hvor den samlede tekst tages i betragtning.

³⁹ I Hayes (2012b) er revisionsprocessen terminologisk erstattet af en evalueringsproces (jf. fig. 3.2 i afsnit 3.2), og selvom det ikke adresseres eksplicit, kan det måske infereres af den terminologiske ændring, at forståelsen af evalueringsprocessens kompetencer stemmer overens med Van Gelderen & Oostdams (2004).

Figur 4.4: Van Gelderen & Oostdams (2004) revisionsmodel (Van Gelderen & Oostdam 2004: 114)

Udgangspunktet for evalueringsprocessen er, at der findes en mental eller foreslået tekst (jf. ovenstående beskrivelse af tekstproduktion) (Van Gelderen & Oostdam 2004: 115), dvs. at *planner* har genereret indhold, som *translator* har udtrykt sprogligt. En forudsætning for at *reviewer* er i stand til at evaluere indholdssiden er, at foreslået tekst kan ses i sammenhæng med eksternaliseret tekst. Det første niveau i processen (spørgsmål A) er en evaluering af den foreslåede tekst uafhængigt af den eksternaliserede tekst, og evalueringen rettes således udelukkende mod *translators* arbejde, dvs., om den foreslåede tekst passende formidler det intenderede indhold, som *planner* har kommunikeret, og om denne sproglige formulering er i overensstemmelse med lingvistiske regler for skriftlig tekstproduktion (Van Gelderen & Oostdam 2004: 113). Hvis *reviewer* finder en uoverensstemmelse mellem det intenderede indhold og det indhold, som kommer til udtryk i den foreslåede tekst, eller sproglige fejl (svar

nej (*no*)), diagnosticerer *reviewer* uoverensstemmelsen (Van Gelderen & Oostdam 2004: 113). Uoverensstemmelser og fejl kan have forskellige årsager, fx at *translator* ikke fungerer optimalt, eller at den lingvistiske viden er utilstrækkelig (Van Gelderen & Oostdam 2004: 115). Diagnosen sendes efterfølgende til *translator*, der genererer et nyt sprogligt udtryk, der skal udtrykke det tilsigtede indhold⁴⁰. Dette nye forslag evalueres igen af *reviewer*, og processen gentages, indtil et tilfredsstillende sprogligt udtryk er nået. Niveau 1-revisioner er altså begrænset til det sproglige udtryk af den foreslåede tekst. Evalueringen foretages desuden udelukkende af den foreslåede tekst isoleret set uden at holde den op mod den allerede skrevne tekst.

Det fremgår af modellen, at når først den foreslåede tekst er accepteret, har *reviewer* mulighed for at evaluere den i forhold til den eksternaliserede tekst, og kan således både kontrollere, om indholdet af den foreslåede tekst er passende i forhold til den eksternaliserede tekst (spørgsmål B/niveau 3)(jf. nedenfor), og om det sproglige udtryk er korrekt i forhold til den eksternaliserede tekst (spørgsmål C/niveau 2)(jf. nedenfor). *Reviewer* kan efter niveau 1 således vælge at trække på en mangfoldighed af ekstralingvistiske og lingvistiske kriterier i sin vurdering af den foreslåede teksts hensigtsmæssighed i relation til den allerede skrevne tekst. Imidlertid konkurrerer opmærksom mod hhv. indhold og sprogligt udtryk om arbejdshukommelsens begrænsede kapacitet.

Kompleksitetsmæssigt er det næste niveau i revisionsprocessen niveau 2, der vedrører en evaluering af, om den foreslåede teksts sproglige udtryk er korrekt i forhold til den hidtil skrevne tekst (spørgsmål C), fx syntaktisk, ortografisk og i forhold til tegnsætning. Såfremt *reviewer* ikke finder uoverensstemmelser, kan revisionsprocessen fortsætte med næste tekstsegment (svar ja (*yes*)), men konstaterer *reviewer* en fejl, fx brug af forkert pronomen eller kongruens, diagnosticeres den. På baggrund af *reviewers* diagnose, udbedrer *translator* efterfølgende fejlen (Van Gelderen & Oostdam 2004: 113). Uoverensstemmelser og fejl kan have samme årsager som på niveau 1, men her er kravene til sproglig formuleringsevne noget højere, fordi der er flere sproglige variable at tage højde for, når foreslået tekst skal placeres i allerede skreven tekst. Van Gelderen & Oostdam karakteriserer revisioner på dette niveau som fejlretning (Van Gelderen & Oostdam 2004: 115). Som allerede nævnt er denne proces med at kontrollere det sproglige udtryks korrekthed i konkurrence med næste kompleksitetsniveau, hvor opmærksomheden også rettes mod den foreslåede teksts indhold.

⁴⁰ Som tidligere nævnt, adresserer Van Gelderen & Oostdam ikke, at *reviewer* evaluerer den mentale tekst i forhold til lingvistiske regler for tekstproduktion. Det må intuitivt må være tilfældet.

På niveau 3 evalueres det, om den foreslåede teksts indhold fungerer på lokalt sætningsniveau, når den placeres i den hidtil skrevne tekst (spørgsmål B). Evalueringen her foretages således på baggrund af forudgående sætningers indhold (Van Gelderen & Oostdam 2004: 116). Hvis *reviewer* finder indholdsrelaterede problemer (svar nej (*no*)), fx med kohærens eller stringens, udarbejdes en diagnose, som sendes til *planner* (Van Gelderen & Oostdam 2004: 113, 115). Med baggrund i ekstralingvistisk viden, den overordnede repræsentation af teksten og den overordnede repræsentation af opgaven udarbejder *planner* så et nyt forslag til indhold (som *translator* efterfølgende skal udarbejde et sprogligt udtryk til) (Van Gelderen & Oostdam 2004: 113, 115). Problemer på dette niveau kan bl.a. skyldes, at *planner* ikke fungerer optimalt eller lider under utilstrækkelig konceptuel viden. Konstaterer *reviewer* ikke uoverensstemmelser, kan evalueringsprocessen fortsætte med næste tekstsegment (svar ja (*yes*)).

Fælles for beskrivelserne af niveau 2 og 3 er, at det ikke eksplicit fremgår, hvilken tekst der kan være genstand for revision: den foreslåede tekst, den eksternaliserede tekst, som den foreslåede tekst skal indgå i, eller begge. Van Gelderen & Oostdams beskrivelser af niveauerne gør det dog mest sandsynligt, at det udelukkende er den foreslåede tekst. Det er problematisk, fordi uoverensstemmelser også kan udbedres ved at foretage en revision i den tidligere skrevne tekst eller ved at træffe konkrete valg for den tekst, der følger (jf. Scardamalia & Bereiters (1983) *CDO*-proces i afsnit 4.2.2.2).

Niveau 4 orienterer sig mod en evaluering af, om den foreslåede teksts indhold fungerer, ikke blot i forhold til den nære kontekst, som teksten skal indgå i, men i forhold til den samlede eksternaliserede teksts indhold (spørgsmål B fra et overordnet perspektiv). Indholdet skal her stemme overens med de overordnede repræsentationer af tekst og opgave og være kohærent og stringent med den samlede skrevne tekst. Altså omfatter niveau 4 et komplekst samspil mellem overordnede og mere lokale overvejelser. Evalueringsprocessen kan her være rettet imod at udarbejde ny foreslået tekst eller mod at omorganisere større dele (Van Gelderen & Oostdam 2004: 116). Det ekspliceres heller ikke hvilken tekst omorganisering berører, men den må som udgangspunkt formodes *også* at involvere allerede skreven tekst. Foruden de problemårsager, der findes på niveau 3, kan der her også være et problem med den overordnede repræsentation af teksten, fx uklar opfattelse af læseren eller utilstrækkelig viden om den kommunikative kontekst. Konstaterer *reviewer* ikke uoverensstemmelser, kan revisionsprocessen fortsætte med næste tekstsegment (svar ja (*yes*)).

De fire niveauer er karakteriseret af de forskellige roller, som tekstproducenten tilskriver indhold og sprogligt udtryk i evalueringsprocessen. Overgangen mellem niveau 2 og 3 er afgørende, fordi fokus flyttes fra det sproglige udtryk til indholdssiden. Revision af indholdet

indebærer dog også altid revision af det sproglige udtryk; skribenten skal først identificere og diagnosticere begrebsmæssige og diskursorienterede problemer (via *reviewer*) og dernæst løse dem ved at generere et mere passende indhold (via *planner*), der skal formuleres (via *translator*). Niveau 3 og 4, hvor indhold og sproglige udtryk konkurrerer om arbejdshukommelsens kapacitet, er derfor mere kognitivt belastende (Van Gelderen & Oostdam 2004: 116). Sagt på en anden måde, så er revision af indhold kognitivt mere omkostningsfuldt end revision af sprogligt udtryk. Forudsat at tekstproducenten behersker det sprog, der skrives på, kan revision af sproglige udtryk, fx stavning og grammatik, foretages automatisk. Hvis tekstproducenten derimod ikke behersker sproget, udføres sådanne revisioner ikke automatisk men belaster arbejdshukommelsens kapacitet (Lindgren & Sullivan 2006b: 161). Det bemærkes eksplicit, at evalueringsprocessen på niveau 2 og 3, hvor den foreslåede tekst evalueres inden for rammerne af den eksternaliserede tekst, kan forekomme både *før* (dele af) den foreslåede tekst bliver transskriberet, *mens* (dele af) den transskriberes og *efter* den er blevet transskriberet (Van Gelderen & Oostdam 2004: 115). *Reviewer* evaluerer således, i lighed med andre modeller, fx Hayes (2012b), både foreslået og skreven tekst. Samme kendetegn lader ikke til at gøre sig gældende for niveau 1, hvilket forekommer som en begrænsning i modellen. Studier har nemlig sandsynliggjort, at nogle tekstproducenter evaluerer, om den foreslåede tekst passende formidler det intendede indhold simultant med at teksten transskriberes. Det vil give sig udslag i (gentagne) revisioner af det tekststykke, som tekstproducenten aktuelt er ved at transskribere (jf. afsnit 4.3.2.1.2.5.1).

Det fremgår af ovenstående beskrivelse og diskussion af Van Gelderen & Oostdams tekstproduktionsmodel, at modellen portrætter revision som en konstituerende del af tekstproduktionsprocessen. Den kan således både beskrive revisioner, der løbende foretages under skrivning, samt revisioner der optræder når skreven tekst revideres. Modellens fokus på revision som en inhærent del af processering af indhold og sprogligt udtryk i tekstproduktionsprocessen betyder, at *planner* altid forudsættes involveret i revision af indhold (jf. niveau 3 ovenfor). Det forekommer umiddelbart fornuftigt, men ikke desto mindre er det i efterfølgende fortolkninger af revisioner ikke altid let at afgøre, hvorvidt en revision af tekstens indhold beror på en brist i *planners* arbejde med generere egnet indhold eller om den beror på en brist i *translators* arbejde med at formulere et egnet sprogligt udtryk (jf. kapitel 7). På trods af dette, er modellens velegnet som referenceramme for afhandlingens overordnede forskningsinteresse: at skabe indsigt i journalisters revision af indhold og sprogligt udtryk under arbejdet med en nyhedstekst, og vil løbende blive brugt i beskrivelserne af revisionerne i analysekapitlerne.

Som nævnt i indledningen til dette kapitel 4, har revisionsforskningen været centreret om to store aspekter: modellering af den kognitive revisionsproces samt udarbejdelse af revisionstaksonomier. I det følgende vendes blikket fra den kognitive proces mod resultatet heraf: de egentlige ændringer og deres systematisering.

4.3 TAKSONOMIER

Som allerede nævnt, har mange revisionsstudier haft en fælles interesse i at udarbejde en taksonomi til systematisk at kunne kategorisere og analysere revisioner, og udviklingen af sådanne taksonomier er forløbet parallelt med udviklingen i modelleringer af den kognitive revisionsproces (jf. kapitel 4.2 ovenfor). En sondring mellem produktorienterede revisionstaksonomier, hvor revisioner klassificeres i henhold til den effekt, de har på den skrevne tekst, dvs. revision af indhold eller det sproglige udtryk (jf. bl.a. Faigley & Witte 1981), og procesorienterede revisionstaksonomier, der fokuserer på hvornår og hvor revisioner foretages i skriveprocessen (jf. bl.a. Matsuhashi 1987 og Lindgren & Sullivan 2006a), danner den strukturelle baggrund for de følgende afsnit.

4.3.1 Produktorienterede revisionstaksonomier

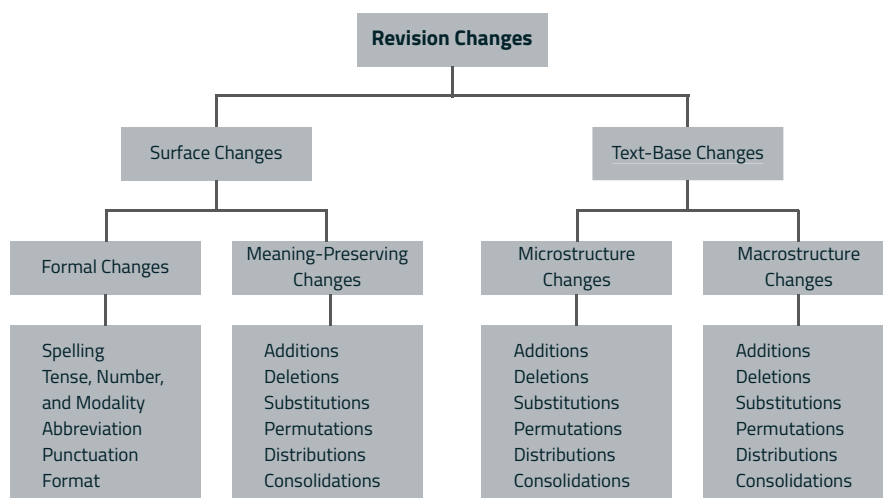
De tidlige revisionstaksonomier, bl.a. Hildick (1965), Stallard (1974) og NAEP (1977), var ifølge Fitzgerald (1987: 485) forbundet med en række problemer, bl.a. fordi kategorierne i taksonomierne ikke var gensidigt ekskluderende, fordi ændringer i hhv. sprogligt udtryk og indhold ikke var klart adskilte, og fordi der ikke var taget højde for forskellige revisionsaktiviteter som tilføjelse og udeladelse af tekst. Den efterfølgende række af studier adresserede nogle af disse studiers begrænsninger. Således udarbejdede fx Bridwell (1980) og Sommers (1980) kodningsskemaer, der både klassificerer de forskellige aktiviteter involveret i revision som fx tilføjelse, udeladelse og erstatning, og specificerede, hvilket syntaktiske niveau af teksten der berøres af revisionen, fx hele ord, syntagmer og sætninger eller blot overfladen som stavning og tegnsætning. Desuden var kategorierne gensidigt udelukkende (Fitzgerald 1987: 485-486). Bridwell (1980) udviklede tillige en procedure til at analysere revisioner på tre forskellige tidspunkter i skriveprocessen, og derved blev det muligt at skelne 1) *in-process* revisioner foretaget i løbet af arbejdet med en kladde, 2) revisioner foretaget i den færdige kladde og før den endelige tekst samt 3) *in-process* revisioner foretaget under arbejdet med den endelige tekst (Bridwell 1980: 202). Deltagerne i Bridwells studie skrev teksten i hånden, og *in-process* revisioner blev foretaget ved at overstrege den ændrede passage i teksten. Kladden (inkl. *in-process* revisioner) blev skrevet med blå, og revisioner i den færdige kladde samt endelige tekst

(inkl. *in-process* revisioner) blev skrevet med sort. *In-process* revisioner foretaget i arbejdet med kladden, revisioner foretaget mellem kladder og den endelige tekst, samt *in-process* revisioner foretaget under arbejdet med den endelige tekst adskilte sig således farvemæssigt fra hinanden (Bridwell 1980: 202). Bridwell anvendte desuden en relativt simpel protokolteknik, “the poor woman’s protocol analysis” (Bridwell 1981 i Humes 1983: 203), hvor tekstproducenter i margen noterede, hvad de tænkte på, mens de skrev (jf. *TAPs* i afsnit 3.1). Sommers (1980) anvendte en lignende procedure, men med to genskrivninger, dvs. to kladder og en endelig udgave, samt et interview efter at den færdige tekst forelå. Humes (1983: 204) betegner sådanne studier *quasi-product studies*. Termen antyder en distancering fra et rent produktfokus, hvor analysen af revisioner foretages med udgangspunkt i forskellige udgaver af en færdig (kladder eller) tekst. Udforskningen er dog stadig relativt statisk i forhold til mere dynamiske online studier, der observerer processen, mens denne finder sted (jf. afsnit 4.3.2).

Med udgangspunkt i Bridwells metode til dataindsamling udviklede Faigley & Witte (1981) en revisionstaksonomi (jf. figur 4.5), der også systematisk kunne redegøre for revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 tekstproduktions- og revisionsmodel gennemgået i afsnit 4.2.4). Taksonomien har været én af de mest fremtrædende inden for revisionsanalyse (Lindgren & Sullivan 2006a: 40) og fremstår stadig som den mest fuldstændige taksonomi (Chanquoy 2009: 87). Da denne afhandling i høj grad bygger på grundtanken bag taksonomien og fortolkningerne af de væsentligste begreber, gennemgås Faigley & Wittes revisionstaksonomi mere uddybende i det følgende afsnit.

4.3.1.1 Faigley & Wittes (1981) revisionstaksonomi

Det fremgår af revisionstaksonomien i figur 4.5 nedenfor, at Faigley & Witte foretager den første skelnen mellem revisioner, der berører tekstens indhold (*Text-Base Changes*) og revisioner, der udelukkende berører det sproglige udtryk (*Surface Changes*).

Figur 4.5: Faigley & Wittes revisionstaksonomi (Faigley & Witte 1981: 403)

Indhold skal, ifølge Faigley & Witte (1981: 102), ikke forstås restriktivt som begreber der eksplicit henvises til i den skrevne tekst, men også som begreber, der med rimelighed kan infereres på baggrund af teksten. For at foregribe den problemstilling, at inferenser varierer fra læser til læser, fokuseres på de inferenser, som tekstproducenten “raises to the surface by adding explicit text or requires by deleting explicit text during revision.” (Faigley & Witte 1981: 402). Revisionstaksonomien er altså baseret på, hvorvidt tekstproducenten ekspliciterer indhold, så læseren ikke selv skal inferere sammenhænge, eller hvorvidt tekstproducenten undlader at ekspliciterer og overlader til læseren selv at inferere sammenhænge (se også nedenfor). Faigley & Witte (1981: 402) eksemplificerer med følgende korte tekst:

1. I just made it to the station on time.
- 1A. I got on the train.
2. I had to buy my ticket from the conductor.

Faigley & Witte argumenterer for, at læseren vil kunne inferere sætning 1A, hvis den udelades. Tilføjelse hhv. eliminering af sætning 1A vil derfor ikke berøre tekstens indhold og klassificeres som en revision af det sproglige udtryk, der lader indholdet intakt. Ændringer der udelukkende berører det sproglige udtryk udelader altså ikke oprindeligt indhold, der ikke kan infereres på baggrund af den skrevne tekst, ligesom sådanne revisioner ikke bibringer teksten nyt indhold, der ikke i forvejen kan infereres. Revisioner der også berører tekstens indhold, derimod, indebærer tilføjelse af nyt indhold eller udeladelse af eksisterende indhold, der ikke ellers kan

infereres på baggrund af teksten (Faigley & Witte 1981: 402)⁴¹. Dikotomien uddybes i det følgende.

4.3.1.1.1 Revision af sprogligt udtryk

Som det fremgår af figur 4.5, har begge revisionstyper to underkategorier. Revision af sprogligt udtryk opdeles i formelle revisioner (*formal changes*) og indholdsbevarende revisioner (*meaning-preserving changes*). Formelle revisioner indebærer en del konventionel korrekturlæsning fx med hensyn til stavning, grammatik og tegnsætning, der lader indholdet uændret. Indholdsbevarende revisioner indebærer ændringer, der omskriver indholdet, men ikke ændrer det. Faigley & Witte (1981: 403) skelner følgende seks indholdsbevarende revisioner:

Additions raise to the surface what can be inferred [...] *Deletions* do the opposite so that a reader is forced to infer what had been explicit [...] *Substitutions* trade words or longer units that represent the same concept [...] *Permutations* involve rearrangements or rearrangements with substitutions [...] *Distributions* occur when material in one text segment is passed into more than one segment [...] *Consolidations* do the opposite. Elements in two or more units are consolidated into one unit. (Faigley & Witte 1981: 403)

4.3.1.1.2 Revision af indhold

Indholdsændringer inddrages i makrostrukturelle revisioner (*macro-structure changes*) og mikrostrukturelle revisioner (*micro-structure changes*). Kategoriseringen bruges til at skelne mellem "major and minor revision changes" (Faigley & Witte 1981: 404). Således defineres makrostrukturelle ændringer som gennemgribende revisioner, der vil ændre en sammenfatning af den samlede tekst. Mikrostrukturelle ændringer vil derimod ikke foranledige ændringer af de store linjer i teksten. Begge typer indholdsrevisioner underopdeles i samme kategorier, som de indholdsbevarende revisioner (jf. ovenfor), men i modsætning til de indholdsbevarende revisioner vil underkategorierne her altid ændre tekstens indhold. Der gives to eksempler på indholdsændringer; ét på en mikrostrukturel indholdstilføjelse, og ét på en makrostrukturel revision, hvis underkategori dog ikke specificeres yderligere. Det forbliver derfor abstrakt, hvordan makrostrukturelle "permutations", "distributions" og "consolidations" (Faigley &

⁴¹ Faigley & Witte (1981: 402) nævner blot tilføjelse og udeladelse som muligheder for revision af indhold, men deres revisionstaksonomi giver også mulighed for revision af indhold gennem erstatning (jf. Faigley & Witte). Det vil desuden fremgå af kapitel 7, at indhold *kan* revideres gennem erstatning.

⁴² I deres definerende beskrivelser af de to overordnede revisionstyper lader Faigley & Witte til at anvende "meaning", "information" og "content" synonymt. Gengivelsen her begrænser sig til at anvende én term. Da det netop er en pointe hos Faigley & Witte at undlade at tage højde for et subjektivt modtagerperspektiv, er "indhold" valgt som den relevante gennemgående term, og ikke mening eller betydning, som er noget teksten får i mødet med modtageren.

Witte 1981: 402) kan se ud, og uden eksemplificeringer forekommer kategorierne primært hypotetiske: det er umiddelbart svært at forestille sig en revision, der, på den ene side, er gennemgribende og berører tekstens makrostruktur, og, på den anden side, samtidig lader sig fortolke på detailniveau, hvilket er nødvendigt fx for at afgøre, om indhold fra ét tekstsegment distribueres over flere segmenter end det ene.

Faigley & Wittes taksonomi bygger, i lighed med Bridwell (1980), på skarpt afgrænsede og gensidigt udelukkende kategorier. Definitionerne af nøglebegreberne tillader tillige både at analysere revisioner i den skrevne tekst, og, i en sådan analyse, at skelne mellem revisioner, der udelukkende berører det sproglige udtryk og revisioner, der ændrer tekstens indhold. Imidlertid er taksonomien udarbejdet i en tid, hvor udgangspunktet for forskning i tekstproduktion og revision var håndskreven tekstproduktion og revisioner i (forskellige udgaver af) den skrevne tekst (jf. afsnit 4.3.1 ovenfor). I dag stiller den teknologiske udvikling andre forskningsmetoder til rådighed, og det er i højre grad muligt at undersøge tekstproduktionsprocessen, mens den udspringer sig. I et studie af revisioner i realtid videreudvikler Lindgren & Sullivan (2006b) Faigley & Wittes taksonomi, så den kan redegøre for de revisioner, der løbende foretages under computerbaseret tekstproduktion. Da denne afhandling bygger på grundprincipperne i Lindgren & Sullivans (2006a; 2006b) kontemporære taksonomi, gennemgås denne uddybende i afsnit 4.3.2.

4.3.1.2 Problematikker forbundet med produktorienterede revisionstaksonomier

Som også Witte (1985: 250) påpeger, formes vores viden om tekstproduktion – og begrænses på nogle punkter – af historiske omstændigheder, der påvirker forskningsspørgsmål og metodologier. Megen tidlig revisionsforskning har således været påvirket af den retorisk-normative retnings overvejende lineære og produktorienterede opfattelse af skrivning (jf. afsnit 2.1) og har restriktivt udforsket revision, som det Witte omtaler som “the manipulation and alteration of features in written text” (Witte 1985: 258) og “retranscription” (Witte 1985: 250). Et fællestræk ved de første taksonomier (jf. bl.a. ovenfor) er altså, at de udelukkende fokuserer på de synlige ændringer i den skrevne tekst, og de er således ikke i stand til at identificere revisioner, før teksten transskriberes. Witte (1985; 1987) opponerer mod dette snævre syn på revision, som bl.a. Bridwell (1980), Sommers (1980), Nold (1981) og Faigley & Witte (1981) begrænser sig til. Witte (1985: 264, 278) påpeger, at en hierarkisk – modsat en lineær – opfattelse af de processer, der er involveret i skrivning (jf. kapitel 3), tillader revisionsprocessen at være en del af de processer, der går forud for transskribering. Revisionsprocessen kan således både være en del af den proces, der genererer indhold, eller af den proces, der giver

indholdet et sprogligt udtryk (Witte 1987: 397)(jf. også afsnit 3.2.3.2. og kapitel 4.2.4.4). Derfor giver det, som også Scardamalia & Bereiter (1986: 783) konstaterer, “little psychological sense to treat changing a sentence after it is written down as a different process from changing it before it is written.” På den baggrund introducerer Witte (1987: 397) begrebet prætekst som:

a writer's tentative linguistic representation of intended meaning, a “trial locution” that is produced in the mind, stored in the writer's memory, and sometimes manipulated mentally prior to being transcribed as written text. As mentally generated and stored “trial locutions”, pre-texts have both a semantic and a syntactic component, and they may take the form of phrases, dependent clauses, sentences, or sentence sequences. Pre-texts differ, therefore, from all nonlinguistic representations of intended meaning such as nonverbal images and feelings (see Flower & Hayes, 1984; Flower et al., 1986). Pre-texts also differ from the more abstract plans writers generate. What distinguishes a pre-text from an abstract plan is the former's approximation to written prose. Unlike many plans, which can and do exist independently of linguistic structures, pre-texts are characterized by such structures. A pre-text represents, in effect, the writer's attempt to instantiate abstract plans and goals in linguistic forms. Thus distinguished from abstract plans and goals, pre-texts represent critical points along a continuum of composing activities between planning and transcribing written text. (Witte 1987: 397)

Det fremgår, at prætekst er en foreløbig sproglig repræsentation af skribentens planer og mål, der kan revideres, inden den transskriberes til skreven tekst. Witte påpeger yderligere, at revision af såvel prætekst som af skreven tekst kan være ens motiveret og have samme indvirkning på den skrevne tekst (jf. desuden kapitel 4.3.2.1.1).

Wittes (1985; 1987) prætekst svarer således til Van Gelderen & Oostdams (2004) begreb foreslået tekst (jf. kapitel 4.2.4.4). Wittes valg af det sproglige udtryk *prætekst* indebærer en distancering til *tekst* og antyder nærmere et forstadium til tekst end egentlig tekst. Witte kommer således (sprogligt) implicit til udelukkende at anerkende transskriberet tekst som egentlig tekst, hvilket forekommer paradoksalt, når Wittes udgangspunkt netop er at anerkende mental tekst på lige fod med skreven tekst. Van Gelderen & Oostdams (2004) valg af sprogligt udtryk synes i højre grad at anerkende præmissen bag: tekst der blot endnu ikke er transskriberet. På trods af uheldige associationer vil jeg, af praktiske årsager, fortsat benytte *prætekst* i forbindelse med revisioner foretaget i mental eller foreslået tekst.

Med baggrund i ovenstående kan der altså differentieres mellem revisioner, der foretages henholdsvis før og efter transskribering (jf. også Kellogg 1996: 62). Revisioner, der finder sted før transskribering, foregår mentalt og er følgelig ikke direkte observerbare, hvilket gør dem problematiske både at definere og analysere empirisk (Chanquoy 2009: 81; Lindgren & Sullivan

2006a: 38) (jf. dog afsnit 4.3.2.1.1.2)⁴³. De tekstuelle revisioner, som foretages under eller efter transskribering, vil derimod være synlige som ændringer i den skrevne tekst og lader sig umiddelbart lettere dokumentere bl.a. vha. særligt software (jf. kapitel 5.2). Og det er disse eksterne revisioner, som tekstprodcenten foretager i teksten undervejs i sin skriveproces, der er genstand for afhandlingens studie. Sondringen mellem revisionerne diskuteres yderligere i kapitel 4.3.2.

Et andet fællestræk ved de første revisionstaksonomier er, at de overvejende orienterede sig mod at klassificere og analysere revisioner på forudbestemte tidspunkter i skriveprocessen, enten som *in-process* revisioner eller revisioner foretaget mellem konsekutive kladder (jf. afsnit 4.3.1). Typisk sammenlignedes en eller flere skribenters revisioner på udvalgte tidspunkter i processen, fx sammenlignes revisioner foretaget under arbejdet med en kladde med revisioner foretaget under udarbejdelsen af den endelige version (fx Bridwell 1980; Faigley & Witte 1981), eller revisioner kontrasteredes på tværs af forskellige teksttyper (fx Sommers 1980; Matsuhashi 1987), af forskellige modtagergrupper (fx Monahan 1984) eller mellem skribenter med divergerende kompetencer. Særligt har dikotomien erfaren – uerfaren været genstand for megen kontrastiv analyse (fx Sommers 1980; Faigley & Witte 1981; Monahan 1984).

4.3.2 Procesorienterede revisionstaksonomier

Selvom de traditionelle produktorienterede taksonomier tillader at identificere og analysere revisioner på forskellige tidspunkter i tekstproduktionsprocessen (jf. ovenfor) giver studierne et forholdsvist statisk og ufuldendt billede af skrivning i forhold til, hvad vi kan lære ved at observere tekstproducenter, *mens* de skriver og reviderer deres tekst; nemlig hvordan skribenter flytter deres fokus under skrivning og fx navigerer mellem indholdsmæssige og sproglige hensyn (Matsuhashi 1987) (jf. også Severinson Eklundhs 1994 undersøgelse og diskussion af (non)linearitet i computerbaseret tekstproduktion). Matsuhashi interesserede sig særligt for skrivning som en igangværende kognitiv proces og for, hvordan en tekstproducent “at the point of inscription”⁴⁴ [...] continually makes decisions, pushing the text forward, evaluating the

⁴³ Prætekstuelle revisioner kan dog udforskes gennem verbale protokoller som fx *TAPs* (jf. fx Witte 1987). I en mere moderne forskningskontekst har bl.a. Wengelin (2006) og Spelman Miller (2006) foreslået pauser som indikatorer på prætekstuel revision. Pauser er dog ikke utvetydige indikatorer, og det vil ofte kræve en yderligere datakilde at fortolke, om en given pause afspejler en prætekstuel revision (jf. bl.a. Lindgren & Sullivan 2006a: 38).

⁴⁴ *Point of inscription* betyder principielt det sted, hvor tekst skrives, men Matsuhashi lader til at anvende begrebet synonymt med tekstens aktuelle ende, dvs. så langt som tekstproducenten er nået, og hvor ny tekst skrives. I computerbaseret skrivning må *point of inscription*, teknisk set, antages at være cursorpositionen, hvilket ikke nødvendigvis er sammenfaldende med, hvor tekstens aktuelle ende. Indtil problematikken uddybes i kapitel 4.3.2.1.2, anvendes Matsuhashis originale betegnelse.

plan for the text, revising the plan, or altering the text.” (Matsuhashi 1987: 204). Matsuhashi satte således fokus på, hvordan skribenter former den emergerende tekst i realtid og dermed på en mere dynamisk og nuanceret tilgang til studiet af tekstproduktionsprocesser og på observation af revisioner “as they occur in real time” (Matsuhashi 1987: 199).

At forstå betydningen af en revision forudsætter, ifølge Matsuhashi, kendskab til, hvor og hvornår revisionen foretages i skriveprocessen, dvs. om den foretages i den tekst, der lige er blevet transskriberet, eller først efter yderligere tekst er blevet transskriberet (Matsuhashi 1987: 206-207). Ved hjælp af videooptagelser undersøgte Matsuhashi derfor pause- og revisionsadfærd i en studerendes håndskrevne tekstproduktion og udviklede på den baggrund en procesorienteret notation til at analysere online revisionsdata (Matsuhashi 1987: 207). Notationen kunne redegøre for, hvor og hvornår i skriveprocessen en revision optrådte, og således kunne Matsuhashi illustrere de successive revisioner, som skribenten foretog, hvornår og hvor i teksten de blev foretaget samt deres indbyrdes rækkefølge (Matsuhashi 1987: 208). Notationen kunne altså ikke blot gøre rede for, hvornår, hvor og hvordan en revision blev foretaget, men også relationen til forudgående og efterfølgende aktiviteter (Kollberg & Severinson Eklundh 2001: 91). Matsuhashi observerede bl.a., at, i forhold til *the point of inscription*, forekom revisioner forskellige steder i den skrevne tekst. Disse steder systematiserede hun i tre kategorier: 1) *sentence-immediate*-revisioner, der foretages i det ord eller *burst*, der lige er blevet transskriberet, *sentence-distal*-revisioner, der foretages lidt længere tilbage i den sætning⁴⁵, der aktuelt arbejdes med, men ikke i det ord eller *burst*, der lige er blevet transskriberet, og 3) *text*-revisioner, der foretages alle andre steder i teksten (Matsuhashi 1987: 212).

Matsuhashis metodiske tilgang var nyskabende og har været forløber for flere kontemporære studier. Inspireret af Matsuhashis forskningsmetode har Kollberg og Severinson Eklundh bl.a. udviklet en notation, *S-notation*, der er møntet på at identificere og analysere online revisioner i computerbaseret tekstproduktion (jf. fx Severinson Eklundh & Kollberg 1996). I lighed med Matsuhashi skelner Kollberg & Severinson Eklundh mellem *immediate* og *distant* revisioner, hvor den første kategori er homolog til Matsuhashis *sentence-immediate*, dvs. revisioner i det ord eller *burst*, der lige er blevet transskriberet, og den anden kategori rummer de revisioner, der foretages alle andre steder i teksten. Kollberg & Severinson Eklundh anerkender, at der kan være et behov for også at operere med en mellemkategori på linje med Matsuhashis *sentence-distal*-kategori (Severinson Eklundh & Kollberg 1996: 94).

⁴⁵ Matsuhashi definerer ikke yderligere begrebet ”*sentence*”.

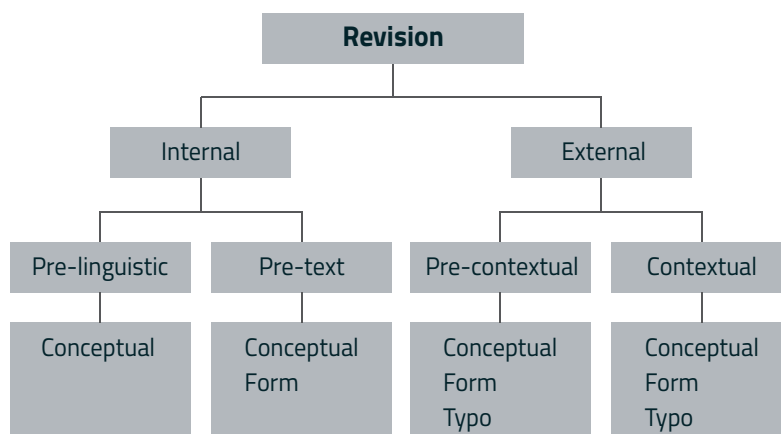
Som nævnt i afsnit 4.3.1.2 ovenfor har de tidlige revisionsstudier været påvirket af den retorisk-normative retnings syn på tekstproduktion og har udelukkende udforsket revision som ændringer i den færdigskrevne tekst eller kladde. Et langt stykke hen ad vejen har revisionsstudierne også været betinget af de metoder, der har været tradition for eller som var tilgængelige i udforskningen. Siden Matsuhashis onlinestudie har den generelle teknologiske udvikling, for det første, ført til, at tekster ofte produceres på computer, og, for det andet, til metoder, der faciliterer systematiske studier af revisioner i computerbaseret tekstproduktion i realtid. Der er i nyere tid således foretaget en række studier, der, bl.a. ved hjælp af *keystroke logging*-software⁴⁶, undersøger forskellige aspekter af online revisioner, bl.a. Severinson Eklundh (1994); Kollberg & Severinson Eklundh (2001); Perrin (2003); Van Waes & Schellens (2003); Lindgren & Sullivan (2006b); Stevenson, Schoonen & de Gloppe (2006) og Van Hout (2010).

Af særlig relevans for afhandlingen er Lindgren & Sullivans (2006a; 2006b) taksonomi, udviklet i samarbejde med Marie Stevenson (Stevenson et al. 2006) og på baggrund af et empirisk studie af unge svenske tekstproducenter (13 – 15 år), der skrev tekster på hhv. svensk og engelsk. Taksonomien afspejler således en procesorienteret tilgang og evner således både at redegøre for, hvor en revision optræder i forhold til den tekst, der allerede er transskriberet eller aktuelt transskriberes, og revisionens effekt på teksten, dvs. om den berører tekstens indhold eller udelukkende det sproglige udtryk. Taksonomien er derfor meget velegnet til systematisk analyse af revisioner i realtid.

4.3.2.1 Lindgren & Sullivans (2006a; 2006b) revisionstaksonomi

Som det fremgår af figur 4.6 nedenfor, imødekommer Lindgren & Sullivans taksonomi Wittes (1985, 1987) opfordring til at anerkende revision som andet og mere end blot synlige ændringer i den skrevne tekst (jf. afsnit 4.3.1.2) og foretager netop den første sondring mellem interne og eksterne revisioner henholdsvis før og efter transskribering.

⁴⁶ *Keystroke logging* er et software, der gør det muligt at registrere tekstproducentens tastatur- og musebevægelser i løbet af en skriveepisode. *Keystroke logging* diskuteres mere detaljeret sammen med andre metoder i kapitel 5.2.

Figur 4.6: Lindgren & Sullivan online revisionstaksonomi (Lindgren & Sullivan 2006a: 39)

I forbindelse med denne skelnen refererer Stevenson et al. (2006: 205-206) til Murray (1978). Referencen forekommer imidlertid misvisende, da Murray ikke selv lægger samme sondring til grund for sin dikotomi interne – eksterne revisioner. Murray (1978: 91) ser således interne revisioner som

everything writers do to discover and develop what they have to say, beginning with the reading of the completed first draft. They read to discover where their content, form, language, and voice have led them. They use language, structure, and information to find out what they have to say or hope to say. The audience is one person: the writer. (Murray 1978: 91)

Murrays interne revisioner foretages således ikke på baggrund af *a writer's tentative linguistic representation of intended meaning* (jf. Wittes 1987 definition af prætekst i afsnit 4.3.1.2), som taksonomien ellers synes at afspejle, men på baggrund af en færdig første kladde. Formålet med intern revision er at opdage, hvad man vil sige, og revisionen er udelukkende orienteret mod tekstproducenten selv. Witte (1985: 257) påpeger i øvrigt selv samme problematik vedrørende det terminologiske sammenfald. Eksterne revisioner er, ifølge Murray (1978: 91)

what writers do to communicate what they have found they have written to another audience. It is editing and proofreading and much more. Writers now pay attention to the conventions of form and language, mechanics, and style. (Murray 1978: 91)

Selvom denne forståelse af eksterne revisioner bedre rummes af taksonomien, foretages begge Murrays revisionstyper med udgangspunkt i allerede skreven tekst, og det er således ikke kontrasten mellem før og efter transskribering, der er væsentlig i Murrays distinktion, men derimod formålet med revisionen (jf. desuden Flowers 1979 begreber *writer-based prose* og *reader-based prose*). Det er derfor relevant at understrege, at det er Lindgren & Sullivans (2006a) forståelse af dikotomien, som afhandlingen tager udgangspunkt i.

I det følgende beskrives de fire revisionstyper, som opstår på baggrund af en sondring henholdsvis mellem interne og eksterne revisioner, og henholdsvis mellem revisioner der udelukkende berører det sproglige udtryk, og revisioner der også berører indholdet.

4.3.2.1.1 Interne revisioner

I taksonomien opdeles de interne revisioner i prælingvistiske og prætekstuelle revisioner.

4.3.2.1.1.1 Prælingvistiske revisioner

Prælingvistiske revisioner er ændringer i nonlingvistiske mentale repræsentationer (jf. også Witte 1987). Prælingvistiske revisioner forekommer før en idé formuleres sprogligt og er således udelukkende konceptuelle, fx en ændring i plan eller idé (Lindgren & Sullivan 2006a: 38; Stevenson et al. 2006: 206).

4.3.2.1.1.2 Prætekstuelle revisioner

Prætekstuelle revisioner er ændringer i mental tekst før transskribering (Lindgren & Sullivans 2006a: 38; Stevenson et al. 2006: 206). Prætekstuelle revisioner adskiller sig således fra prælingvistiske revisioner, fordi de desuden involverer revision af semantiske og syntaktiske aspekter (jf. også Wittes 1987 definition af prætekst citeret i afsnit 4.3.1.2 og Van Gelderen & Oostdams 2004 begreb foreslået tekst i kapitel 4.2.4.4). Revisioner i prætekst indebærer ikke nødvendigvis ændringer af både indhold og sprogligt udtryk men kan begrænse sig til at involvere sidstnævnte.

Ifølge Stevenson et al. (2006: 206) kan prætekstuelle revisioner også forekomme, når skribenten overvejer at foretage ændringer af dele af den allerede skrevne tekst. Således kan revision i prætekst gå forud for revision i eksternaliseret tekst. Den egenskab står tilsyneladende i kontrast til Wittes (1987) definition af prætekst, nemlig at det en mental repræsentation af foreslået tekst, som kan ændres mentalt *før* transskribering til skreven tekst (jf. afsnit 4.3.1.2). Witte (1985: 266) ekspliciterer samme forståelse:

If the writer fails to resolve dissonance at the level of pre-text, that dissonance is likely to persist following the production of a written text and will likely result in textual revising to eliminate the dissonance providing that the writer has a strategy for resolving it; if the dissonance is resolved prior to transcription, little or no retranscription may be necessary. (Witte 1985: 266)

En given uoverensstemmelse kan således løses enten før eller efter, den mentale tekst transskriberes (jf. kapitel 4.2.4.4). Hvis tekstproducenten formår at løse problematikken forud for transskribering (intern revision), vil det givetvis ikke være nødvendigt at foretage ændringer

i den transskriberede tekst. Hvis skribenten derimod ikke kan løse uoverensstemmelsen før teksten transskriberes, må problematikken nødvendigvis løses efter eller under transskribering (ekstern revision) (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 tekstproduktionsmodel i kapitel 4.2.4). Kvaliteten af den mentale tekst er således afgørende for behovet for ændre i den skrevne tekst. Wittes (1985; 1987) eksplicitering rummer, som nævnt ovenfor, situationer hvor mental tekst evalueres forud for transskribering men ikke situationer, hvor den transskriberede tekst kræver justering. I sådanne tilfælde må en revision nødvendigvis foretages internt, før den kan implementeres eksternt. Stevenson et al. lader tilsyneladende prætekstuelle revisioner rumme revisioner i mentale repræsentationer af den transskriberede tekst (jf. også Scardamalia & Bereiter 1983 i afsnit 4.2.2.1). Således er prætekstuelle revisioner nogle gange usynlige i den skrevne tekst, og andre gange er der synlige spor i teksten i form af revisioner i den skrevne tekst. Det er ikke nødvendigvis ufornuftigt, men denne nuancering afspejles ikke i taksonomien.

4.3.2.1.2 Eksterne revisioner

I taksonomien sondres også mellem to typer eksterne revisioner, prækontekstuelle og kontekstuelle. I modsætning til begge interne revisionstyper indebærer de eksterne revisioner typografiske ændringer. I lighed med interne revisioner kan eksterne revisioner involvere ændringer af indholdet, og i lighed med de prætekstuelle men i kontrast til de prælingvistiske revisioner, indebærer de eksterne revisioner ændringer i det sproglige udtryk. Forskellen mellem prækontekstuelle og kontekstuelle revisioner er baseret på, hvor de optræder i forhold til den tekst, der aktuelt transskriberes. Denne opdeling afspejler i høj grad en procesorienteret tilgang til revision og baserer sig på Matsuhashis (1987) studie af revisioner i realtid der viste, at den eksternaliserede tekst, under tekstproduktion, både revideres, dér hvor tekstens aktuelle ende er, og ny tekst produceres (jf. Matsuhashis begreb *point of inscription*), og i den allerede skrevne tekst (jf. afsnit 4.3.2).

4.3.2.1.2.1 Prækontekstuelle revisioner

Lindgren & Sullivan (2006b: 159) definerer prækontekstuelle revisioner som “those revisions made before an externalised context is completed”, og ekspliciterer, at kendetegnende for prækontekstuelle revisioner er

(1) that at the time a pre-contextual revision occurs the only externalised text is before the place of revision, (2) that at the time of the revision there is no externalised text following the place of revision and (3) that at the time of the revision, the revised text represents the writer’s last externalised text item. (Lindgren & Sullivan 2006b: 159)

Prækontekstuelle revisioner er altså ændringer i den just skrevne tekst ved tekstens aktuelle ende, dvs. mens der blot er skrevet tekst til venstre for revisionen og før en tekstuel kontekst er eksternaliseret til højre for revisionen. Ved tekstens aktuelle ende arbejder tekstproducenten med formuleringer og indhold for at skabe den emergerende tekst (Matsuhashi 1987: 204; Lindgren 2005: 32), og prækontekstuelle revisioner foretages, når det der lige er blevet eller er ved at blive transskriberet har brug for justering (Lindgren & Sullivan 2006b: 161). Stevenson et al. (2006: 206) gør opmærksom på, at mange prækontekstuelle revisioner kun er delvist synlige i den skrevne tekst. Det er fx tilfældet, når tekstproducenten, halvvejs i transskriberingen af et ord, sletter det transskriberede. Lindgren & Sullivan (2006a: 38) pointerer, at prækontekstuelle revisioner som kategori befinder sig i grænselandet mellem mentale og eksternaliserede revisioner.

I den engelsksprogede forskningslitteratur betegnes prækontekstuelle revisioner ofte som revisioner ved *point of inscription* (bl.a. Matsuhashi 1987; Severinson Eklundh & Kollberg 2003; Van Waes & Schellens 2003; Stevenson et al. 2006), hvilket, i computerbaseret skrivning, må antages at være cursorpositionen. Som tidligere bemærket, lader det til, at *point of inscription* anvendes synonymt med tekstens aktuelle ende, hvilket også fremgår af Stevenson et al. (2006: 205). Denne synonymi mellem begreber virker uhensigtsmæssig, fordi al revision af (delvist) skreven tekst i sagens natur nødvendigvis må foregå ved cursorpositionen. Det gælder også revisioner, der foretages i allerede skreven tekst, omend cursorpositionen ikke er sammenfaldende med, hvor megen tekst, der er transskriberet. I afhandlingen vil der fremadrettet derfor blive skelnet mellem cursorpositionen og tekstens aktuelle ende (jf. også Baaijen et al.'s 2012: 253 begreb *leading edge*).

4.3.2.1.2 Kontekstuelle revisioner

Ifølge Lindgren & Sullivan (2006b: 171) defineres kontekstuelle revisioner som

revisions undertaken when writers move away from the point of inscription to insert new text or to delete, substitute or rearrange already written text. When a contextual revision is undertaken, writers are operating within an externalised context; a contextual revision is conducted within a previously written and completed sentence. Hence, a contextual revision is both preceded and followed by text. (Lindgren & Sullivan 2006b: 171)

Ved kontekstuelle revisioner forlader tekstproducenten altså tekstens ende og foretager en ændring i den allerede skrevne tekst. Kontekstuelle revisioner foretages således i en eksternaliseret kontekst, hvilket vil sige, at der både går skreven tekst forud for revision, og der følger skreven tekst efter revisionen. Det ekspliciteres desuden, at den kontekst, som en kontekstuel

revision foretages i, er en *færdig sætning* (: *completed sentence*), og at revisionen derfor er *preceded and followed by text*. Imidlertid italesættes det ikke, hvordan *færdig sætning* og *tekst* skal forstås, og det er problematisk, når taksonomien skal appliceres. Problematikken diskuteres derfor indgående som en del af udviklingen af analyseapparatet i kapitel 6.

4.3.2.1.2.3 Revisionernes effekt på teksten

I deres fortolkning af eksterne revisioners effekt på teksten, lader Lindgren & Sullivan (2006b) sig inspirere af Faigley & Wittes (1981) revisionstaksonomi (jf. afsnit 4.3.1.1), der skelner mellem revisioner, der berører tekstens indhold og revisioner, der udelukkende berører det sproglige udtryk. Faigley & Wittes taksonomi er udviklet i det, der kan betegnes som et kvasiproduktstudie (jf. afsnit 4.3.1), hvor fortolkning af en given revision foretages på baggrund af den samlede skrevne tekst. I computerbaseret tekstproduktion bliver også de revisioner, der løbende foretages under arbejdet med teksten synlige, og disse revisioner bør ikke fortolkes på baggrund af den potentielt færdige tekst, men på baggrund af den på tidspunktet skrevne tekst (jf. også afsnit 4.3.2.1.2.4 nedenfor). Derfor videreudvikler Lindgren & Sullivan (2006b) Faigley & Wittes taksonomi, så den kan redegøre for de revisioner, der løbende foretages under computerbaseret tekstproduktion. Det har bl.a. betydning for forståelsen af hhv. makrostrukturelle og mikrostrukturelle revisioner indholdsrevisioner (jf. afsnit 4.3.1.1), der nu begge defineres i forhold til den på det givne tidspunkt transskriberede tekst, dvs. “micro-structure revisions locally affect the text written thus far, and macro-structure revisions affect the global summary of the text written thus far.” (Lindgren & Sullivan 2006b: 180). Det er Lindgren & Sullivans online forståelse, der anvendes i fortolkningen af afhandlingens indholdsrevisioner. Lindgren & Sullivans taksonomi til klassificering af revision af sprogligt udtryk fremstår mere detaljeret end Faigley & Wittes, hvilket bl.a. skyldes et ønske om at kunne redegøre for de revisioner, som tekstproducenter foretager, når de skriver på et andet sprog end deres modersmål. Nærværende afhandling undersøger spanske journalisters spanske tekstproduktion, og denne uddybning ikke derfor umiddelbart anvendelig. Såvel Faigley & Witte som Lindgren & Sullivan eksemplificerer udvalgte revisionstyper, og analyse samt fortolkning af afhandlingens empiri informeres således af begge publikationer.

4.3.2.1.2.4 Analyse og fortolkning af revisioner på baggrund af *keystroke logging*⁴⁷

Som tidligere nævnt (afsnit 4.3.2) faciliterer moderne teknologiske værktøjer, fx *keystroke logging*, systematiske studier af revisioner i online computerbaseret tekstproduktion. Teknologien gør det samtidig muligt metodisk og analytisk at sondre mellem prækontekstuelle og kontekstuelle revisioner – en sondring der er særligt relevant, når effekten af en revision skal fortolkes.

I relation til fortolkningen af prækontekstuelle revisioner pointerer Lindgren & Sullivan (2006a: 43), at

Since the future text, at the point of inscription, is not yet externalized it is not possible to know what the writer is intending to write after the revision has been executed. In order not to impose one's own interpretation of the writer's intentions upon the interpretation of the revision, online revision should only be analysed with reference to the preceding text and the text written thus far. (Lindgren & Sullivan 2006a: 43)

Revisioner i realtid bør altså udelukkende analyseres og fortolkes på baggrund af den på tidspunktet skrevne tekst, og for de prækontekstuelle revisioners vedkommende, indebærer det kun den forudgående tekst. Rationalet er, at det er den eneste tekst, forskeren med sikkerhed kan forudsætte bevidst hos tekstproducenten, i det øjeblik en revision foretages. Da prækontekstuelle revisioner således mangler en analytisk kontekst, kan deres effekt på teksten være vanskelig at fortolke udelukkende ud fra observation af skriveprocessen, fx gennem *keystroke logging*, og kræver ofte en verbal protokol fra tekstproducenten, fx *TAP* eller *stimulated recall*⁴⁸. Lindgren & Sullivan (2006b: 160) understreger yderligere, at

[...] in order not to impose subjective interpretations of the function of [a] revision, the LS-taxonomy defines revisions only according to the effect the revisions have on the written text. Without additional information from the writer, the researcher can only speculate at the intended function of a revision. (Lindgren & Sullivan 2006b: 160)

Der er altså behov for yderligere oplysninger fra skribenten selv, hvis forskeren skal være i stand til at fortolke, *hvorfor* en revision er foretaget. Ellers bør fortolkningen begrænse sig til den effekt, en revision har på teksten, dvs. om der fx tilføjes nyt indhold.

I analysen og fortolkningen af revisioner skelnes der i *keystroke logging* typisk mellem elementære og fortolkede revisioner (bl.a. Severinson Eklundh & Kollberg 1996; Lindgren &

⁴⁷ Indholdet af de næste to afsnit skal ses i relation til kapitel 5, hvor afhandlingens metodiske valg diskuteres, og foregriber således valget af *keystroke logging* som observationsmetode. Diskussionen i nærværende afsnit er af teoretisk-metodisk karakter.

⁴⁸ *Stimulated recall* er en forskningsmetode, der tillader udforskning af kognitive processer ”through inviting participants to recall their concurrent thinking during an event when prompted by a video sequence or some other form of visual recall” (Fox-Turnbull 2009: 204). Metoden uddybes yderligere i kapitel 5.

Sullivan 2006b; Miller & Sullivan 2006: 6). Miller & Sullivan (2006: 6) definerer en elementær revision som ”a single insertion or deletion”. Erstatning af et ord med et andet vil således involvere to elementære revisioner: en sletning og en indsættelse⁴⁹. En computer er som udgangspunkt ikke i stand til at fortolke om en sletning har relation til den efterfølgende tekstproduktion, men en kvalitativ tilgang til samme sekvens gør det, i visse tilfælde, muligt, at *fortolke* to elementære revisioner som én sammenhængende aktivitet og ikke som to isolerede⁵⁰. Ifølge Severinson Eklundh & Kollberg (1996: 174) findes der ikke et formelt kriterium til at vurdere, hvornår elementære revisioner bør fortolkes som sådan, og hvornår de bør fortolkes som sammenhængende. Vurderingen er ofte et interpretativt skridt i revisionsanalysen og bør altid gøres så eksplicit som muligt. I afsnit 6.1 diskuteres elementære og fortolkede revisioner yderligere.

Lindgren & Sullivan (2006b: 167) påpeger desuden, at revisioner og pauser traditionelt antages at være to individuelle og adskilte aspekter og derfor også ofte analyseres separat. Forfatterne argumenter for, at forskning i online skrivning med fordel kan betragte elementære revisioner i teksten i sammenhæng med de omkringliggende pauser og betragte dem som sammenhængende revisionsenheder. Også Wengelin (2006) og Spelman Miller (2006) foreslår en mere holistisk tilgang og foreslår pauser som indikatorer på intern revision (Lindgren & Sullivan 2006a: 38). Pauser er dog ikke utvetydige indikatorer, og det vil typisk kræve en supplerende datakilde at fortolke i hvilket omfang, en given pause afspejler intern revision (Lindgren & Sullivan 2006a: 38). Idéen om at udvide det snævre fokus på isolerede elementære revisioner til en mere holistisk forståelse af tekstproduktion er dog tiltalende, og netop denne holistiske og kvalitative tilgang til tekstproduktionsprocessen er fundamentet i denne afhandlings analyse og fortolkning, der præsenteres og diskuteres i kapitel 7.

4.3.2.1.2.4.1 Pauselængde og *bursts*

Inden for procesforskningen er der konsensus om, at pauser i tekstproduktion og oversættelse er ”a window to the cognitive processes underlying language production” (Wengelin 2006: 108) og er som sådan indikatorer på mental processering (Jakobsen 2005: 180; Immonen 2006: 315). Når tekst produceres vha. et tekstbehandlingsprogram, produceres hvert bogstav eller tegn som

⁴⁹ Erstatning involverer i praksis oftest først sletning og dernæst indsættelse, men der er intet (teoretisk) til hinder for den omvendte rækkefølge.

⁵⁰ Inputlog (version 7.0.0.11) er dog i stand til at kategorisere, når tekst markeres og overskrives med anden tekst (*replacement*). Der er dog ikke nødvendigvis nogen relation mellem de to handlinger, dvs. mellem dét der slettes, og dét der skrives.

særskilte enheder, og enhver overgang mellem to taster er derfor en potentiel pause, fordi der altid vil være (en kort) inaktivitet (Wengelin 2006: 111)⁵¹. Som også Wengelin (2006: 111) understreger, er det naturligvis ikke frugtbart at fortolke enhver overgang som en pause, og en arbejdsdefinition på en pause kan derfor, ifølge Wengelin (2006: 111), være ”a transition time between two keystrokes, which is longer than what can be expected to be necessary for the time needed to merely find the next key”. For at en overgang kan antages at være en pause, skal en tekstproducent afbryde sin transskribering “considerably longer than that ”normal” transition time between two keystrokes” (Wengelin 2006: 111). I studier hvis empiri baserer sig på *keystroke logging* operationaliseres denne arbejdsdefinition ofte som 2 sekunder, dvs. en pause er en overgang mellem to taster, der varer længere end 2 sekunder (bl.a. Lindgren & Sullivan 2006b; Wengelin 2006; Schrijver 2014)⁵². Denne grænseværdi på 2 sekunder vil også være gældende for nærværende afhandling.

Som nævnt i afsnit 3.2.3.2 producerer tekstproducenter tekst i brudstykker, *bursts*, der, ifølge Hayes (2009: slide 3) er ”coherent sequences of words that the writer intends for inclusion in the text they are writing”. *Bursts* defineres typisk vha. pauser eller revisioner, og derfor bliver den fastsatte pauselængde afgørende for, hvor meget tekst der produceres i et *burst*. Et *burst* består således ikke nødvendigvis af flere – eller endog hele – ord, som Hayes’ definition antyder, men blot af mængden af transskriberede bogstaver og tegn, der produceres mellem pauser eller revisioner. Udfordringer i forbindelse med den fastsatte pauselængde diskuteres i afsnit 6.2.5.1.

4.3.2.1.2.5 Revisionsepisoder

Tidligere revisionsforskning har vist, at ikke alle eksterne revisioner, der foretages under skrivning, er isolerede revisioner og uden relation til andre revisioner i teksten (bl.a. Monahan 1984; Williamson & Pence 1989; Severinson Eklundh & Kollberg 2003). Nogle revisioner er forbundne og skal forstås i sammenhæng med hinanden: de udgør en revisionsepisode.

⁵¹ En pause mellem to ord vil i en *keystroke logging*-fil typisk bestå af to pauser: en pause efter det sidste bogstav i et ord og før mellemrumstasten og endnu en pause efter mellemrumstasten og før det første bogstav i det næste ord. Disse to pauser klassificeres ofte separat (Baaijen et al. 2012), men er, inspireret af Baaijen et al. (2012), i afhandlingen samlet. Det bygger på en antagelse om, at tryk på mellemrumstasten mellem ord og sætninger er en relativ automatisk motoraktivitet, og at intervallet mellem slutningen af et ord og begyndelsen af det næste er en bedre afspejling af de kognitive processer mellem enhederne (Baaijen et al. 2012: 256).

⁵² Der findes dog andre pauselængder. Fx udregner Dragsted (2004) individuelle pauselængder for sine deltagere på baggrund af deres produktionshastighed, og Jansen et al. (1996) anvender en mindste pauselængde på 3 sekunder ”for practical reasons” (Jansen et al. 1996: 240). Se Wengelin (2006) for en kritisk gennemgang af pauselængdedefinitionen.

Severinson Eklundh & Kollberg (2003: 872) påpeger, at analyse af sådanne revisionsepisoder giver ”a more complete picture of the structure of writers’ activities than just analyzing single revisions, because a sequence of revisions is often carried out by a writer to accomplish a certain high-level goal.” Ved at begrænse analysen til et fokus på isolerede (fortolkede) revisioner mister man således potentielt en del af sammenhængen og dermed af forståelsen.

I et studie af *12th-grade* studerendes tekstproduktion målrettet mod forskellige modtagere, observerede Monahan (1984), at kompetente tekstproducenter reviderer episodisk. Med udgangspunkt i Boiarskys (1980) begreb ”chain reaction”, dvs. ”one revision cueing another revision and so forth until the end of the episode” (Monahan 1984: 291), operationaliserede Monahan begrebet ”revision episode” som en sekvens, der ”included revisions which proceeded in a ”chain reaction”(Boiarsky, 1980) and which were originally initiated by one cue, from either inside or outside the text” (Monahan 1984: 291). En revisionsepisode er således en sammenhængende sekvens af revisioner, hvor den enkelte revision er forbundet med den foregående (jf. også Williamson & Pence 1989: 112). Monahans analyse baserede sig på *in-process* revisioner (jf. afsnit 4.3.1) mellem og efter kladder samt på *TAPs*.

I et studie af tekstbehandlingsprogrammets indflydelse på studerendes tekstproduktion identificerede Williamson & Pence (1989), ved hjælp af videooptagelser, fire forskellige episodetyper med beslægtede revisioner. De fire typer er senere blevet raffineret af Kollberg og Severinson Eklundh i deres studier af revisioner i realtid i computerbaseret tekstproduktion. Severinson Eklundh & Kollbergs analyser baserer sig på notationer, der automatisk genereres på baggrund af *keystroke logging*-data (bl.a. Severinson Eklundh & Kollberg 1996; Kollberg & Severinson Eklundh 2001; Severinson Eklundh & Kollberg 2003). Ifølge Severinson Eklundh & Kollberg (2003: 872) er en revisionsepisode ”a sequence of two or more revisions, which is preceded and followed by text production”. I en fodnote gøres dog opmærksom på, at en revisionsepisode ikke nødvendigvis efterfølges af tekstproduktion, da det er meget almindeligt, at en skribent afslutter en skrivesession med at foretage en række ændringer i teksten. Særligt på basis af Williamson & Pence (1989) og egne empiriske studier, skelner Severinson Eklundh & Kollberg mellem tre måder hvorpå revisioner kan være forbundne i revisionsepisoder: 1) gentagne revisioner ved samme cursorposition, 2) indlejrede revisioner samt 3) sekvenser af revisioner i allerede skreven tekst. De tre revisionstyper uddybes og diskuteres i det følgende.

4.3.2.1.2.5.1 Gentagne revisioner ved samme cursorposition

I følge Kollberg (1998) er der tale om en episode med gentagne revisioner ved samme cursorposition, når revisionerne foretages ”in a temporal sequence and bring the cursor to the

same location between the revisions, or to a location to the left of an earlier revision in the episode” (Kollberg 1998: 89 i Lindgren & Sullivan 2006b: 185). Det er bl.a. tilfældet, når tekstproducenten afprøver forskellige stavemåder af et ord eller afprøver forskellige ord for at finde det rigtige sproglige udtryk ved gentagne gange at slette og skrive et nyt ord samme sted (fx Kollberg 2001 & Severinson Eklundh 2001: 94-95; Severinson Eklundh & Kollberg 2003: 872)⁵³. En sådan revisionsepisode kan afspejle, at skribenten “tænker med fingrene” (Kollberg 1998 i Lindgren & Sullivan 2006b: 185) (jf. desuden Bridwells (1980: 211) ”stuttering in writing”). Ifølge Williamson & Pence (1989: 112) er også omskrivninger af sætninger og syntagmer inkluderet i denne kategori. Når gentagne revisioner forekommer ved tekstens ende, svarer de til prækontekstuelle revisioner.

4.3.2.1.2.5.2 Indlejrede revisioner

En episode med indlejret revision refererer til tilfælde hvor én revision foretages i løbet af en anden revision. Et typisk eksempel er, når tekstproducenten tilføjer tekst i allerede skreven tekst, og den tilføjede tekst revideres før den er færdig. Det kan fx være at erstatte et af ordene i den tekst, der er under tilføjelse (Kollberg & Severinson Eklundh 2001: 95; Severinson Eklundh & Kollberg 2003: 872), men også at rette en stavfejl i løbet af tilføjelsen (Williamson & Pence 1989: 112). Hverken Williamson & Pences (1989: 112), Kollberg & Severinson Eklundhs (2001: 95) eller Severinson Eklundh & Kollbergs (2003: 872) eksemplificeringer synes umiddelbart at lægge op til, at en indlejret revision kan være afledt af den overordnede revision, hvori den er indlejret. I deres gennemgang af Kollberg & Severinson Eklundhs revisionsepisoder åbner Lindgren & Sullivan (2006b: 186) dog mulighed for, at en indlejret revision kan være en konsekvens af den overordnede revision. Formålet med at identificere og kategorisere revisionsepisoder er jo netop at systematisere slægtskab mellem ellers enkeltstående revisioner. Derfor er Lindgren & Sullivans forståelse yderst hensigtsmæssig, fordi kategorien således også er i stand til at omfatte indlejrede revisioner, der foretages under og er afledt af en overordnet revision, der tilføjer tekst.

⁵³ Det er blevet fremført, at computeren faciliterer eksperimenteren med formuleringer, fordi den tillader tekstproducenten visuelt at afprøve tekstpassager inden det besluttes, om de skal inkluderes i den endelige tekst (Lindgren & Sullivan 2006b: 185).

4.3.2.1.2.5.3 Revisionssekvens i allerede skreven tekst

Den sidste type revisionsepisode er kendetegnet ved at skribenten afbryder tekstproduktionen for at foretage en række revisioner forskellige steder i den tidligere skrevne tekst (Kollberg & Severinson Eklundh 2001: 95; Severinson Eklundh & Kollberg 2003: 872). Ifølge Severinson Eklundh & Kollberg (2003: 872) kan revisionerne være, men er ikke nødvendigvis, semantisk relaterede. Efter at have foretaget den sidste revision i rækken genoptager skribenten tekstproduktionen, hvor den blev afbrudt, eller afslutter skrivesessionen (Severinson Eklundh & Kollberg 2003: 873). Ifølge Lindgren & Sullivan (2006b: 186) kan episodetypen både forekomme når en tekstproducent gennemgår den sætning eller det afsnit, der lige er skrevet og foretager en række revisioner i det, samt som den sidste revisionsrunde, når teksten er færdigskrevet. Selvom Kollberg & Severinson Eklundh (2001) og Severinson Eklundh & Kollberg (2003) ikke er eksplicite desangående, nævner Lindgren & Sullivan (2006b: 186-187), at kategorien også rummer episoder, hvor revisionerne lader til at være udløst af det, tekstproducenten lige har skrevet. Denne udlægning synes delvist at stemme overens med Williamson & Pences (1989: 113) fjerde episodetype. Overordnet set kan denne type revisionsepisode afspejle tekstproducentens forståelse af teksten på et overordnet niveau (Severinson Eklundh & Kollberg 2003: 873; Lindgren & Sullivan 2006b: 187).

4.3.2.1.2.5.4 Opsummering

Af de tre identificerede episodetyper ligger det inhærent i de sidste to, indlejrede revisioner og revisionssekvenser i allerede skreven tekst, at de udelukkende forekommer i tidligere skreven tekst. Den første episodetype, gentagne revisioner ved samme cursor position, kan derimod forekomme såvel ved tekstens ende som i tidligere skreven tekst, fx når skribenten afbryder tekstproduktionen ved teksten ende og går tilbage til starten af en sætning for at revidere dér. Når episodetypen forekommer i allerede skreven tekst, kan den være indlejret i en anden overordnet revision (type 2), og den kan forekomme som en del af en revisionssekvens i allerede skreven tekst (type 3). På samme måde vil indlejrede revisioner (type 2) kunne forekomme under en revisionssekvens i allerede skreven tekst (type 3).

4.4 OPSUMMERING

På baggrund af kapitlets teoretiske gennemgang og diskussion, tegner der sig en kontemporær opfattelse af tekstproduktion både som en kognitiv og som social eller kontekstafhængig aktivitet og af revision som en konstituerende del heraf, der både bidrager til at skabe teksten og, i bred forstand, at optimere den. Således indebærer revision af igangværende tekst-

produktion både revision af færdige sætninger og sætninger, der er ved at blive skrevet, samt af indhold og formuleringer, der endnu ikke er blevet transskriberet. Det fremgår også, at revision både forekommer som en spontan proces, der, udløst af en fejl eller en uoverensstemmelse (i bred forstand) mellem intentioner og skreven tekst, afbryder den løbende tekstproduktion, og som en mere reflekteret proces, hvor tekstproducenten fx systematisk evaluerer og reviderer (dele af) teksten. Under tekstproduktion foretages altså en mængde interne og eksterne revisioner, hvoraf blot de eksterne revisioner er umiddelbart observerbare. I den følgende kapitel diskuteres forskellige metoder til udforskning af tekstproduktion og dermed af revision.

5. AFHANDLINGENS METODOLOGI

I sin bog *Systematik og indlevelse – en indføring i kvalitativ metode* betoner Thagaard (2012: 17) vigtigheden af, at forskeren har et reflekteret forhold til metodiske beslutninger, da det kan give et grundlag for at vurdere forskningsarbejdets kvalitet. Med henblik på, “at etablere[] et grundlag for at de kriterier, forskningsresultaterne hviler på, kan defineres eksplicit og evalueres” (Thagaard 2012: 17), udfolder det følgende kapitel afhandlingens metode. Først argumenteres for valget af casestudie som metodisk ramme for afhandlingen og for studiets eksplorative og kvalitative karakter. Dernæst gøres rede for det konkrete undersøgelsesdesign, der er udarbejdet i bestræbelserne på at besvare afhandlingens forskningsspørgsmål, og for de metodiske overvejelser, der ligger til grund herfor. Herefter redegøres for generering af afhandlingens empiri, og for hvordan empirien er analyseret.

5.1 CASESTUDIET SOM METODISK RAMME

Afhandlingens overordnede forskningsinteresse – at skabe indsigt i journalisters revision af indhold og sprogligt udtryk under arbejdet med en tekst – og forskningsspørgsmål er afgørende for undersøgelsens kvalitative og eksplorative karakter.

Ifølge Neergaard (Neergaard 2007: 11) er formålet med kvalitative undersøgelser at tilvejebringe informationsrigdom; at “give så substantiel information, at det belyser problemstillingens kompleksitet i tilstrækkeligt omfang” (Neergaard 2007: 52). Kvantitative studiers generaliseringsværdi modsvarer i kvalitative studier af “nøjagtighed og præcision i beskrivelsen” (Neergaard 2007: 52). Med en detaljeret undersøgelse af journalisters tekstuelle revisioner og en fyldig beskrivelse heraf, er det netop hensigten med afhandlingen at skabe nuanceret indsigt i revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk under tekstproduktion.

Ifølge Andersen (2005: 21) har eksplorative undersøgelser til formål at udforske fænomener, som er mindre kendte eller måske helt ukendte, fordi vores viden om fænomenet er ringe eller ikke eksisterende. Eksplorative undersøgelser har således “en kvalitativ, udforskende tilgang til undersøgelsesfeltet og er kendetegnet ved åbenhed, forstået som en indledningsvis uafgørbarhed, også i forhold til undersøgelsesfeltets allerede etablerede sandheder og selvfølgheder.” (Baarts 2011: 135). Nærværende studie kan karakteriseres som eksplorativt i den forstand, at det, med et fokus på journalisterne tekstuelle revisioner af hhv. indhold og sprogligt udtryk, bevæger sig ind på et uudforsket forskningsområde. Det er ikke lykkedes at finde andre studier med samme formål inden for forskningen i autentisk journalistisk tekstproduktion eller inden for revisionsforskningen. Som Thagaard (2012) påpeger i forbindelse med kvalitativ forskning (jf. afsnit 5.1 ovenfor), understreger Baarts (2011: 135) i forbindelse

med eksplorative undersøgelser, nemlig at disse er “forpligtet på en videnskabelig systematik, herunder reflekterede og begrundede valg om metodepraksis og analyse” (jf. også Neergaard 2007: 12-13). Hensigten med de følgende afsnit er netop at gøre rede for de reflekterede og begrundede valg vedrørende metodepraksis og analyse.

Ifølge Neergaard (2007: 19) er netop casestudier velegnede til at undersøge uudforskede områder (jf. ovenfor). Baxter & Jack (2008) påpeger, at der findes overordnede tilgange til casestudier, der er repræsenteret af hhv. Stake (1995) og Yin (2003), og som begge giver indsigt i fænomeneres essens gennem dybtgående undersøgelser. Således definerer Stake (1995: xi) et casestudie som “the study of the particularity and complexity of a single case, coming to understand its activity within important circumstances”, og Yin (2003: 13) som “an empirical inquiry that investigates a contemporary phenomenon within its real-life context, especially when the boundaries between phenomenon and context are not clearly evident”. På baggrund af definitionerne fremtræder casestudiet i sin essens således som en kvalitativ undersøgelse af et fænomen i dets autentiske kontekst med det formål at generere viden om fænomenets særegenheder og kompleksitet. Derfor fremstår et casestudie som et hensigtsmæssigt valg til at operationalisere afhandlingens forskningsinteresse: at skabe indsigt i hvordan journalister arbejder med revision af indhold og sprogligt udtryk i en autentisk kontekst. Desuden er casestudier, ifølge Stake, “defined by interest in individual cases, not by the methods of inquiry used” (1994: 236). Det er således, i tråd med pragmatisme og *bottom-up*-rationalet bag *mixed methods*, ikke forskerens videnskabsteoretiske overbevisning, der er afgørende for valg af forskningsmetode, men derimod forskningsobjektet (jf. afsnit 1.4).

Med afsæt i afhandlingens forskningsspørgsmål udføres således et multipelt casestudie, dvs. et casestudie der indeholder flere cases. Nærværende casestudie udgøres af tre cases, fordi forskningsspørgsmålene sigter mod at identificere og sammenholde konkrete karakteristika ved journalisters revisioner af indhold og sprogligt udtryk, som disse er indlejret i journalistisk tekstproduktion i sin naturlige sammenhæng på en avisredaktion. Ifølge Neergaard (2007: 22) understreger multiple cases ofte komplementære aspekter ved et fænomen og kan som sådan bl.a. styrke analysens præcision og validitet foruden at være teoriskabende, ”fordi de tillader replikation og dermed eliminerer tilfældige overensstemmelser med den eksisterende teori eller tidligere cases” (2007: 22). Med udgangspunkt i Stakes benævnelser for typer af casestudier er der tale om et såkaldt instrumentelt casestudie, dvs. et casestudie, der undersøger et givet fænomen – her revisioner i journalistisk tekstproduktion – som det kommer til udtryk i en eller flere cases (Stake 1994: 237).

I forbindelse med udvælgelse af cases påpeger Thagaard (2012: 55) at kvalitative undersøgelser ofte baseres på en strategisk udvælgelse, der udvælger deltagere med strategiske egenskaber eller kvalifikationer i forhold til problemstillingen. Thagaard nævner også, at det, i kvalitative studier, ofte kan være vanskeligt at skaffe sig adgang til de involverede deltagere. Derfor kan en selektionsmetode, der sikrer et udvalg af personer, som er villige til at være med i studiet, være nyttig. Deltagerne repræsenterer egenskaber, der er relevante for undersøgelsens problemstilling, og er i den forstand er udvalgt strategisk. Fremgangsmåden ved udvælgelsen er baseret på deres tilgængelighed for forskeren (Thagaard 2012: 56). I relation til nærværende casestudie foranledigede en indledende kontakt til en chefredaktør ved økonomiredaktionen ved det spanske dagblad El Mundo i Madrid en efterfølgende strategisk udvælgelse baseret på tilgængelighed blandt redaktionens journalister. Med henblik på at kunne give indsigt i afhandlingens problemstilling, udgøres afhandlingens cases således af tre tekstproduktionsprocesser, sådan som disse er indlejret i den journalistiske hverdag ved økonomiredaktionen ved det spanske dagblad El Mundo i Madrid (jf. afsnit 5.3.1 nedenfor), og som de ser ud, på det tidspunkt de studeres. I det følgende beskrives og diskuteres konkrete metoder til udforskning af tekstproduktion med potentiel relevans for afhandlingens studie. Formålet er ikke at give en udtømmende gennemgang af litteraturen, men at motivere valg og fravalg af metoder på baggrund af en beskrivelse af disse.

5.2 METODER TIL UDFORSKNING AF TEKSTPRODUKTION

Metoder til udforskning af tekstproduktionsprocesser kan klassificeres i henhold til forskellige kriterier⁵⁴. Som det fremgår af skema 5.1 nedenfor⁵⁵, kan de fx klassificeres i henhold til to dimensioner, dels hvornår processen udforskes (online eller offline⁵⁶), og dels hvilken adgang til de kognitive processer, de menes at kunne give (direkte eller indirekte).

⁵⁴ Som også Christensen (2011: 142) påpeger, er der ikke tale om egentlige metoder, men nærmere om brug af særlige redskaber eller teknikker, der giver information om bestemte aspekter af tekstproduktion. I tråd med procesforskningens omtale af metodiske overvejelser, herunder Christensen (2011), anvendes termen *metoder* i denne afhandling også med reference til konkrete redskaber og teknikker (jf. også Dam-Jensen & Heine 2009).

⁵⁵ Skemaet er inspireret af Leijten & Van Waes (2013), der baserer sig på og videreudvikler Janssen et al.'s (1996) klassificering. De konkrete metoder er typiske, men ikke de eneste i procesforskningen. Skemaet er således ikke udtømmende.

⁵⁶ Leijten & Van Waes (2013) og Janssen et al. (1996) anvender dikotomien synkron – asynkron i stedet for online – offline. Bl.a. Schilperoord (1996: 25) anvender dikotomien online – offline, og studier, der udforsker tekstproduktion mens denne finder sted, omtales ofte som ”online” (jf. også afsnit 3.1.3 og 4.3.2).

	Direkte udforskning	Indirekte udforskning
Online udforskning	Samtidig verbalisering (fx højtænkning)	<i>Keystroke logging</i> <i>Screen capture</i> <i>Eye tracking</i> Deltagerobservation
Offline udforskning	Efterfølgende verbalisering (fx retrospektivt interview)	Produktanalyse

Figur 5.1: Metoder til udforskning af tekstproduktionsprocesser

Således refererer online og offline forskningsmetoder til metoder, der genererer empiri vedrørende forskellige aspekter af tekstproduktion hhv. under og efter selve skriveprocessen. Direkte metoder er forskningsmetoder, der hævder at give relativt direkte indsigt i den kognitive skriveproces. Det drejer sig grundlæggende om tekstproducenternes verbaliseringer af deres tanker hhv. under og efter skriveprocessen (jf. afsnit 5.2.1 og 5.2.3 nedenfor). Indirekte metoder giver ikke indsigt i de kognitive processer under skrivning, men kan anvendes til at drage slutninger om de kognitive processer ved at observere tekstproducentens adfærd under skriveprocessen eller ved at analysere den færdige tekst. Det er væsentligt at understrege, at ingen metode kan siges at give fuldstændig direkte indsigt i kognitive processer, fordi “[t]he step from observations to data will always require an induction.” (Janssen et al. 1996: 234). I denne optik er alle metoder indirekte, men nogle er mindre indirekte end andre. Selvom de kognitive processer ikke er i fokus i denne afhandling, er en skelnen mellem direkte og indirekte udforskning meningsfuld, fordi den tydeliggør, hvilket indblik de forskellige metoder giver i tekstproduktionen, og dermed hvilket niveau forskeren kan udtale sig om. Med udgangspunkt i klassificeringen beskrives og diskuteres i det følgende de forskellige metoders styrker og svagheder.

5.2.1 Online direkte udforskning

Online direkte metoder genererer direkte information om de kognitive processer i tekstproduktion og *mens* teksten skrives. Disse samtidige verbaliseringer vil meget ofte være i form af højtænkning, eller såkaldte *think aloud protocols (TAPs)*, der dækker over en metode, hvor tekstproducenten under tekstproduktion løbende verbaliserer sine tanker. Metoden bygger på den centrale antagelse, at ”verbal reports, elicited with care and interpreted with full understanding of the circumstances under which they were obtained, are a valuable and thoroughly reliable source of information about cognitive processes.” (Ericsson & Simon 1980: 247). Det

er almindelig erkendt og accepteret, at *TAP* øger pauselængden og dermed produktionstiden (bl.a. Janssen et al. 1996: 235). Empiri genereret ved denne metode vil således kunne give indblik i de overvejelser, journalisten gør sig under tekstproduktion generelt og særligt i forbindelse med revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk.

TAPs er dog omdiskuteret af flere årsager (bl.a. Stratman & Hamp-Lyons og Hansen 2005). For det første fordi der findes indikationer af, at metoden er reaktiv og i sig selv påvirker (dele) af den proces, der ønskes undersøgt (Bernadini 2001; Jakobsen 2003; Hansen 2005). Fx har Janssen et al (1996: 248) vist, at *TAP* tilsyneladende har indflydelse på *planner* og *translator* (jf. 3.2.3 og 4.2.4), og Krings (2001) har i et studie af oversættelsesprocesser bl.a. vist, at *TAP* førte til dobbelt så mange revisioner i målteksten.

For det andet kritiseres metoden for at give et ufuldstændigt indblik i de kognitive processer. *TAPs* fanger således udelukkende det, tekstproducenten er bevidst om og kan artikulere. Det ubevidste spiller en væsentlig rolle i tekstproduktions- og tankeprocessen, og det artikuleres ikke (Hoel 1997:12). Det betyder bl.a., at automatiserede processer som følge af erfaring og opøvet færdighed i forhold til en konkret tekstproduktionsopgave ikke verbaliseres (Ericsson & Simon 1980: 236). Bereiter & Scardamalia (1987: 42-43) påpeger, at kritikken “have to do with the inevitable violations of naturalism that occur when one tries to gain access to normally covert behavior.” og de tilføjer, at “[v]erbal reports, like any other kind of data, may be misleading; the issue, however, is not whether they are perfect but whether they lead to better process descriptions than can be produced without such data.”

Udover disse problematikker kan det være vanskeligt at gennemføre økologisk valide *TAP*-studier af naturligt forekommende tekstproduktion. Den strukturerede måde, som højt-tænkning skal forløbe på, kan meget let forstyrres af social interaktion, der derfor bør undgås (Ericsson & Simon 1984/1993 i Bernadini 2001: 252). Social interaktion kan være vanskeligt at undgå, når autentisk tekstproduktion udforskes indlejret i en professionel tekstproducentens dagligdag.

5.2.2 Online indirekte udforskning

Som det fremgår af skemaet ovenfor, findes der flere metoder til indirekte udforskning af de kognitive skriveprocesser mens teksten produceres. Metoderne gennemgås i det følgende.

5.2.2.1 Keystroke logging

Keystroke logging er et software, der registrerer tekstproducentens brug af tastatur og mus, dvs. hvilke taster der aktiveres, hvad der slettes, og hvordan cursoren bevæger sig, mens teksten

skrives. Programmet optager også det nøjagtige tidspunkt for hver bevægelse inkl. pauserne imellem og giver således adgang både til de forskellige stadier, en tekst passerer, inden den færdige tekst foreligger, og til oplysninger om timingen der forudsættes at afspejle de underliggende kognitive processer (Jakobsen 2006: 96). Optagelsen gemmes i en logfil, der bl.a. kan bruges til at generere automatiske analyser af forskellige aspekter af tekstproduktionen samt forskellige repræsentationer af empirien, herunder en genafspilning, et *replay*, af tekstproduktionen et utal af gange⁵⁷. Empiri genereret ved hjælp af *keystroke logging* behandles typisk kvantitativt (Hansen 2003: 27; Baaijen et al. 2012), men det faktum, at softwaret registrer en teksts progression inkl. alle ændringer undervejs, gør det også meget velegnet til kvalitative studier af revision (Jakobsen 2011: 40).

Der findes forskellige software, der med fri licens kan benyttes til forskning. De fungerer grundlæggende på samme måde, men adskiller sig fra hinanden på nogle punkter (se Van Waes et al. 2012 samt www.writingpro.eu for et overblik af *keystroke logging* i procesforskningen). Her skal kort nævnes to toneangivende software inden for forskning i tekstproduktionsprocesser, Translog (Carl 2012), der oprindeligt er udviklet af Arnt Lykke Jakobsen og Lasse Schou ved Center for Research and Innovation in Translation and Translation Technology (CRITT) ved Copenhagen Business School, og Inputlog (Leijten & Van Waes 2013), der er udviklet ved University of Antwerp i tæt samarbejde med udviklere af to andre *keystroke logging* programmer (TraceIt/JEdit og Scriptlog). Hvor Translog er særligt udviklet med henblik på udforskning af oversættelsesprocesser og er et meget udbredt software i procesforskningsmiljø inden for oversættelse (Carl 2012: 4108), er Inputlog særligt udviklet til online og detaljerede studier af professionelle tekstproducenters skriveprocesser (Van Waes et al. 2012: 510) og er et hyppigt anvendt software i skriveforskningen.

Begge software er kompatible med Windows, men en grundlæggende forskel mellem dem er, at hvor Translog blot registrerer tekst produceret i selve softwaret, registrerer Inputlog aktivitet i alle Windows-applikationer, herunder i Word (se også Schrijver 2014: 76 for en kontrastiv beskrivelse af de to software). I 2012, da afhandlingens empiri blev genereret, var Inputlog i stand til at generere mere avancerede repræsentationer end Translog på baggrund af logfilen. Til gengæld havde kun Translog en velfungerende *replay*-funktion til at afspille skriveprocessen. Et *replay* af (dele af) skriveprocessen anvendes ofte som udgangspunkt for tekst-

⁵⁷ Det er dog ikke alle software, der er lige veludbyggede, jf. senere i afsnittet.

producentens efterfølgende verbaliseringer af (dele af) tekstproduktionen (jf. afsnit 5.2.3 nedenfor).

Det er en styrke ved *keystroke logging*, at softwaret installeres på tekstproducentens egen computer, så bevægelser på tastatur og med mus samt pauser registreres uden ellers at påvirke selve skriveprocessen. *Keystroke logging* anses derfor for at være en økologisk valid metode til generering af empiri (Leijten & Van Waes 2013: 1).

Af ovenstående fremgår det, at *keystroke logging* hovedsageligt er begrænset til synkront at observere formulering og transskribering af tekst samt de ændringer, der foretages i transskriberet tekst (jf. *translator* og *transcriber* i Hayes' og Van Gelderen & Oostdams tekstproduktionsmodeller hhv. i afsnit 3.2.3.2 og 4.2.4.4). Hvad der ellers sker på skærmen eller i lokalet under tekstproduktion registreres således ikke⁵⁸.

5.2.2.2 Screen capture

Screen capture software registrerer alt på tekstproducentens skærm i løbet af skriveprocessen, og optager det som en film, der efterfølgende kan afspilles (Degenhardt 2005: 181; Geisler & Slattery 2007: 186). Empiri genereret ved hjælp af *screen capture* giver således information om tekstproducentens elektroniske aktiviteter i skriveprocessen og giver både indsigt i tekstens progression, og i hvad tekstproducenten laver, når der ikke arbejdes med teksten, fx om pauser i skriveprocessen anvendes til informationssøgning på internettet, og om den information, der søges, fx forklaring af begreber eller synonymmer (Englund Dimitrova 2010: 408). *Screen capture* kan således både anvendes som en selvstændig metode (Degenhardt 2005), men anvendes også i kombination med andre online og indirekte metoder, fx som supplement til detaljeret empiri om tekstens progression genereret ved hjælp af *keystroke logging* (jf. ovenfor) (Van Hout 2010; Schrijver 2014). Den film, som *screen capture* genererer, anvendes, i lighed med *keystroke loggings replay*, ofte som udgangspunkt for tekstproducentens efterfølgende verbaliseringer af (dele af) tekstproduktionen (jf. afsnit 5.2.3 nedenfor).

En fordel ved *screen capture* er, at softwaret, i lighed med *keystroke logging* software, installeres på tekstproducentens computer, hvorfra det løbende optager skærbilleder uden at forstyrre tekstproducentens arbejde med teksten. Metoden har således en høj grad af økologisk validitet.

Der er dog også både begrænsninger og problematikker forbundet med *screen capture*.

⁵⁸ Inputlog kan dog, som nævnt, registrere aktivitet i andre Windows-applikationer.

Selvom *screen capture* fx registrerer flere skærmaktiviteter end *keystroke logging*, registreres stadig blot den elektroniske aktivitet og ikke aktiviteter, der finder sted i det lokale, hvor tekstproducenten befinder sig i løbet af skriveprocessen. Desuden registreres blot de applikationer – fx en internetside – tekstproducenten anvender under tekstproduktion, men ikke hvilke konkrete tekst- eller billedsegmenter i applikationen eller på internetsiden, tekstproducenten fokuserer på. Geisler & Slattery (2007: 199) påpeger yderligere problematikker forbundet med *screen capture*. Det drejer sig bl.a. om, at tekstproducenter kan føle sig utilpas med den elektroniske overvågning, hvilket kan forstærkes af vores digitale tidsalders flydende overgang mellem arbejde og privatliv.

5.2.2.3 Eye tracking

En *eye tracker* registrerer den måde, tekstproducenten bevæger øjnene på, dvs. hvor og hvor længe blikket fæstnes på computerskærmen. I kombination med andre online og indirekte metoder, der observerer den elektroniske tekstproduktion (*keystroke logging* og/eller *screen capture*), kan empirisk materiale genereret ved denne metode give indsigt i, hvor koncentrationen ligger under tekstproduktion, og hvordan tekstproducenten fordeler sin opmærksomhed (Dam-Jensen & Heine 2009: 7) mellem fx skærm og fysisk materiale.

En moderne *eye tracker* kan se ud som en almindelig computerskærm (Saldanha & O'Brien 2013: 136), men det betyder dog ikke, at det er uproblematisk at anvende denne metode til at generere empiri på arbejdspladsen. Således påpeger Saldanha & O'Brien (2013: 138) bl.a., at man ikke uden videre flytter rundt på en *eye tracker*, og at der stilles krav til den computer, der skal forbindes med *eye trackeren*, i form af egnet styresystem og grafikkort. Ifølge Saldanha & O'Brien er det således mest hensigtsmæssigt at bede tekstproducenten anvende en bestemt computer, der opfylder de specifikke krav, og som er forbundet med *eye trackeren*. En væsentlig del af tekstproducentens normale arbejdsredskab erstattes således, og den økologiske validitet reduceres som følge heraf. *Eye trackere* kan desuden have vanskeligt ved at registrere øjenbevægelser, når der scrolles i en tekst, hvilket gør det hensigtsmæssigt at arbejde med relativt korte tekster. Yderligere tekniske krav og udfordringer (jf. Saldanha & O'Brien 2013) betyder, at *eye tracking* primært egner sig til eksperimenter, der netop gør det muligt opstille et forskningsdesign, der imødekommer sådanne begrænsninger-

I lighed med *keystroke logging* og *screen capture* registrerer *eye tracking* ikke de aktiviteter, der finder sted i det lokale, hvor tekstproducenten befinder sig i løbet af skriveprocessen.

5.2.2.4 Deltagerobservation

I modsætning til ovenstående værktøjer, der studerer online tekstproduktion ved at registrere skærmaktivitet eller interaktion mellem skærm og tekstproducent, gør deltagerobservation det muligt at registrere alle hør- og observerbare aktiviteter. Ved hjælp af etnografisk inspireret deltagerobservation, hvor forskeren befinder sig i samme rum som tekstproducenten og noterer i en protokol, vil det være muligt både at observere skærmaktiviteten samt de fysiske aktiviteter, der finder sted i lokalet. I lighed med *screen capture* (jf. afsnit 5.2.2.2) kan empiri genereret ved denne metode give indsigt i, hvad tekstproducenten laver, når der ikke arbejdes med teksten, fx om pauser i skriveprocessen anvendes til informationssøgning, og i givet fald, om der søges på internettet, i kildematerialet, i noter, hos kollegaer, etc.. Observationsprotokollen kan tjene som forberedelse til tekstproducentens efterfølgende verbaliseringer (jf. afsnit 5.2.3 nedenfor). Selvom metoden kan kritiseres for at være utidssvarende, da moderne teknisk udstyr kan give langt mere præcise og detaljerede observationer af tekstproducentens adfærd, kan den, ifølge Clancey (2006) og Krings (2005: 350) være hensigtsmæssig i feltstudier, hvor det ikke er muligt eller hensigtsmæssigt at anvende teknologiske værktøjer til observationen. Deltagerobservation kan således også begrundes med et ønske om at bevare den økologiske validitet.

5.2.3 Offline direkte udforskning

Som allerede nævnt, genererer offline direkte metoder direkte information om de kognitive processer i tekstproduktion i forlængelse af tekstproduktionen. Efterfølgende verbaliseringer bygger på samme centrale antagelse som verbaliseringer, der finder sted *under* tekstproduktion, nemlig at de stammer fra den underliggende kognitive proces (Christensen 2011: 144) (jf. også afsnit 5.2.1 ovenfor). En sådan efterfølgende verbalisering kan fx foretages i et retrospektivt interview, hvor tekstproducenten reflekterer over skriveprocessen og forklarer, hvorfor visse valg er truffet (Janssen et al. 1996: 235; Dam-Jensen & Heine 2009: 4). Empirisk materiale genereret ved denne metode vil, i lighed med samtidige verbaliseringer, således kunne give indblik i nogle af de overvejelser, journalisten har gjort sig under tekstproduktion. Også i lighed med samtidige verbaliseringer, er det en svaghed ved retrospektive verbaliseringer, at kun bevidste processer verbaliseres, men i modsætning til verbaliseringer *under* tekstproduktion har verbaliseringer *i forlængelse* af tekstproduktion, ifølge Greene & Higgins (1994: 118), "the advantage of allowing writers to explain and reflect on their decisions without interfering directly with their attention to the task". I stedet rejses en anden kritik, nemlig at det efter tekstproduktionen kan være vanskeligt at huske, hvad der er sket hvornår og hvorfor under

tekstproduktion, og det indebærer en risiko for, at den forklaring på en given aktivitet, der gives efterfølgende, faktisk ikke er forklaringen, men blot en kvalificeret formodning om, hvad forklaringen kunne have været (Hansen 2006; Sullivan & Lindgren 2006b: 159). Således er retrospektion potentielt “an artifact of memory, one that represents th[e] writers’s sense of why he made choices and decisions he did at a point somewhat removed from the moment he actually wrote his text” (Greene & Higgins 1994: 115). Det er blevet fremført, at denne risiko reduceres jo kortere tid tekstproduktionen forløber over (Ericsson & Simon 1993: xvi), og hvis retrospektionen foretages i umiddelbar forlængelse af tekstproduktionen (Englund Dimitrova 2005: 67) og tager udgangspunkt i en optagelse af tekstens progression (bl.a. Ransdell 1995: 90; Levy et al. 1996: 554-55; Hansen 2003, 2013). Retrospektive verbaliseringer anvendes sjældent som eneste metode, men bruges ofte til at generere kvalitativ empiri, der kan hjælpe til at fortolke empiri indsamlet ved hjælp af andre metoder (fx. Perrin 2003; Lindgren & Sullivan 2006b; Lindgren et al. 2011), fx brug af kildemateriale eller internetsider.

5.2.4 Offline indirekte udforskning

En offline og indirekte udforskning af de kognitive processer i tekstproduktion er fx en analyse af den færdige tekst. Dam-Jensen & Heine (2009: 4) påpeger dog, at ”although product analysis can give clues as to how the writing task has been brought about, it may be argued that it has little to say about the process itself”. Med baggrund i Krings (2005: 348-349) understreger Dam-Jensen & Heine (2009: 4) dog også at ”sub-produkter” fra processen, som fx noter, kan bidrage med indsigt i dele af processen (jf. også diskussionen af produkt- og procesorienterede revisionstaksonomier i hhv. afsnit 4.3.1 og 4.3.2). For at give et mere fyldestgørende billede af skriveprocessen kan produktanalyse kombineres med andre metoder (jf. ovenfor), men i sig selv kan en analyse af den færdige tekst udelukkende give anledning til spekulationer om de underliggende kognitive processer (Christensen 2011: 141).

5.3 AFHANDLINGENS METODEVALG

Det fremgår af afsnit 5.1, at dette forskningsprojekt er udformet som et eksplorativt multipelt casestudie, der undersøger autentisk journalistisk tekstproduktion i sin naturlige sammenhæng på økonomiredaktionen ved det spanske landsdækkende dagblad, El Mundo, med det formål at få indsigt i nogle af de beslutninger vedrørende indhold og sprogligt udtryk, som journalister træffer under arbejdet med en tekst. At de tekstuelle revisioner, som journalisterne foretager under tekstproduktion, studeres, som de udspiller sig indlejret i dagligdagen på avisredaktionen, stiller særlige krav til valg af observationsmetoder. Inden der argumenteres for valg af de

enkelte metoder samt deres interaktion, er det derfor hensigtsmæssigt at beskrive den arbejdsplads og de konkrete forhold, der gør sig gældende for den journalistiske tekstproduktion, der studeres.

5.3.1 *El Mundo*: Arbejdsplads, –rutiner & deltagere⁵⁹

El Mundo er Spaniens andenstørste omnibus- og betalingsavis. Avisen, der er liberal og typisk placerer sig i centrum-højre på det politiske kontinuum, udkom første gang 23. oktober 1989. Avisen har hovedredaktion i Madrid, hvor den generelle og landsdækkende trykte avis redigeres, men har også regionale redaktioner, der redigerer særlige regionale udgaver i bl.a. Catalonien, Andalusien og Baskerlandet. Foruden den trykte betalingsavis har *El Mundo*, i lighed med de fleste andre aviser, også en gratis hjemmeside med nyheder. Indholdet er dog ikke identisk. Den 8. marts 2010 lancerede *El Mundo* en digital betalingsplatform, der bl.a. giver online adgang til dagens trykte avis i pdf-format samt til at søge ældre artikler i et arkiv.

Selskabet der ejer *El Mundo*, Unidad Editorial S. L., stod i starten af 2012 over for en teknisk insolvens. Ved det indledende besøg på økonomiredaktionen i slutningen af januar 2012 var man vidende om dagbladets yderst vanskelige økonomiske situation, men der var ikke kendskab til hverken konsekvenser eller planer. En meget vægtigt grund til at gennemføre studiet senere på foråret var således uvisheden om, hvorvidt den dårlige økonomi ville medføre afskedigelser blandt de journalister, der indvilligede i at deltage i studiet, og blandt deres umiddelbare foresatte. Ved andet besøg i slutningen af april 2012, hvor også studiet blev gennemført, var stemningen nedtrykt, og ledelsen varslede besparelser og omstruktureringer.

Som det fremgår af billedet nedenfor (figur 5.2) udgøres økonomiredaktion på *El Mundo* primært af et stort lokale med flere småkontorer tilknyttet, primært langs to vægge. Journalisterne arbejder side om side ved lange borde, hvor op til fire journalister har arbejdsplads. Lokalet er åbent i den forstand, at der er umiddelbar adgang mellem økonomiredaktionen og den tilstødende redaktion.

⁵⁹ Dette afsnit bygger dels på offentligt tilgængelig information om *El Mundo* og dels interviews (formelle samt uformelle) og observationer i forbindelse med et indledende møde i januar 2012 og studierne april-maj 2012.

Figur 5.2: Økonomiredaktionen på El Mundo

Journalisterne møder typisk på redaktionen ved middagstid. Pressekonferencer, interviews og undersøgende arbejde finder ofte sted om formiddagen. Der holdes traditionel spansk lang frokostpause fra ca. kl. 14.30 og nogle timer frem. Dagbladets administrerende direktør og chefer for de forskellige redaktioner mødes til tre daglige redaktionsmøder kl. ca. 10.00, 14.00 og 19.00 med henblik på at udvælge, prioritere og vinkle historier (primært) til dagens avis. Artikler til hverdagssektionen skrives om aftenen fra ca. kl. 19.00 efter sidste redaktionsmøde, hvor historier og vinkler ligger (nogenlunde) fast, og frem mod deadline ved 23-tiden.

Artiklerne skrives i et særligt online tekstproduktions- og redigeringssoftware, Milenium, der afspejler det format og den placering, som artiklen er tildelt i den trykte avis (jf. figur 5.3 nedenfor). Således vises den emergende tekst på den aktuelle placering i avisen.

Figur 5.3: Skærbillede af Milenium

At softwaret er online betyder, at det kan opdateres løbende som følge af ændringer i redaktionelle prioriteringer, og artiklens oprindelige format og placering kan således ændres undervejs, hvilket kan resultere i færre eller flere typeenheder at arbejde med (jf. afsnit 7.2). Hvis artiklens placering eller længde i den trykte avis ændres, opdateres den online skabelon. Programmet danner således en særlig ramme for den journalistiske tekstproduktion og spiller i særdeleshed en væsentlig rolle i udarbejdelse af overskrifter, hvor journalisten kun råder over et begrænset antal typeenheder til at vække læserens interesse for artiklen. Når artiklen er færdig, sendes den videre til korrektur og tryk i samme software. Figur 5.3 ovenfor viser, hvordan den online skabelon så ud, da artiklen “La banca española salva al Tesoro de la huida de capital” blev skrevet (jf. kapitel 7.1).

Fire journalister indvilligede i at deltage i studiet. Alle er journalistisk uddannede og arbejdede med forskellige økonomiske områder: arbejdsmarked, banksektor, børs samt makro- og international økonomi. De havde på undersøgelsens tidspunkt været ansat på El Mundo i mellem 4 og 17 år, og to af dem kunne siges at have journalistisk erfaring fra tidligere ansættelser. Tre af dem havde flere års erfaring med stoffet, mens en nyligt havde skiftet område og således blot havde fået opbygget et par måneders erfaring inden for det pågældende felt. De fire journalisters besidder således egenskaber, der er relevante for afhandlingens problemstilling, og deres tekstproduktion vil hjælpe med at belyse nogle af de revisioner af indhold og sprogligt udtryk, som foretages i arbejdet med artiklerne. Der er således tale om en strategisk udvælgelse baseret på tilgængelighed, som defineret af Thagaard (2012) (jf. afsnit 5.1 ovenfor). Grundet tekniske problemer under observationerne bygger afhandlingen dog kun på empiri fra tre artikler (jf. også afsnit 5.3.4 nedenfor).

I det følgende motiveres valg og fravalg af metoder til udforskning af de tre journalisters tekstproduktionsprocesser.

5.3.2 Casestudiets kvalitative og kvantitative metoder

Da formålet med afhandlingen er at skabe indsigt i de tekstuelle revisioner, der foretages i løbet af skriveprocessen, bør empiri primært genereres ved hjælp af metoder, der tillader online udforskning af tekstproduktionen. Som det fremgår af diskussionen i afsnit 5.2.1 ovenfor, kan samtidig verbalisering af tanker under tekstproduktion give indsigt i de overvejelser, journalisten gør sig i forbindelse med revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk. Det fremgår dog også, at brug af *TAP* ofte vil påvirke et studies økologisk validitet negativt, da de fleste tekstproducenter vil finde det unaturligt at tænke højt. Hertil kommer den særlige problematik ved nærværende studie, at journalisterne arbejder relativt tæt sammen side om side i et stort åbent

kontor (jf. afsnit 5.3.1 ovenfor), og at højtænkning følgelig vil være til gene for omkring-siddende kollegaer. Da undersøgelsens interesse samtidig ikke nødvendiggør den (relativt) direkte indsigt i de kognitive processer, som *TAP* siges at give, blev det vurderet mere hensigtsmæssigt at skabe indsigt i tekstproduktionen ved hjælp af indirekte metoder. Det blev samtidig vurderet hensigtsmæssigt at kombinere en online udforskning af tekstproduktionen med et efterfølgende retrospektivt interview, hvor journalisten får mulighed for at reflektere over skriveprocessen og kommentere udvalgte segmenter (jf. afsnit 5.3.4 nedenfor), for således at give et mere informeret indblik i processen.

Af diskussioner i afsnit 5.2.2.1 og 5.2.2.2 fremgår det, at såvel *keystroke logging* som *screen capture* kan give indsigt i tekstens progression. Særligt fremhæves *keystroke logging* som meget velegnet til kvalitative studier af revision. Hvor de fleste *keystroke logging* software, herunder Translog, udelukkende giver indsigt i arbejdet med selve teksten, kan Inputlog, i lighed med *screen capture*, desuden give indsigt i tekstproducentens andre aktiviteter på computeren, herunder informationssøgning på internettet. Det er dog blot en mulighed og ikke en standardindstilling i softwaren. En af de deltagende journalister gav udtryk for en stærkt modvilje mod den elektroniske overvågning, der ligger i anvendelse af *screen capture* og visse funktionaliteter i Inputlog. Da det desuden er hensigtsmæssigt for *keystroke logging* softwarens fulde funktionalitet, at det miljø, som softwaren installeres i, er stabilt, blev det vurderet formålstjenligt helt at undlade at anvende *screen capture*, samt heller ikke at gøre brug af Inputlogs mulighed for at registrere elektroniske aktiviteter uden for Word.

Som nævnt ovenfor blev det vurderet hensigtsmæssigt at kombinere en online udforskning af tekstproduktionsprocessen med et efterfølgende retrospektivt interview for således skabe et mere nuanceret indblik processen. Det fremgår af afsnit 5.2.3, at udbyttet af retrospektion forbedres, bl.a. hvis den foretages med udgangspunkt i en optagelse af tekstens progression. Det blev derfor vurderet essentielt, at det skulle være muligt at afspille en optagelse af skriveprocessen. Som nævnt i afsnit 5.2.2.1 havde blot Translog af de nævnte software et pålideligt *replay*⁶⁰, og derfor blev netop Translog vurderet bedst egnet. Det skal her bemærkes, at anvendelsen af *keystroke logging* nødvendigvis må påvirke den økologiske validitet, da journalisterne normalt producerer tekst i et særligt software (jf. afsnit 5.3.1 ovenfor). For at få indblik i journalisterne revisioner af indhold og sprogligt udtryk, er de nødt til først at producere teksten i Translog og løbende overføre den til deres eget software.

⁶⁰I sit etnografiske studie af intertekstualitet vælger Van Hout (2010: 30) at kombinere Inputlog med *screen capture*-softwaret Camtasia, for at være i stand til at afspille relevante dele af skriveprocessen.

Af afsnit 5.2.2.4 fremgår det, at deltagerobservation gør det muligt at registrere alle hør- og observerbare aktiviteter, der finder sted i det lokale, hvor tekstproducenten befinder sig. For at kompensere for en manglende indsigt i tekstproducentens elektroniske aktiviteter, der ikke foregår i Translog, blev det besluttet at anvende etnografisk inspireret deltagerobservation, hvor både skærmaktivitet og fysisk aktivitet i lokalet kan observeres. Således skabes en holistisk indsigt i, hvad tekstproducenten laver, når der ikke arbejdes med teksten, fx om pauser i skriveprocessen anvendes til informationssøgning og i givet fald hvordan. Observationsprotokollen vil ydermere fungere som synkron forberedelse til det retrospektive interview, hvis kvalitet, som indikeret i afsnit 5.2.3, forbedres jo hurtigere det foretages efter tekstproduktionen er afsluttet. Da journalisterne arbejder i et åbent kontor omgivet af en mængde kollegaer, vurderes det, at metoden vil påvirke studiets økologiske validitet i meget begrænset omfang.

Af afsnit 5.2.2.3 fremgår det, at *eye tracking* kan give indsigt i, hvor tekstproducentens koncentration ligger under tekstproduktion, og hvordan opmærksomheden fordeles mellem fx skærm og fysisk materiale kildemateriale. Da teksten i nærværende studie hele tiden vil udvikle sig, vil det være vanskeligt og sandsynligvis behæftet med fejl at skulle fastslå præcis, hvor på skærmen tekstproducenten kigger. Da anvendelse af en *eye tracker* i et vist omfang desuden vil kompromitere studiets økologiske validitet, blev metoden fravalgt.

Diskussionen i afsnit 5.2.4 understreger, at analyse af den færdige tekst som udgangspunkt ikke bidrager med indsigt i, hvor teksten er blevet skabt. Dog kan såkaldte ”sub-produkter” som fx noter bidrage med indsigt i dele af processen. Med henblik på at skabe en så nuanceret indsigt i tekstproducenternes tekstuelle revisioner som muligt, søges derfor adgang til så meget skriftligt materiale som muligt. Dette materiale vil dog udelukkende finde anvendelse i forbindelse med analyse og fortolkning af empirien.

Af diskussionerne og argumentationen ovenfor fremgår det således at studiet, med det formål at skabe så nuanceret og præcist et billede som muligt af journalisterne tekstuelle revisioner, triangulerer kvalitative og kvantitative metoder (Dam-Jensen & Heine 2009: 11-12; Creswell 2014: 4). Med henblik på at belyse relaterede aspekter af samme forskningsspørgsmål anvendes de konkrete forskningsmetoder, *keystroke logging*, deltagerobservation og retrospektivt interview (jf. figur 5.4 nedenfor) De anvendes enten simultant under den journalistiske tekstproduktion (*keystroke logging* og deltagerobservation) eller i umiddelbar forlængelse af tekstproduktionen (retrospektivt interview), og forskningsdesignet kan således kategoriseres som et parallel mixed design (Teddlie & Tashakkori 2009: 26; Gundelach et al. 2014: 21).

	Direkte udforskning	Indirekte udforskning
Online udforskning	-	Keystroke logging Deltagerobservation
Offline udforskning	Retrospektivt interview	Produktanalyse

Figur 5.4: Studiets metoder til udforskning af tekstproduktionsprocesser

5.3.3 Pilottest

Da Translog tidligere primært har været anvendt til eksperimenter af kortere varighed, var det, i udarbejdelsen af forskningsdesignet, nødvendigt at foretage en række tests af softwaret for at afklare, om det var egnet til at observere produktion af naturligt forekommende tekstproduktion af relativt lang varighed. De forskellige tests viste bl.a., at Translog kan køre stabilt med og uden input af tekst i en længere periode, dvs. flere timer, men at det ikke er muligt at gemme teksten løbende i programmet. Da den journalistiske tekstproduktion på El Mundo, som tidligere nævnt, skrives i Milenium, vil journalisterne være nødt til løbende at kopiere teksten fra Translog til Milenium, hvor teksten også gemmes. At teksten ikke kan gemmes i Translog, blev derfor ikke vurderet som særskilt problematisk i nærværende studie.

Under udarbejdelsen af undersøgelsesdesignet blev der også foretaget fire egentlige pilottests primært med henblik på at kvalificere observationsprotokollen og det retrospektive interview. I pilottestene medvirkede tre personer med en sproglig kandidateksamen og en journalist. Observationsprotokollen tog udgangspunkt i et skema med plads til både at notere observerede handlinger i prædefinerede tidsintervaller og til at nedfælde kommentarer (jf. bilag 1). I forventning om at tiden til det retrospektive interview ville være meget knap, lå fokus i interviewguiden (Kvale 2001: 91ff.) primært på den overordnede proces og tekstens tilblivelse, dvs. hvordan teksten var blevet til, og hvorfor den blev, som den blev, og med fokus på konkrete aktiviteter, som journalisten måske selv ville identificere som relevante at snakke om (jf. bilag 2).

5.3.4 Generering af empiri

For at få så homogene processer som muligt, hvad angår ikke personafhængige variabler som artikellængde og skrivetidspunkt, tilstræbtes det at studere dagens prioriterede nyhedsartikel, der ofte har en længde på ca. 5000 anslag inkl. mellemrum.

Forud for studiet blev Translog, efter at være blevet sikkerhedsgodkendt, installeret på de deltagende journalisters computere. Journalisterne var alle blevet gjort bekendt med, hvordan

studiet ville forløbe med *keystroke logging*, observation og retrospektivt interview. Umiddelbart før en optagelse blev journalisten introduceret til Translog, og når journalisten var klar til at skrive artiklen, blev optagelsen sat i gang simultant med observationsprotokollen. For at skabe de bedste forudsætninger for en vellykket retrospektion blev de retrospektive interview foretaget i umiddelbar forlængelse af tekstproduktionen kun afbrudt af tekstproducentens normale forpligtelser, når en artikel sendes videre til korrektur. Den mellemliggende tid blev brugt til, på baggrund af observationsprotokollen, at identificere konkrete episoder i løbet af tekstproduktionen, der kunne være relevante som udgangspunkt for retrospektionen. De retrospektive interview blev foretaget som semistrukturerede interviews foran den pågældende journalists computer.

Som nævnt ovenfor opstod der tekniske problemer under en af observationerne. Efter nogle minutters tekstproduktion lukkede Translog ned uden varsel på én af deltagernes computer, og det lykkedes ikke at få softwaret til at køre stabilt. Derfor er det kun muligt at anvende tre af de fire skriveprocesser som empiri, og det empiriske materiale omfatter således tre procesprotokoller, der hver indeholder en logfil, en observationsprotokol, et retrospektivt interview, kildetekstmateriale, herunder håndskrevne noter og fortegnelse over søgehistorik og redskaber anvendt under skriveprocessen, samt den færdige artikel, hvoraf én knytter sig til bankverden, én til arbejdsmarked og én til børsverden. Alle artikler er skrevet mellem kl. 19.00 og 22.30, men af forskellige årsager var det ikke muligt i alle tilfælde at observere dagens prioriterede artikel som ønsket. Teksterne varierer således i længde, hvilket der naturligvis bør tages højde for i enhver komparativ præsentation. Alle artikler er dog trykt i økonomidelen af avisen og henvender sig således til samme potentielle læser⁶¹.

5.3.5 Evaluering af empiri

Som nævnt i afsnit 5.3.1 ovenfor producerer journalisterne normalt artikler i et særligt software, Milenium, der gør det muligt at se den emergerende tekst i det tildelte format og på den tildelte plads i avisen. Det betyder bl.a., at journalisterne normalt hele tiden kan se, hvor meget den transskriberede tekst fylder, og hvor meget plads de har tilbage. Derfor, og for løbende at gemme teksten, blev teksten med jævne mellemrum kopieret fra Translog til Milenium.

⁶¹ Der findes endnu en protokol optaget i forbindelse med produktion af en fjerde artikel. Artiklen er skrevet af en af de deltagende journalister og er trykt under avisens nationale stof, men kunne have været trykt i økonomisektionen. Empiri fra denne tekstproduktion indgår ikke i afhandlingen.

I løbet af studiet viste det sig, at anførselstegn laves på en særlig måde i Milenium, og at nogle af journalisterne gav sig i lag med denne form for rettelser foruden at foretage layoutmæssige justeringer⁶². Arbejdet i kendt software foranledigede til tider, at journalisterne i forlængelse heraf kom til at producere ny tekst i Milenium og ikke i Translog. Da de blev opmærksomme på fejlen, blev det pågældende tekststykke retransskriberet i Translog, hvilket betyder, at det empiriske materiale fra Translog ikke udelukkende afspejler autentisk tekstproduktion. Episoderne fremgår af observationsprotokollen, så der analytisk kan tages højde for dem.

Af afsnit 5.3.3 fremgår det, at det primære fokus i det retrospektive interview var den overordnede proces og tekstens tilblivelse, dvs. hvordan teksten var blevet til, og hvorfor den var blevet, som den blev, og med fokus på konkrete aktiviteter, som journalisten måske endda selv ville identificere som relevante at snakke om. De retrospektive interviews blev foretaget, så snart det var muligt efter tekstproduktionen, men det var alligevel svært for journalisterne at sætte ord på tanker og handlinger, der havde fundet sted under skrivningen, og de talte hellere om tekstproduktion generelt, end om den konkrete og just overståede proces (jf. bilag 3e, 4e og 5e). Den knappe tid betød desuden, at de retrospektive interviews ikke kom til at tage udgangspunkt i konkrete episoder i tekstproduktionen.

Som det også fremgår af afsnit 5.2.3, tilbyder forskningslitteraturen flere mulige årsager til, at journalisterne havde vanskeligt ved at tale om skriveprocessen. Det kan bl.a. være et udtryk for, at journalisternes skriveproces i høj grad er rutineret, hvilket bl.a. ifølge Ericsson & Simon (1984/1993: xvi) kan betyde, at de ikke er kognitivt bevidste om mange af de valg de træffer og derfor heller ikke kan verbalisere dem. Selve skriveprocessen kan også have været så lang, at det kan have været svært for journalisterne at genkalde sig, hvad der er sket (Ericsson & Simon 1984/1993: xvi). Problematikken kan også skyldes den mere trivielle omstændighed, at det var fyraften, og at journalisterne gerne ville hjem. Og det kan skyldes en kombination af ovenstående. Da retrospektionen med få undtagelser ikke giver indsigt i konkrete episoder i tekstproduktionsprocesserne, vil empiri genereret ved denne metode kun i begrænset omfang kunne bidrage med indsigt, der kan informere analysen af revisionerne. De retrospektive interviews er dog anvendelige til at skabe indsigt i journalisternes normale arbejdsproces og i hvilke kilder, den pågældende journalist har anvendt i tekstproduktionen.

⁶² Informeret af observationsprotokollen og afklaret i et retrospektivt interview.

5.3.6 Konvertering af logfiler

Det fremgår af afsnit 5.2.2.1 ovenfor, at to forskellige *keystroke logging* software, Translog og Inputlog, var i spil i forbindelse med generering af afhandlingens empiri, og at Translog blev vurderet bedst egnet til generering af empirien. I løbet af den mellemliggende periode er Inputlog blevet udbygget og udviklet således, at dette software er meget velegnet til analysen af det empiriske materiale. Empirien kan i Inputlog præsenteres på mange forskellige måder, fx som en graf over skriveprocessen, hvor bl.a. processen, produktet, cursorposition og pauser sammenholdes i et koordinatsystem. Grafen er meget velegnet til at give et overblik over, hvilke overordnede aktiviteter, der har fundet sted og hvornår og dermed til at identificere interessante steder i processen, der efterfølgende også kan analyseres kvalitativt. Inputlog kan også generere et revisionsmatrix, der viser tekstens progression som indsætning og sletning uden pauser. Med en forventning om at det kunne facilitere den indledende analyse, blev logfilerne fra Translog konverteret til filer, der kan læses af Inputlog. Desværre lykkedes det ikke at konvertere Translog-filerne, så samtlige automatiske analyser i Inputlog kan genereres.

5.3.7 Præliminær analyse

Som nævnt i afsnit 5.3.4 omfatter det empiriske materiale tre procesprotokoller, der hver indeholder en logfil, en observationsprotokol, et retrospektivt interview, kildetekstmateriale, herunder håndskrevne noter og fortegnelse over søgehistorik og redskaber anvendt under skriveprocessen, samt den færdige artikel, hvoraf én knytter sig til bankverden, én til arbejdsmarked og én til børsverden. Af metodediskussionen i kapitel 5.2 fremgår det, at *keystroke logging* tilbyder et detaljeret og nuanceret billede af, hvordan artiklerne bliver til og et ditto indblik i revision af tekstens indhold og sproglige udtryk. Derfor er *keystroke logging* den primære datakilde hvis analyse bl.a. er informeret af det resterende empiriske materiale, særligt observationsprotokollerne og de retrospektive interviews.

Som forberedelse til analyserne blev logfilerne synkroniseret med det resterende empiriske materiale via observationsprotokollerne og de retrospektive interviews og samlet i et fælles dokument (jf. figur 5.5 nedenfor).

Tid	Observation	Logging-aktivitet	Beskrivelse	Revision	Afsnit / sætn.	Skreven tekst
(15085)	07,16		Retrospektivt interview: Tjekker dato		1/3	
7,29,94- 7,46,47 449938- 466474		[▼][▲]despidió marzo.[▼][▲][▼][▲][▼][▲][_]->[o]_nivel en el [▼][▲]	cursor placeres i 378 og <i>lo</i> <i>hizo el pasado 1 de abril.</i> markerer baglæns og overskrives. <i>lo_</i> markeres, mellemrum mellem <i>por debajo de_lo que</i> slettes og efterfølgende slettes <i>o'et</i> i <i>de_lo que</i> og <i>_nivel</i> <i>en el</i> skrives.	2 kont. revisjoner	1/3	Mañana, cuando las plazas del Viejo Continente retomen su actividad, el selectivo español arrancará la sesión 1.000 puntos por debajo del nivel en el que despidió marzo.
(3089)						

Figur 5.5: Synkronisering og fletning af empirisk materiale

Konverteringen af Translog-filerne (jf. afsnit 5.3.6) til et format, der kan læses af Inputlog gav mulighed for automatisk generering af flere typer analyser. Den holistiske og heuristiske analyse nødvendiggjorde dog sidenhen en manuel og fortolkende tilgang, og er derfor primært baseret på Translogs xml-fil (åbnet i TextWrangler) og Inputlogs General Analysis (åbnet i Safari), der begge viser tekstens progression på tastniveau med angivelse af tidspunkt for hver tast. Styrken ved Inputlog-filen er, at den viser pauserne mellem de forskellige taster i millisekunder. Til gengæld gengiver filerne ikke, hvilke konkrete tegn, der er involveret, når tekst markeres og overskrives eller slettes. Softwaret har desuden problemer med at angive korrekt tid i forbindelse med gentagne klik med musen. Translog-filerne indeholder ikke samme problematik, men angiver til gengæld ikke tiden mellem de enkelte taster som pauser. De to filtyper er derfor anvendt komplementerende og simultant. Procesgraferne har fungeret som et visuelt overblik over processerne. I analysen udelades tastefejl og fejl, der åbenlyst

skyldes måden hvorpå tekstproduktionen foregår, fx præmature tryk på mellemrumstasten eller kommaer.

Som nævnt i afsnit 4.3.2 har andre procesforskere været optaget af de revisioner, der foretages under skrivning (bl.a. Kollberg & Severinson Eklundh 2001; Severinson Eklundh & Kollberg 2003; Perrin 2003; Van Waes & Schellens 2003; Lindgren & Sullivan 2006b). Nogle af studierne har haft en overordnet kvantitativ tilgang til analysen (bl.a. Kollberg & Severinson Eklundh 2001; Severinson Eklundh & Kollberg 2003), men som også Lindgren (2005: 13) påpeger, er en kvalitativ tilgang nødvendig, hvis man ønsker at analysere revisionernes effekt på teksten. Som de seneste har Lindgren & Sullivan (2006b), i samarbejde med Marie Stevenson (Stevenson et al. 2006), udviklet en taksonomi til kategorisering af revisioner i realtid (jf. afsnit 4.3.2.1).

Udgangspunktet for analysen af afhandlingens empiri var derfor denne taksonomi. Formålet var ikke at afprøve teorien i forhold til empirien, men at anvende den til at skabe indsigt i journalisternes revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk. I løbet af arbejdet med analysen af den første skriveproces, blev det dog tydeligt, at taksonomien ikke umiddelbart var præcis nok til at kunne operationaliseres, og at den var for grovmasket til at kunne kategorisere alle fortolkningsbare revisioner i empirien. Thagaard (2012) betoner vigtigheden af, at “forskeren har antennerne ude i forhold til væsentlige tendenser i materialet og samtidig knytter empirien sammen med teoretiske perspektiver” (Thagaard 2012: 184). Analysen blev således efterfølgende også metodisk eksplorativ, heuristisk og i høj grad iterativ, og netop kendetegnet ved et samspil mellem teori og empiri, en vekselvirkning mellem deduktion og induktion, hvor “[d]en etablerede teori udgør forskningens udgangspunkt, og analyse af mønstre i dataene giver grundlag for nye teoretiske perspektiver” (Thagaard 2012: 184). Denne eksplorative og iterative analyse førte også til udviklingen af det nuancerede analyseapparat, som danner udgangspunkt for analysen af empiriens fortolkningsbare revisioner.

Analysen af revisionerne og særligt fortolkningen af deres effekt på teksten er løbende blevet grundigt diskuteret med fagkyndige specialister, og en række revisioner har været genstand for gentagne og nuancerede diskussioner. Dette har bidraget til et pålideligt analyseresultat.

6. REVISIONER I ONLINE JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: UDVIKLING AF ANALYSEAPPARAT

Med udgangspunkt i afhandlingens empiri gives der, i dette kapitel, en grundig diskussion af den del af Lindgren & Sullivans (2006a; 2006b) revisionstaksonomi, der vedrører eksterne revisioner, dvs. prækontekstuelle og kontekstuelle revisioner (jf. afsnit 4.3.2.1.2). Diskussionen er nødvendig, fordi konfrontationen mellem teori og empiri i den heuristiske analyse af den første skriveproces afslørede, at teorien, for det første, ikke er præcis nok til umiddelbart at kunne operationaliseres og, for det andet, ikke er finkornet nok til at kunne kategorisere alle fortolkningsbare revisioner. Analysen af de resterende tre skriveprocesser bekræftede disse indledende observationer. Formålet med diskussionen er derfor at udvikle et mere raffineret analyseapparat, der tillader at identificere flest mulige revisioner hvis effekt på teksten kan fortolkes som enten revision af indhold eller af sprogligt udtryk udelukkende på baggrund af *keystroke logging*. Diskussionen kan ses som et teoretisk-metodisk bidrag til eksisterende teorier og forskning i naturligt forekommende professionel tekstproduktion. I de følgende diskussioner anvendes primært eksempler fra den først analyserede skriveproces, der resulterer i en artikel om den kapitalflugt, som spansk økonomi oplevede i starten af 2012, og hvilke foranstaltninger banksektoren og finansministeriet traf. Artiklen skrives 30. april 2012 i tidsrummet ca. 19.35 – 20.55 af María Vega og trykkes i den kommende dags avis, 1. maj 2012. Enkelte problemstillinger er ikke (tydeligt) repræsenteret i Marías skriveproces, og i sådanne tilfælde illustreres med adækvate eksempler fra en af de andre skriveprocesser, og der gøres eksplicit opmærksom herpå. De fortolkningsbare revisioner blandt de anvendte eksempler indgår ligeledes som en del af den egentlige analyse, der først præsenteres i kapitel 7. I beskrivelsen af eksemplerne trækkes på et sætningsgrammatisk begrebsapparat og eksemplerne præsenteres, som de naturligt fremstår, dvs. indtil tekstproduktionen afbrydes af en revision eller en periode på over to sekunder uden aktivitet. Hvor det vurderes hensigtsmæssigt, vises det relevante tekstsegment både før og efter revisionen. Hvor det skønnes formålstjenligt, vil revisionen i den reviderede tekst være markeret med understregning, og sletninger af tekst med en firkantet parentes []. Eksemplerne er forsynet med et revisionsnummer, der henviser til revisionens nummer i den pågældende teksts progression, der findes som bilag. Da empirien er spansk, vil eksemplerne være forsynet med en dokumentarisk oversættelse til dansk. Det gælder dog ikke ikke semantisk meningsfuld tekst, der i sagens natur vanskeligt lader sig oversætte.

6.1. DEFINITION PÅ OG FORTOLKNING AF REVISIONER

Med udgangspunkt i de beskrivende og inkluderende definitioner af revision i afsnit 4.1 defineres afhandlingens analyseobjekt, eksterne revisioner, ud fra tre kriterier. For det første klassificeres enhver aktivitet, der involverer sletning af skreven tekst, dvs. brug af *backspace*-tasten, *delete*-tasten eller markering og overskrivning, som revision⁶³. For det andet klassificeres flytning af cursor ved hjælp af mus eller piletast, der fører til tekstproduktion et andet sted end ved tekstens aktuelle ende, som revision. For det tredje klassificeres *cut and paste*-aktivitet, hvor skreven tekst klippes ud af sin oprindelige placering og indsættes et andet sted eller slettes, som revision. Skreven tekst og tekstproduktion forstås inkluderende og omfatter alt fra (transskribering af) enkeltstående tegn og bogstaver til hele afsluttede sætninger. Som nævnt i afsnit 4.3.2.1.2.4 er det normalt at skelne mellem elementære og fortolkede revisioner, når revisioner analyseres og fortolkes med udgangspunkt i *keystroke logging*. En elementær revision er en enkeltstående handling, dvs. enten en sletning eller en indsættelse. Erstatning af et ord med et andet vil derfor altid involvere to elementære revisioner: en sletning og en indsættelse. En computer er ikke i stand til at fortolke en sådan tilsigtet relation mellem elementære revisioner, men en kvalitativ tilgang til samme sekvens gør det, i visse tilfælde, muligt, at fortolke to elementære revisioner som én sammenhængende aktivitet og ikke som to isolerede. Det illustreres i det følgende eksempel:

eks. 6.1 (rev. 19)

María har færdiggjort 9. sætning (10. i artiklen):

Así, el peso que los inversores no residentes tienen en el reparto de la tarta de deuda soberana ha pasado del 50,4% al 37,5% en tan sólo tres meses.
(Således er den vægt som investorer, der ikke er bosiddende i Spanien, har i fordelingen af statsgældskagen gået fra 50,4% til 37,5% på blot tre måneder)

Efter en kort pause på knap 2,5 sekunder skaber hun plads til et nyt afsnit og 10. sætning (11. i artiklen), som hun påbegynder efter yderligere godt 2 sekunder:

El con

men stopper i transskriberingen af et ord. Efter en pause på godt 4 sekunder går María tilbage til starten af den foregående sætning, hvor hun markerer *el peso* (: vægt) og overskriver det med *la proporción* (: andel):

Así, la proporción que los inversores no residentes tienen en el reparto de la tarta de deuda soberana ha pasado del 50,4% al 37,5% en tan sólo tres meses.

⁶³ Sletning som revisionsaktivitet må ikke forveksles med udeladelse. Udeladelse af tekst vil altid involvere sletning af den pågældende tekst, men sletning fører ikke altid til at tekst udelades.

(Således er den andel som investorer, der ikke er bosiddende i Spanien, har i fordelingen af statsgældskagen gået fra 50,4% til 37,5% på blot tre måneder)

Herefter flyttes cursoren tilbage til tekstens ende, *El con*, og tekstproduktionen genoptages.

Den semantiske kontekst, som revisionen foretages i, og indsigt i det spanske sprog bidrager til en fortolkning af de to elementære revisioner (sletning af *peso* og transskribering af *proporción*) som én sammenhængende revision. I deres diskussion af fortolkning af prækontekstuelle revisioner⁶⁴, nævner Severinson Eklundh & Kollberg (1996: 174), under henvisning til Bridwell (1980), at "[...] substitution is usually taken to mean replacement of a linguistic unit by an alternative form." I ovenstående eksempel erstatter nominalsyntagmet *la proporción* således *el peso*. Helt så ligetil er det ikke ved elementære prækontekstuelle revisioner ved tekstens ende. Det løbende arbejde med at forme den emergende tekst ved tekstens ende gør det vanskeligt at afgrænse en prækontekstuel revision og fortolke en eventuel relation mellem elementære prækontekstuelle revisioner (Severinson Eklundh & Kollberg 1996: 172), hvilket eksemplificeres i det følgende:

eks. 6.2 (rev. 16)

Efter at have skrevet femte sætning, holder María en pause på knap 4 sekunder, hvorefter hun starter op på sjette sætning:

E

Efter en tøven på ca. 1,5 sekund slettes *E* og i stedet taster:

La desconfianza hacia la marca España comienza ya a pasar factura a l
(Mistilliden til brandet Spanien begynder allerede at kunne mærkes (a l))

Det er her ikke muligt, på baggrund af *loggingen* alene, at afgøre, om der er en sammenhæng mellem sletningen af *E* og den efterfølgende transskribering af tekst og i givet fald, hvilken sammenhæng der er tale om. Det er således vanskeligt at fortolke, om der kan være tale om en erstatning af *E* med *L*. Eller måske med *La* eller med hele den transskriberede tekst. Sådanne revisioner er ikke fortolkningsbare på baggrund af *logging* alene, og derfor søges de heller ikke fortolket i afhandlingen.

Som nævnt i afsnit 4.3.1.1 kan fortolkede revisioner kategoriseres i seks typer, nemlig tilføjelse (*addition*), udeladelse (*deletion*), erstatning (*substitution*), reorganisering (*permutation*),

⁶⁴ Som også nævnt i afsnit 4.3.2. betegnes prækontekstuelle revisioner i Severinson Eklundh & Kollberg 1996 *immediate revisions*. Kontekstuelle revisioner betegnes *distant revisions*.

distribution (*distribution*) og sammenlægning (*consolidation*). Som nævnt i afsnit 4.3.2.1.2.4 påpeger Severinson Eklundh & Kollberg (1996: 174), at der ikke findes et formelt kriterium til at afgøre, hvornår elementære revisioner bør fortolkes som erstatning, og hvornår de bør fortolkes som en sletning efterfulgt af en indsættelse. I nogle tilfælde, fx i eksempel 6.1, bidrager den kontekst, som revisionen optræder i, dvs. en afsluttet sætning, til en forståelse af revisionen som en erstatning⁶⁵. I andre tilfælde, som i eksempel 6.2, er det yderst vanskeligt at fortolke de elementære revisioner. Netop fordi det drejer sig om en *fortolkning*, opfordrer Severinson Eklundh & Kollberg til, at principperne bag den gøres så eksplicite som muligt. I fortolkningen af afhandlingens empiri inddrages således, foruden den transskriberede tekst, også andre aktiviteter end den egentlige revision, fx markering og umarkering af tekst, flytning af cursor samt pauser, fordi sådanne aktiviteter kan bidrage med et holistisk billede til den interpretative analyse (se også Severinson Eklundh & Kollberg 1996: 175).

Med henblik på at udvikle et nuanceret analyseapparat introduceres og diskuteres i det følgende de problematikker, der er forbundet med en umiddelbar anvendelse af Lindgren og Sullivans (2006a; 2006b) revisionstaksonomi (jf. indledningen til nærværende kapitel).

6.2. INTRODUKTION TIL PROBLEMATIKKER

Det fremgår af kapitel 4.3.2, at procesorienterede tilgange til revision, bl.a. Lindgren & Sullivan (2006a; 2006b) og Stevenson et al. (2006), differentierer mellem to typer eksterne revisioner, nemlig prækontekstuelle og kontekstuelle revisioner. Kategoriseringen tager udgangspunkt i, hvor en revision optræder i forhold til den tekst, der allerede er transskriberet eller aktuelt transskriberes og er således baseret på, hvorvidt en revision optræder i en tidligere skrevet og færdig sætning og således er kontekstuel, eller i en ufærdig eksternaliseret kontekst og er prækontekstuel. Af Lindgren & Sullivans beskrivelser fremgår det desuden, at prækontekstuelle revisioner foretages, når tekstproducenten, i sit arbejde med indhold og formuleringer, for at skabe den emergerende tekst ved tekstens aktuelle ende, beslutter, at det der lige er blevet eller er ved at blive transskriberet har brug for justering. Prækontekstuelle revisioner bidrager altså i høj grad til at forme den emergerende tekst. Kontekstuelle revisioner, derimod, tilføjer, udelader, erstatter eller reorganiserer tekst i allerede skrevne og færdige sætninger.

⁶⁵ Ifølge Faigley & Witte (1981) er det kendetegnende for erstatninger, eller *substitutions*, som de kalder det, at "[they] trade words or longer units that represent the same concept" (Faigley & Witte 1981: 403). Der kan altså både være tale om erstatning af ét ord med et andet og erstatning på syntagmeniveau. Det fremgår ligeledes af Lindgren & Sullivans (2006b) eksemplificeringer, at erstatninger både rummer erstatning på ordniveau og sætningsniveau.

Af afsnit 4.3.2.1.2.4 fremgår det ligeledes, at, for at undgå subjektive spekulationer om en revisions intenderede funktion, bør fortolkning af revisionen alene på baggrund af *keystroke logging* udelukkende vedrøre den effekt, revisionen har på teksten. Det er en yderst hensigtsmæssig begrænsning, da tekstproducentens intentioner med en given revision ikke lader sig inferere på baggrund af *logging* alene. Lindgren & Sullivan foreslår desuden, at online revisioner udelukkende bør analyseres og fortolkes på baggrund af den tekst, der er transskriberet på revisionstidspunktet, fordi den transskriberede tekst er den eneste tekst, forskeren med sikkerhed kan forudsætte bevidst hos tekstproducenten, i det øjeblik en revision foretages. For prækontekstuelle revisioner indebærer dette kun den forudgående tekst, hvilket betyder, at de oftest vil mangle en semantisk meningsfuld kontekst, og derfor lader deres effekt på teksten sig ikke fortolke på baggrund af den transskriberede tekst alene. Sondringen mellem prækontekstuelle og kontekstuelle revisioner er således desuden en analytisk pointe, som betyder, at afhandlingen som udgangspunkt undlader at fortolke effekten af prækontekstuelle revisioner ved tekstens ende. Dog er der enkelte revisioner, hvis karakteristika gør, at effekten af revisionen ved tekstens ende, hvor tekstproduktionen pågår, alligevel lader sig fortolke. Det gør sig bl.a. gældende, når en del af et syntagma udelades (jf. eks. 6.20 og 6.21 i afsnit 6.2.6.1.1) eller hvis et nominalsyntagma erstattes af et synonym (jf. eks. 6.22 og 6.23 i afsnit 6.2.6.1.2).

Det bør tilføjes, at *transskriberet tekst* nok bør forstås processuelt og dermed bredere end den tekst, der *er* transskriberet på revisionstidspunktet, og også som den tekst, der *har været* transskriberet på revisionstidspunktet, fordi begge dele har bidraget til at skabe teksten, som den er på revisionstidspunktet (jf. fx revision 13 i afsnit 7.2.1.1.2 og revision 9 i afsnit 7.2.1.2.2).

Som det kort blev påpeget i afsnit 4.3.2.1.2.2, giver en praktisk anvendelse af Lindgren & Sullivans taksonomi anledning til nogle overordnede problematikker, der beror på de definerende karakteristika af hhv. prækontekstuelle og kontekstuelle revisioner. De to revisionskategorier defineres kontrastivt, dvs. prækontekstuelle revisioner defineres som revisioner ved tekstens aktuelle ende, hvor eksternaliseret tekst kun findes til venstre for revisionen, og ”before an externalised context is completed” (Lindgren & Sullivan 2006b: 159). Kontekstuelle revisioner, derimod, er revisioner, der foretages i en ”previously written and completed sentence” (Lindgren & Sullivan 2006b: 171) og er således både ”preceded and followed by text” (Lindgren & Sullivan 2006b: 171). Den færdige sætning, som kontekstuelle revisioner foretages i, står altså i kontrast til den ufærdige kontekst, som kendetegner prækontekstuelle revisioner. Imidlertid illustreres modsætningsforholdet ikke, og det ekspliceres således ikke, hvad der kendetegner *completed sentence*, eller hvad der kvalificerer som den *text*, kontekstuelle revisioner har før og efter sig. Samtidig er det ikke alle prækontekstuelle revisioner i afhand-

lingens empiri, der udelukkende kan siges at forme den emergerende tekst. Og det er ikke alle kontekstuelle revisioner i afhandlingens empiri, der kan siges at tilføje, udelade, erstatte eller reorganisere tekst i allerede skrevne og færdige sætninger.

Med henblik på at udvikle et mere raffineret analyseapparat, der er i stand til at fange så mange interessante og fortolkningsbare revisioner i afhandlingens empiri som muligt, diskuteres og eksemplificeres problematikkerne i kapitel 6.2.1 og 6.2.2 nedenfor.

6.2.1 Kontekstuelle revisioner og *completed sentence*

Som nævnt både i teorikapitlet og i afsnit 6.2. ovenfor er en af problematikkerne ved Lindgren & Sullivans taksonomi den manglende definition af *completed sentence*, der gør det vanskeligt at operationalisere revisioner i hhv. en *previously written and completed sentence* og *before an externalised context is completed* som to kategorier i en analyse.

Lindgren & Sullivans (2006b: 174 – 179) eksemplificeringer af kontekstuelle revisioner bidrager ikke til afklaring. De autentiske revisioner præsenteres isoleret og følges sjældent af metatekst, der fortæller hvor og hvornår et givent eksempel optræder i den samlede tekst. Desuden præsenteres nogle eksempler med et afsluttende punktum, mens andre præsenteres uden og således mere kommer til at ligne prækontekstuelle revisioner ved tekstens aktuelle ende end kontekstuelle revisioner, der foretages i en færdig sætning. Det er ikke helt gennemsigtigt, om det afspejler en manglende stringens i præsentationen, eller om der med eksemplerne implicit accepteres, at *completed context*⁶⁶ ikke nødvendigvis skal forstås som *completed sentence* men at også semantisk sammenhængende og meningsfuld tekst, der ikke udgør en afsluttet sætning, kan udgøre den kontekst, en kontekstuel revision foretages i.

At Lindgren & Sullivan (2006b) ikke definerer begrebet *completed sentence* skyldes måske, at det skal forstås ud fra en gængs forståelsesramme som en færdig sætning, der er afsluttet med punktum. Men hvis et definerende karakteristikum ved en kontekstuel revision er, at den foretages i en sætning, der er afsluttet med punktum, er der revisioner, som Lindgren & Sullivans taksonomi ikke formår at karakterisere. Revisioner i en sætnings led – fx en ændring i et nominalsyntaxme, som udgør en sætnings subjekt – der foretages før sætningen er afsluttet, klassificeres således, ifølge taksonomien, ikke som en kontekstuel revision. Hvis revisionen ikke foretages ved tekstens aktuelle ende, er den heller ikke prækontekstuel. Sådanne revisioner defineres altså hverken som kontekstuelle eller prækontekstuelle. End ikke hvis det antages, at

⁶⁶ *Completed context* er min omskrivning af Lindgren & Sullivans (2006: 159) “before an externalized context is completed” (jf. også afsnit 4.3.2.1.2.2 i teorikapitlet og afsnit 6.2. ovenfor).

ledsætninger kvalificerer som *completed sentence*, vil sådanne revisioner stringent kunne klassificeres som kontekstuelle revisioner. En måde at imødekomme denne problematik på vil være at tillade, at også semantisk meningsfuld og sammenhængende tekst, som fx et (potentielt) færdigt nominalsyntagme, kan udgøre den færdige kontekst, som en kontekstuel revision kan foretages i. I det følgende underbygges denne idé med eksempler fra afhandlingens empiri.

María arbejder med opstarten af niende sætning (optræder som tiende i den færdige artikel). Efter at have slettet fjerde forsøg på at påbegynde sætningen og en pause på godt 13 sekunder, går hun to sætninger tilbage til syvende sætning og tilføjer det foranstillede attributive adjektiv, *últimos* (: seneste):

eks. 6.3 (rev. 17)

Entre febrero y marzo, los inversores internacionales retiraron de la deuda española cerca de 25.000 millones de euros, según los últimos datos del Tesoro Público.

(Mellem februar og marts har internationale investorer afbandet cirka 25 milliarder euro af den spanske statsgæld, ifølge de seneste tal fra økonomiministeriet.)

Efter en pause på 2,5 sekunder går María frem i teksten igen og forsøger på ny at påbegynde niende sætning. Tilføjelsen ovenfor er foretaget i en færdig sætning, der er afsluttet med punktum, og er dermed kontekstuel ifølge Lindgren & Sullivans taksonomi. Tilføjelsen er et hyppigt brugt attributiv i spansk økonomisk fagsprog, der ofte ikke tilfører teksten nyt indhold, der ikke i forvejen kan infereres (jf. Faigley & Wittes revisionstaksonomi i afsnit 4.3.1.1)⁶⁷. Det er også tilfældet her, og der er således tale om en revision udelukkende af det sproglige udtryk. Revisionen skal sammenlignes med følgende revision, der foretages i en semantisk meningsfuld kontekst, der endnu ikke er afsluttet med punktum. Revisionen udgør sidste del af en kompleks revisionsepisode i en igangværende sætning. María er ved at være færdig med processens toogtyvende sætning (optræder som nummer treogtyve i artiklen):

eks. 6.4 (rev. 53)

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para Sacyr una pérdida de 384,6 millones de euros

(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket for Sacyr betyder et fald på 384,6 millioner euro)

I modsætning til forrige eksempel er sætningen her ikke afsluttet med punktum. Til trods herfor udgør såvel hoved- som ledsætning (hvv. ”*El fuerte endeudamiento...*” (: Koncernens store

⁶⁷ Det skal dog bemærkes, at det ikke udelukkende er den skrevne tekst, der tillader at inferere indholdet af *últimos* (: seneste) for tilføjelsen, men nærmere en almengyldig forventning om at, ekspliciteres det ikke hvilke *datos* (: tal), det drejer sig om, må det i nyhedsartikler som denne naturligvis være en implicit reference til de seneste.

gældsætning...) og ”, *lo que supone...*” (: , hvilket for Sacyr betyder...)) en semantisk meningsfuld tekst. Præpositionssyntagmet *para Sacyr*, som udgør det adverbial, hvori revisionen foretages, er således semantisk færdigt, da *la capitalización bursátil de* (: børsværdi) tilføjes som komplement i syntagmet ved at cursoren placeres foran det oprindelige komplement, *Sacyr*, der så bliver attributiv i det tilføjede komplement:

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para la capitalización bursátil de Sacyr una pérdida de 384,6 millones de euros
(*Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket for Sacyrs børsværdi betyder et fald på 384,6 millioner euro*)

Tilføjjelsen er her en eksplicitering af *pérdida* (: fald). Da hovedsætningen har informeret om, at aktiekurserne er faldet (*han desplomado el valor de sus acciones*), er det naturligt at inferere, at *pérdida* er et fald i børsværdi. Der er altså tale om en revision, der udelukkende berører det sproglige udtryk⁶⁸. Efter en pause på ca. 4,5 sekunder, hvor der bl.a. navigeres til tekstens ende, afsluttes sætningen i øvrigt med et adverbial, *en los últimos 30 días* (: i løbet af den seneste måned), der blot gentager hovedsætningens adverbial *en un sólo mes* (: på blot en måned):

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para la capitalización bursátil de Sacyr una pérdida de 384,6 millones de euros en los últimos 30 días.
(*Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket for Sacyrs børsværdi betyder et fald på 384,6 millioner euro de seneste 30 dage.*)

Kendetegnende for ovenstående revision er, at den optræder i en semantisk meningsfuld kontekst, der tillader at fortolke revisionen og dens effekt på teksten, selvom sætningen ikke formelt er afsluttet. Revisionen har således mere til fælles med prototypiske kontekstuelle revisioner, der foretages i sætninger, der er afsluttet med punktum, end med prækontekstuelle revisioner, der er med til at forme den emergende tekst. Tilsvarende revisioner i empirien vil i analysen i kapitel 7 derfor fortolkes som kontekstuelle og fortolkningsbare.

I eksemplet ovenfor er den semantisk meningsfulde kontekst, som revisionen foretages i, ikke placeret ved tekstens ende. Men også semantisk meningsfulde sammenhænge ved tekstens ende kan danne den færdige kontekst, som en kontekstuel revision kan foretages i, hvilket illustreres i det følgende eksempel. María er i gang med at skrive processens nittende sætning (optræder som nummer tyve i artiklen):

⁶⁸ Det skal bemærkes, at *pérdida* er et polysemt substantiv, og at tilføjjelsen, *la capitalización bursátil de*, disambiguerer indholdet. Konteksten giver dog ikke anledning til at drage andre slutninger.

eks. 6.5 (rev. 44)

Según los últimos números difundidos ayer por el Banco de España en el primer bimestre del año, España sufrió una salida de inversiones de cartera de⁶⁹

(Ifølge de seneste tal, udsendt i går af den spanske centralbank, har Spanien, i året første to måneder, oplevet en nedgang i porteføljeinvesteringer (de))

Efter en pause på ca. 22 sekunder, hvor María, ifølge observationsprotokollen, lader til at søge information ad to omgange i kildematerialet, tilføjer hun det attributive adjektiv *neta* (: netto) mellem kernen, *salida* (: nedgang), og komplementet, *de inversiones de cartera de* (: i porteføljeinvesteringer (de)), i det nominalsyntagme, der står ved tekstens ende, *una salida de inversiones de cartera de* (en nedgang i porteføljeinvesteringer (de)):

Según los últimos números difundidos ayer por el Banco de España en el primer bimestre del año, España sufrió una salida neta de inversiones de cartera de

(Ifølge de seneste tal, udsendt i går af den spanske centralbank, har Spanien, i året første to måneder, oplevet en nettonedgang i porteføljeinvesteringer (de))

Selvom det samlede nominalsyntagme på revisionstidspunktet ikke er færdigt, danner dén del af syntagmet, der berøres af revisionen, *una salida de inversiones de cartera*, en semantisk meningsfuld kontekst. Derfor kan revisionen fortolkes som en tilføjelse – og her af indhold, fordi det ellers ikke af teksten kan infereres, at der er tale om en nettonedgang. Efter en pause på 8 sekunder, hvor María, ifølge observationsprotokollen, konsulterer og understreger i kildematerialet, fortsætter hun produktionen først af nominalsyntagmet og siden af en sideordnet sætning.

Der foretages dog også revisioner, der hverken er placeret ved tekstens ende eller i en afsluttet sætning, som ikke lader sig fortolke. Det illustrerer nedenstående eksempel:

eks. 6.6 (rev. 33)

María er i gang med processens trettende sætning:

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros en deuda española en el mes de marzo, lo que significa que el débil sistema

(Beynderligt nok, er dette tal identisk med udenlandske investorers afvikling af investeringer i statsgæld i marts måned, hvilket betyder, at det svage system)

Da María er færdig med at transskribere *sistema*, markerer hun verbalet i ledsætningen, *significa* (: betyder), og overskriver det med *revela* (: afslører):

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros en deuda española en el mes de marzo, lo que revela que el débil sistema

(Beynderligt nok, er dette tal identisk med udenlandske investorers afvikling af investeringer i statsgæld i marts måned, hvilket afslører, at det svage system)

⁶⁹ Syntaktisk mangler sætningen et komma før adverbialen *en el primer bimestre del año*, der får det tydeligt til at fremstå som et sådant. Kommaet tilføjes først efter selve skriveprocessen er afsluttet og inden, artiklen trykkes i avisen. Det manglende komma har dog ingen indflydelse på den semantiske meningsfulde kontekst, som revisionen foretages i.

De to verber, *significar* og *revelar*, kan ses brugt nogenlunde synonymt i økonomiske tekster (: vidne om) men hænger sammen med indholdet af den substantiviske ledsætning, de indleder. På revisionstidspunktet er kun (en del af) ledsætningens subjekt transskriberet og indholdet er altså endnu ikke semantisk meningsfuldt – og bliver det heller i umiddelbar forlængelse af revisionen, hvor María placerer cursoren ved teksten ende og genoptager tekstproduktionen:

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros en deuda española en el mes de marzo, lo que revela que el débil sistema financiero español está

(Beynderligt nok, er dette tal identisk med udenlandske investoreres afvikling af investeringer i statsgæld i marts måned, hvilket afslører, at det svage spanske finansielle system er)

Det er, med andre ord, vanskeligt at afgøre på baggrund af *keystroke logging* alene, om revisionen afspejler en ændring udelukkende af det sproglige udtryk, eller om også det endnu ikke transskriberede indhold ændres, altså en ændring af intentioner (jf. Flower et al.'s & Hayes et al.'s revisionsmodel i kapitel 4.2.3). Revisionen minder således mere om prækontekstuelle revisioner, der er med til at forme den emergierende tekst end prototypiske kontekstuelle revisioner. I analysen i kapitel 7 vil lignende revisioner derfor klassificeres som prækontekstuelle og ikke umiddelbart fortolkningsbare.

Eksempel 6.4 og 6.5 ovenfor har samlet bidraget til at vise, at semantisk meningsfulde kontekster *kan* eksistere uafhængigt af sætningsafsluttende tegn. På baggrund af diskussionen ovenfor vil kontekstuelle og fortolkningsbare revisioner i analysen af afhandlingens empiri derfor forstås som revisioner, der foretages i en semantisk meningsfuld kontekst, der kan være, men ikke nødvendigvis er, en færdig sætning, der er afsluttet med punktum. Lindgren & Sullivans begreber *completed sentence* og *completed context* operationaliseres således implicit som *semantisk meningsfuld kontekst*. Hvis det således er en semantisk meningsfuld kontekst, der er afgørende for, om en revision er kontekstuel og fortolkningsbar, er en revision, der bidrager til at *skabe* en semantisk meningsfuld kontekst, fx ved at ”tilføje” ord i skreven tekst, prækontekstuel og ikke fortolkningsbar. Det illustreres i det følgende eksempel.

eks 6.7 (rev. 52b)

María arbejder med toogtyvende sætning (optræder som treogtyvende i den færdige artikel) og er i gang med en kompleks revisionssekvens (jf. eks. 6.14 i afsnit 6.2.5 nedenfor) og har nået følgende delvist semantisk sammehængende tekst:

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para la de 384,6 millones de euros

(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket, for (la) betyder (de) 384,6 millioner euro)

men hvor den semantisk meningsfulde sammenhæng mellem *El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para la* (: Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen

til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket, for (la) betyder), på den ene side, og *de 384,6 millones de euros* (: (de) 384,6 millioner euro), på den anden side, mangler. Det næste María gør er at slette *la* og i stedet skrive *Sacyr una pérdida*:

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para Sacyr una pérdida de 384,6 millones de euros

(Koncernens store gæld og dens andel på 10% i Repsol har fået deres aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket, for Sacyr, betyder et fald på 384,6 millioner euro)

Revisionen bidrager til at skabe semantisk meningsfuld sammenhæng mellem den samlede skrevne tekst (inden for to punktummer), men fordi den semantisk meningsfulde kontekst først etableres med revisionen, er revisionen ikke kontekstuel og fortolkningsbar. Tilsvarende revisioner i afhandlingens empiri klassificeres derfor som prækontekstuelle og ikke fortolkningsbare. I visse tilfælde, hvor et komma eller et citationstegn først indsættes i teksten efter yderligere tekst er transskriberet, kan den semantisk meningsfulde kontekst dog siges at bestå uafhængigt af det manglende tegn.

6.2.2 Kontekstuelle revisioner og *preceded and followed by text*

Diskussionen i afsnittet ovenfor tog udgangspunkt i problematikken vedrørende det definerende karakteristikum for kontekstuelle revisioner: at de foretages i en tidligere skrevet og færdig sætning. Som nævnt i afsnit 6.2 er der også problematikker forbundet med det andet definerende karakteristikum: at kontekstuelle revisioner er omgivet af tekst. Karakteristikummet er primært problematisk, fordi Lindgren & Sullivan ikke definerer *tekst*, og det betyder, at kendetegnet vanskeligt lader sig operationalisere.

Når forfatterne ikke har defineret tekstbegrebet kan det, som med den manglende definition af *completed sentence* ovenfor, skyldes at *tekst* måske skal forstås almensprogligt, som det fx defineres i wikipedia, dvs. som ”kombinationer af tegn kædet sammen til først ord og så sætninger” (wikipedia, tilgået 24/06/2015). Hvis *tekst* forstås på denne måde, som kombinationer af tegn, og ikke blot enkeltstående tegn, som fx et punktum eller en anden sætningsafsluttende tegnsætning, lever de revisioner der foretages i hhv. starten af en teksts første sætning og i slutningen af en teksts sidste sætning, efter at et punktum er sat, ikke fuldt ud op til kravet om *også* at have tekst hhv. til venstre og til højre for sig. I eksempel 6.8 nedenfor illustreres problematikken.

6.2.2.1 Followed by text

María har færdiggjort artiklens tredje sætning, der samtidig også er artiklens sidste sætning:

eks. 6.8 (rev. 9)

Mañana, cuando las plazas del Viejo Continente retomen su actividad, el selectivo español arrancará la sesión 1.000 puntos por debajo de lo que lo hizo el pasado 1 de abril.

(I morgen, når de europæiske børser åbner igen, starter det spanske børsindeks 1000 point under det, som det startede på første april.)

Efter en pause på godt 15 sekunder, hvor María, ifølge observationsprotokollen og det retrospektive interview, bruger sin personlige kalender for at afklare en datotvivl, markerer hun den sidste del af sætningen, *lo hizo el pasado 1 de abril*, og overskriver den med *despidió marzo*:

Mañana, cuando las plazas del Viejo Continente retomen su actividad, el selectivo español arrancará la sesión 1.000 puntos por debajo de lo que despidió marzo.

(Når de europæiske børser åbner igen i morgen, starter det spanske børsindeks 1000 point under det, som det gik ud af marts med.)

Revisionen foretages i en færdig sætning, der er afsluttet med punktum. På trods af, at revisionen udgør den sidste eksternaliserede tekst og derfor ikke følges af tekst, udgør sætningen en semantisk meningsfuld kontekst, hvilket er et kendetegn for kontekstuelle og fortolkningsbare revisioner (jf. afsnit 6.2.1 ovenfor). Den nødvendige analytiske kontekst findes således i den afsluttede sætning, der tillader at fortolke revisionen som en erstatning af et sprogligt udtryk med et andet og en alternativ måde at udtrykke samme indhold på. Revisionen forstås altså mest hensigtsmæssigt som kontekstuel og ikke som prækontekstuel. Revisionen skal sammenlignes med nedenstående revision, der foretages noget senere i skriveprocessen. María har afsluttet sin attende sætning (optræder som fjortende i den trykte artikel):

eks. 6.9 (rev. 40)

Las entidades españolas amasan una cartera de deuda soberana de la Eurozona de 263.300 millones de euros y de ellos, 170.611 son bonos y letras del Estado español, según se desprende de los datos del BCE y el Tesoro.

(De spanske banker opkøber en portefølje af spansk statsgæld fra eurozonen på 263,3 milliarder euro og af dem er 170,611 milliarder kortfristede statsobligationer og spanske skatkammerbeviser, ifølge tal fra den europæiske centralbank og økonomiministeriet.)

Sætningen er i sig selv en kontekstuel revision, da den tilføjes mellem trettende og oprindeligt fjortende sætning. Her følger altså fire afsluttede sætninger efter denne sætning. Efter en pause på 7 sekunder markeres og overskrives sætningens sidste ord *Tesoro* (: økonomiministeriet (egentlig ”statskassen”)) med *emisor español* (: den spanske centralbank (egentlig ”den spanske udsteder”))

Las entidades españolas amasan una cartera de deuda soberana de la Eurozona de 263.300 millones de euros y de ellos, 170.611 son bonos y letras del Estado español, según se desprende de los datos del BCE y el emisor español.

(De spanske banker opkøber en portefølje af spansk statsgæld fra eurozonen på 263,3 milliarder euro og af dem er 170,611 milliarder kortfristede statsobligationer og spanske skatkammerbeviser, ifølge tal fra den europæiske centralbank og den spanske centralbank.)

Fordi den afsluttede sætning, som revisionen foretages i, i sig selv er en kontekstuel tilføjelse og derfor efterfølges af flere afsluttede sætninger, er det relevant at understrege, at det ikke er teksten til højre for revisionen – de allerede afsluttede sætninger – der kvalificerer til en klassifikation som kontekstuel og en fortolkning ud fra et kontekstuel perspektiv, men derimod den semantisk meningsfulde kontekst, som revisionen optræder i. At der er tekst til højre for en revision bør således ikke være et definerende kendetegn i sig selv. De eksemplificeringer, som Lindgren & Sullivan (2006b: 174 – 175) tilbyder, kunne noget tyde på, at forfatterne behandler tilsvarende revisioner som kontekstuelle. Eksemplerne beskrives dog isoleret og ikke i sammenhæng, og det fremgår derfor ikke, om de revisioner, der eksemplificerer kontekstuelle revisioner, på lignende måde foretages i slutningen af den sidste sætning i den samlede eksternaliserede tekst.

6.2.2.2 Preceded by text

Som nævnt ovenfor i afsnit 6.2.2 kan også kendetegnet om at der skal være tekst til venstre for en kontekstuel revision være problematisk og få indflydelse på, hvordan revisioner i starten af en semantisk meningsfuld kontekst klassificeres⁷⁰. Hvis den sætning, en revision foretages i, er den første sætning i den samlede tekst, er der ingen tekst til venstre for revisionen. Revisionen vil derfor ikke, ifølge Lindgren & Sullivans kriterier, på trods af en ellers semantisk meningsfulde kontekst, skulle forstås som kontekstuel. Er sætningen derimod placeret alle andre steder i den samlede tekst, går der tekst forud for revisionen, der derfor vil kunne fortolkes som kontekstuel. Sammenlignelige revisioner vil således skulle forstås forskelligt, afhængigt af om sætningen, hvori revisionen foretages, optræder som den første i en skriveproces, eller som én af de efterfølgende. Og det forekommer uhensigtsmæssigt. På samme måde som (tekst i) en anden sætning umiddelbart til højre for en revision ikke bidrager til at revisionen kan forstås som kontekstuel (jf. afsnit 6.2.2.1 ovenfor), er det sandsynligt, at (tekst i) en anden sætning umiddelbart til venstre for en revision heller ikke bidrager til en forståelse som kontekstuel. At der er tekst til venstre for en revision bør således heller ikke være et definerende kendetegn i sig selv.

⁷⁰ Afhandlingens empiri indeholder ikke egnede eksempler på den konkrete problematik, så diskussionen er her udelukkende teoretisk.

6.2.3 Opsummering

På baggrund af ovenstående diskussioner lader det til, at de definerende karakteristika, som Lindgren & Sullivan (2006b) opstiller for kontekstuelle revisioner, afspejler en restriktiv forståelse af kontekstuelle revisioner, som revisioner, der foretages ”midt” i en færdig sætning, der er afsluttet med punktum (jf. fx. eksempel 6.1 ovenfor hvor *el peso* erstattes med *la proporción*). Som illustreret ovenfor ekskluderer denne forståelse fortolkningsbare og interessante revisioner, der kan hjælpe til at afdække, hvordan professionelle journalister skriver og reviderer tekster og dermed til at besvare afhandlingens forsknings spørgsmål. Fremadrettet fortolkes *tekst* derfor helt ned til sætningsafsluttende tegnsætning, der både inkluderer sætningsafsluttende tegn til højre for revisionen og sætningsafsluttende tegn til venstre for revisionen. Sidstnævnte skal ved en skriveproces’ første sætning underforstås, hvilket tillader, at revisioner i starten af første og efterfølgende sætninger behandles ens. Samtidig fortolkes Lindgren & Sullivans italesættelse af at kontekstuelle revisioner er omgivet af tekst blot som en eksplicitering af, at en kontekstuel revision foretages i en semantisk meningsfuld kontekst (jf. afsnit 6.2.1).

6.2.4 Tilføjelser i slutningen af en afsluttet sætning – kontekstuel eller prækontekstuel revision?

De to ovenstående (eks. 6.8 og 6.9) er eksempler på revisioner, hvor et element i sætningen erstattes af et andet inden for rammerne af en afsluttet og potentiel færdig sætning. I tilfælde hvor tekstproducenten vælger at tilføje et element i slutningen af en ellers afsluttet sætning, kompliceres klassificering og fortolkning af revisionen af, at tilføjelser i netop afsluttede sætninger, ofte involverer en sletning af det satte punktum og transskribering af tekst, inden punktum sættes på ny. Problematikken illustreres i det følgende eksempel. María har færdiggjort artiklens trettende sætning for anden gang:

eks. 6.10 (rev. 34)

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros en deuda española en el mes de marzo, lo que revela que el débil sistema financiero español está siendo el principal salvador del Tesoro en las subastas de deuda.

(Beynderligt nok er dette tal identisk med udenlandske investorerers afhandelse af statsgæld i marts måned, hvilket afslører, at det svage spanske finansielle system er statskassens primære redningsmand i gældsauktionerne)

Efter en pause på knap 3,5 sekunder sletter María punktummet og tilføjer et langt adverbial, hvorefter hun sætter et nyt punktum:

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros en deuda española en el mes de marzo, lo que revela que el débil sistema financiero español está siendo el principal salvador del Tesoro en las subastas de deuda a cambio de obtener

unas jugosas rentabilidades que le permitirán mejorar su cuenta de resultados, muy dañada por la caída del negocio en España y por el esfuerzo que los bancos están realizando para cumplir con los requisitos de la nueva reforma financiera.

(Beynderligt nok er dette tal identisk med udenlandske investorers afbødelse af statsgæld i marts måned, hvilket afslører, at det svage spanske finansielle system er statskassens primære redningsmand i gældsauktionerne mod at få et pænt afkast som kan medvirke til at forbedre dets resultat, som er meget påvirket af faldet i aktivitet i Spanien og af de anstrengelser som bankerne gør for at overholde kravene i den nye finansielle reform.)

Revision foretages formelt set *både* i en semantisk meningsfuld kontekst, og er som sådan kontekstuel, og ved tekstens ende, og er som sådan potentiel prækontekstuel. I Lindgren & Sullivans (2006b) eksemplificeringer af hhv. prækontekstuelle og kontekstuelle revisioner findes ingen parallelle eksempler. Til gengæld præsenterer Faigley & Witte (1981: 405), i deres eksemplificering af tilføjelser, følgende lignende eksempel:

eks. 6.11

Barton Springs does not fit an outsider's image of Texas. It is an eighth-mile long unchlorinated pool in a natural limestone creekbed⁷¹

→

Barton Springs does not fit an outsider's image of Texas. It is an eighth-mile long, unchlorinated pool in a natural limestone creekbed, fed by 27 million gallons of 68-degree water from the Edwards' Acquifer each day.

Faigley & Wittes tilgang til studiet af revisioner var mere produktorienteret (jf. kapitel 4.3.1.1), så det har ikke været deres ærinde at skelne mellem prækontekstuelle og kontekstuelle revisioner. Men havde Faigley & Witte anvendt samme begrebsapparat som Lindgren & Sullivan, ville ovenstående eksempel, at dømme på deres egen beskrivelse, illustrere en kontekstuel revision, hvis effekt på den skrevne tekst er en tilføjelse af indhold mellem afslutningen af den oprindelige tekst og det oprindelige punktum. Eksemplet er således parallelt til eksemplet i afhandlingens empiri ovenfor. Med baggrund i Faigley & Witte fortolkes tilsvarende revisioner i afhandlingens empiri derfor som kontekstuelle tilføjelser.

Eksempel 6.10 og 6.11 illustrerer begge en problematik forbundet med udelukkende at basere fortolkningen af en revision på *keystroke logging*, der særligt gør sig gældende ved fortolkninger af tilføjelser i netop skreven tekst. Problematikken vedrører en mulig diskrepans mellem tekstproducentens virkelighed og forskerens virkelighed. Revisionerne ovenfor fremstår som tilføjelser af indhold i oprindeligt afsluttede sætninger. Men det er ikke givet, at tekstproducenten først har fået idéen til indholdstilføjelsen efter eller mens sætningen blev

⁷¹ Originaleksemplet indeholder ikke punktum efter *creekbed* i den oprindelige sætning. Jeg antager, det er en forglemmelse, da der ellers ikke kan være tale om en revision men derimod om almindelig tekstproduktion.

skrevet færdig (jf. også Van Gelderen & Oostdams niveau 3 i afsnit 4.2.4.4.4). Det *kan* have været tekstproducentens oprindelige idé, at det tilføjede indhold skulle have været givet i en ny sætning efter punktummet. Revisionen vil i givet fald kunne fortolkes som sammenlægning af indholdet fra to sætninger i én (jf. Faigley & Wittes *consolidations* i kapitel 4.3.1.1), og berører derfor ikke teksten på indholds niveau men udelukkende på det sproglige udtryk. De to situationer ser ens ud i en *logging*-fil, og forskeren der baserer sin fortolkning på *logging* risikerer således at drage en konklusion, der ikke stemmer overens med virkeligheden. Da analysen og fortolkningen af denne afhandlings empiri primært informeres af *keystroke logging*, lever afhandlingen med denne risiko⁷².

I begge ovenstående eksempler spiller de oprindeligt afsluttede sætninger en rolle for, om revisionen kan forstås som en tilføjelse. En mindst lige så afgørende rolle har selve revisionen. Hvis revisionen ikke umiddelbart bidrager til en ny semantisk meningsfuld kontekst⁷³, som i ovenstående eksempel fra afhandlingens empiri, kan det være vanskeligt at afgøre, om revisionen foretages inden for rammerne af en semantisk meningsfuld kontekst og er kontekstuel, eller om den nærmere har prækontekstuel karakter og er med til at forme den emergende tekst. Det illustreres i det følgende eksempel, hvor María har skrevet første forsøg på artiklens første sætning. Efter en pause på godt 11 sekunder, hvor hun, ifølge observationsprotokollen, bl.a. kigger på skærmen og konsulterer sine noter, sætter hun punktum:

eks. 6.12 (rev. 2)

La Bolsa española cerró ayer el peor abril en 25 años y su peor mes desde noviembre de 2010.

(Den spanske børs afsluttede i går den værste april i 25 år og sin værste måned siden november 2010.)

Efter knap 9 sekunder ændrer María punktummet til et komma og påbegynder en adverbial ledsætning:

La Bolsa española cerró ayer el peor abril en 25 años y su peor mes desde noviembre de 2010, tras caer

(Den spanske børs afsluttede i går den værste april i 25 år og sin værste måned siden november 2010, efter at være faldet)

⁷² Samme problematik gør sig gældende, når et komma ved tekstens ende konverteres til et punktum: det er sandsynligt, at tekstproducenten oprindeligt havde planlagt tekst efter kommaet – tekst der nu enten udelades eller først transskriberes i den efterfølgende sætning (jf. eks 6.23 i afsnit 6.2.6.1.2).

⁷³ En revision bidrager ikke umiddelbart til en ny semantisk meningsfuld kontekst hvis den fx foretages over en pause eller indeholder indlejrede prækontekstuelle revisioner. I afsnit 6.2.5 uddybes problematikken.

Efter yderligere 11,5 sekunders pause markeres den samlede tekst og overskrives med et helt nyt forsøg. Revisionen når derfor aldrig at skabe en ny semantisk meningsfuld sammenhæng og klassificeres således bedst som en revision, der bryder den oprindelige semantiske kontekst og er med til at forme den emergerende tekst (jf. afsnit 6.2.5 nedenfor).

Imidlertid kan semantisk meningsfulde kontekster, som diskuteret og argumenteret i afsnit 6.2.1 (jf. eks. 6.4 og 6.5), eksistere uafhængigt af sætningsafsluttende tegn. Tilføjelsen skal derfor ikke nødvendigvis afsluttes med punktum for at kunne fortolkes, hvilket følgende eksempel illustrer. Da der i Mariás skriveproces ikke er et velegnet eksempel på problematikken, er dette eksempel fra Marisas skriveproces. Marisa har skrevet 17. sætning:

eks. 6.13 (rev. 27)

“Me gusta a medias, pero es la línea a seguir en España”.
(“Jeg bryder mig kun delvist om det, men det er den måde, tingene kører på i Spanien”.)

Efter en pause på godt 3,5 sekunder, hvor hun konsulterer sine noter, sletter Marisa punktummet og fortsætter sætningen, først ved at tilføje, hvem der er sagt citatet, *confesó Sáenz* (: tilstod Sáenz), og derefter indleder en relativ ledsætning, *que reconoció que* (: , der erkendte at):

“Me gusta a medias, pero es la línea a seguir en España”, *confesó Sáenz, que reconoció que*
(“Jeg bryder mig kun delvist om det, men det er den måde, tingene kører på i Spanien”, *indrømmede Sáenz, der erkendte at*)

Selvom tilføjelsen endnu ikke er færdig, udgør i hvert fald en del af den tilføjede tekst, *confesó Sáenz*, en semantisk meningsfuld tekst, der kan fortolkes som tilføjelse af indhold.

På baggrund af ovenstående diskussioner vil revisioner i afhandlingens empiri, der er parallelle med de eksempel 6.10, 6.11 og 6.13, fortolkes som kontekstuelle tilføjelser, og revisioner, der er parallelle med eksempel 6.12, som kontekstbrydende. I afsnittet 6.2.5 nedenfor diskuteres kontekstbrydende revisioner mere detaljeret.

6.2.5 Kontekstbrydende revisioner

I deres klassificering af eksterne revisioner tager Lindgren & Sullivan (2006a og 2006b), som nævnt i kapitel 4.3.2.1 og i afsnit 6.2 ovenfor, deres afsæt i den kontekst, en revision optræder i, og ikke i den kontekst en revision bidrager til. Fordi kontekstuelle revisioner foretages i en semantisk meningsfuld kontekst er deres effekt på teksten umiddelbart fortolkningsbar. Men det må bygge på en præmis om, at de kontekstuelle revisioner også bidrager til en ny semantisk meningsfuld kontekst. Bryder revisionen den etablerede semantisk meningsfulde kontekst uden samtidig at bidrage til en ny semantisk meningsfuld kontekst, som i eksempel 6.12 ovenfor, er

revisionens effekt på teksten ikke fortolkningsbar – på trods af at den foretages i en ellers semantisk meningsfuld kontekst.

Afsnit 6.2.4. ovenfor berørte denne problematik i analysen af et eksempel, hvor et oprindeligt punktum erstattes af et komma, og hvor den efterfølgende tekstproduktion ikke umiddelbart danner en semantisk færdig kontekst. Eksemplet nedenfor illustrerer, hvordan en revision centralt i en semantisk meningsfuld kontekst kan bryde den semantiske sammenhæng. Revisionen indleder en kompleks revisionssekvens med revisioner i flere lag (jf. også eksempel 6.7 i afsnit 6.2.1 ovenfor). María arbejder med toogtyvende sætning (optræder som treogtyvende i den færdige artikel) og er nået til følgende foreløbige semantisk meningsfulde sætning:

eks. 6.14 (rev. 49)

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han provocado la fuga de más de 384,6 millones de euros
(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har udløst en udsivning på mere end 384,6 millioner euro)

Efter en pause på 4,7 sekunder markerer og sletter María den semantisk bærende del af verbalet, *(han) provocado* (: udløst), og starten af det nominalsyntagme, der udgør det direkte objekt, *la fuga de más* (: en udsivning på mere), hvorefter hun skriver *desplomado* (styrtdykke (egentlig: falde sammen)), en ny semantisk bærende del af verbalet:

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado de 384,6 millones de euros
(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har (desplomado de) 384,6 millioner euro)

Revisionen bryder her den semantiske sammenhæng, der ellers var mellem det slettede verbal, *provocado*, og starten af det slettede direkte objekt, *la fuga de más*, og der er nu ingen semantisk sammenhæng mellem det nye verbal, *desplomado*, og den resterende del af det direkte objekt, *de 384,6 millones de euros*. Der skabes altså ingen ny semantisk meningsfuld kontekst, og derfor forstås revisionen bedst som kontekstbrydende. Efter godt 2 sekunder fortsætter María tekstproduktionen i forlængelse af revisionen men stadig uden at skabe en semantisk meningsfuld sammenhæng. I analysen vil tilsvarende revisioner, der bryder en etableret semantisk sammenhæng, klassificeres som kontekstbrydende.

6.2.5.1 Den arbitrære pauselængde og prækontekstuelle revisioner

Et centralt begreb i fortolkningen af om en kontekstuel revision umiddelbart bidrager til en ny semantisk kontekst er den arbitrære pauselængde. Som nævnt i afsnit 4.3.2.1.2.4.1 producerer tekstproducenter tekst i sammenhængende tekstsekvenser, der afgrænses af revisioner eller

pauser på mindst 2 sekunder, hvor der finder mental aktivitet sted, fx evaluering af det just transskriberede eller planlægning og formulering af den kommende tekst. Revisioner der afbrydes af pauser eller andre revisioner, er således vanskelige at fortolke, fordi den mentale aktivitet under pauser og (prækontekstuelle) revisioner både slører en mulig sammenhæng mellem elementære revisioner og en fortolkning af revisionens effekt på teksten: jo flere pauser og (prækontekstuelle) revisioner der foretages, inden der skabes en semantisk meningsfuld tekst, jo mere mudret bliver billedet, og jo sværere bliver det at afgøre, om der er tale om en mere kompleks revision med indlejrede revisioner, fx når tekstproducenten tilføjer tekst i allerede skreven tekst, og den tilføjede tekst revideres før den er færdig (jf. afsnit 4.3.2.1.2.5.2), eller om der er tale om flere konsekutive elementære revisioner uden overordnet sammenhæng (jf. afsnit 4.3.2.1.2.4 og afsnit 6.1). Det betyder ikke, at komplekse revisionssekvenser, der indledes af en kontekstbrydende revision (jf. ovenfor) er uinteressante, men blot at de ikke kan systematiseres og fortolkes ud fra den gængse ramme. Hvis pauselængden fx øges, vil det betyde længere *bursts* og færre pauser og måske et mere sammenhængende og knap så mudret billede af en revisionssekvens, hvilket illustreres i det følgende afsnit.

6.2.5.2 Komplekse revisionssekvenser

I det følgende præsenteres to eksempler, der illustrerer komplekse revisionssekvenser, der vanskeligt lader sig fortolke. Starten af det første eksempel er beskrevet i eksempel 6.14 ovenfor, så beskrivelsen af dette eksempel starter, hvor det første sluttede. Revisionssekvensen gengives dog i sin helhed. María arbejder med toogtyvende sætning (optræder som treogtyvende i den færdige artikel) og har foretaget en kontekstbrydende revision i en ellers semantisk meningsfuld sætning:

eks. 6.15 (rev. 49 – 53)
(rev. 49)

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han provocado la fuga de más de 384,6 millones de euros
(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har udløst en udsivning på mere end 384,6 millioner euro)

4,7 sekunder →

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado de 384,6 millones de euros
(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har (desplomado de) 384,6 millioner euro)

Efter godt 2 sekunder fortsætter María tekstproduktionen i forlængelse af revisionen med transskribering af *en un sólo mes* (på blot en måned)⁷⁴:

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado en un sólo mes de 384,6 millones de euros
(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har (desplomado) på blot en måned (de) 384,6 millioner euro)

Fortsættelsen af revisionen fungerer som adverbial men for at sætningen skal være semantisk meningsfuld mangler et direkte objekt. Den just transskriberede tekst bidrager således ikke med at skabe sammenhæng med teksten til højre for revisionen. Efter en pause på godt 2 sekunder placerer María cursoren foran det just transskriberede, *en un sólo mes*, og tilføjer *un 40%* (: 40%)

(rev. 50)

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado un 40% en un sólo mes de 384,6 millones de euros
(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har (desplomado) 40% på blot en måned (de) 384,6 millioner euro)

Ved første øjekast kan det tilføjede *un 40%* forekomme at være en tilføjelse af det manglende direkte objekt. Semantisk indgår det dog ikke i en meningsfuld sammenhæng med resten af sætningen efter adverbialet (*de 384,6 millones de euros*), og revisionen forstås således bedst som en prækontekstuel revision, dvs. en del af arbejdet med at forme den emergierende tekst. I umiddelbar forlængelse af tilføjelsen placerer cursoren for *40%* og *un* slettes og i stedet transskriberes *más* (: mere), der dog straks slettes igen:

(rev. 51)

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado más 40% en un sólo mes de 384,6 millones de euros
(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har (desplomado) mere 40% på blot en måned (de) 384,6 millioner euro)

→

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado [] 40% en un sólo mes de 384,6 millones de euros
(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har (desplomado) 40% på blot en måned (de) 384,6 millioner euro)

På spansk indledes procentsatser altid af en artikel, fx *un* (: egentlig ”en”), så sletningen af netop *un* uden en erstattende artikel resulterer i en grammatisk ukorrekt sammenhæng mellem verbalet, *han desplomado*, og (resten af) det direkte objekt, *40%*. Transskriberingen af *más* resulterer heller ikke i en semantisk meningsfuld tekst, og i lighed med tilføjelsen af *un 40%* ovenfor, forstås tilføjelsen af *más* bedre som en prækontekstuel revision og som en del af arbejdet med at forme den emergierende tekst end som en fortolkningsbar revision. I umiddelbar forlængelse af transskriberingen og sletningen af *más* transskriberes bl.a. et nyt direkte objekt, *el valor de sus acciones en más del* (: aktiekursen med mere end):

(rev. 52)

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes de 384,6 millones de euros

⁷⁴ Isoleret set betragtes dette *burst* ikke som en revision men som ordinær tekstproduktion. *Burstet* er dog understreget for at fremhæve, at tekstproduktionen ikke foregår ved tekstens ende.

(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke med mere end 40% på blot en måned (de) 384,6 millioner euro)

Dette *burst* bidrager til at teksten umiddelbart før og umiddelbart efter til og med *en un sólo mes* udgør en semantisk meningsfuld tekst. For at hele den tekst der på nuværende tidspunkt er transskriberet, skal udgøre en semantisk meningsfuld kontekst, mangler der stadig tekst i slutningen af sætningen. I umiddelbar forlængelse af transskriberingen flytter María cursoren hen efter *un sólo mes* og transskriberer starten af en substantiveret relativsætning, *lo que supone para la* (: hvilket for (la) betyder):

(rev. 52a)

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para la de 384,6 millones de euros

(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket, for (la) betyder (de) 384,6 millioner euro)

Den substantiverede relativsætning hænger semantisk sammen med teksten til venstre for sig, men ikke med den til højre for sig. Herefter sletter María straks *la* og skriver i stedet *Sacyr una pérdida*⁷⁵(jf. også eksempel 6.7 i afsnit 6.2.1):

(rev. 52b)

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para Sacyr una pérdida de 384,6 millones de euros

(Koncernens store gæld og dens andel på 10% i Repsol har fået deres aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket, for Sacyr, betyder et fald på 384,6 millioner euro)

Dette *burst* skaber en semantisk meningsfuld sammenhæng mellem den samlede skrevne tekst (inden for to punktummer). Transskriberingen af slutningen af sætningen er beskrevet i eksempel 6.4 i afsnit 6.2.1 og ser således ud:

→

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para la capitalización bursátil de Sacyr una pérdida de 384,6 millones de euros

(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket, for Sacyrs børsværdi betyder et fald på 384,6 millioner euro)

knap 2,5 sekunder →

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para la capitalización bursátil de Sacyr una pérdida de 384,6 millones de euros en

(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket, for Sacyrs børsværdi betyder et fald på 384,6 millioner euro (en))

godt 2 sekunder →

⁷⁵ På et tidligere tidspunkt, netop før den overordnede revision finder sted, har María refereret til *Sacyr* som *la compañía* (: selskabet). Det er derfor ikke usandsynligt, at *la* her skulle introducere netop dét nominalsyntagme men grundlaget for at foretage en kvalificeret fortolkning er for spinkelt.

(rev. 53)

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para la capitalización bursátil de Sacyr una pérdida de 384,6 millones de euros en los últimos 30 días.

(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket, for Sacyr's børsværdi betyder et fald på 384,6 millioner euro i de seneste 30 dage.)

Sætningen er nu færdig. Denne lagdelte kontekstbrydende revisionssekvens ender med at skabe sammenhæng mellem revisionen, som den udvikler sig, og den oprindelige tekst til højre for revisionen. Langt størsteparten af revisionerne og den fortløbende tekstproduktion foretages i umiddelbar forlængelse af hinanden uden nævneværdige pauser, hvilket kan tyde på, at María havde en overordnet plan om at skabe indhold, som kunne binde den første og den sidste del af sætningen sammen. Udgangspunktet for revisionen og det endelige resultat kan overordnet illustreres således, hvor forskelle mellem den oprindelige og den reviderede sætning er markeret med understregning:

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han provocado la fuga de más de 384,6 millones de euros

(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har udløst en udsivning på mere end 384,6 millioner euro)

→

El fuerte endeudamiento del grupo y su participación del 10% en Repsol han desplomado el valor de sus acciones en más del 40% en un sólo mes, lo que supone para la capitalización bursátil de Sacyr una pérdida de 384,6 millones de euros en los últimos 30 días.

(Koncernens store gældsætning og dens andel på 10% i Repsol har fået aktiekursen til at styrtdykke mere end 40% på blot en måned, hvilket, for Sacyr's børsværdi betyder et fald på 384,6 millioner euro i de seneste 30 dage.)

Som allerede indikeret ovenfor, betyder den overordnede revisions lagdelte karakter dog, at det er meget vanskeligt at afgøre, udelukkende på baggrund af *keystroke logging*, om der er tale om en sammenhængende og fortolkningsbar revisionssekvens. Tilsvarende revisioner i afhandlingens empiri vil derfor klassificeres som ikke fortolkningsbare. Det næste eksempel kommer fra Marisas skriveproces:

eks. 6.16 (rev. 2 – 4

Marisa har afsluttet første sætning, der potentielt er færdig:

La gran banca se opone al “banco malo”.

(De største banker modsætter sig en ”bad bank”.)

Efter en pause på knap 2 minutter hvor Marisa modtager mail og post samt snakker med kollega, foretager hun en kontekstbrydende revision i starten af sætningen ved at slette den bestemte artikel *La* (: De) og i stedet skrive *No* (: Nej)

(rev. 2)

¶ No gran banca se opone al “banco malo”.

(Nej største banker modsætter sig en ”bad bank”.)

Revisionen bryder her den semantiske sammenhæng, der ellers var mellem det slettede determinativ, *La*, og resten af nominalsyntagmet, *gran banca* (: store banker), og der er nu ingen semantisk sammenhæng mellem den nye nægtelse, *No*, og nominalsyntagmet. Efter en pause på knap 2,1 sekunder fortsætter Marisa tekstproduktionen i forlængelse af revisionen, men sletter efter en tøven på ca. 1,5 sekunder sletter hun det, hun lige har transskriberet, og når således ikke en ny semantisk meningsfuld tekst:

(rev. 3)

No, ro gran banca se opone al “banco malo”.

(*Nej, (ro) største banker modsætter sig en ”bad bank”*)

→

No, [] gran banca se opone al “banco malo”.

(*Nej, største banker modsætter sig en ”bad bank”*)

Efter endnu en pause på knap 2,1 sekunder gentaster Marisa, det hun lige har slettet og transskriberer yderligere tekst

(rev. 3a)

No, rotundo, de la gran banca se opone al “banco malo”

(*Et rungende nej fra de største banker modsætter sig en ”bad bank”*)

Dette *burst* betyder, at den reviderede tekst nu indgår i en semantisk meningsfuld sammenhæng med det oprindelige nominalsyntagme, der følger umiddelbart efter. Den sidste del af sætningen, *se opone al “banco malo”* er dog ikke en del af denne semantisk meningsfulde tekst. Efter en pause på ca. 2,2 sekunder sletter Marisa *se opone* (: modsætter sig)

(rev. 4)

No, rotundo, de la gran banca [] al “banco malo”.

(*Et rungende nej fra de største banker [] til en ”bad bank”.*)

Denne udeladelse bidrager til en semantisk meningsfuld sammenhæng mellem teksten hhv. til venstre og til højre for revisionen og således skabes også en ny semantisk meningsfuld sætning. Det fremgår af beskrivelsen, at alle pauser er under 2,5 sekunder, så hvis pauselængden øges bare en anelse til 2,5 sekunder, øges også tekstsegmenternes længde, og progressionen ser i stedet således ud:

La gran banca se opone al “banco malo”.

→

No, ro gran banca se opone al “banco malo”.

→

No, [] gran banca se opone al “banco malo”.

→

No, rotundo, de la gran banca [] al “banco malo”.

Revisionen fremstår nu mere sammenhængende og kan muligvis fortolkes som en omformulering af indholdet, hvor Marisa undervejs ”tænker med fingrene” (*ro* → [] → *ro(tundo)*)(jf. afsnit 4.3.2.1.2.5.1). Men med det formål at skabe stringens og gennemsigtighed i fortolkningerne af afhandlingens empiri, udelukkes også denne og tilsvarende revisionssekvenser fra analysen.

6.2.5.3 Tilføjelse af hele sætninger

Der findes en særlig revisionstype i afhandlingens empiri, der, på trods af pauser og revisioner ved tekstens ende, tillader fortolkning. Det drejer sig om tilføjelse af en hel sætning mellem to andre sætninger, hvoraf i hvert fald den første er afsluttet: Placeringen af semantisk meningsfuld tekst mellem andre semantisk meningsfulde tekster bidrager til en forståelse af revisionen som kontekstuel og fortolkningsbar, hvilket illustreres i det følgende eksempel:

eks. 6.17 (rev. 23)

Efter 11. sætning skriver og tilføjer María artiklens 8. sætning:

De esa cantidad, 20.000 millones de euros fueron ventas en bonos y deuda a largo plazo, mientras que los 4.988 millones de euros restantes correspondía a letras del Tesoro⁷⁶.
(Af det beløb kom 20 milliarder euro fra salg af kortfristede obligationer og langfristet gæld, mens de resterende 4988 euro kom fra salg af skatkammerbeviser.)

Denne tilføjede sætning skrives over tre pauser og tre revisioner med tekstens ende hvoraf den ene involverer gentastning (jf. bilag 3c). Forud for tilføjelsen har hun konsulteret sine noter samt markeret og umarkeret 7. sætning og starten af den oprindelige 8. sætning. Den tilføjede sætning uddyber en del af indholdet i 7. sætning (*cerca de 25.000 millones de euros* (: ca. 25 milliarder euro)), som den nu følger efter, og har samtidig relation til en del af indholdet i 11. sætning, som María skrev forud for revisionen, og som optræder som 12. sætning i artiklen (*la banca española incrementó en marzo su exposición a deuda soberana en más de 20.000 millones* (: de spanske banker øgede i marts deres eksponering i statsgæld med mere end 20 milliarder))⁷⁷. Tilføjelsen og den nu 12. sætning kommer ydermere til at tjene som udgangspunkt for starten af den efterfølgende 13. sætning, som María skriver i forlængelse af revisionen.

6.2.6 Prækontekstuelle revisioner

Som nævnt i teorikapitlet (afsnit 4.3.2.1.2.4) og i indledningen til nærværende kapitel (afsnit 6.2) er pointen med at skelne mellem kontekstuelle og prækontekstuelle revisioner bl.a. analytisk: i modsætning til kontekstuelle revisioner foretages prækontekstuelle revisioner ikke i semantisk meningsfulde kontekster, men når tekstproducenten, i sit arbejde med indhold og formuleringer ved tekstens aktuelle ende, bliver opmærksom på, at det der lige er blevet eller er ved at blive transskriberet kræver justering. Den manglende semantiske meningsfulde kontekst

⁷⁶ Sætningen skrives over tre pauser og tre revisioner med tekstens ende hvoraf den ene involverer gentastning.

⁷⁷ Sammenhængen ekspliciteres dog først med 13. sætning.

betyder, at revisionernes effekt på teksten vanskeligt lader sig fortolke på baggrund af *keystroke logging* alene. Det illustreres af de følgende to eksempler.

eks. 6.18 (rev. 1)

María er i gang med at skrive artiklens første sætning:

La Bolsa española cerró ayer el peor abril en 25 años y su peor mes en
(Den spanske børs afsluttede i går den værste april i 25 år og sin værste måned i)

Præpositionen *en* i slutningen af sætningen ændres, straks den er transskriberet, til præpositionen *desde* samtidig med at også komplementet i præpositionssyntagmaet transskriberes:

La Bolsa española cerró ayer el peor abril en 25 años y su peor mes desde noviembre de 2010
(Den spanske børs afsluttede i går den værste april i 25 år og sin værste måned siden november 2010)

I eksemplet er præpositionerne (*en* (: i) og *desde* (: siden)) betinget af komplementet, der på revisionstidspunktet ikke er transskriberet. Der er således ingen semantisk meningsfuld kontekst på revisionstidspunktet, der kan kvalificere til fortolkning af, om revisionen afspejler en ændring i det endnu ikke transskriberede indhold, dvs. en ændring af intentioner (jf. Flower et al.'s & Hayes et al.'s revisionsmodel i afsnit 4.2.3.6), eller om den udelukkende berører det sproglige udtryk (se desuden eksempel 6.6 i afsnit 6.2.1 og eksempel 6.29 i afsnit 6.2.6.1.3). Det samme gør sig gældende for det følgende eksempel, hvor María er i gang med processens tolvte sætning (optræder som ottende sætning i artiklen):

eks. 6.19 (rev. 21)

De esa cantidad, 20.000 millones de euros correspo
(Af beløbet svar[ede] 20 milliarder euro)

Verbalet *correspo(ndieron)* (: svar(ede)) er ikke færdigtransskriberet, før det ændres til et andet verbal, *fueron* (: var), samt starten af et subjektsprædikatív, *ventas en deuda* (: salg af gæld):

De esa cantidad, 20.000 millones de euros fueron ventas en deuda
(Af beløbet var 20 milliarder euro salg af gæld)

De to verbaler, *correspondieron* og *fueron* kan optræde synonymt, men er her afhængige af det efterfølgende led i sætningen, der ikke er transskriberet på revisionstidspunktet. Den semantiske kontekst er på revisionstidspunktet altså for ufærdig til at det kan afgøres, om de to verber her er synonyme, og om revision således kun berører det sproglige udtryk, eller om effekten af revisionen også er en ændring i det kommende indhold (jf. ovenfor).

De to eksempler ovenfor har illustreret, at prækontekstuelle ved tekstens ende er svære at fortolke på baggrund af *logging* alene. Derfor indgår tilsvarende revisioner i afhandlingens empiri ikke i analysen.

6.2.6.1 Pseudoprækontekstuelle revisioner

Af diskussionen i afsnit 6.2.1 fremgår det, at kontekstuelle og fortolkningsbare revisioner i afhandlingen anses at være revisioner, der foretages i en semantisk meningsfuld tekst, der kan være, men ikke nødvendigvis er, en færdig sætning, der er afsluttet med punktum. Således forstås fx også et (potentielt færdigt) nominalsyntaxme som den semantisk meningsfulde kontekst, en kontekstuel og fortolkningsbar revision foretages i. En sjælden gang optræder en sådan semantisk meningsfuld tekst ved tekstens ende, hvor tekstproduktionen foregår og har således karaktertræk til fælles med en prækontekstuel revision, der arbejder med den emergerende tekst. Men fordi den tekst, der er gentand for revision, udgør en semantisk meningsfuld tekst, lader revisionen sig fortolke, hvilket illustreres i de følgende afsnit.

6.2.6.1.1 Udeladelser ved tekstens ende

Som nævnt ovenfor, lader også revisioner i semantisk meningsfuld tekst, der foretages ved tekstens ende sig fortolke. Det gør sig bl.a. gældende, når et del af et syntagma udelades, hvilket illustreres i nedenstående eksempel, hvor Marisa er i gang med 22. sætning men holder i transskriberingen før nominalsyntaxmet *millones de euro(s)* (: millioner euro) er færdigtransskriberet:

eks. 6.20 (rev. 33)

Esto es, 3.127 millones de euro
(Det er 3,127 milliarder euro)

Efter knap to sekunder sletter hun det ufærdige komplement i syntagmaet *de euro* (: euro) og sætter punktum

Esto es, 3.127 millones [].
(Det er 3,127 milliarder.)

I ovenstående eksempel udelades således den attributive del af syntagmaet, der fortæller, hvordan kernen, *millones*, skal forstås. Det fremgår dog allerede af konteksten, og revisionen berører således udelukkende tekstens sproglige udtryk.

I eksemplet ovenfor sættes punktum i umiddelbar forlængelse af udeladelsen, hvilket kan være med til at understrege forståelsen af udeladelsen. Men også udeladelser der ikke følges af sætningsafsluttende tegn lader sig i visse tilfælde fortolke. Det eksemplificeres i det følgende, hvor Begoña er ved at skrive 13. sætning men holder i transskriberingen af *Segu(ridad Social)* (: (offentlig syge)sikring):

eks. 6.21 (18)

Para acabar con estas conductas el Gobierno va a ampliar de cinco a 10 años el tiempo para que prescriban los delitos contra la Seguridad Social, exigir a los empresarios el pago de las cuotas defraudadas si quieren conseguir la exención de sus responsabilidades penales, sancionar a quienes empleen trabajadores sin haberlos dado de alta en la Segu
(*For at komme en sådan adfærd til livs vil regeringen forlænge forældelsesfristen for socialt bedrageri fra fem til 10 år, kræve at arbejdsgivere betaler de unddragne gebyrer, hvis de vil fritages for deres strafferetlige ansvar, foretage sanktioner over for dem, der ansætter medarbejdere uden at have tilmeldt dem til den offentlige sygesikring*)

Efter en tøv på godt et sekund sletter hun adverbialen *en la Segu* (: til den (offentlige syge)sikring og skriver i stedet *o* (: eller)

Para acabar con estas conductas el Gobierno va a ampliar de cinco a 10 años el tiempo para que prescriban los delitos contra la Seguridad Social, exigir a los empresarios el pago de las cuotas defraudadas si quieren conseguir la exención de sus responsabilidades penales, sancionar a quienes empleen trabajadores sin haberlos dado de alta o
(*For at komme en sådan adfærd til livs vil regeringen forlænge forældelsesfristen for socialt bedrageri fra fem til 10 år, kræve at arbejdsgivere betaler de unddragne gebyrer, hvis de vil fritages for deres strafferetlige ansvar, foretage sanktioner over for dem, der ansætter medarbejdere uden at have tilmeldt dem til den offentlige sygesikring eller*)

Efter 2,5 sekunder fortsættes tekstproduktionen uden at det slettede gentastes, og her er således tale om en udeladelse af *en la Segu(ridad Social)*, der ekspliciterer, i hvilket regi *dado de alta* (: er have tilmeldt) foregår.⁷⁸ *Dar de alta en la Seguridad Social* er et fast begreb, og konteksten giver ikke anledning til at kunne drage alternative slutninger for *dar de alta*, og revisionen berører således udelukkende det sproglige udtryk.

6.2.6.1.2 Erstatninger ved tekstens ende

Eksemplerne ovenfor har illustreret fortolkningsbare revisioner af udeladelser i semantisk meningsfulde sammenhænge ved tekstens ende. Også erstatninger lader sig i visse tilfælde fortolke, hvilket de følgende eksempler illustrerer. I begge eksempler arbejder Marisa med artiklens 15. sætning.

eks. 6.22 (rev. 24)

I det første eksempel holder Marisa i transskriberingen før substantivet, *Mini(sterio)* (: Minis(steriet)), ved tekstens ende er færdigtransskribet:

Ambas entidades coincidieron también en criticar la manera en la que el Banco de España y el Minis
(*Begge banker kritiserede også måden hvorpå den spanske centralbank og minis*)

og sletter det endnu ikke færdigtransskribede *Minis* og skriver i stedet *Economía* (: Økonomi(ministeriet)) efterfulgt af et verbum:

Ambas entidades coincidieron también en criticar la manera en la que el Banco de España y Economía están

⁷⁸ Forud for transskriberingen af *en la Segu* går en pause på godt 2,5 sekunder (jf. eks. 7.3.6 / rev. 17/17a i afsnit 7.3.1.3.2), hvilket kunne tyde på, at Begoña er i tvivl om, hvordan fortsættelsen skal lyde.

(Begge banker kritiserede også måden hvorpå den spanske centralbank og økonomiministeriet (están))

Her bidrager den allerede skrevne tekst til en forståelse af revisionen. I 7. sætning er *Ministerio de Economía*, i øvrigt også sammen med *el Banco de España*, blevet omtalt, og derfor kan revisionen fortolkes som en erstatning af *Ministerio de Economía* med den kortere udgave, *Economía*. Der er således tale om leksikalsk variation med en hyppigt anvendt leksikalsk variant af *Ministerio de Economía*.

Det næste eksempel optræder i slutningen af samme sætning, hvor Marisa er nået til følgende tekst:

eks. 6.23 (rev. 25)

Ambas entidades coincidieron también en criticar la manera en la que el Banco de España y Economía están gestionando la falta de recursos del Fondo de Garantía de Depósitos (FGD),

(Begge banker var enige om at kritisere måden hvorpå den spanske centralbank og økonomiministeriet håndterer de manglende ressourcer i indlånsgarantifonden (FGD).)

Efter en tøven på godt 1 sekund konverteres kommaet ved tekstens ende til et punktum og sætningen afsluttes:

Ambas entidades coincidieron también en criticar la manera en la que el Banco de España y Economía están gestionando la falta de recursos del Fondo de Garantía de Depósitos (FGD).

(Begge banker var enige om at kritisere måden hvorpå den spanske centralbank og økonomiministeriet håndterer de manglende ressourcer i indlånsgarantifonden (FGD).)

Da revisionen ikke indebærer en ændring af indholdet af den skrevne tekst, fortolkes den revision udelukkende af det sproglige udtryk⁷⁹.

6.2.6.1.2.1 omfattende revisioner ved tekstens ende

Begge ovenstående eksempler illustrerer revisioner af et tegn (eks. 6.23) eller af (dele af) et enkeltord (eks. 6.22), men det er ikke alle revisioner i semantisk meningsfuld tekst ved tekstens ende, der begrænser sig til kun at berøre tegn eller (dele af) enkeltord. Revisioner af flere ord er principielt ikke anderledes end revisioner af enkeltord, men jo flere ord der er involveret, jo mere kompleks er revisionen. Det gør sig særligt gældende ved tekstens ende, hvor arbejdet

⁷⁹ Eksemplet illustrerer en problematik forbundet med udelukkende at basere fortolkningen af en revision på *logging*. Det er sandsynligt, at tekstproducenten oprindeligt havde planlagt tekst efter kommaet – tekst der nu enten udelades eller først transskriberes i den efterfølgende sætning. Der er således en således en mulig diskrepans mellem tekstproducentens virkelighed og forskerens virkelighed. Da analysen og fortolkningen af denne afhandlings empiri primært informeres af *logging*, lever afhandlingen med denne risiko (jf. også diskussionen i forbindelse med eks. 6.10 og 6.11 i afsnit 6.2.4).

med den emergerende tekst betyder, at potentielt semantisk meningsfulde kontekster kan ændres på et kort øjeblik, og at det kan være vanskeligt at afgøre, om der er tale om elementære revisioner uden sammenhæng, eller om sletning og efterfølgende tekstproduktion hænger sammen – og, i givet fald, hvor meget og hvordan. Derfor er det også primært i forbindelse med omformuleringer af tekstens indhold, at sådanne revisioner lader sig fortolke. Det illustrerer det følgende eksempel.

eks. 6.24 (rev. 6)

María er i sit tredje forsøg ved at skrive artiklens anden sætning:

El Ibex 35 *despidió ayer el cuarto mes del año con unas pérdidas acumuladas del 12, 8%*
(*Ibex 35 afsluttede i går årets fjerde måned med et samlet fald på 12,8%*)

Efter en pause på ca 7,5 sekunder markerer hun hele sætningen og overskriver med

En los últimos 30 días, el Ibex 35 ha perdido 1.000 puntos
(*I de seneste 30 dage er Ibex 35 faldet 1000 point*)

Revisionen involverer en semantisk meningsfuld kontekst – flere faktisk – og kan derfor ikke siges at være prækontekstuel. Revisionen foretages ikke *i* en semantisk meningsfuld kontekst, som en kontekstuel revision, men *af* en semantisk meningsfuld kontekst. Det betyder, at revisionen i sig selv kan bidrage til en fortolkning af effekten på teksten. Såvel den oprindelige som den reviderede sætning fokuserer på faldet i det spanske børsindeks i april: 1) *El Ibex 35 despidió ayer el cuarto mes del año con unas pérdidas* (: Ibex 35 afsluttede i går årets fjerde måned med et fald), 2) *En los últimos 30 días, el Ibex 35 ha perdido* (: I de seneste 30 dage er Ibex 35 faldet). Den oprindelige sætning præsenterer faldet som procent, *pérdidas acumuladas del 12, 8%* (: samlet fald på 12,8%), og den reviderede sætning som point, *ha perdido 1.000 puntos* (: er faldet 1000 point), men det er det samme fald, der refereres til. I erstatningen omformuleres indholdet, og revisionens effekt på teksten kan derfor fortolkes som værende udelukkende på det sproglige udtryk.

Revisionerne i afsnittene ovenfor eksemplificerer, at revisioner i semantisk meningsfuld tekst ved tekstens ende i nogle tilfælde lader sig fortolke. Revisioner i afhandlingens empiri, der er parallelle med eksemplerne 6.20 – 6.24 vil således kvalificere sig til fortolkning i analysen.

6.2.6.1.3 Retranskribering ved tekstens ende

Revisioner ved tekstens ende, der ikke i samme grad er med til at forme den emergerende tekst som de to prækontekstuelle eksempler, 6.18 og 6.19, i afsnit 6.2.6 ovenfor, involverer sletning og retranskribering af (dele af) den slettede tekst. Dvs. at sletning af tekst bruges som middel

til at nå det sted i teksten, hvor revisionen skal foretages. En systematisering af disse prækontekstuelle revisioner indikerer, at sletning og gentastning ved tekstens ende anvendes til både at udelade eller erstatte tidligere (delvist) skreven tekst og til at tilføje ny tekst, hvilket eksemplificeres af de følgende tre revisioner.

I det første eksempel er María i fjerde forsøg ved at skrive artiklens anden sætning:

eks. 6.25 (rev. 7 og 7a)

En los últimos 30 días, el Ibex 35 ha perdido 1.000 puntos y arra
(I de seneste 30 dage er Ibex 35 faldet 1000 point og (arra))

Ved tekstens ende slettes opstarten på verbalet, *arra(ncará)*, før det er færdigtransskriberet:

En los últimos 30 días, el Ibex 35 ha perdido 1.000 puntos y
(I de seneste 30 dage er Ibex 35 faldet 1000 point og)

I stedet skrives tidsadverbialet, *mañana*, hvorefter hele verbalet, *arra(ncará)*, gentastes og tekstproduktionen fortsætter:

En los últimos 30 días, el Ibex 35 ha perdido 1.000 puntos y mañana arrancará el mes de
may
(I de seneste 30 dage er Ibex 35 faldet 1000 point og i morgen starter maj måned)

Revisionen og den efterfølgende tekstproduktion foregår i én sammenhængende sekvens. Hvor konteksten er for ufærdig til at kunne fortolke de prototypiske prækontekstuelle revisioner, kan revisioner, hvor (dele af) det slettede gentastes, potentielt bidrage med information, der tillader fortolkning af revisionen. I eksemplet ovenfor kvalificerer retransskribering af verbalet *arra(ncará)* til en fortolkning af, at tidsadverbialet *mañana* tilføjes. Lindgren & Sullivan (2006b: 169) klassificerer tilsyneladende lignende revisioner som prækontekstuelle. Det fremgår af følgende revision, der præsenteres som eksempel på en prækontekstuel revision (Lindgren & Sullivan 2006b: 162). Skribenten har skrevet:

eks. 6.26

I want you to come to Sweden therfor Sweden

Efter en pause på 4,8 sekunder slettes *Sweden*:

I want you to come to sweden therfor

og der skrives straks the summer holidays in før Sweden gentastes:

I want you to come to sweden therfor the summer holidays in Sweden

Efter 3 sekunder færdiggøres sætningen:

I want you to come to sweden therfor the summer holidays in Sweden
are really great.

I deres beskrivelse af revisionen berører Lindgren & Sullivan ikke gentastningen af *Sweden*, men konkluderer, at skribentens oprindelige intention på revisionstidspunktet ikke er tydelig for forskeren. Det er jeg meget enig i, og det er netop en analytisk pointe, at en fortolkning af revisionen ikke bør foretages af intentionerne bag men af *effekten* på teksten. Og effekten på teksten kan, uanfægtet mulige oprindelige intentioner, fortolkes som en indholdstilføjelse.

Denne måde at revidere på, dvs. at slette tekst ved tekstens aktuelle ende for at tilføje tekst, diskuteres ikke særskilt i forbindelse med en afgrænsning af hhv. prækontekstuelle og kontekstuelle revisioner, men adresseres implicit i en definition af, hvad prækontekstuel revision af indhold er:

The function "concept" refers to revisions that were undertaken because writers adjusted the content and revision[s] that were undertaken because writers generated new content that they decided had to precede what had just been written. (Lindgren & Sullivan 2006b: 169)

Hvis revisionen er kategoriseret som prækontekstuel og samtidig kan være kendetegnet ved at tilføje (: *precede what had just been written*) indhold i den allerede eksternaliserede tekst, svarer den til mine betragtninger i eksemplet med gentastning ovenfor. Det er i afhandlingens empiri ikke muligt at finde belæg for, at denne måde at revidere på særskilt gør sig gældende for revision af indhold og ikke af det sproglige udtryk. Det illustrerer nedenstående revision.

eks. 6.27 (rev. 8/8a)

María har transskriberet passagen fra eksempel 6.25 ovenfor:

En los últimos 30 días, el Ibex 35 ha perdido 1.000 puntos y mañana arrancará el mes de may

(I de seneste 30 dage er Ibex 35 faldet 1000 point og i morgen starter maj måned)

Transskriberingen slutter før et ord er færdigt, *may(o)*. Efter en tøven på godt et 1 sekund sletter María slutningen af sætningen, subjektet *el mes de may*:

En los últimos 30 días, el Ibex 35 ha perdido 1.000 puntos y mañana arrancará

(I de seneste 30 dage er Ibex 35 faldet 1000 point og i morgen starter)

Derfter gentastes og færdigtransskriberes *may(o)* og efter en kort tøven på godt 1 sekund fortsætter tekstproduktionen:

En los últimos 30 días, el Ibex 35 ha perdido 1.000 puntos y mañana arrancará [] mayo (hoy es un día festivo para las Bolsas europeas)

(I de seneste 30 dage er Ibex 35 faldet 1000 point og i morgen starter maj (i dag er en helligdag for de europæiske børser)

Gentastningen af *may(o)* kvalificerer til en fortolkning af, at det redundante *el mes de* udelades. Denne revision berører altså udelukkende det sproglige udtryk men er i sin form identisk med indholdsrevisionen i eksempel 6.25 og 6.26 ovenfor.

De to ovenstående eksempler (6.25 og 6.27) illustrerer hhv. en tilføjelse og en udeladelse gennem sletning og gentastning. Det næste eksempel illustrerer en erstatning.

eks. 6.28 (rev. 20/20a)

María er i gang med processens ellefte sætning, der optræder som tolvte sætning i artiklen. Transskriberingen stopper midt i et attributivt adjektiv, *sobe(ranos)*:

Según los últimos datos de la institución monetaria, la banca española incrementó en el mes de marzo su exposición a bonos *sobe*
(I følge de seneste tal fra den europæiske centralbank, har de spanske banker i marts måned øget deres eksponering i kortfristede (stats)obligationer)

Efter en tøven på 1 sekund erstattes *bonos sobe* af *deuda sobe(rana)* samt yderligere tekst, der afsluttes med punktum:

Según los últimos datos de la institución monetaria, la banca española incrementó en el mes de marzo su exposición a deuda soberana en más de 20.000 millones de euros.
(I følge de seneste tal fra den europæiske centralbank, har de spanske banker i marts måned øget deres eksponering i statsgæld)

I eksemplet kvalificerer retransskriberingen og færdiggørelsen af det attributive adjektiv *sobe(rana)* til en fortolkning af, at ændringen fra *bonos* til *deuda* er en erstatning af en term med et hyperonym, der således ændrer indholdet. I denne undergruppe findes også revisioner i forbindelse med forkortelser, korrektion af stavefejl i forbindelse med begreber, der minder om proprietær og konstruktioner med genitiv. De respektive kategorier diskuteres uddybende i forbindelse med de pågældende analyser i kapitel 7.

Det dog ikke alle revisioner, der involverer gentastning af (dele) af det slettede, der er fortolkningsbare. Det illustreres af nedenstående eksempel.

eks. 6.29 (rev. 3/3a)

María er i gang med at skrive artiklens anden sætning:

El Ibox 35 cerró ayer
(Ibox 35 lukkede i går)

Efter en pause på knap 37 sekunder, hvor en kollega, ifølge observationsprotokollen, henvender sig til María, sletter hun verbal samt tidsadverbial, *cerró ayer*, og skriver i stedet straks et andet verbal, *acabó*, hvorefter hun gentaster tidsadverbialet, *ayer*, og transskriberer yderligere tekst:

El Ibox 35 acabó ayer el cuarto mes del año con unas
(Ibox 35 afsluttede i går årets fjerde måned med (unas))

Gentastningen af *ayer* er med til at understrege, at ændringen af *cerró* til *acabó* er en erstatning af verbalet. Verbalerne, *cerró* og *acabó*, hænger her sammen med det direkte objekt, der først transskriberes i forlængelse af revisionen. På revisionstidpunktet er den semantiske kontekst således ikke meningsfuld nok til, at det kan fortolkes, om revisionen afspejler en ændring

udelukkende i det sproglige udtryk, eller om det også drejer sig om en ændring i det planlagte indhold, der følger efter revisionen (jf. Flower et al.'s & Hayes et al.'s revisionsmodel i afsnit 4.2.3.6)(se desuden eksempel 6.6 i afsnit 6.2.1).

Udover den semantisk mangelfulde kontekst, som det ovenstående eksempel illustrerer, lader revisioner der foretages over en pause eller følges af en (prækontekstuel) revision sig vanskeligt fortolke (jf. afsnit 6.2.5.1), hvilket illustreres i det følgende.

eks. 6.30 (rev. 5, 6)

Marisa har lige påbegyndt artiklens 2. sætning men holder en pause allerede efter første ord:

Ayer
(I går)

Efter ca. 4,7 minutter sletter hun *ayer* og skriver i stedet:

Emilio Botín tambi
(Også Emilio Botín)

men holder i transskriberingen af *tambi(en)* ved tekstens ende, sletter straks det sidste ufærdige ord og skriver i stedet:

Emilio Botín se sumó, ayer,
(Emilio Botín tilsluttede sig i går)

Efter knap 4 sekunder fortsætter tekstproduktionen ved tekstens ende.

Det fremgår af eksemplet, at det oprindelige *ayer* retranskriberes som en del af den efterfølgende tekstproduktion. Den prækontekstuelle revision ved tekstens ende (*tambi* → *se sumó*), slører dog billedet af, om de elementære revisioner hænger sammen, og om *Emilio Botín se sumó*, kan fortolkes som en tilføjelse. Revisionen er derfor ikke fortolkningsbar. Mulige retranskriberinger der på samme måde er opdelt af revisioner eller pauser i afhandlingens empiri vil på samme måde heller ikke indgå i analysen.

Afslutningsvis er det relevant at pointere, at en accept af at semantisk meningsfuld tekst kan eksistere ved tekstens ende går hånd i hånd med en accept af pseudoprækontekstuelle revisioner – og vice versa – hvilket illustreres af de følgende to eksempler. I det første eksempel er María i gang med processens niende sætning (tiende i artiklen):

eks. 6.31 (rev. 18/18a)

Así, el peso que los inversores no residentes tienen en el reparto de la tarta de deuda soberana ha pasado del 54,8%

(Således er den vægt, som investorer, der ikke er bosiddende i Spanien, har i fordelingen af den spanske statsgældslagkage gået fra 54,8%)

Efter 3,5 sekunders pause, hvor María, ifølge observationsprotokollen, konsulterer et skema i sit kildemateriale, sletter hun procenttegnet og en del af selve procentsatsen:

Así, el peso que los inversores no residentes tienen en el reparto de la tarta de deuda soberana ha pasado del 5
(Således er den vægt, som investorer, der ikke er bosiddende i Spanien, har i fordelingen af den spanske statsgældskage gået fra 5)

Herefter skriver hun straks en anden procentsats, gentaster procenttegnet og transskriberer yderligere tekst, der afsluttes med punktum:

Así, el peso que los inversores no residentes tienen en el reparto de la tarta de deuda soberana ha pasado del 50,4% al 37,5% en tan sólo tres meses.
(Således er den vægt, som investorer, der ikke er bosiddende i Spanien, har i fordelingen af den spanske statsgældskage gået fra 50,4% til 37,5% på blot tre måneder)

Gentastningen af procenttegnet, i kombination med observationsprotokollens indsigt, gør det her muligt at fortolke de to elementære revisioner som en erstatning af én procentsats med en anden og som revision af indhold.

I det andet eksempel er María ved at skrive processens treogtyvende sætning (optræder som nummer fireogtyve i artiklen):

eks. 6.32 (rev. 54)

También penalizado por las deudas, ACS ha cedido en abril un 27%
(Ligeledes straffet på grund af gældsætning har ACS i april tabt 27%)

Efter en pause på knap 2,5 sekunder navigerer María én plads til venstre hvorefter hun sletter syvtallet:

También penalizado por las deudas, ACS ha cedido en abril un 2%
(Ligeledes straffet på grund af gældsætning har ACS i april tabt 2[%])

og straks erstatter det med et tretal:

También penalizado por las deudas, ACS ha cedido en abril un 23%
(Ligeledes straffet på grund af gældsætning har ACS i april tabt 23%)

Hovedsætningen (ACS...) der afsluttes med procenttegnet udgør i sig selv en semantisk meningsfuld kontekst på revisionstidspunktet, der kvalificerer til en fortolkning af de to elementære revisioner som en erstatning af én procentsats med en anden og som revision af indhold.

I begge ovenstående revisioner ændres altså procentsatsen, der sammen med procenttegnet udgør det sidste element i den samlede transskriberede tekst. Måden hvorpå revisionerne foretages, dvs. hhv. vha. navigation eller vha. *backspace*, er dog forskellige og udgør begge revisioners eksistensgrundlag: Ved at navigere sig vej til det sted i teksten, der kræver revisioner, lader tekstproducenten en synlig og potentiel semantisk meningsfuld kontekst urørt,

og det fremstår tydeligt, at revisionen er fortolkningsbar. Ved at slette sig vej til det sted i teksten, der skal justeres, slører tekstproducenten en potentiel semantisk meningsfuld kontekst, der først bliver tydeligt, når (dele af) det slettede retranskriberes.

6.3 OPSUMMERING: KONTINUUM AF SEMANTISK MENINGSFULD KONTEKST

Af diskussionerne ovenfor fremgår det, at Lindgren & Sullivans (2006b) taksonomi tager udgangspunkt i dikotomien *completed* – *not completed* og afspejler tilsyneladende en enten-eller tilgang, hvor revisioner enten foretages ved tekstens ende, hvor de bidrager til at forme den emergerende tekst, eller foretages i en færdig sætning, der er afsluttet med punktum. Som illustreret med eksempler fra afhandlingens empiri, forekommer der, ikke desto mindre, ved tekstens ende både prototypiske prækontekstuelle revisioner, der foretages som et led i at forme den tekst, der lige er blevet eller er ved at blive transskriberet, samt revisioner, der arbejder med den tekst, der allerede er blevet transskriberet og udelader eller erstatter tidligere (delvist) skreven tekst eller tilføjer ny tekst. På samme måde findes der revisioner, der har de relevante lighedstræk til fælles med kontekstuelle revisioner, men som blot ikke foretages i en færdig sætning, der er afsluttet med punktum. Der findes i afhandlingens empiri altså en mængde revisioner, der befinder sig i en gråzone mellem kontekstuelle og prækontekstuelle revisioner som defineret i Lindgren & Sullivan (2006b). Derfor foreslås det at placere eksterne revisioner på et kontinuum af semantisk meningsfuld kontekst, der bevæger sig fra den potentielt mest færdige semantisk meningsfulde kontekst, repræsenteret ved en sætning afsluttet med sætningsafsluttende tegnsætning (fx eksempel 6.1, 6.3, 6.8 og 6.9), til den ikke semantisk meningsfulde kontekst, der ofte, men ikke altid, findes tekstens aktuelle ende (eksempel 6.2, 6.6, 6.18)(jf. figur 6.1 nedenfor).

Figur 6.1: Kontinuum af semantisk meningsfuld kontekst

I kontinuummet findes således også semantisk meningsfulde kontekster, der potentielt er mindre færdige som fx semantisk meningsfulde sætninger uden sætningsafsluttende (eksempel 6.4) og semantisk meningsfulde syntagmer (eksempel 6.5), der placeres forskellige steder på kontinuummet. Det ligger inhærent i kontekstuelle og kontekstbrydende revisioner (eksempel 6.12 og 6.14), at de foretages i semantisk meningsfulde kontekster – og visse kontekstuelle revisioner af semantisk meningsfulde kontekster (eksempel 6.24). Prækontekstuelle revisioner,

derimod, er kendetegnet ved at forekomme i ikke semantisk meningsfulde kontekster, og befinder sig yderst til højre på kontinuummet. Med undtagelse af ganske få prækontekstuelle revisioner, herunder en særlig gruppe, der involverer gentastning af (dele af) det just slettede (eksempel 6.25, 6.27 og 6.28), kan kun effekten af revisioner, der foretages i (eller af) semantisk meningsfulde sammenhænge fortolkes udelukkende på baggrund af *keystroke logging*.

I det følgende kapitel anvendes dette raffinerede analyseapparat til at analysere og fortolke afhandlingens empiriske materiale.

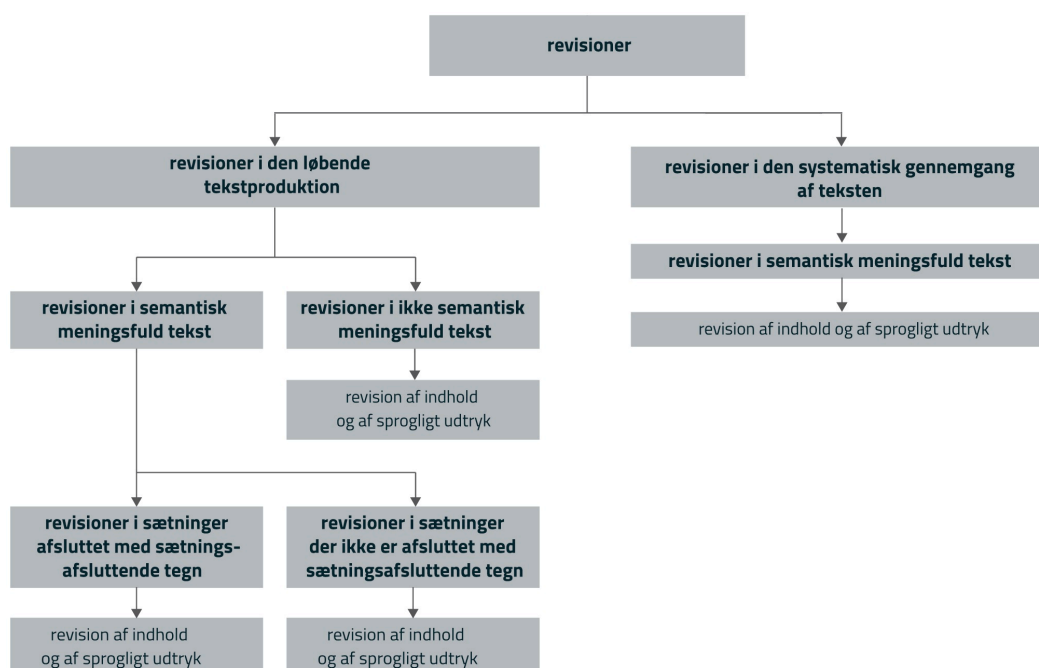
7. REVISIONER I ONLINE JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: ANALYSE

Som det fremgår af kapitel 5, bygger afhandlingen på tre cases: tre journalisters tekstproduktion i forbindelse med produktion af tre avisartikler for derigennem at skabe indsigt i journalisternes revision af indhold og sprogligt udtryk under arbejdet med teksten og således kunne besvare forskningsspørgsmålene:

- *hvad kendetegner den enkelte journalists revision af tekstens indhold?*
 - hvilke revisionstyper anvender journalisten i sit arbejde med tekstens indhold, fx tilføjelse, udeladelse og erstatning af tekst?
 - hvornår i processen foretages revisionerne, dvs. under den løbende tekstproduktion eller i en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst?
 - kan der identificeres en sammenhæng mellem revisionstype og tidspunkt i processen?
- *hvad kendetegner den enkelte journalists revision af tekstens sprogligt udtryk?*
 - hvilke revisionstyper anvender journalisten i sit arbejde med tekstens sproglige udtryk, fx tilføjelse, udeladelse og erstatning af tekst?
 - hvornår i processen foretages revisionerne, dvs. under den løbende tekstproduktion eller i en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst?
 - kan der identificeres sammenhæng mellem revisionstype og tidspunkt i processen?
- *hvad kendetegner forholdet mellem den enkelte journalists revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk?*
 - hvordan fordeler journalisterne revisioner sig mellem revision af indhold og sprogligt udtryk
- *hvilke forskelle og ligheder kan der identificeres i ovenstående på tværs af journalisterne?*

Af metodediskussionen i kapitel 5 fremgår det, at *keystroke logging* er det primære empiriske materiale hvis analyse og fortolkning bl.a. er informeret af observationsprotokollerne og de retrospektive interviews. Formålet med nærværende kapitel er at give et indblik i analysen og præsentere afhandlingens analyseresultater, der svarer på afhandlingens forskningsspørgsmål (jf. ovenfor). Analysen og resultaterne baserer sig på det nuancerede analyseapparat, der blev udviklet i kapitel 6. Analysen koncentrerer sig således om de revisioner, der foretages efter eller under transskribering og hvis effekt på teksten kan fortolkes som enten revision af indhold eller af sprogligt udtryk. I analysen inddrages relevant teori (jf. kapitel 3 og 4), hvor det vurderes hensigtsmæssigt.

Analysekapitlet er opdelt i tre overordnede kapitler (7.1, 7.2 og 7.3), der hver repræsenterer en af de tre cases, og afrundes med fælles konklusion. Hvert hovedafsnit indledes med den pågældende journalists arbejdsprofil samt nogle overordnede karakteristika om artiklen, herunder emne og kildemateriale samt arbejdsproces herunder kopiering til Milenium (jf. afsnit 5.3.1). Formålet med denne indledende del er at give et indblik i og overblik over den pågældende journalist' udgangspunkt for at skrive artiklen og vedkommendes arbejdsproces. Efter den indledende del fremstilles analysen af skriveprocessens fortolkede revisioner. Som det fremgår af figur 7.1 nedenfor tager fremstillingen udgangspunkt i en overordnet skelnen mellem revisioner i den løbende tekstproduktion og revisioner i den systematiske gennemgang af teksten.

Figur 7.1: Oversigt over analyseafsniternes struktur

Da også revisioner i en gennemgang af den potentielt færdige tekst foretages i semantisk meningsfuld tekst, går fremstillingen på tværs af en skelnen mellem revisioner i hhv. semantisk meningsfuld tekst og ikke semantisk meningsfuld tekst. Det valg er truffet for at understøtte forståelsen af journalistens progressive arbejde med teksten. Som det fremgår af figuren ovenfor, kan revisioner i semantisk meningsfuld kontekst underopdeles i revisioner i sætninger

afsluttet med sætningsafsluttende tegn⁸⁰ og revisioner i sætninger, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn. Det sidste niveau i analysen i de forskellige kontekster er en fortolkning af revisionernes effekt på teksten: revision af indhold eller af sprogligt udtryk.

Det vil ikke være muligt at give en udtømmende argumentation for hver enkelt fortolkede revision, og derfor præsenteres i stedet repræsentative eksempler. Konklusionen på analysen er dog baseret på en analyse af alle fortolkningsbare revisioner i de tre cases. Der gives et samlet overblik over samtlige fortolkede revisioner i det første skema i hver case. I de efterfølgende fokuserede skemaer fremgår revisionerne med deres fortløbende nummer, der samtidig refererer til det relevante bilag, hvori revisionerne fremstår i en samlet præsentation af den pågældende teksts progression. Disse præsentationer af teksternes progression er en fusion af empirisk materiale fra *logging*-filer og observationsprotokoller. De ubearbejdede xml-filer fra Translog, Inputlogs *General Analysis*, samt de tre trykte artikler findes også som bilag (elektronisk). Da opbygningen af de tre analyser er identisk, vil en række pointer nødvendigvis fremstå repetitivt. Af samme årsag vil bemærkninger af generel karakter kun være at finde i den første analyse (kapitel 7.1). I beskrivelsen af de enkelte analyser kontrasteres revisioner i de forskellige typer kontekst med hinanden. De tre analyser kontrasteres således kun i begrænset omfang i de respektive analyser, men beskrives samlet og kontrasterende i analysekapitlets samlede opsummering og konklusion.

Som nævnt i kapitel 4.3.2.1.2.5 forstås nogle revisioner bedst i sammenhæng med andre. Sådanne revisionsepisoder er ofte tegn på, at tekstproducenten arbejder mod et *high level* mål, og ved at tillade, at forbundne revisioner analyseres og fortolkes samlet, kan forskeren tilegne sig en rigere forståelse af strukturen af skribentens aktiviteter og mål (jf. også Severinson Eklundh & Kollberg 2003: 872). I afhandlingens empiri forekommer der både gentagne revisioner ved samme cursorposition (type 1)(jf. afsnit 4.3.2.1.2.5.1), indlejrede revisioner (type 2)(jf. afsnit 4.3.2.1.2.5.2) samt sekvenser af revisioner i allerede skreven tekst (type 3)(jf. afsnit 4.3.2.1.2.5.3). Kun få episoder bidrager til en fortolkning af den pågældende episodes eller enkeltrevisioners effekt på teksten, der ikke ellers kan fortolkes på baggrund af de enkelte konstituerende revisioner alene. Effekten af de konstituerende revisioner i revisionsepisoder af typen 1 ved tekstens ende kan desuden typisk ikke fortolkes, fordi de oftest foretages i en ikke semantisk sammenhængende tekst, og det gør også effekten af den samlede episode umulig at fortolke. Effekten af de konstituerende revisioner i omfangsrige episoder af typen 3 kan

⁸⁰ I princippet kvalificerer revisioner i den systematiske gennemgang af teksten sig til en klassificering i denne kategori.

ydermere vise sig at være på både sprogligt udtryk og indhold. Da formålet med denne afhandling er at fortolke revisionernes effekt på teksten, vil revisionsepisoder derfor ikke udgøre en selvstændig tværgående analysekategori. På trods af at revisionsepisoder ikke i sig selv bidrager til en fortolkning af en revisions eller en episodes effekt, kan de medvirke til mere en nuanceret forståelse af skribentens skriveproces. Når det vurderes, at en revisionsepisode – fortolkningsbar eller ej – kan facilitere en rigere forståelse af strukturen af skribentens aktiviteter og mål vedrørende en given fortolkningsbar revision, anvendes derfor episoden i beskrivelsen. Revisioner, der indgår i sådanne revisionsepisoder, vil være nummeret i bilaget med den pågældende tekstproducents tekstprogression.

Med det formål at give læseren de bedste vilkår for at forstå den samlede analyse sættes væsentlige tal i relation til hinanden ved hjælp af procenter. Analysen er dog fundamentalt kvalitativ og tåler ingen sammenligning med kvantitativ forskning.

I det følgende, og som introduktion til analyserne beskrives, ved hjælp af Leijten et al.'s (2014) nyeste modellering af professionelle tekstproducenters arbejdsproces (jf. figur 7.2 nedenfor⁸¹) og suppleret af Van Gelderen & Oostdams (2004) tekstproduktions- og revisionsmodel (jf. figur 4.3 i kapitel 4.2.4), kortfattet de journalistiske arbejdsprocesser, der går forud for eller føder ind til selve tekstproduktionen. Denne del af den journalistiske arbejdsproces udviser mange fællestræk i de tre cases og præsenteres derfor her samlet. Beskrivelsen skal bidrage med indblik i og overblik over journalisternes arbejdsproces og ses som et teoretisk supplement til de indledende afsnit i hver case.

⁸¹ Modellen er beskrevet og diskuteret i afsnit 3.2.5 men vises her igen.

Figur 7.2: Leijten et al.'s (2014) opdatering af Hayes' (2012b) skrivemodell (Leijten et al. 2014: 324)

Sat i relation til den nyeste modellering af professionelle tekstproduktionsprocesser i Leijten et al. er den journalistiske arbejdsproces, der går forud for den egentlige skriveproces, repræsenteret i elementer både i modellens kontrolniveau, ressourceniveau og i procesniveauets opgavemiljøet. I kontrolniveauet influerer journalisternes motivation på fastsættelsen af mål først for planlægning af opgaven og dernæst for selve tekstproduktionen (inkl. revision), der igen informerer den aktuelle plan, der indeholder en række mål for den aktuelle tekst. Den aktuelle plan lagres i hukommelsen i ressourceniveauet. Journalisternes opgaverelaterede kilder samt eventuelle dispositioner og stikord føder i opgavemiljøet i procesniveauet ind til *proposer* i den egentlige skriveproces. Artiklernes indhold og vinkel diskuteres altid med en redaktionschef, der også træffer den endelige beslutning. Redaktionschefens rolle i udarbejdelsen af den aktuelle plan lader sig ikke umiddelbart beskrive vha. modellen, men sparring med andre skal måske forstås som en del af tekstproducentens motivation. Denne fortolkning harmonerer umiddelbart med Van Gelderen & Oostdams (2004) forståelse af den overordnede mentale repræsentation af opgaven, der indleder skriveprocessen (jf. afsnit 4.2.4.2). Her indgår motivation ikke som en influerende faktor, men i stedet spiller opgavemiljøets agent, dvs. den person, der foranlediger tekstproduktionen, en afgørende rolle. I journalisternes tilfælde er der tale om både en ekstern agent (chefredaktør) og en intern (journalisterne selv), der i fællesskab vedtager artiklens fokus og vinkel. At journalisterne har flere års erfaring med at skrive nyhedsartikler med betyder desuden, at det må formodes, at deres skrive- og designskemaer,

dvs. deres viden om, hvordan design- og skriveprocesser og -ressourcer skal anvendes for at skabe den planlagte tekst, er veludviklede⁸². Hvordan hjemmesider og andre informationskilder, journalisterne anvender i løbet af tekstproduktionsprocessen fordeles mellem opgaverelaterede kilder og eksterne ressourcer (jf. diskussionen af *searcher* i afsnit 3.2.5.1) er ikke tydeligt, hverken i modellen eller i empirien.

7.1 CASE 1: MARÍA VEGA

María Vega har på tidspunktet for undersøgelsen været ansat på økonomiredaktionen i fire år og er primært ansvarlig for temaer, der vedrører det finansielle marked. María er uddannet journalist og startede sin karriere som praktikant på tv-kanalen *Expansión*, der fokuserer på økonomiske og finansielle temaer, og har sidenhen arbejdet på det spanske nyhedsbureau EFE i London, og, som freelancer, på dagbladet *La Gaceta de los Negocios*, der fokuserer på økonomiske og politiske temaer, inden hun startede på *El Mundo*.

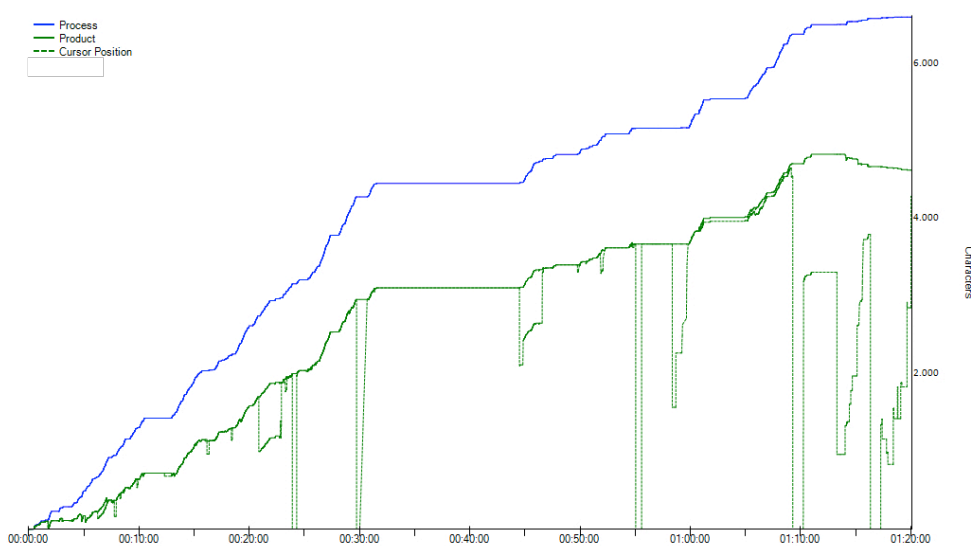
Marías artikel, der indgår i afhandlingens empiri, handler om den kapitalflugt, som spansk økonomi oplevede i starten af 2012, og hvilke foranstaltninger banksektoren og finansministeriet traf. Ifølge det retrospektive interview har María, med udgangspunkt i pressemeddelelser, den internationale presse, nyhedstelegrammer, bl.a. fra Reuters, Bloomberg og Europa Press vurderet, hvad der har størst nyhedsværdi. Hun har også talt med en chefanalytiker i en investeringsforening. I fællesskab med en redaktionschef er artiklens vinkel efterfølgende blevet besluttet. På baggrund heraf har María nedfældet nogle få stikord til at guide indholdet. I løbet af skriveprocessen anvender María desuden sin private spiralkalender og besøgt en række hjemmesider, bl.a. følgende:

- nyhedsbureauet Reuters
- det spanske institut for statistik
- den spanske centralbank
- ratingbureauet Bloomberg
- ordbogen WordReference
- Real Academia Española, der er ansvarlig for at regulere det spanske sprog og fastsætte den spanske retskrivning
- El Mundos ordbog
- den spanske bank La Caixas finansielle ordbog
- investeringsportalen Invertía

⁸² Som nævnt i afsnit 3.2.2 er skemaer for forskellige typer skriveopgaver formodentligt lagret i langtidshukommelsen, selvom de er repræsenteret i modellens kontrolniveau.

- dagbladet El País' nyheder
- dagbladet Expansións service med makroøkonomiske tal

María skriver artiklen mandag den 30. april 2012 i tidsrummet ca. 19.35 – 20.55. Artiklen trykkes i den kommende dags avis, 1. maj 2012. Som det fremgår af nedenstående procesgraf (figur 7.1.1), bruger María ca. 1 time og 20 minutter (de sidste ca. 12 ca. minutter af procesgrafen arbejdes der ikke på teksten) på at skrive de 6625 anslag i processen, der i produktet er reduceret til 4280, og svarer til 746 ord.

Figur 7.1.1: Procesgraf over produktion af Marias artikel 30. april 2012

Procesgrafen viser en grafisk gengivelse af Mariás skriveproces⁸³. X-aksen repræsenterer tiden i minutter og y-aksen angiver antallet af transskriberede tegn. Den blå linje repræsenterer det antal tegn, der transskriberes under processen (6625), og den grønne linje antallet af tegn i den endelige tekst (4280). Afstanden mellem de to linjer øges for hver sletning. Den grønne stiplede linje viser cursorens position. Hvor cursorens position og den grønne linje overlapper, transskriberes ny tekst ved tekstens ende, dvs. i slutningen af dokumentet. Hvis den grønne stiplede linje ligger under den fuldoptrukne grønne linje, er cursoren placeret i den tidligere skrevne tekst. Fx placerer María cursoren et stykke tilbage i den skrevne tekst godt 20 minutter inde i processen. Den grønne fuldoptrukne stigende linje, der går ud fra denne cursorposition,

⁸³ Beskrivelse af hvordan procesgrafen skal læses er her eksemplificeret ved Mariás skriveproces, men er også gældende for de øvrige cases. For at undgå unødigt repetition henvises i de andre cases til denne beskrivelse.

indikerer, at hun producerer ny tekst i den allerede skrevne tekst⁸⁴. Efter knap et par minutter placerer hun cursoren tættere på tekstens ende, hvor hun også reviderer⁸⁵, inden hun producerer ny tekst ved tekstens ende, indtil hun, ca. 24 minutter inde i processen, markerer og kopierer den samlede tekst til sit eget software Milenium for at gemme teksten. En lige vandret linje angiver en periode uden tekstproduktion og svarer til en pause i tekstproduktionen. Den vandrette lige linje fra ca. 31 minutter inde processen til ca. 45 minutter inde i processen producerer María således ikke tekst, men arbejder i stedet, ifølge observationsprotokollen, med kildematerialet.

María kopierer den (på det givne tidspunkt) samlede tekst fire gang under den løbende tekstproduktion for at indsætte og gemme den i sit eget software (de fire første gange, den stiplede linje møder x-aksen i procesgrafnen ovenfor). Første gang er efter trettende sætning og herefter kopierer hun efter hhv. 16. (optræder som 17. i produktet) og 19. (optræder som 20.) sætning, inden hun kopierer den potentielt færdige artikel efter femogtyvende sætning (og efterfølgende revision i 24. sætning). I den systematiske gennemgang af den potentielt færdige artikel kopierer María den samlede tekst én gang efter at have foretaget ni revisioner i otte sætninger fra 7. til 21. sætning (femte gang den stiplede linje møder x-aksen i procesgrafnen ovenfor). Efterfølgende kopierer hun relativt metodisk den sætning, hun har revideret i (jf. afsnit 7.1.2).

	Revisioner under den løbende tekstproduktion			Revisioner i den systematiske gennemgang	I alt
	i semantisk meningsfuld tekst		i ikke semantisk meningsfuld tekst	i semantisk meningsfuld tekst	
	afsluttede sætninger	uafsluttede sætninger	uafsluttede sætninger	afsluttede sætninger	
Indhold	8	3	6	1	18
Sprogligt udtryk	17	7	5	18	47
I alt	25	10	11	19	65

Skema 7.1.1: Oversigt over alle fortolkningsbare revisioner i Marías skriveproces

⁸⁴ María placerer her 12. processætning som 8. sætning i den skrevne tekst. Revisionen er nr. 23 og fremgår af skema 7.1.4.

⁸⁵ Revisionerne (nr. 24, 25 og 26) fremgår af skema 7.1.5.

Af skema 7.1.1 ovenfor fremgår samtlige fortolkede revisioner i Mariás skriveproces. Som nævnt i indledningen (jf. figur 7.1) til nærværende kapitel, præsenteres analysen i det følgende med udgangspunkt i den konkrete kontekst, revisionerne optræder i under hhv. den løbende tekstproduktion og den systematiske gennemgang.

7.1.1 Revisioner under den løbende tekstproduktion

Det fremgår af afsnit 6.2.1, at kontekstuelle og fortolkningsbare revisioner forstås som revisioner, der foretages i en semantisk meningsfuld kontekst, der kan være, men ikke nødvendigvis er, en færdig sætning, der er afsluttet med punktum. Den følgende analyse af Mariás fortolkningsbare revisioner under den løbende tekstproduktion fokuserer først på revisioner foretaget i potentielt færdige semantisk meningsfulde kontekster repræsenteret ved sætninger afsluttet med sætningsafsluttende tegn, dernæst på revisioner foretaget i semantisk meningsfulde kontekster, repræsenteret ved syntagmer og sætninger, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn og slutteligt på revisioner, der foretages i ikke semantisk meningsfulde kontekster.

7.1.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger

Hvis vi starter yderst til venstre på revisionskontinuummet, hvor revisioner foretages i en potentielt færdig semantisk meningsfuld kontekst repræsenteret ved en sætning afsluttet med sætningsafsluttende tegn, foretager María i alt 25 fortolkede revisioner under den løbende tekstproduktion, hvoraf den sidste foretages efter teksten potentielt er færdig og kopieret til Milenium, og inden hun systematisk gennemgår den samlede tekst⁸⁶. Det svarer til 54,3% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og til 38,5% af samtlige revisioner. Som det fremgår af nedenstående skema 7.1.2, kan revisionerne systematiseres med udgangspunkt i, hvor i den transskriberede tekst de foretages, i forhold til det sted María ellers er ved at producere eller lige har produceret tekst. De 25 revisioner fordeler sig således, at 10 foretages i den sætning, hun lige har arbejdet med (9, 10, 14, 15, 28, 29, 31, 34, 40, 41), tre foretages mens hun er ved at skrive den efterfølgende sætning (19, 32, 45), to efter at hun har afsluttet den

⁸⁶ Revisionen er en tilføjelse af den sætning, der optræder som nummer 18 i artiklen (jf. også afsnit 7.1.1.1.1). Da revisionen optræder på grænsen mellem den løbende tekstproduktion og den systematiske gennemgang af teksten er dens tilhørsforhold i en af kategorierne en fortolkning. María foretager to tilsvarende revisioner under den løbende tekstproduktion, nemlig tilføjelse af 12. processætning som 8. sætning i artiklen (rev. 23) og tilføjelse af 18. processætning som nr. 14 i artiklen (rev. 39). Samtidig er det kendetegnende for størstedelen af de revisioner, María foretager i den systematiske gennemgang af teksten, at de afkorter teksten (jf. kapitel 7.1.2). Derfor fortolkes revisionen som en del af den løbende tekstproduktion.

efterfølgende sætning (11, 58), en enkelt i sætningen før den sætning, hun lige har afsluttet, og mens hun er ved at skrive den efterfølgende sætning (17), tre i sætningen *efter* den sætning, hun lige har afsluttet (24, 25, 26), og seks revisioner foretages længere væk fra, hvor hun ellers er ved at producere tekst (23, 27, 37, 39, 46, 59).⁸⁷

Revisionens placering	Revisionsnummer	Antal
I sætningen som María lige har afsluttet	9, 14, 28 ⁸⁸ , 31, 34, 40	6
I sætningen som María lige har afsluttet – og i forlængelse af en anden revision (i samme sætning)	10, 15, 29, 41	4
I sætningen som María lige har afsluttet og mens hun er ved at skrive den efterfølgende sætning	19, 32, 45	3
I sætningen før den María lige har afsluttet	58	1
I sætningen før den María lige har afsluttet – og i forlængelse af en anden revision (i den sætning der lige er afsluttet)	11	1
I sætningen før den María lige har afsluttet og mens hun er ved at skrive den efterfølgende sætning	17	1
I sætningen efter den María lige har afsluttet	24	1
I sætningen efter den María lige har afsluttet – og i forlængelse af en anden revision	25, 26	2
I sætningen længere væk end før den María lige har afsluttet	23 ⁸⁹ , 46, 59 ⁹⁰	3
I sætningen længere væk end før den María lige har afsluttet og mens hun er ved at skrive den efterfølgende sætning	37	1
I sætningen længere væk end før den María lige har afsluttet og mens hun er ved at skrive den efterfølgende sætning – og i forlængelse af en anden revision	27 ⁹¹ , 39	2

Skema 7.1.2: Placering af revisioner i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion i forhold til hvor der ellers produceres tekst

Af skemaet fremgår det også, at María foretager 18 af de 25 revisioner *mellem* sætninger (9, 10, 11, 14, 15, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 31, 34, 40, 41, 46, 58, 59), dvs. efter hun har afsluttet en

⁸⁷ I alt ni af de 25 revisioner, der foretages under den løbende tekstproduktion indgår desuden med en eller flere andre revisioner i en episode (jf. afsnit 4.3.2.1.2.5).

⁸⁸ María foretager revisionen efter at have kopieret teksten til Milenium.

⁸⁹ revision 23 tilføjer en helt sætning og foretages således ikke *i* en sætning men mellem sætninger.

⁹⁰ revision 59 tilføjer en helt sætning og foretages således ikke *i* en sætning men mellem sætninger.

⁹¹ María foretager revisionen i den sætning, der står umiddelbart før den sætning, hun er i gang med at skrive, og efter at have fortrudt en revision i slutningen af samme sætning. Forud for den emergerende sætning går dog ikke den sætning, som revisionen foretages i, men i stedet en kontekstuel tilføjelse af en sætning fem sætninger tilbage i teksten samt en kontekstuel revisionsepisode i den sætning, der nu optræder efter tilføjelsen.

sætning, og inden hun påbegynder en ny. De resterende syv revisioner (17, 19, 27, 32, 37, 39, 45) foretager María, mens hun er ved at skrive en anden sætning.

Det fremgår ikke eksplicit af skemaet ovenfor, men tre af de revisioner, som María foretager i den sætning, hun lige har afsluttet, er revisioner i slutningen af en sætning, der samtidig er den sidste sætning i den samlede tekst (9, 10, 29). Dermed lever de ikke op til Lindgren & Sullivans (2006b: 171) definerende karakteristikum: at kontekstuelle revisioner er omgivet af tekst (jf. bl.a. afsnit 6.2.2). Diskussionerne i afsnit 6.2.2, 6.2.3 og 6.2.4 illustrerer dog, at det er fornuftigt at fortolke dette karakteristikum som en eksplicitering af, at en kontekstuel revision foretages i en semantisk meningsfuld kontekst (jf. afsnit 6.2.1). Den nødvendige analytiske kontekst findes således her i de afsluttede sætninger, der tillader at fortolke revisionernes effekt på teksten.

Som revisionerne kan systematiseres med udgangspunkt i, hvor i teksten de foretages, i forhold til det sted María ellers er ved at producere tekst (jf. skema 7.1.2 ovenfor), kan de også systematiseres efter, hvilken revisionsaktivitet der er tale om. Af skema 7.1.3 nedenfor fremgår det, at de 25 revisioner fordeler sig således, at 10 revisioner er tilføjelser, og de resterende 15 er erstatninger.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	17, 23, 27, 29, 31, 34, 37, 39, 45, 59	10
Erstatning	9, 10, 11, 14, 15, 19, 24, 25, 26, 28, 32, 40, 41, 46, 58	15

Skema 7.1.3: Marías revisioner i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger

Af skemaet fremgår det også, at María, under den løbende tekstproduktion, benytter sig af to forskellige revisionsaktiviteter, tilføjelse og erstatning. Hvordan revisionerne fordeler sig mellem revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk præsenteres og diskuteres i de følgende afsnit. To af de 25 revisioner foretages dog i en revisionsepisode (jf. kapitel 4.3.2.1.2.5), der både berører tekstens indhold og sproglige udtryk, og beskrives og fortolkes derfor i det følgende.

eks. 7.1.1 (rev. 40 og 41)

María har skrevet processens 18. sætning, der placeres som artiklens 14. sætning:

Las entidades españolas amasan una cartera de deuda soberana de la Eurozona de 263.300 millones de euros y de ellos, 170.611 son bonos y letras del Estado español, según se desprende de los datos del BCE y el Tesoro.

(De spanske banker opkøber en portefølje af spansk statsgæld fra eurozonen på 263,3 milliarder euro og af dem er 170,611 milliarder kortfristede spanske statsobligationer og spanske skatkammerbeviser, ifølge tal fra den europæiske centralbank og økonomiministeriet.)

Efter en pause på ca. 7 sekunder markeres *Tesoro* (: økonomiministeriet (egentlig ”statskassen”)) og overskrives med *emisor español* (: den spanske centralbank (egentlig ” den spanske udsteder”)):

Las entidades españolas amasan una cartera de deuda soberana de la Eurozona de 263.300 millones de euros y de ellos, 170.611 son bonos y letras del Estado español, según se desprende de los datos del BCE y el emisor español.

(De spanske banker opkøber en portefølje af spansk statsgæld fra eurozonen på 263,3 milliarder euro og af dem er 170,611 milliarder kortfristede spanske statsobligationer og spanske skatkammerbeviser, ifølge tal fra den europæiske centralbank og den spanske centralbank.)

Da *Tesoro* og *emisor español* således refererer til forskellige entiteter i verden uden for teksten, er der her tale om en erstatning, der berører tekstens indhold. Empirien tillader ikke yderligere fortolkning af, hvor i processen fejlen er opstået: om *planner* har kommunikeret faktisk forkert indhold til *translator*, eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold (jf. afsnit 4.2.4.4.4).

Efter yderligere en pause på ca. 15 sekunder, hvor María konsulterer sit kildemateriale slettes *emisor español* og erstattes af *Banco de España* (den spanske centralbank):

Las entidades españolas amasan una cartera de deuda soberana de la Eurozona de 263.300 millones de euros y de ellos, 170.611 son bonos y letras del Estado español, según se desprende de los datos del BCE y el Banco de España.

(De spanske banker opkøber en portefølje af spansk statsgæld fra eurozonen på 263,3 milliarder euro og af dem er 170,611 milliarder kortfristede spanske statsobligationer og spanske skatkammerbeviser, ifølge tal fra den europæiske centralbank og den spanske centralbank.)

De to nominalsyntagmer, *emisor español* og *Banco de España*, henviser begge til samme referent i den virkelige verden, nemlig den spanske centralbank, *Banco de España*, som også er det sproglige udtryk, María ender med at vælge. Denne erstatning berører således udelukkende tekstens sproglige udtryk.

De to revisioner indgår i samtlige typer revisionsepisoder (jf. kapitel 4.3.2.1.2.5): Den sætning, de to revisioner foretages i, er i sig selv en revision, og revisionerne er således indlejrede, dvs. type 2. De foretages i allerede skreven tekst og er som sådan også en type 3, samtidig med at de reviderer samme element ved samme cursorposition og er således type 1.

7.1.1.1 Revision af indhold

Foruden indholdsrevisionen ovenfor, berører endnu syv af de 25 revisioner, som María foretager i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion, teksten på indholds niveau. Det svarer til 32% af revisionerne i afsluttede sætninger og til 47,1% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion samt 44,4% af det samlede antal indholdsrevisioner. En

systematisering af de otte revisioner efter revisionsaktivitet (jf. skema 7.1.4 nedenfor) viser, at seks af revisionerne er tilføjelser og to er erstatninger.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	23, 27, 34 ⁹² , 37, 39, 59	6
Erstatning	40, 58	2

Skema 7.1.4: Marías revisioner af indhold i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger

De otte reviderede sætninger må formodes oprindeligt at have udtrykt det intenderede og have fungeret indholdsmæssigt på lokalt sætningsniveau (jf. niveau 3 i Van Gelderen & Oostdams 2004 model i afsnit 4.2.4.4.4), men efterfølgende evalueret og fundet mangelfulde.

Den anden indholdserstatning (rev. 58) formodes at kompensere for en oprindelig forkert angivelse af et samlet tab (fra *del* (: på) til *superior al* (: mere end)). Empirien tillader ikke yderligere fortolkning af, hvor i processen fejlen er opstået: om *planner* har kommunikeret faktisk forkert indhold til *translator*, eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold (jf. afsnit 4.2.4.4.4).

Det er kendetegnende for tre af de seks tilføjelser, at det er tilføjelser af hele sætninger. Således placerer María 12. sætning som nummer 8 i den løbende tekst (rev. 23), 18. sætning som nummer 14 (rev. 39) og 26. sætning som 18. sætning (rev. 59). De tre sætninger tilføjes således mellem to ellers afsluttede sætninger, hvilket, som også nævnt i afsnit 6.2.5.3, bidrager til en forståelse af de tre revisioner som kontekstuelle og fortolkningsbare, på trods af at María både holder pauser og reviderer ved tekstens ende under transskriberingen af sætningerne. Fælles for de tre tilføjelser er desuden, at María har skrevet sig en del længere frem i teksten, før den pågældende sætning tilføjes (jf. også skema 7.2). Den ene tilføjelse (rev. 23) er beskrevet i eks. 6.17 i afsnit 6.2.5.3, og med det formål at give en nuanceret indsigt i Marías skriveproces og berige forståelsen af de to resterende tilføjelser, beskrives de i det følgende i deres respektive sammenhæng.

eks. 7.1.2 (rev. 39)

Mens María arbejder med den emergerende tekst godt inde i 17. sætning (19. i artiklen), foretager hun en kontekstuel revision i den første tredjedel af 13. sætning, hvorefter hun tilføjer 14. sætning:

⁹² Revision 34 fremgår som eksempel 6.10 i afsnit 6.2.4.

Las entidades españolas amasan una cartera de deuda soberana de la Eurozona de 263.300 millones de euros y de ellos, 170.611 son bonos y letras del Estado español, según se desprende de los datos del BCE y el Banco de España⁹³.

(De spanske banker opkøber en portefølje af spansk statsgæld fra eurozonen på 263,3 milliarder euro og af dem er 170,611 milliarder kortfristede spanske statsobligationer og spanske skattekammerbeviser, ifølge tal fra den europæiske centralbank og økonomiministeriet.)

Sætningen er en uddybning af en del af indholdet i 13. sætning (*el débil sistema financiero español podría estar siendo el salvador del Tesoro en las subastas de deuda*), der i sig selv en eksplicitering af 12. og 8. sætning. 8. sætning er desuden selv tilføjet før 13. sætning blev skrevet (jf. eksempel 6.17 i afsnit 6.2.5.3).

eks. 7.1.3 (rev. 59)

Efter at have skrevet 25. sætning kopierer María den samlede tekst til *Milenium*. Efter ca. 50 sekunder vender hun tilbage til *Translog* og skriver og tilføjer 18. sætning:

De hecho, en el último mes, la prima de riesgo española ha subido 57 puntos, hasta los 411 puntos en los que cerró ayer⁹⁴.

(Den seneste måned er den spanske risikopræmie steget 57 point til de 411 point, som den lukkede i i går.)

Den tilføjede sætning uddyber noget af indholdet i den sætning, den nu efterfølger (*los mercados ya han puesto de manifiesto que sus efectos comienzan a desaparecer*).

Tilføjelserne af de tre sætninger tyder på, at María sætter indholdet af sin foreslåede tekst i forhold til den hidtil skrevne tekst – eller omvendt – ikke blot på lokalt sætningsniveau ved tekstens ende men på et udvidet sætningsniveau, hvor indholdet af flere sætninger lader til at være involveret (jf. niveau 4 i Van Gelderen & Oostdams 2004 model i afsnit 4.2.4.4.4). På den måde tydeliggøres tekstens kohærens. Det er ikke muligt at konkludere, om revisionerne skyldes *planners* manglende ekstralingvistiske viden på det tidspunkt, hvor de nu omkringliggende sætninger med relateret indhold produceres, eller om målet og intentionerne for teksten har ændret sig forud for tilføjelserne (jf. Flower et al.'s 1986 og Hayes et al.'s 1987 revisionsmodel i afsnit 4.2.3).

I de tre resterende tilføjelser tilføjes hhv. et langt adverbial (rev. 34), et modalverbum (*podría* (: kunne))(rev. 37) samt et komplement i et nominalsyntaxme (*y recopilados ayer por Reuters* (: og citeret i går af Reuters))(rev. 27)⁹⁵.

⁹³ Sætningen skrives over to pauser og tre revisioner ved tekstens ende (hvoraf to involverer gentastning). Sætningens sidste nominalsyntaxme er genstand for revision to konsekutive gange i forlængelse af, at punktummet sættes.

⁹⁴ Sætningen skrives over to pauser hvor María hhv. konsulter sine egne noter og søger på nettet og i begge tilfælde skriver et tal efterfølgende.

Af de otte indholdsrevisioner berører de tre tilføjelser af hele sætninger tekstens makrostruktur. Det gælder også tilføjelsen af hhv. adverbialet (rev. 34) og modalverbet (rev. 37). De to erstatninger og tilføjelsen af komplementet berører primært teksten på lokalt sætningsniveau.

7.1.1.1.2 Revision af sprogligt udtryk

Som nævnt ovenfor berører otte af de 25 revisioner, som María foretager i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion, tekstens indholdsniveau. De resterende 17 er således udelukkende revisioner af tekstens sproglige udtryk. Det svarer til 68% af revisionerne i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion, til 58,6% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 36,2% af alle revisioner af sprogligt udtryk. Det fremgår af nedenstående skema 7.1.5, at María i sine revisioner af sprogligt udtryk tilføjer tekst fire gange (rev. 17, 29, 31, 45) og erstatter et sprogligt udtryk i teksten med et andet 13 gange (rev. 9, 10, 11, 14, 15, 19, 24, 25, 26, 28, 32, 41, 46).

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	17, 29, 31, 45	4
Erstatning	9 ⁹⁶ , 10, 11, 14, 15, 19 24, 25, 26, 28, 32, 41, 46	13

Skema 7.1.5: Mariás revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger

Af de 17 revisioner er to udbedring af manglende kongruens i hhv. køn (11) og tal (46), hvilket, med baggrund i Van Gelderen & Oostdams model, betyder, at den sproglige formulering, som *translator* har udarbejdet ikke er i overensstemmelse med almenlingvistiske regler for sprogproduktion, og at *reviewer* ikke har formået at diagnosticere fejlen forud for transskribering (jf. niveau 2 i afsnit 4.2.4.4.4). Med udgangspunkt i revisionsaktiviteten vil nogle af de resterende 15 revisioner præsenteres og diskuteres i det følgende.

⁹⁵ I det retrospektive interview fortæller María, at tilføjelsen skyldes, at det ikke lykkedes hende at (gen)finde den konkrete oplysning med den europæiske centralbank som kilde, så derfor bruger hun i stedet oplysninger fra et telegram fra Reuters.

⁹⁶ Revision 9 fremgår som eksempel 6.8 i afsnit 6.2.2.1.

7.1.1.1.2.1 Tilføjelser

De fire tilføjelser (rev. 17, 29, 31 og 45) er alle revisioner, der med Faigley & Wittes ord ”raise to the surface what can be inferred” (Faigley & Witte 1981: 403)(jf. afsnit 4.3.1.1), dvs. de ekspliciterer blot det, der i forvejen kan udledes af teksten, hvilket illustreres nedenfor⁹⁷.

eks. 7.1.4 (rev. 29)

Efter at have skrevet 13. sætning kopierer María den samlede tekst til *Milenium*. Da hun vender tilbage til *Translog*, foretager hun først en erstatning i 13. sætning (rev. 28), hvorefter hun straks sletter det oprindelige punktum og i stedet skriver *en deuda española, lo que*:

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros.
(*Beynderligt nok er dette tal identisk med afhandelsen af gæld foretaget af udenlandske investorer.*)

→

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros en deuda española, lo que⁹⁸
(*Beynderligt nok er dette tal identisk med afhandelsen af spansk stats gæld foretaget af udenlandske investorer, hvilket*)

en deuda española (: spansk statsgæld) ekspliciterer her nominalsyntagmet *la desinversión realizada por los inversores extranjeros* (egentlig: afhændelse (af gæld) foretaget af udenlandske investorer), men den resterende tekst giver ikke anledning til at forstå *la desinversión realizada por los inversores extranjeros* på andre måder. Tilføjelsen ekspliciterer inferensen for læseren.

eks. 7.1.5 (rev. 31)

María er for anden gang potentielt færdig med 13. sætning og er påbegyndt den 14. Efter en pause på knap 38 sekunder hvor hun bl.a. kigger i sine noter og i kildematerialet, markerer og umarkerer María en del af 13. sætning og starten af 14. og efter yderligere knap 2,5 sekunder tilføjer hun *en el mes de marzo* (: i marts måned) som det sidste syntagma i 13. sætning:

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros en deuda española. Un dato que
(*Beynderligt nok er dette tal identisk med udenlandske investorers afhandelse af spansk statsgæld.(Un dato que)*)

→

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros en deuda española en el mes de marzo. Un dato que
(*Beynderligt nok er dette tal identisk med udenlandske investorers afhandelse af spansk statsgæld i marts måned.(Un dato que)*)

⁹⁷ Revision 17 er gennemgået som eksempel 6.3 i afsnit 6.2.1 og illustreres derfor ikke her.

⁹⁸ Den fortolkningsbare revision udgøres blot af *en deuda española*,. I øvrigt ændres , *lo que* efter knap 1,3 sekunder til . *Un dato que*, der grundlæggende betyder det samme. . *Un dato que* ændres senere til , *lo que*.

Tilføjelsen tilfører dog ikke teksten nyt indhold men knytter eksplicit sammenhæng med 7. og 8. sætning⁹⁹. Her er således tale om eksplicitering af indhold.

eks. 7.1.6 (rev. 45)

Under produktion af 19. sætning (nr. 20 i artiklen), går María tilbage til sætningen før og tilføjer et attributiv (*referidos a las cuentas financieras (excluido)*) i sætningens sidste nominalsyntagme¹⁰⁰:

La salida de capital de España también se ha dejado notar en los últimos datos de la balanza de pagos.

(*Kapitalflugten fra Spanien har også ladet sig se i de nyeste tal for betalingsbalancen.*)

→

La salida de capital de España también se ha dejado notar en los últimos datos de la balanza de pagos referidos a las cuentas financieras (excluido¹⁰¹).

(*Kapitalflugten fra Spanien har også ladet sig se i de nyeste tal for betalingsbalancens finansielle poster (excluido.)*)

Tilføjelsen ekspliciterer her, hvilken del af *balanza de pagos* der er tale om. Konteksten giver dog ringe mulighed for at forstå *balanza de pagos* på andre måder, og tilføjelsen kan siges udelukkende at eksplicitere inferensen for læseren.

Analysen af de fire tilføjelser tyder således på, at María flere gange hjælper læseren ved at eksplicitere, hvad der i forvejen kan infereres. De fire sætninger, der revideres i, må formodes oprindeligt at have udtrykt det intenderede, både isoleret set og i den specifikke kontekst (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 niveau 1 og 2 i afsnit 4.2.4.4.4). Ved en lidt senere evaluering – der foregår andre aktiviteter mellem sætningerne afsluttes og revisionerne foretages – styrker María tekstens kohæsi.

7.1.1.1.2.2 Erstatninger

Dette øje for læseren ses også igennem i en af de 13 erstatninger, som María foretager. Her er det dog ikke udelukkende *logging*-filen, der informerer fortolkningen men i høj grad det retrospektive interview. Revisionen er beskrevet i afsnit 6.2.2 som eksempel 6.8, så her præsenteres kun revisionen.

⁹⁹ 8. sætning er blevet tilføjet efter 11. (nu 12.) sætning (jf. eks. 6.17 i afsnit 6.2.5.3).

¹⁰⁰ Sætningen optræder på revisionstidspunktet som nr. 18, men er oprindeligt skrevet som 17. sætning og optræder i artiklen som nummer 19.

¹⁰¹ Den fortolkningsbare revision udgøres blot af *referidos a las cuentas financieras*. Efter knap 2 sekunder slettes (*excluido*), og tekstproduktion ved tekstens ende genoptages.

eks. 7.1.7 (rev. 9)

Mañana, cuando las plazas del Viejo Continente retomen su actividad, el selectivo español arrancará la sesión 1.000 puntos por debajo de lo que lo hizo el pasado 1 de abril.

(I morgen når de europæiske børser åbner, starter det spanske børsindeks 1000 point lavere end 1. april.)

→

Mañana, cuando las plazas del Viejo Continente retomen su actividad, el selectivo español arrancará la sesión 1.000 puntos por debajo de lo que despidió marzo.

(Når de europæiske børser åbner igen i morgen, starter det spanske børsindeks 1000 point under det, som det gik ud af marts med.)

I det retrospektive interview fortæller María, at hun er i tvivl om, hvilken dag der er månedens første børsdag, og at hun derfor bruger sin kalender til at tjekke det. Da hun finder ud af, at den første børsdag i april var den 2. april, beslutter hun at erstatte den oprindelige konstruktion, der har fokus på status pr. 1. april, til en konstruktion, der fokuserer på status ved udgangen af marts, fordi hun mener, at læseren ville blive forvirret, hvis hun skrev 2. april.

Af de resterende 10 erstatninger (to af de 13 erstatninger er, som nævnt ovenfor, udbedring af grammatiske fejl), lader fire til at kunne have relation til andre sproglige udtryk i teksten. Det drejer sig om revision 24, der indleder en revisionsepisode 1 med revision 25 og 26, revision 41, der også danner en episode 1, 2 og 3 med revision 40, og revision 10, der er afledt af revision 9. Revision 41 er allerede beskrevet i sin sammenhæng i eks. 7.1.1 i afsnit 7.1.1.1, og revisionsepisoden med revision 24, 25 og 26 og dens mulige relation til andre sproglige udtryk i teksten analyseres og diskuteres nedenfor.

eks. 7.1.8 (rev. 24, 25 og 26)

María har afsluttet 12. processætning som artiklens 8. sætning (jf. rev. 23 i eks. 6.17 i afsnit 6.2.5.3). Efter en pause på godt 2 sekunder placerer hun cursoren i starten af den efterfølgende sætning (nu 9. sætning oprindeligt 8.) og markerer og umarkerer først *ventas* (: salg) og markerer dernæst *esas ventas* (: disse salg):

Tras esas ventas, el dinero extranjero desinvertido en letras y bonos del Estado español supera desde diciembre los 61.800 millones de euros.

(Efter disse salg er den udenlandske kapital, der er trukket ud i forbindelse med spanske skatkammerbeniser og kortfristede statsobligationer siden december steget til over 61,8 milliarder euro.)

Efter knap 19 sekunder overskriver hun med *esta estampida de capital* (: denne vilde kapitalflugt):

(rev. 24)

Tras esa estampida de capital, el dinero extranjero desinvertido en letras y bonos del Estado español supera desde diciembre los 61.800 millones de euros.

(Efter denne hidsige kapitalflugt er den udenlandske kapital, der er trukket ud i forbindelse med spanske skatkammerbeviser og kortfristede statsobligationer siden december steget til over 61,8 milliarder euro.)

Efter yderligere knap 19 sekunder slettes først *de capital* (: kapital):

(rev. 25)

Tras esa estampida [], el dinero extranjero desinvertido en letras y bonos del Estado español supera desde diciembre los 61.800 millones de euros.

(Efter denne hidsige flugt er den udenlandske kapital, der er trukket ud i forbindelse med spanske skatkammerbeviser og kortfristede statsobligationer siden december steget til over 61,8 milliarder euro.)

hvorefter *esa* (: denne) straks overskrives med *la* (: -en) og *de marzo* (: i marts) tilføjes efter *estampida* (: vild flugt), hvor *de capital* oprindeligt stod:

(rev. 26)

Tras la estampida de marzo, el dinero extranjero desinvertido en letras y bonos del Estado español supera desde diciembre los 61.800 millones de euros.

(Efter den hidsige flugt i marts er den udenlandske kapital, der er trukket ud i forbindelse med spanske skatkammerbeviser og kortfristede statsobligationer siden december steget til over 61,8 milliarder euro.)

De fire involverede nominalsyntagmer, *esas ventas*, *esa estampida de capital*, *esa estampida* og *la estampida de marzo*, refererer alle til samme fænomen: udenlandske investorers hidsige salg i marts, der bl.a. omtales i de to sætninger (7 og 8), der går forud for den sætning, hvori revisionsepisoden finder sted. I 8. sætning, som María, som nævnt ovenfor, lige har tilføjet, før hun foretager denne revisionsepisode, omtaler hun kapitalflugten som *ventas* – som også er det sproglige udtryk, hun havde valgt i det reviderede nominalsyntagme, da hun oprindeligt skrev sætningen. I lighed med revisionsepisoden i forrige eksempel, er det således også her sandsynligt, at den første revision er udløst af et ønske om at undgå repetition det sproglige udtryk. Men hvor María i forrige eksempel tilpassede den senest transskriberede tekst til tidligere transskriberet tekst, reviderer hun her det tidligere transskriberede syntagma og tilpasser det til den senest transskriberede tekst. María har altså evalueret det oprindeligt valgte sproglige udtryk, *ventas*, i relation til den allerede skrevne tekst på transskriberingstidspunktet (før den tilføjede 8. sætning) og fundet det passende (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 niveau 2 i afsnit 4.2.4.4.4), men efter at have transskriberet yderligere tekst og tilføjet 8. sætning evaluerer hun teksten igen – og reviderer den (jf. diskussionen i afsnit 4.2.4.4.4). De gentagne revisioner af samme syntagma kan desuden ses som materialiseringen af, at María afprøver forskellige sproglige udtryk, før hun beslutter sig (jf. afsnit 4.3.2.1.2.5.1).

Hvis man i fortolkningen af de to nævnte revisionsepisoder tillader sig ikke blot at fokusere på de egentlige revisioner men også inddrager den transskriberede tekst, tyder noget på, at María aktivt forholder sprogligt udtryk i nyligt transskriberet tekst og tidligere

transskriberet tekst til hinanden og således både kigger frem og tilbage i den omkringliggende skrevne tekst og skaber variation tekstens leksikalske anaforer.

De resterende fem erstatninger fordeler sig mellem konvertering af et punktum til et komma (32), erstatning af verber (14, 15) samt substantiv (19) med synonymer og erstatning af et præpositionssyntagma med en hyppig brugt konstruktion med participium (rev. 28).

7.1.1.1.3 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger:

Opsummering

Af ovenstående analyse fremgår det, at Marías foretager 25 revisioner i potentielt færdige sætninger under den løbende tekstproduktion. Det fremgår, at hun oftest reviderer i den sætning, hun lige har afsluttet, at hun oftest foretager revisioner efter hun har afsluttet en sætning, og inden hun påbegynder en ny, og at hun otte gange foretager en revision i forlængelse af en anden. Under den løbende tekstproduktion anvender María to revisionstyper, tilføjelse og erstatning hhv. 10 og 15 gange.

Otte ud af de 25 revisioner, som María foretager under den løbende tekstproduktion berører tekstens indhold: seks ved at tilføje og to ved at erstatte tekst.

Det er kendetegnende for tre af de seks tilføjelser, at det er tilføjelser af hele sætninger, som María tilføjer, efter at hun har skrevet sig en del længere frem i teksten. En analyse af den resterende tekst på de tre revisionstidspunkter tyder på, at tilføjelserne har relation til dele af indholdet af den tidligere skrevne tekst, og at María således sætter indholdet af sin foreslåede tekst i forhold til den hidtil skrevne tekst – eller omvendt – ikke blot på lokalt sætningsniveau ved tekstens ende men på et udvidet sætningsniveau, hvor indholdet af flere sætninger lader til at være involveret. På den måde tydeliggøres tekstens kohærens.

Kun indholdserstatningerne formodes at være fejluløst.

Fem af de otte indholdsrevisioner er makrostrukturelle revisioner, og to er mikrostrukturelle revisioner.

17 revisioner ud af de 25, som María foretager under den løbende tekstproduktion, berører udelukkende tekstens sproglige udtryk: fire gange tilføjes tekst, og 13 gange erstattes et sprogligt udtryk i teksten med et andet.

De fire tilføjelser er alle revisioner, der ekspliciterer, hvad der i forvejen kan udledes af teksten, og hjælper således læseren drage slutninger.

Også to af erstatningerne er karakteriseret ved at hjælpe læseren forstå teksten. Af de resterende 11 erstatninger har seks muligvis relation til andre sproglige udtryk i teksten, og noget tyder på, at María forholder sprogligt udtryk i allerede transskriberet tekst og nyligt

transskriberet tekst til hinanden. Således kigger hun frem og tilbage i den omkringliggende skrevne tekst og skaber variation i tekstens sproglige udtryk. To erstatninger er korrektion af grammatiske fejl.

Afsnittene ovenfor fokuserer på de revisioner, María foretager i semantisk meningsfulde kontekster repræsenteret ved sætninger afsluttet med sætningsafsluttende tegn. Som argumenteret for og underbygget i udviklingen af analyseapparatet (jf. afsnit 6.2.1), kan semantisk meningsfulde kontekster eksistere uafhængigt af sætningsafsluttende tegnsætning. I de følgende afsnit vendes blikket derfor mod de revisioner, María foretager i semantisk meningsfulde kontekster repræsenteret ved syntagmer og sætninger, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn.

7.1.1.2 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger

Som nævnt i afsnit 6.2.1 forstås kontekstuelle og fortolkningsbare revisioner som revisioner, der foretages i en semantisk meningsfuld kontekst, der kan være, men ikke nødvendigvis er, en færdig sætning, der er afsluttet med punktum. Hvis vi således bevæger os lidt til højre på kontinuummet, hvor revisioner foretages i en semantisk meningsfuld kontekst repræsenteret ved syntagmer og sætninger, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, foretager María 10 fortolkningsbare revisioner, i den sætning hun er i gang med at skrive¹⁰². Indhold og sprogligt udtryk som *reviewer* har accepteret forud for transskriberingen findes således mangelfuldt efter transskriberingen og før sætningen er formelt afsluttet. De 10 revisioner svarer til 21,7% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og 15,4% af samtlige revisioner. Som det var tilfældet med de revisioner, som María foretager i potentielt færdige sætninger, kan også revisioner foretaget i semantisk meningsfulde kontekster, der endnu ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, systematiseres efter, hvilken revisionstype der er tale om (jf. skema 7.1.3).

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	53, 44	2
Erstatning	6, 12, 30, 36, 43, 54, 55	7
Distribution	42	1

Skema 7.1.6: Marías revisioner i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger

¹⁰² Revision 42 foretages efter to konsekutive kontekstuelle revisioner.

Af ovenstående skema 7.1.6 fremgår det således, at María to gange tilføjer tekst (rev. 53, 44), syv gange erstatter tekst (rev. 6, 12, 30, 36, 43, 54, 55) og en enkelt gang distribuerer indholdet af en sætning over to sætninger (rev. 42). Det fremgår således også, at María, foruden at tilføje og erstatte tekst, som også er revisionsaktiviteter, hun anvender i potentielt afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion (jf. skema 7.1.3), i semantisk meningsfulde kontekster, der endnu ikke er afsluttede, desuden foretager en distribution af indholdet af en sætning over to sætninger.

Fordelingen af de 10 revisioner mellem revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk præsenteres i det følgende.

7.1.1.2.1 Revision af indhold

Af de 10 revisioner som María foretager i semantisk meningsfulde kontekster, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, er tre indholdsrevisioner. Det svarer til 30% af revisionerne i endnu uafsluttede sætninger, til 17,6% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og til 16,7% af samtlige indholdsrevisioner. Det fremgår af skema 7.1.7 nedenfor, at indholdsrevisionerne fordeler sig mellem en tilføjelse og to erstatninger.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	44	1
Erstatning	54, 55	2

Skema 7.1.7: Marias revisioner af indhold i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger

Indholdstilføjelsen er beskrevet som eksempel 6.5 og fortolket i afsnit 6.2.1. De to erstatninger (rev. 54 og 55) er revisioner af samme syntagme i teksten, hvor María først erstatter et tal med et andet og efterfølgende, efter at have besøgt investeringsportalen *Invertía*, fortryder revisionen og ændrer tallet til det oprindelige tal¹⁰³. Den anden revision retter således op på den faktuelle fejl, som den første revision kom til at etablere. At María, ifølge observationsprotokollen, konsulterer investeringsportalen *Invertía* forud for anden revision gør det sandsynligt, at den oprindelige fejl er foretaget af *planner* (jf. afsnit 4.2.4.4.4).

De tre indholdsrevisioner berører primært teksten på lokalt sætningsniveau og er således mikrostrukturelle.

¹⁰³ Revision 54 er beskrevet i eks. 6.32 i afsnit 6.2.6.1.3.

7.1.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk

De resterende syv revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, er revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk. Revisionerne udgør 70% af revisionerne i endnu ikke afsluttede sætninger, 23,3% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 14,6% af samtlige revisioner af sprogligt udtryk. Som det fremgår af skema 7.1.8 nedenfor, fordeler de sig mellem en tilføjelse (rev. 53), fem erstatninger (rev. 6, 12, 30, 36, 43) og en distribution (rev. 42).

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	53	1
Erstatning	6, 12, 30, 36, 43	5
Distribution	42	1

Skema 7.1.8: Marías revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger

Som det er tilfældet med de tilføjelser, der berører tekstens sproglige udtryk, som María foretager under den løbende tekstproduktion i afsluttede sætninger (jf. afsnit 7.1.1.1.2.1), er den tilføjelse, som María her foretager i en semantisk meningsfuld kontekst, der endnu ikke er formelt afsluttet (rev. 53), en eksplicitering af, hvad der i forvejen kan infereres af teksten. Med tilføjelsen hjælper María altså læseren med at drage den rigtige slutning. Revisionen og dens fortolkning er beskrevet i detaljer i eksempel 6.4 i afsnit 6.2.1. Det samme gør sig gældende for endnu en revision – en omfattende erstatning ved tekstens ende (rev. 6), der er beskrevet og fortolket som eksempel 6.24 i afsnit 6.2.6.1.21.

Andre to af erstatningerne skaber variation i tekstens sproglige udtryk ved at anvende synonymmer. I revision 43 ændres *datos* (: oplysninger) således til *números* (: tal), og i revision 12 erstattes *Bolsa española* (: (den) spanske børs) med en typisk leksikalsk variant, *Plaza de la Lealtad* (: den spanske børs' adresse). På revisionstidspunkterne har María allerede anvendt både *Bolsa española* og *datos* – hhv. tre sætninger og en sætning før de pågældende revisioner. Hvis den transskriberede tekst således inddrages i fortolkningen af de to revisioner, tyder noget på, at María, i lighed med i de afsluttede sætninger, aktivt forholder nyligt transskriberet tekst og allerede skreven tekst til hinanden for at skabe variation i tekstens terminologi (jf. afsnit 7.1.1.1.2.2).

De resterende to erstatninger er hhv. korrektion af et forkert stort begyndelsesbogstav ved et substantiv, der kunne minde om et proprium (rev. 36) og erstatning af et komma med et

punktum, der således afslutter sætning (rev. 30). Den sidste revision, distributionen, fremgår af eksempel 7.1.9 nedenfor.

eks. 7.1.9 (rev. 42)

María har skrevet en del af 17. sætning (19. i artiklen):

La salida de capital de España también se ha dejado notar en los últimos datos de la balanza de pagos difundidos ayer por el Banco de España, que ponen
(*Kapitalflugten fra Spanien har også ladet sig mærke i de nyeste tal for betalingsbalancen, offentliggjort i går af den spanske centralbank, som (ponen)*)

Forud for revisionen har María bl.a. tilføjet 14. produktsætning (rev. 39), og efter en pause på godt 15 sekunder placerer hun cursoren mellem pagos og difundidos og sætter et punktum:

La salida de capital de España también se ha dejado notar en los últimos datos de la balanza de pagos. Según los últimos datos difundidos ayer por el Banco de España, que ponen
(*Kapitalflugten fra Spanien har også ladet sig mærke i de nyeste tal for betalingsbalancen. Ifølge de seneste tal offentliggjort i går af den spanske centralbank, som (ponen)*)

Herefter placerer hun cursoren ved tekstens ende og sletter den sidste del af sætningen efter kommaet:

La salida de capital de España también se ha dejado notar en los últimos datos de la balanza de pagos. Según los últimos datos difundidos ayer por el Banco de España
(*Kapitalflugten fra Spanien har også ladet sig mærke i de nyeste tal for betalingsbalancen. Ifølge de seneste tal offentliggjort i går af den spanske centralbank*)

Det fremgår således, at María overfører noget af indholdet, *difundidos ayer por el Banco de España* (: offentliggjort i går af den spanske centralbank), fra den oprindelige sætning til den nye sætning.

7.1.1.2.4 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger:

Opsummering

Som belyst i afsnit 6.2.1 og her yderligere eksemplificeret med analysens empiri, kan kontekstuelle og fortolkningsbare revisioner forstås som revisioner, der foretages i en semantisk meningsfuld kontekst, der kan være, men ikke nødvendigvis er, en færdig sætning, der er afsluttet med punktum.

Af ovenstående analyse fremgår det, at María, i den sætning, hun er i gang med at skrive, foretager 10 fortolkningsbare revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der endnu ikke er afsluttede, i den sætning, hun er i gang med at skrive. Det fremgår desuden, at hun, foruden at tilføje og erstatte tekst, som også er revisionsaktiviteter, hun anvender i afsluttede sætninger, også foretager en distribution af indholdet af en sætning over to sætninger. De otte indholdsrevisioner, som María foretager i potentielt færdige sætninger (seks tilføjelser og to

erstatninger) suppleres i de endnu ikke formelt afsluttede sætninger af yderligere tre mikrostrukturelle revisioner (en tilføjelse og to erstatninger), og de 17 revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk (fire tilføjelser og 13 erstatninger), suppleres af yderligere fem revisioner (en tilføjelse, tre erstatninger og en distribution).

Som indholdserstatningen i afsluttede sætninger, retter de to erstatninger af indhold i den endnu ikke afsluttede sætning op på en faktisk fejl. Indholdstilføjelsen i endnu ikke afsluttede sætninger tilføjer, som de tre indholdstilføjelser i hele sætninger, indhold, der ikke kan infereres.

Også i lighed med revisioner i afsluttede sætninger, tyder noget på, at María, i endnu ikke afsluttede sætninger, forholder sproglige udtryk i teksten til hinanden og skaber variation i tekstens terminologi. Således anvendes tilsvarende revisioner i uafsluttede sætning til enten at eksplicite, hvad der forvejen kan udledes af teksten, og således hjælpe læseren med at inferere sammenhænge eller ved at styrke eller variere den sproglige sammenhæng i teksten.

Revisionen, der indebærer distribution af indhold er unik for revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der endnu ikke er formelt afsluttede. En erstatning kan betegnes som korrektion af en fejl.

7.1.1.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retranskribering

Som argumenteret for i afsnit 6.2.6.1.3 forekommer der ved tekstens ende både prototypiske prækontekstuelle revisioner, der er med til at forme og avancere den tekst, der lige er blevet eller er ved at blive transskriberet, samt revisioner, der arbejder med den tekst, der lige er blevet eller er ved at blive transskriberet og udelader eller erstatter tidligere (delvist) skreven tekst eller tilføjer ny tekst. Indhold og sprogligt udtryk, som *reviewer* har accepteret, findes således alligevel mangelfuldt under transskriberingen. Sådanne revisioner involverer sletning og retranskribering af (dele af) den slettede tekst, og sletning af tekst bruges således som middel til at nå det sted i teksten, hvor revisionen skal foretages. Ved at slette sig vej til det sted i teksten, der skal revideres, slører tekstproducenten en potentiel semantisk meningsfuld kontekst, der først bliver tydeligt, når (dele af) det slettede retranskriberes.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	7/7a, 22/22a, 13/13a, 48/48a, 57/57a	5
Udeladelse	8/8a	1
Erstatning	18/18a, 20/20a, 35/35a, 38/38a, 47/47a	5

Skema 7.1.9: Marías revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst

Som det fremgår af ovenstående skema 7.1.9, sletter og retranskriberer María (dele af) den slettede tekst 11 gange under den løbende tekstproduktion, hvilket er 23,9% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og 16,9% af samtlige revisioner. En systematisering af aktiviteterne viser desuden, at hun tilføjer tekst fem gange (rev. 7/7a, 22/22a, 13/13a, 48/48a og 57/57a), udelader tekst én gang (8/8a) og erstatter tekst fem gange (18/18a, 20/20a, 35/35a, 38/38a, og 47/47a). De 11 revisioners fordeling mellem indhold og sprogligt udtryk præsenteres i det følgende.

7.1.1.3.1 Revision af indhold

Af skema 7.1.10 nedenfor fremgår det, at María foretager seks indholdsrevisioner i ikke semantisk meningsfulde kontekster. Det er 54,5% af revisionerne i ikke semantisk meningsfuld tekst, 35,3% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og 33,3% af samtlige indholdsrevisioner. De seks revisioner udgøres af fire tilføjelser (7/7a, 22/22a, 13/13a, 48/48a) og to erstatninger af indhold (18/18a, 20/20a).

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	7/7a, 22/22a, 13/13a, 48/48a	4
Erstatning	18/18a, 20/20a	2

Skema 7.1.10: Marías revisioner af indhold i ikke semantisk meningsfuld tekst

Indholdserstatningerne i revision 18/18a og 20/20a er beskrevet og fortolket hhv. i eksempel 6.31 og 6.28 i afsnit 6.2.6.1.3, og det samme gør sig gældende for revision 7/7a, der er beskrevet og fortolket i eksempel 6.25 samme afsnit. I det følgende kommenteres endnu en af tilføjelserne.

eks. 7.1.10 (48/48a)

María har påbegyndt 22. sætning (23. i artiklen):

El grupo
(Koncernen)

Efter en pause på knap 12 sekunder, hvor María er på internettet sletter hun det, hun har skrevet af sætningen:

[]

for derefter straks at transskribere ny tekst og retranskribere den slettede tekst:

El fuerte endeudamiento del grupo y

Gentastningen af *el grupo* kvalificerer til en fortolkning af at María tilføjer *el fuerte endeudamiento de* og dermed skaber en genitiv, som omtalt i afsnit 6.2.6.2¹⁰⁴.

Alle indholdsrevisionerne vurderes primært teksten på lokalt sætningsniveau.

7.1.1.3.2 Revision af sprogligt udtryk

De fem resterende revisioner, der involverer sletning og gentastning af (dele af) den slettede tekst, berører udelukkende tekstens sproglige udtryk. Revisionerne udgør 45,5% af revisionerne i ikke semantisk meningsfuld tekst, 16,7% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 10,4% af samtlige revisioner af sprogligt udtryk. Det fremgår af skema 7.1.11 nedenfor, at María tilføjer tekst en gang (rev. 57/57a), udelader tekst en gang (rev. 8/8a) og erstatter tekst tre gange (35/35a, 38/38a og 47/47a). Flere af revisioner fortjener en uddybende kommentar.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	57/57a	1
Udeladelse	8/8a	1
Erstatning	35/35a, 38/38a, 47/47a	3

Skema 7.1.11: Marías revisioner af sprogligt udtryk i ikke semantisk meningsfuld tekst

For revision 57/57a, der tilføjer tekst, gælder det, i lighed med de indholdsbevarende revisioner, der tilføjer tekst i semantisk meningsfulde sammenhænge – såvel potentielt færdige som endnu ikke formelt afsluttede – at den blot ekspliciterer, hvad der ellers kan infereres af teksten. Revision 8/8a er analyseret og fortolket i eksempel 6.27 i afsnit 6.2.6.1.3. Revisionen udelader tekst.

Som indikeret i afsnit 6.2.6.1.3 kan sletning og retranskribering også forekomme i forbindelse med forkortelser og korrektion af forkert stort begyndelsesbogstav ved proprietær eller begreber, der minder herom. Det gør sig gældende for hhv. revision 35/35a hvor *Banco Central Eur* (: Eur(opæiske) Centralbank) slettes og forkortes til *BCE* (: ECB), og revision

¹⁰⁴ Denne konkrete revision er synlig i den spanske tekst, fordi genitiv på spansk udtrykkes i et præpositionssyntagma med præpositionen *de*. Dansk genitiv dannes ved at tilføje et *s* (jf. oversættelsen i eksemplet) og en tilsvarende ”ændring” til genitiv i tekst, vil således ikke være en tilføjelse men blot en del af den fortløbende tekstproduktion. I dansk tekstproduktion vil retranskribering derfor ikke ses anvendt i forbindelse med genitiv.

38/38a hvor *eurozo* (: eurozo(ne)) slettes og retranskriberes med sort begyndelsesbogstav, *Eurozona* (: Eurozone)¹⁰⁵. Den resterende revision (47/47a) er leksikalsk variation.

7.1.1.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retranskribering:

Opsummering

Ovenstående analyse viser, at María 11 gange foretager revisioner ved tekstens ende, der involverer sletning og retranskribering af (dele af) den slettede tekst og således arbejder med den tekst, der lige er blevet transskriberet eller er under transskribering. Af analysen fremgår det også, at hun fem gange tilføjer tekst, en gang udelader tekst og fem gange erstatter tekst, samt at revisionerne fordeler sig med en lille overvægt af revision af indhold (6) over for revision af det sproglige udtryk (5).

Det er kendetegnende for indholdsrevisionerne, at de stort set anvendes som i semantisk meningsfulde kontekster under den løbende tekstproduktion: til at tilføje indhold (fire revisioner) og til at rette op på en faktuel fejl (en revision). Retranskribering anvendes desuden til at erstatte en term med et hyperonym (en revision).

I lighed med tilføjelse og erstatning af sproglige udtryk i semantisk meningsfulde kontekster under den løbende tekstproduktion, bruges retranskribering til enten at eksplicitere, hvad der forvejen kan udledes af teksten, og således hjælpe læseren med at inferere sammenhænge eller ved at styrke eller variere den sproglige sammenhæng i teksten. Retranskribering bruges desuden til at ændre måden hvorpå proprier fremstilles (forkortelse og stavfejl), og til at udelade tekst. Den eneste fortolkningsbare revision, der udelader tekst under den løbende tekstproduktion finder således sted i en ikke oprindeligt semantisk meningsfuld kontekst.

7.1.1.4 Revisioner under den løbende tekstproduktion: Opsummering

De ovenstående analyser og fortolkninger har alle fokuseret på de fortolkningsbare revisioner, María foretager under den løbende tekstproduktion. Som det fremgår af skema 7.1.12 nedenfor, foretager María 48 revisioner under den løbende tekstproduktion. Det er kendetegnende for revisionerne både i uafsluttede semantisk meningsfulde kontekster og i ikke semantisk meningsfuld tekst, at de foretages i den sætning, María er i gang med at skrive. Revisionerne i afsluttede semantisk meningsfulde kontekster foretages oftest i den sætning,

¹⁰⁵ Noget tyder på at det spanske *Eurozona* oftere skrives med stort end det danske *eurozone*.

María lige har afsluttet men ikke udelukkende. Således evaluerer og reviderer María løbende dele af teksten og sætter den i relation til den på det givne tidspunkt transskriberede tekst.

	Semantisk meningsfuld tekst				Ikke semantisk meningsfuld tekst		i alt
	afsluttede sætninger		uafsluttede sætninger		uafsluttede sætninger		
	Indhold	SU	Indhold	SU	Indhold	SU	
Tilføjelse	6	4	1	1	4	1	17
Udeladelse						1	1
Erstatning	2	13	2	5	2	3	27
Distribution				1			1
I alt	8	17	3	7	6	5	46
I alt	25		10		11		46

Skema 7.1.12: Marías revisioner efter effekt under den løbende tekstproduktion

Af analyserne fremgår det, at María oftest reviderer i semantisk meningsfulde kontekster, der er afsluttet med punktum (25 revisioner og 54,3% af revisionerne), men også, at hun foretager en række revisioner, og næsten lige mange i hhv. uafsluttede semantisk meningsfulde kontekster (10 revisioner og 21,7% af revisionerne) som i ikke semantisk meningsfuld tekst (11 revisioner og 24% af revisionerne). Det fremgår af skemaet ovenfor, at María oftest erstatter tekst (27 revisioner og 58,7% af revisionerne) og dernæst tilføjer tekst (17 revisioner og 37% af revisionerne). Hun hhv. udelader og distribuerer tekst blot en gang (2,2%).

Analyserne viser, at Marías 46 revisioner fordeler sig mellem 17 revisioner, der berører tekstens indhold (37%), og 29 revisioner der udelukkende berører det sproglige udtryk (63%). María reviderer således næsten dobbelt så ofte udelukkende tekstens sproglige udtryk som tekstens indhold.

Af analyserne fremgår det også, at María reviderer indhold og sprogligt udtryk i alle tre typer kontekst. De 17 indholdsrevisioner fordeler sig således, at 47,1% (otte revisioner) foretages i potentielt færdige sætninger, 17,6% (tre revisioner) i uafsluttede sætninger og 35,3% (seks revisioner) i ikke semantisk meningsfuld tekst. De 29 revisioner af tekstens sproglige udtryk fordeler sig således, at 58,6% (17) foretages i potentielt færdige sætninger, 24,1% (syv revisioner) i endnu ikke afsluttede sætninger og 17,3% (fem revisioner) i ikke semantisk meningsfuld tekst.

Det er kendetegnende for indholdsrevisionerne, at de anvendes til at tilføje indhold (11 revisioner) og til at udbedre – det, der formodes at være –fejl (seks revisioner). Tilføjelse af hele

sætninger er særegent for revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der er afsluttet med punktum. En analyse af den på et givent tidspunkt transskriberede tekst, indikerer at nogle af tilføjelserne i afsluttede semantisk meningsfulde kontekster, kan have relation til dele af den tidligere skrevne tekst, og at María således sætter indholdet af sin foreslåede tekst i forhold til den hidtil skrevne tekst – eller omvendt – ikke blot på lokalt sætningsniveau ved tekstens ende men på et udvidet sætningsniveau, hvor indholdet af flere sætninger synes involveret. 11 af indholdsrevisionerne vurderes primært at berøre teksten på lokalt sætningsniveau, mens seks vurderes at være makrostrukturelle.

De seks revisioner af sprogligt udtryk, der tilføjer tekst er alle karakteriseret ved at eksplicite, hvad der forvejen kan udledes af teksten, og således hjælpe læseren inferere sammenhænge.

Det er kendetegnende for en del af Marías erstatninger af sproglige udtryk, at de erstatter sproglige elementer med synonymer. En analyse af den på et givent tidspunkt transskriberede tekst indikerer, at nogle af erstatningerne i semantisk meningsfulde kontekster, muligvis har relation til andre sproglige udtryk i teksten, og at María således forholder sproglige udtryk i allerede transskriberet tekst og nyligt transskriberet tekst til hinanden.

Erstatninger af sproglige udtryk bruges bl.a. også til, i afsluttede (2), i uafsluttede sætninger (2) og i ikke semantisk meningsfuld tekst (1), at udbedre fejl af grammatisk og ortografisk karakter, i uafsluttede sætninger til konvertering af komma til punktum (1), og i ikke semantisk meningsfuld tekst til erstatning af fuldform med forkortelse (1).

Den eneste fortolkningsbare revision, der udelader tekst under den løbende tekstproduktion, foretages i en ikke semantisk meningsfuld kontekst. María udelader således hverken indhold eller sproglige udtryk i potentielt færdige eller endnu ikke formelt afsluttede sætninger, og på intet tidspunkt under den løbende tekstproduktion udelader hun indhold.

Den eneste fortolkningsbare revision, der indebærer distribution af indhold under den løbende tekstproduktion foretages i en semantisk meningsfuld kontekst, der endnu ikke er formelt afsluttet.

De foregående afsnit har præsenteret analysen af Marías revisioner under den løbende tekstproduktion. Som nævnt i afsnit 7.1, foretager María også revisioner i en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst, hvilket adresseres i de følgende afsnit.

7.1.2 Revisioner i den systematiske gennemgang

Som det fremgår af skema 7.1.1 i indledningen til nærværende kapitel, foretager María 19 revisioner – eller 29,2% af revisionerne – i sin systematiske gennemgang af teksten, efter at hun

har kopieret den til Milenium og dermed signaleret, at den, i hvert fald potentielt, er færdig¹⁰⁶. Her er derfor tale om et skifte i hhv. fastsættelsen af mål for opgaven (jf. kontrolniveauet i Leijten et al.'s 2014 tekstproduktionsmodel) og den mentale repræsentation af opgaven (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 tekstproduktionsmodel), og det drejer sig ikke længere om produktion af mere tekst til artiklen men om at evaluere den tekst, der er skrevet. At teksten potentielt er færdig betyder bl.a. at revisionerne ikke lader sig systematisere efter, hvor de foretages, i forhold til hvor María ellers er ved at producere tekst, hvilket var muligt under den løbende tekstproduktion (jf. skema 7.1.2 i afsnit 7.1.1.1). I stedet er det, der kendetegner denne del af processen, at María systematisk kopierer (dele af) den samlede tekst til Milenium efter at have foretaget en eller flere revisioner.

Sætn.nr.	Rev.nr.	Antal	Kopiering af sætninger
7	60	1	
10 (opr. 9)	61	1	
11 (opr. 10)	62	1	
12 (opr. 11)	63	1	
13	64	1	
15	65	1	
17 (opr. 16)	66 & 67	2	
21	68 & 69	2	Kopiering af den samlede tekst til Milenium
10 (opr. 9)	70 & 71	2	Kopiering af sætning 9 og 10
7	72	1	
8	73	1	Kopiering af sætning 7 og 8
11 (opr. 10)	74	1	Kopiering af sætning 11
12 (opr. 11)	75	1	Kopiering af sætning 11 & 12
13	76	1	Kopiering af sætning 13
17	77	1	Kopiering af sætning 17
25 & 26	45	1	Kopiering af sætning 24

Skema 7.1.13: Kronologisk præsentation af Marías revisioner og kopiering i den systematiske gennemgang af teksten

¹⁰⁶ María foretager en revision (nr. 59) – tilføjelse af 26. processætning som nr. 18 i artiklen – efter hun har kopieret den potentielt færdige tekst til *Milenium* (jf. eks. 7.1.3 i afsnit 7.1.1.1.1). Grundet revisionens karakter er den kategoriseret som den sidste i den løbende tekstproduktion (jf. fodnote 86 i afsnit 7.1.1.1).

Det fremgår således af skema 7.1.13 ovenfor, at María kopierer den samlede tekst én gang efter at have foretaget 10 revisioner i sætningerne 7, 10, 11, 12, 13, 15, 17 og 21. Herefter kopierer hun typisk den sætning, hun har revideret i¹⁰⁷, således sætning 10 (efter rev. 70 og 71), sætning 7 og 8 (efter rev. 72 og 73)¹⁰⁸, sætning 11 (efter rev. 74), sætning 12 (efter rev. 75), sætning 13 (efter rev. 76), sætning 17 (opr. 16) (efter rev. 77) samt sætning 24 (efter rev. 45)¹⁰⁹.¹¹⁰ Efter at være startet på den systematiske gennemgang af teksten gør María opmærksom på, at artiklen er for lang i forhold til den plads, den har fået tildelt i avisen.

Af skemaet fremgår det også, at den systematiske gennemgang af teksten foregår i to tempi: I første omgang arbejder María sig systematisk gennem teksten fra 7. til 21. sætning, og efter at have kopieret den samlede tekst til Milenium påbegynder hun en ny gennemgang, hvor hun, efter to revisioner i 10. sætning, systematisk bevæger sig frem fra 7. sætning til 26. og sidste sætning. De 19 revisioner er ydermere nogenlunde ligeligt fordelt mellem de to omgange (hhv. 10 og ni) og foretages i blot 12 sætninger. Nogle sætninger revideres således flere gange. Af nedenstående skema 7.1.14 fremgår det, at María foretager flere revisioner i syv sætninger.

Sætn.nr.	Rev.nr.	Antal
7	60 & 72	2
10 (opr. 9)	61, 70 & 71	3
11 (opr. 10)	62 & 74	2
12 (opr. 11)	63 & 75	2
13	64 & 76	2
17 (opr. 16)	66, 67 & 77	3
21	68 & 69	2

Skema 7.1.14: Marías sætninger der revideres i to tempi

I seks af tilfældene foretages revisionerne i begge gennemgange af teksten. Således foretages revisioner af to omgange i sætning 7 (rev. 60 og 72), i sætning 10 (opr. 9) (rev. 61, 70 & 71), i

¹⁰⁷ Ved kopiering af den reviderede sætning 10 kopierer María også sætning ni, der ikke er revideret, og ved kopiering af sætning 12 kopieres også sætning 11, der ikke er revideret.

¹⁰⁸ María foretager de to revisioner i hhv. sidste element i syvende sætning og i starten af ottende sætning i umiddelbar forlængelse af hinanden. Det kan måske forklare, hvorfor de to sætninger kopieres sammen til *Milenium* og ikke hver for sig.

¹⁰⁹ Sætning 24 (oprindelig 23) kopieres efter sletning af sætning 25 og 26 (oprindelig hhv. 24 og 25).

¹¹⁰ Den samlede tekst kopieres endnu en gang efter godt 38 minutters arbejde med en støtteartikel, der trykkes i forbindelse med den primære artikel. Støtteartiklen indgår ikke i afhandlingens empiri.

sætning 11 (opr. 10) (rev. 62 & 74), i sætning 12 (opr. 11) (rev. 63 & 75), i sætning 13 (63 & 76) og i sætning 17 (opr. 16) (66, 67 & 77).

Som det var tilfældet med de revisioner, som María foretager under den løbende tekstproduktion (jf. skema 7.1.3), lader også revisionerne i denne afsluttende gennemgang af den potentielt færdige sig systematisere efter hvilken revisionsaktivitet, der er tale om. Af nedenstående skema 7.1.15 fremgår det således, at María 10 gange udelader tekst og ni gange erstatter tekst.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Udeladelse	60, 62, 63, 64, 69, 71, 72, 75, 77, 78	10
Erstatning	61, 65, 66, 67, 68, 70, 73, 74, 76	9

Skema 7.1.15: Marías revisioner i den systematiske gennemgang af teksten

I lighed med revisionsaktiviteterne i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion (jf. skema 7.1.3), benytter María sig i den systematiske gennemgang af teksten også blot af to forskellige revisionstyper. Hvor den ene type, erstatning, går igen, er den anden her udeladelse (hvor det var tilføjelse under den løbende tekstproduktion). De 10 revisioner, der udelader tekst, indikerer, at María, i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, bl.a. har for øje at reducere omfanget af teksten (jf. ovenfor). Dette undersøges nærmere i det følgende, hvor også fordelingen af de 19 revisioner mellem revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk præsenteres og diskuteres.

7.1.2.1 Revision af indhold

Af de 19 revisioner, som María foretager i løbet af den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, berører kun en enkelt teksten på indholds niveau, nemlig den sidste revision (78), hvorved de to sidste sætninger i teksten slettes, og der dermed udelades indhold, der ikke kan infereres af den resterende tekst. Da udeladelsen samtidig vil ændre en sammenfatning af den samlede tekst, påvirker revisionen teksten på et makrostrukturelt niveau (jf. også afsnit 7.1.1.1.1).

Analysen af de resterende 18 revisioner, der så udelukkende berører tekstens sproglige udtryk, præsenteres og diskuteres i det følgende.

7.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk

Som nævnt ovenfor er 18 af de 19 revisioner, som María foretager i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, revisioner, der udelukkende berører tekstens

sproglige udtryk. Det fremgår af nedenstående skema (skema 7.1.16), at de 18 revisioner er fordelt ligeligt mellem udeladelser og erstatninger.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Udeladelse	60, 62, 63, 64, 69, 71, 72, 75, 77	9
Erstatning	61, 65, 66, 67, 68, 70, 73, 74, 76	9

Skema 7.1.16: Marías revisioner af sprogligt udtryk i den systematiske gennemgang af teksten

7.1.2.2.1 Udeladelse

I den systematiske gennemgang af teksten vælger María ni gange at udelade (dele af) sproglige udtryk, hun oprindeligt, under den løbende tekstproduktion, havde vurderet passende at udtrykke det intenderede, både isoleret set og i den specifikke kontekst (jf. niveau 1 og 2 i Van Gelderens & Oostdams 2004 model i afsnit 4.2.4.4.4). Ved at udelade (dele af) sproglige udtryk, overlader María til læseren selv at inferere, hvad der tidligere var eksplicit (jf. også afsnit 7.1.1.1.2.1, der illustrerer den omvendte aktivitet). Som allerede nævnt ovenfor, er der, med det høje antal revisioner, der udelader tekst, noget der tyder på, at María har ønsket at afkorte teksten.

Nogle af revisionerne er eliminering af sproglige udtryk, der typisk ses i økonomiske avisartikler. Det gælder det typisk spanske og redundante *el mes de* (: x måned), der to gange, i rev. 63 og 64, slettes i nominalsyntaxmet *el mes de marzo* (: marts måned) så blot navnet på måneden, *marzo* (: marts), står tilbage (jf. også rev. 8/8a i afsnit 7.1.1.3.2. ovenfor og eksempel 6.27 i afsnit 6.2.6.1.3). Det ligeledes typisk spanske og redundante *pasado* (: forgangne) slettes i rev. 77 som attributiv i nominalsyntaxmet *el pasado 29 de febrero* (: sidste 29. februar), således at blot datoen, *el 29 de febrero* (: 29 februar), fremgår af den reviderede tekst.

7.1.2.2.2 Erstatning

Af de ni revisioner, hvor tekst ikke decideret slettes og udelades, men blot erstattes, er det kun kendetegnende for tre revisioner – fejlretning af verbalkongruens (rev. 74), leksikalsk variation (70)¹¹¹ og en del af en revisionsepisode (67) – at de ikke bidrager til en kortere tekst samlet set. De resterende seks revisioner bidrager alle til en kortere tekst, hvilket underbygger

¹¹¹ Det drejer sig om leksikalsk variation af et begreb, *deuda soberana* (: statsgæld), som María har anvendt fire gange på revisionstidspunktet, hvoraf den ene er i sætningen efter det reviderede sproglige udtryk. Hun har også anvendt et etableret udtryk for samme referent, *deuda española* (: spansk gæld), to gange, og erstatter i denne revision altså en af de fire gange, hun har anvendt *deuda soberana* med *deuda española*.

formodningen om, at María, i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, har haft fokus på at reducere tekstens omfang. Tre af revisionerne er erstatning af et syntagma med et tilsvarende kortere (66, 73, 76) mens de resterende tre nærmere har karakter af parafraseringer (61, 65, 68) hvorved de oprindelige tekststykker omformuleres og reduceres i omfang. Som i forbindelse med udeladelserne ovenfor, er nogle af revisionerne reducere af karakteristiske sproglige udtryk. Det gælder erstatning af de attributive participier *celebrada por* (: afholdt af) og *realizado por* (: foretaget af) i rev. 66 og 76 med præpositionen *de*. De attributive participier anvendes ofte til at introducere agens i stedet for relativsætninger som fx *que fue celebrada / realizado por* (: som blev afholdt / foretaget af). Erstatning af det attributive participium med præpositionen *de*, skaber i stedet en genitivkonstruktion, som illustreret i følgende eksempel:

eks. 7.1.11 (rev. 66)

La última mega subasta de liquidez a tres años celebrada por el BCE fue el pasado 29 de febrero y los mercados ya han puesto de manifiesto que sus efectos comienzan a desaparecer.

(Den seneste store auktion af treårige obligationer afholdt af ECB var den sidste 29. februar, og markederne har allerede demonstreret, at dens virkninger begynder at aftage.)

→

La última mega subasta de liquidez a tres años del BCE fue el pasado 29 de febrero y los mercados ya han puesto de manifiesto que sus efectos comienzan a desaparecer.

(Den seneste store auktion af treårige obligationer i ECB var den sidste 29. februar, og markederne har allerede demonstreret, at dens virkninger begynder at aftage.)

7.1.2.2.1 Modsatrettede revisioner af sprogligt udtryk

Nogle af revisionerne i den systematiske gennemgang af teksten udligner revisioner foretaget under den løbende tekstproduktion. Som det fremgår af eksempel 7.12 nedenfor, udligner erstatningen af *realizado por* (: foretaget af) med den korte præposition *de* i revision 76 (jf. ovenfor) således revision 28 under den løbende tekstproduktion, hvor María foretager den modsatte revision og erstatter præpositionen *de* med det længere *realizado por*.

eks. 7.12 (rev. 28, 76)

(rev. 28)

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión de los inversores extranjeros.

→

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros.

(rev. 76)

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión realizada por los inversores extranjeros en deuda española en marzo, lo que revela que [...].

→

Curiosamente, esa cifra es similar a la desinversión de los inversores extranjeros en deuda española en marzo, lo que revela que [...].

Samme fænomen gør sig gældende for revision 60 hvorved *los últimos* (: de seneste) i nominalsyntagmet *los últimos datos del Tesoro Público* slettes. Det udeladte adjektiv *últimos* er tidligere tilføjet (rev. 17) under den løbende tekstproduktion (jf. revision 17 i afsnit 7.1.1.1.2.1, der er illustreret som eksempel 6.3 i afsnit 6.2.1). De to modsatrettede revisioner præsenteres samlet nedenfor:

eks. 7.1.13 (rev. 17 og 60)

(17)

Entre febrero y marzo, los inversores internacionales retiraron de la deuda española cerca de 25.000 millones de euros, según los datos del Tesoro Público.

(Mellem februar og marts afbandede udenlandske investorer spansk statsgæld for omkring 25 milliarder euro, ifølge de tal fra økonomiministeriet)

→

Entre febrero y marzo, los inversores internacionales retiraron de la deuda española cerca de 25.000 millones de euros, según los últimos datos del Tesoro Público.

(Mellem februar og marts afbandede udenlandske investorer spansk statsgæld for omkring 25 milliarder euro, ifølge de seneste tal fra økonomiministeriet)

(60)

Entre febrero y marzo, los inversores internacionales retiraron de la deuda española cerca de 25.000 millones de euros, según los últimos datos del Tesoro Público.

(Mellem februar og marts afbandede udenlandske investorer spansk statsgæld for omkring 25 milliarder euro, ifølge de seneste tal fra økonomiministeriet)

→

Entre febrero y marzo, los inversores internacionales retiraron de la deuda española cerca de 25.000 millones de euros, según los datos del Tesoro Público.

(Mellem februar og marts afbandede udenlandske investorer spansk statsgæld for omkring 25 milliarder euro, ifølge [] tal fra økonomiministeriet)

7.1.2.3 Revisioner i den systematiske gennemgang: Opsummering

Af ovenstående analyse fremgår det, at María foretager 19 revisioner i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst. Denne del af skriveprocessen er karakteriseret ved, at formålet ikke længere er produktion af tekst til artiklen men at evaluere – og afkorte – den skrevne tekst. Det er desuden kendetegnende for den afsluttende gennemgang, at den foregår i to tempi: I første omgang arbejder María sig systematisk gennem teksten fra 7. til 21. sætning, og efter at have kopieret den samlede tekst til *Milenium* påbegynder hun en ny gennemgang, hvor hun regelmæssigt kopierer sætninger til *Milenium* efter at have foretaget en eller flere revisioner. De 19 revisioner er nogenlunde ensartet fordelt mellem de to omgange (hhv. 10 og ni).

I lighed med de to primære revisionsaktiviteter i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion, anvender María i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst to forskellige revisionsaktiviteter. Her drejer det sig dog ikke om tilføjelse og erstatning, som under den løbende tekstproduktion, men om udeladelse og erstatning – og hhv. 10 og ni gange.

Fortolkningen af de 19 revisioner, som María foretager i den systematiske gennemgang af teksten, viser, at blot én revision (5,3% af revisionerne) berører tekstens indhold: sletning af de to sidste sætninger i den potentielt færdige tekst. Udeladelsen foretages som den sidste revision, og noget tyder således på, at María, i sin afkorting af artiklen, har forsøgt at lade indholdet intakt i videst mulige omfang, men til sidst har valgt at udelade de to sidste sætninger.

Revisionen påvirker tekstens makrostruktur.

18 revisioner – eller 94,7% – berører således udelukkende tekstens sproglige udtryk. Analysen viser, at de er ligeligt fordelt mellem udeladelser og erstatninger. Ved at udelade (dele af) sproglige udtryk, overlader María til læseren selv at inferere, hvad der tidligere var eksplicit. Størstedelen af de ni revisioner, hvor tekst erstattes, er karakteriseret ved, at de bidrager til en kortere tekst. Det høje antal udeladelser af tekst og erstatninger, der reducerer omfanget af teksten, vidner om, at María har for øje at afkorte teksten. I processen ses bl.a. eliminering eller reducere af sproglige udtryk, der er karakteristiske for økonomiske avisartikler, og således udlignes nogle af revisionerne foretaget i den systematiske gennemgang af teksten nogle af revisionerne under den løbende tekstproduktion, dvs. at tilføjelser og mere fyldige erstatninger under den løbende tekstproduktion slettes eller erstattes med kortere homologe udtryk i den afsluttende gennemgang af teksten.

Det høje antal udeladelser af tekst og erstatninger, der reducerer omfanget af teksten, afspejler Marías overordnede formål med den systematiske gennemgang: at afkorte teksten.

7.1.3 Marías revisioner: Opsummering

Af de ovenstående analyser af Marías revisioner fremgår det, at hun foretager en række revisioner både under den løbende tekstproduktion og i en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst (hhv. 46 og 19 revisioner)(jf. skema 7.1.17 nedenfor). Selve revisionsaktiviteterne varierer dog. Hvor María under den løbende tekstproduktion regelmæssigt evaluerer dele af teksten og sætter den i relation til den på det givne tidspunkt transskriberede tekst, tyder det på, at hun i den sidste gennemgang af teksten evaluerer den

samlede tekst systematisk sætning for sætning¹¹². Det overordnede formål med skriveprocessen ændrer således karakter fra produktion af artiklen til evaluering af den potentielt færdige artikel. Af skema 7.1.17 nedenfor fremgår det, at María i alt foretager 65 fortolkningsbare revisioner i løbet af skriveprocessen. Det svarer til 8,7 revisioner pr. 100 ord i den færdige artikel.

Revisioner under den løbende tekstproduktion						Revisioner i den systematiske gennemgang			
	i semantisk meningsfuld tekst				i ikke semantisk meningsfuld tekst		i semantisk meningsfuld tekst		
	afsluttede sætninger		uafsluttede sætninger		uafsluttede sætninger		afsluttede sætninger		i alt
	Indhold	SU	Indhold	SU	Indhold	SU	Indhold	SU	
Tilføjelse	6	4	1	1	4	1			17
Udeladelse						1	1	9	11
Erstatning	2	13	2	5	2	3		9	36
Distribution				1					1
I alt	8	17	3	7	6	5	1	18	65
I alt	25		10		11		19		65
I alt	46						19		65

Skema 7.1.17: Marías revisioner efter effekt

Det fremgår ligeledes, at hun, som det er tilfældet under den løbende tekstproduktion, også samlet set oftest erstatter tekst (36 revisioner) – mere end to gange så ofte, som hun tilføjer tekst (17 revisioner) og mere end tre gange så ofte, som hun udelader tekst (11 revisioner). Tekst distribueres kun en enkelt gang. En sammenligning af revisionsaktiviteterne afslører desuden, at María, under den løbende tekstproduktion næsten udelukkende tilføjer og erstatter tekst¹¹³, mens hun i den sidste gennemgang af den potentielt færdige tekst udelukkende udelader og erstatter tekst. At María først tilføjer og dernæst udelader tekst er et symbol på de kriterier, som evalueringerne foretages på baggrund af: hhv. produktion og afkortning af artiklen.

Af skemaet fremgår det også, at María, med 47 revisioner af sprogligt udtryk (72,3%) mod 18 revisioner af indhold (27,7%), udelukkende reviderer tekstens sproglige udtryk tre gange så ofte som indholdet. En sammenligning af revisionernes effekt på teksten viser, at hvor

¹¹² Evaluering er her blot synlig ved efterfølgende revision. Da María ikke foretager revisioner i samtlige sætninger i teksten, er det uvist, om de sætninger, der ikke revideres i, er evalueret.

¹¹³ Ud af 47 revisioner udelades og distribueres blot en gang.

17 revisioner (94,4%) berører tekstens indhold under den løbende tekstproduktion er kun en enkelt revision (5,6%) i den systematiske gennemgang revision af indhold. María reviderer således markant oftere indhold under den løbende tekstproduktion end i gennemgangen af den potentielt færdige tekst.

Det er kendetegnende for indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion, at de anvendes til at tilføje indhold (11 revisioner) og til at udbedre – det, der formodes at være – fejl (seks revisioner). Det er kendetegnende for tre af de 11 tilføjelser af indhold, at de tilføjer hele sætninger. Nogle af indholdstilføjelserne kan have relation til dele af den tidligere skrevne tekst, og at María således sætter indholdet af sin foreslåede tekst i forhold til den hidtil skrevne tekst – eller omvendt – på et udvidet sætningsniveau, hvor indholdet af flere sætninger synes involveret. Indholdsrevisionen i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst udelader tekstens to sidste sætninger, og Marías revision af indhold hhv. under den løbende tekstproduktion og i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige teksten adskiller sig således fra hinanden. 10 af indholdsrevisionerne vurderes primært at berøre teksten på lokalt sætningsniveau, mens otte vurderes at være makrostrukturelle.

En tilsvarende sammenligning af revisioner af sprogligt udtryk viser, at 29 revisioner (61,7%) under den løbende tekstproduktion udelukkende berører det sproglige udtryk, og 18 (38,3%) i den systematiske gennemgang af teksten. María reviderer således også oftere sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion end i den systematiske gennemgang.

Det er kendetegnende for Marías tilføjelser af sprogligt udtryk (6), at de alle ekspliciterer, hvad der forvejen kan udledes af teksten, og således hjælper læseren inferere sammenhænge.

Det er kendetegnende for en del af Marías erstatninger af sproglige udtryk, at de erstatter sproglige elementer med synonymer. Nogle af erstatningerne har muligvis relation til andre sproglige udtryk i teksten, og María forholder således sproglige udtryk i allerede transskriberet tekst og nyligt transskriberet tekst til hinanden, og skaber variation i tekstens terminologi.

Erstatninger af sproglige udtryk bruges bl.a. også til at udbedre fejl af grammatisk og ortografisk karakter (5).

Under den løbende tekstproduktion hhv. udelader og distribuerer María tekst en gang hver.

I den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst er revisionerne af sprogligt udtryk karakteriseret ved at afkorte teksten ved at eliminere ekspliciteringer så læseren selv skal inferere sammenhænge, og ved enten at erstatte syntagmer med tilsvarende kortere eller ved at omformulere passager. En enkelt erstatning retter en stavfejl. Nogle af revisionerne i den systematiske gennemgang af teksten udligner nogle af revisionerne under den løbende

tekstproduktion, dvs. at tilføjelser og mere fyldige erstatninger under den løbende tekstproduktion slettes eller erstattes med kortere homologe udtryk i den afsluttende gennemgang af teksten.

Foruden korrektion af en stavfejl både under den løbende tekstproduktion og i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, adskiller Marías revision af sprogligt udtryk i de to faser sig således fra hinanden. At María først tilføjer tekst og skaber sproglig variation i tekstens terminologi og dernæst udelader tekst og reducerer bl.a. gennem omformulering afspejler de kriterier, som evalueringerne foretages på baggrund af: hhv. produktion og afkortning af artiklen.

7.1.4 Marías revisioner: Konklusion

Afsnittene ovenfor har beskrevet og opsummeret væsentlige aspekter af analysen af Marías revisioner. I det følgende afsnit sættes resultaterne af analysen i relation til afhandlingens tre første forskningsspørgsmål, der opererer på individuelt skriveprocesniveau.

7.1.4.1 Hvad kendetegner Marías revision af tekstens indhold?

I sit arbejde med tekstens indhold tilføjer, udelader og erstatter María indhold 18 gange i alt.

Under den løbende tekstproduktion foretager hun 17 revisioner, der berører tekstens indhold, mens hun i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst kun foretager en enkelt indholdsrevision. 94,4% af Marías revisioner af indhold finder således sted under den løbende tekstproduktion og blot 5,6% i gennemgangen af den potentielt færdige tekst. María reviderer således markant oftere indhold under den løbende tekstproduktion end i den systematiske gennemgang.

Det er kendetegnende for revisionerne af indhold under den løbende tekstproduktion, at de tilføjer og erstatter indhold. Den eneste indholdsrevision i den systematiske gennemgang af teksten udelader indhold. Således udelader María ikke indhold under den løbende tekstproduktion, og tilføjer eller erstatter ikke indhold i den systematiske gennemgang. Indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion berører oftere tekstens mikrostruktur end dens makrostruktur, mens indholdsrevisionen i gennemgangen af den potentielt færdige tekst berører tekstens makrostruktur.

7.1.4.2 Hvad kendetegner Marías revision af tekstens sproglige udtryk?

I sit arbejde med tekstens sproglige udtryk tilføjer, udelader, erstatter og distribuerer María tekst 47 gange i alt.

Under den løbende tekstproduktion foretager hun 29 revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk, mens hun i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst foretager 18 revisioner. 61,7% af Marías revisioner af sprogligt udtryk finder således sted under den løbende tekstproduktion og 38,3% i gennemgangen af den potentielt færdige tekst. María reviderer således også oftere sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion end i den systematiske gennemgang.

Under den løbende tekstproduktion tilføjer, udelader, erstatter og distribuerer María tekst. Revisionerne af sprogligt udtryk i gennemgangen af den potentielt færdige tekst er kendetegnet ved at udelade og erstatte tekst. María tilføjer og distribuerer således kun tekst under den løbende tekstproduktion.

7.1.4.3 Hvad kendetegner forholdet mellem Marías revision af tekstens indhold og sproglige udtryk?

Under arbejdet med artiklen foretager María 47 revisioner af tekstens sproglige udtryk og 18 revisioner af dens indhold. Det svarer til, at 72,3% af revisionerne er af sprogligt udtryk og 27,7% er af indhold, og María reviderer således udelukkende tekstens sproglige udtryk næsten tre gange så ofte som indholdet.

Under den løbende tekstproduktion foretager María 29 revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk og 17 revisioner, der berører dens indhold. Det betyder, at 63% af revisionerne under den løbende tekstproduktion er af sproglige udtryk og 37% er af indhold. María reviderer således også under den løbende tekstproduktion oftere udelukkende det sproglige udtryk end indholdet, men ikke med helt samme frekvens som under processen som et.

I den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst reviderer María 19 gange tekstens sproglige udtryk og blot én gang dens indhold. Det svarer til, at 94,7% af revisionerne i gennemgangen af teksten udelukkende berører det sproglige udtryk og 5,3% er af indhold. Også i den systematiske gennemgang af teksten reviderer María således markant oftere udelukkende tekstens sproglige udtryk end tekstens indhold.

7.2 CASE 2: MARISA RECUERO

På tidspunktet for undersøgelsen har Marisa været ansat på El Mundos økonomiredaktion i ni år. Umiddelbart forud for studiet har Marisa skiftet ansvarsområder og går fra at være ansvarlig for temaer vedrørende transport, tursime og infrastruktur til at dække banksektoren¹¹⁴. Marisa har en kandidatuddannelse i journalistik fra 1997. Under og efter sine studier har hun bl.a. arbejdet for spanske medier som fx. nyhedsbureauet Europa Press, dagbladet Expansión samt El Mundo i Andalusien. Marisa har også erfaring fra Sevilla rådhus, hvor hun har arbejdet i det spanske politiske konservative parti, Partido Populars presseafdeling. I 2002 tog hun en etårig master i journalistik ved El Mundo i Madrid.

Marisas artikel, der indgår i afhandlingens empiri, handler om to store bankers (Santander & Sabadell) holdning til, hvordan den spanske banksektor bedst omstruktureres og skiller sig af med værdiforringede aktiver og dermed til den Spanske Centralbanks plan om at skabe ”bad banks”. I det retrospektive interview fortæller Marisa, at artiklen baserer sig på pressekonferencer i forbindelse med offentliggørelsen af kvartalsregnskaber, pressemeddelelser samt information om kvartalsregnskabet fra de to banker. I udarbejdelsen af artiklen har hun desuden anvendt El Mundos ordbog, Google samt El Mundos database. Ifølge observationsprotokollen er hun i løbet af tekstproduktionen forbi mindst én mail flere gange samt på Twitter, og hun modtager flere telefonopkald, enten af privat karakter eller i forbindelse med en anden artikel. Ca. en time inde i processen skifter artiklen plads i avisen og rykkes fra forsiden af økonomisektionen til en placering inde i sektionen (jf. afsnit 5.3.1). Det betyder mindre spaltepads. I det retrospektive interview giver Marisa udtryk for, at det har været svært at skrive artiklen i Translog, men at skriveprocessen har været meget lig en ordinær proces.

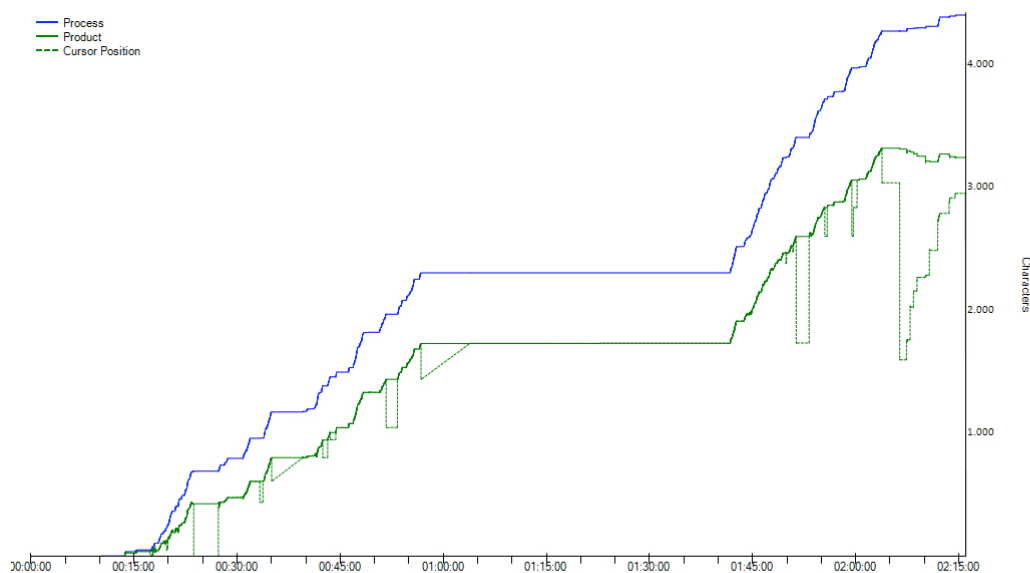
Marisa skriver artiklen torsdag den 26. april 2012 i tidsrummet fra ca. 18.30 – 20.45. Artiklen trykkes den efterfølgende dag. Som det fremgår af nedenstående procesgraf (figur 7.2.1), bruger Marisa godt 2 timer (de første 13 minutter af procesgrafen arbejdes der ikke på teksten) på at skrive de 4425 anslag i processen, der i produktet er reduceret til 3256 anslag og svarer til 533 ord.

Procesgrafen nedenfor (figur 7.2.1) viser en grafisk gengivelse af Marisas skriveproces¹¹⁵. Af grafen fremgår det, at Marisa har en periode på ca. 45 minutter midtvejs i processen, hvor

¹¹⁴ At Marisas blot har få måneders erfaring med banksektoren betyder sandsynligvis, at hendes skrive- og designskemaer i relation hertil endnu ikke er helt så veludviklede som i relation til de tidligere ansvarsområder (jf. afsnit 7).

¹¹⁵ En beskrivelse af hvordan procesgrafen skal læses findes i afsnit 7.1.

hun ikke producerer tekst. Grafen viser også, at hun primært i slutningen af tekstproduktionen går tilbage i den skrevne tekst.

Figur 7.2.1: Procesgraf over produktion af Marisa Recueros artikel 26. april 2012

Marisa kopierer den (på det givne tidspunkt) samlede tekst to gange under den løbende tekstproduktion for at indsætte og gemme den i sit eget software. Første gang er efter tredje sætning og anden gang er efter 27. sætning, hvor den potentielt færdige tekst kopieres til Milenium. Herimellem kopieres teksten primært på sætningsniveau, dog ofte flere sætninger ad gangen (fjerde og femte sætning, niende til 11. sætning, 12. til 14. sætning, 15. til 19. sætning, 20. til 22. sætning, 20. til 24. sætning, 23. til 24. sætning, 25. til 27. sætning). Den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst er kendetegnet ved, at Marisa foretager en revision i Milenium og efterfølgende implementerer den i Translog. En undtagelse herfra er tre revisioner, der foretages som en sammenhængende sekvens. Efter den systematiske gennemgang kopieres den samlede tekst til Milenium¹¹⁶.

Af skema 7.2.1 nedenfor fremgår samtlige fortolkede revisioner i Marisas skriveproces. Analysen præsenteres i det følgende med udgangspunkt i den konkrete kontekst, revisionerne

¹¹⁶ Efter at teksten er færdig, og den samlede tekst er kopieret fra Translog til Milenium, er der uoverensstemmelser mellem den transskriberede tekst i Translog og den tekst, der trykkes i avisen. Teksten er altså senere blevet revideret, enten af Marisa selv, af chefredaktøren eller af korrekturlæserne. Disse revisioner indgår ikke i afhandlingens empiri men af bilag 4c.

optræder i under hhv. den løbende tekstproduktion og den systematiske gennemgang (jf. figur 7.1).

Revisioner under den løbende tekstproduktion				Revisioner i den systematiske gennemgang	I alt
	i semantisk meningsfuld tekst		i ikke semantisk meningsfuld tekst	i semantisk meningsfuld tekst	
	i afsluttede sætninger	i uafsluttede sætninger	i uafsluttede sætninger	i afsluttede sætninger	
Indhold	3	2	3	1	9
Sprogligt udtryk	2	10	10	12	34
I alt	5	12	13	13	43

Skema 7.2.1: Oversigt over alle fortolkningsbare revisioner i Marisas skriveproces

7.2.1 Revisioner under den løbende tekstproduktion

I lighed med analysen af Marías fortolkningsbare revisioner under den løbende tekstproduktion, fokuserer nærværende analyse af Marisas fortolkningsbare revisioner under den løbende tekstproduktion først på de revisioner, Marisa foretager i potentielt færdige og afsluttede sætninger, dernæst på revisioner foretaget i semantisk meningsfulde kontekster, der ikke er afsluttet, og til sidst på revisioner, der foretages i ikke semantisk meningsfulde kontekster (jf. også afsnit 6.2.1).

7.2.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger

Yderst til venstre på revisionskontinuummet, hvor revisioner foretages i en potentielt færdig semantisk meningsfuld kontekst repræsenteret ved en sætning afsluttet med sætningsafsluttende tegn, foretager Marisa fem kontekstuelle revisioner under den løbende tekstproduktion (rev. 7, 8, 12, 27, 30).

Det svarer til 16,7% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og til 11,6% af samtlige revisioner. Af nedenstående skema fremgår det, at alle revisioner foretages i den sætning, Marisa lige har afsluttet – en enkelt i forlængelse af en anden revision. Alle revisioner foretages således, efter hun har afsluttet en sætning, og inden hun påbegynder en ny.

Revisionens placering	Revisionsnummer	Antal
-----------------------	-----------------	-------

I sætningen som Marisa lige har afsluttet	7, 12, 27, 30	4
I sætningen som Marisa lige har afsluttet – og i forlængelse af en anden revision (i samme sætning)	8	1

Skema 7.2.2: Placering af revisioner i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion i forhold til hvor der ellers produceres tekst

Det er kendetegnende for fire ud af de fem revisioner (8, 12, 27, 30), at de foretages i slutningen af en sætning, der samtidig er den sidste sætning i den samlede tekst, og således lever de ikke op til Lindgren & Sullivans (2006b: 171) definerende karakteristikum: at kontekstuelle revisioner er omgivet af tekst (jf. bl.a. afsnit 6.2.2). Diskussionerne bl.a. i 6.2.4 illustrerer dog, at det er fornuftigt at fortolke dette karakteristikum som en eksplicitering af, at en kontekstuel revision foretages i en semantisk meningsfuld kontekst (jf. afsnit 6.2.1). Den nødvendige analytiske kontekst findes således her dels i de afsluttede sætninger, og dels i revisionernes karakter som semantisk meningsfuld.

Af observationsprotokollen fremgår det desuden, at tre ud af de fem revisioner (7, 8, 12), er foretaget i forlængelse af, at Marisa har kopieret den pågældende sætning til *Milenium*. Marisa foretager altså revisionerne, *efter* at hun har kopieret teksten og er returneret til *Translog*. Ifølge observationsprotokollen arbejder Marisa med teksten i sit eget software, og det er ikke usandsynligt, at det er de revisioner, der efterfølgende implementeres i den loggede tekst¹¹⁷. Citationstegn laves på en særlig måde i *Milenium*, så alle citationstegn lavet i *Translog* skal laves om efter kopiering til *Milenium*. Det slører billedet af, om der også foretages andre revisioner i den kopierede tekst, og der opstår således usikkerhed omkring, hvornår og hvordan revisionernes oprindeligt er foretaget, eller på om der har været andre revisioner i spil, som Marisa har fortrudt. Usikkerheden berører dog ikke de loggede revisioners effekt på teksten, hvilket præsenteres i afsnittene nedenfor.

En systematisering af revisionsaktiviteten (jf. skema 7.2.3 nedenfor) viser, at de fem revisioner fordeler sig mellem to revisionsaktiviteter, hhv. fire tilføjelser og en erstatning.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	12, 12, 27, 30	4
Erstatning	8	1

Skema 7.2.3: Marisas revisioner i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger

Hvordan de fem revisioner fordeler sig mellem revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk, præsenteres og diskuteres i de følgende afsnit.

7.2.1.1.1 Revision af indhold

Af de fem revisioner, som Marisa foretager under den løbende tekstproduktion, berører tre teksten på indholds niveau. Marisas indholdsrevisioner udgør 60% af revisionerne i afsluttede sætninger, 37,5% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og 33,3% af det samlede antal indholdsrevisioner. Som det fremgår af skema 7.2.4 nedenfor, er alle tre revisioner tilføjelse af indhold.

Revisionsaktivitet	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	12, 27, 30	3

Skema 7.2.4: Marisas revisioner af indhold i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger

De tre reviderede sætninger må formodes oprindeligt at have udtrykt det intenderede og have fungeret indholdsmæssigt på lokalt sætningsniveau (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 niveau 3 i afsnit 4.2.4.5), men efterfølgende evalueret og fundet mangelfulde.

Ifølge observationsprotokollen foretages den første af tilføjelserne i forlængelse af, at Marisa har kopieret den samlede tekst (de tre første sætninger) til Milenium (rev. 12). Efter kopiering tilføjer hun et adverbial, der understreger *Banco de Santanders* afstandstagen til centralbankens plan om at skabe ”bad bank”er. Revisionen beriger primært teksten på lokalt sætningsniveau og er derfor en mikrostrukturel revision.

Forud for de resterende to tilføjelser (27 og 30) konsulterer Marisa, også ifølge observationsprotokollen, sine noter. Det kunne tyde på, at Marisa, evaluerer de respektive sætninger mod sine noter og finder, at sætningerne mangler indhold, der efterfølgende tilføjes. Revision 27, der tilføjer personen bag et citat, vil påvirke et resumé af teksten på nuværende tidspunkt, og er derfor en makrostrukturel revision. Revision 30, derimod, påvirker kun pågældende sætning lokalt og er en mikrostrukturel revision.

Om revisionerne skyldes *planners* manglende ekstralingvistiske viden på transskriberingstidspunktet, eller om målet og intentionerne for den skrevne sætning har udviklet sig i forlængelse af transskriberingen er ikke muligt at afgøre.

7.2.1.1.2 Revision af sprogligt udtryk

Som nævnt ovenfor berører tre af de fem revisioner, som Marisa foretager under den løbende tekstproduktion, tekstens indholds niveau. De to resterende er således udelukkende revisioner

af tekstens sproglige udtryk. Marisas revision af sprogligt udtryk udgør altså 40% af revisionerne i afsluttede sætninger, 9,1% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 5,9% af det samlede antal revisioner af sprogligt udtryk. Af nedenstående skema 7.2.5 fremgår det, at de to revisioner er hhv. tilføjelse (19) og en erstatning (13) af et sprogligt udtryk i teksten. Begge revisioner foretages efter at den sætning, de optræder i, er blevet kopieret til Milenium.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	19	1
Erstatning	13	1

Skema 7.2.5: Marisas revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – afsluttede sætninger

Tilføjelsen er en eksplicitering af, hvad der i forvejen kan udledes af teksten, hvilket fremgår af eksemplet nedenfor.

eks. 7.2.1 (19)

Efter knap en halv times (29.55) tekstproduktion kopierer Marisa den just skrevne ottende sætning til *Milenium*, og da hun vender tilbage til *Translog*, placerer hun cursoren ved tekstens ende, sletter punktummet og tilføjer *para vender sus activos inmobiliarios* (: for at sælge sine ejendomsaktiver), før punktummet sættes på ny:

El equipo de Botín no necesita “ninguna fórmula alternativa” para vender sus activos inmobiliarios.

(Botíns team har ikke brug for en alternativ løsning for at sælge sine ejendomsaktiver.)

para vender sus activos inmobiliarios gentager her kun, hvad der allerede kan læses af den skrevne tekst (sætning 1 – 3, 5), og tilføjelsen hjælper således læseren ved at understrege sammenhængen i teksten.

Den anden revision, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk under den løbende tekstproduktion (rev. 13), er en erstatning af et nominalsyntagme, *consejero delegado del banco* (: bankens administrerende direktør), med en leksikalsk variant, *número dos de Emilio Botín* (: Emilio Botíns nummer to)¹¹⁸.

De to reviderede udtryk må formodes oprindeligt at have udtrykt det intenderede, både isoleret set og i den specifikke kontekst (jf. Van Gelderens & Oostdams 2004 niveau 1 og 2 i afsnit 4.2.4.5). Efter kopiering til Milenium styrker Marisa tekstens kohæsion vha. tilføjelsen

¹¹⁸ Den nu afdøde *Emilio Botín* var bestyrelsesformand i *Banco de Santander* fra 1986 til sin død 14. september 2014.

(rev. 19) og vælger, at *número dos de Emilio Botín* er et mere passende sprogligt udtryk i den samlede tekst end det oprindelige¹¹⁹. På revisionstidspunktet har *Emilio Botín* allerede været i spil som sprogligt udtryk for referenten i den virkelige verden, *Banco de Santander*, nemlig som subjekt i 2. sætning, men erstattes af netop referenten selv, *Banco de Santander*, under produktionen af sætningen (jf. revision 9 i eksempel 7.2.4 i afsnit 7.2.1.2).

7.2.1.1.3 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger:

Opsummering

Af ovenstående analyse fremgår det, at Marisa foretager fem revisioner i potentielt færdige sætninger under den løbende tekstproduktion. Samtlige revisioner foretages i den sætning, Marisa lige har arbejde med og nogle efter (dele af) teksten er blevet kopieret til *Milenium*. En systematisering af revisionsaktiviteten viser, at Marisa tilføjer og erstatter.

En analyse af de fem revisioner viser, at tre af dem berører tekstens indhold og to udelukkende tekstens sproglige udtryk.

Det er kendetegnende for de tre indholdsrevisioner, at de alle tilføjer teksten indhold. To af revisionerne berører kun teksten på lokalt sætningsniveau og den tredje berører tekstens makrostruktur.

De to revisioner af sprogligt udtryk er hhv. en tilføjelse, der styrker kohæsionen i teksten ved at ekspliciterer, hvad der i forvejen kan udledes af teksten, og en erstatning af et proprium med en leksikalsk variant.

Afsnittene ovenfor fokuserer på Marisas revisioner i potentielt færdige og afsluttede sætninger. Da fortolkningsbare revisioner foretages i en semantisk meningsfulde kontekster, der *kan* være, men ikke nødvendigvis er, afsluttede sætninger (jf. afsnit 6.2.1) rettes opmærksomheden i de følgende afsnit mod de revisioner, Marisa foretager i semantisk meningsfulde kontekster repræsenteret ved syntagmer og sætninger, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn.

7.2.1.2 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger

Som det fremgår af skema 7.2.6 nedenfor, foretager Marisa 12 fortolkningsbare revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn. Indhold og sprogligt udtryk, som *reviewer* har accepteret forud for transskriberingen findes således

¹¹⁹ En del af det erstattede, *consejero delegado*, bruges tre sætninger længere nede i den endelige artikel, men da sætningen endnu ikke er transskriberet på revisionstidspunktet, kan den ikke informere fortolkningen.

mangelfuldt efter transskriberingen, og før sætningen er formelt afsluttet. De 12 revisioner svarer til 40% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og til 27,9% af samtlige revisioner. En analyse af revisionsaktiviteten viser desuden, at Marisa tilføjer tekst fem gange, udelader tekst en gang og erstatter tekst seks gange.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	1, 8, 11, 31, 35	5
Udeladelse	33	1
Erstatning	7, 9, 32, 24, 25, 26	6

Skema 7.2.6: Marisas revisioner i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger

Det fremgår således også, at Marisa, foruden at tilføje og erstatte tekst, som også er revisionsaktiviteter, hun anvender i potentielt færdige sætninger (jf. skema 7.2.3), i semantisk meningsfulde kontekster, der endnu ikke er afsluttede, desuden udelader tekst. To af de 10 revisioner foretages ikke *i*, eller *af*, en semantisk meningsfuld kontekst ved tekstens ende (jf. afsnit 6.2.6.1.2), og beskrives og fortolkes i det følgende.

eks. 7.2.2 (rev. 7, 8)

Marisa arbejder med 2. sætning:

Emilio Botín se sumó, ayer, a los reproches lanzados por su máximo competidor
(*Emilio Botín tilsluttede sig i går kritikken lanceret af den største konkurrent*)

Efter en pause på knap 12 sekunder slettes præpositionssyntagmet ved tekstens ende, *por su máximo competidor* (: af sin største konkurrent), og i stedet skrives 24 horas antes por el BBVA (: 24 timer før af BBVA):

Emilio Botín se sumó, ayer, a los reproches lanzados 24 horas antes por el BBVA
(*Emilio Botín tilsluttede sig i går kritikken lanceret 24 timer før af BBVA*)

BBVA er den største konkurrent til den bank, *Emilio Botín* henviser til (Banco de Santander). Revisionen (rev. 7) kan derfor forstås som en erstatning af et nominalsyntagme, *su máximo competidor*, med et andet ækvivalent, *el BBVA*. Dermed kan adverbialet *24 horas antes* fortolkes som en tilføjelse (rev. 8). *Su máximo competidor* og *el BBVA* refererer i den virkelige verden til samme entitet: *BBVA*. Således må *su máximo competidor* oprindeligt at have udtrykt det intenderede, både isoleret set og i den specifikke kontekst (jf. Van Gelderens & Oostdams (2004) niveau 1 og 2 i afsnit 4.2.4.5), men efter pausen, vælger Marisa *el BBVA* som et mere passende sprogligt udtryk end det oprindelige. *BBVA* er på revisionstidspunktet ikke tidligere nævnt, og det er derfor sandsynligt, at Marisa har vurderet, at banken først skal introduceres,

før den erstattes af et andet sprogligt udtryk (jf. også rev. 9 i eksempel 7.2.4 i afsnit 7.2.1.2.2 nedenfor). Erstatningen berører således kun det sproglige udtryk. Indholdet i tilføjelsen, derimod, kan ikke infereres af den resterende tekst, og denne del af revisionen berører således tekstens indhold. Her er således tale om en revision, hvor dele af den berører indholdet, og dele af den udelukkende berører det sproglige udtryk. Revisionen af indhold berører teksten på sætningsniveau og er således mikrostrukturel.

Hvordan effekten af de 10 resterende revisioner fordeler sig mellem hhv. indhold og sprogligt udtryk præsenteres i det følgende.

7.2.1.2.1 Revision af indhold

Af de 10 revisioner, som Marisa foretager i sætninger, der endnu ikke er afsluttet med punktum, berører endnu en teksten på indholds niveau. Det drejer sig om rev. 35, der tilføjer teksten indhold, *menos* (: mindre), der ikke i forvejen kan infereres. Denne revision formodes at kompensere for en oprindelig forkert angivelse af et overskud. Empirien tillader dog ikke yderligere fortolkning af, hvor i processen fejlen er opstået: om *planner* har kommunikeret faktisk forkert indhold til *translator* eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold (jf. afsnit 4.2.4.4.4). Revisionen vurderes at berøre et resumé af teksten og er således makrostrukturel. De to revisioner udgør 16,7% af revisionerne i endnu uafsluttede sætninger, 25% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og 22,2% af samtlige indholdsrevisioner.

7.2.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk

De resterende ni revisioner berører således udelukkende tekstens sproglige udtryk, og de fordeler sig mellem tre tilføjelser, en udeladelse og fem erstatninger (jf. skema 7.2.7 nedenfor). Inkl. revisionen ovenfor udgør de 83,3% af revisionerne i endnu ikke afsluttede sætninger, 45,5% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 29,4% af samtlige revisioner af sprogligt udtryk.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	31, 1, 11	3
Udeladelse	33	1
Erstatning	9, 24, 25, 26, 32	5

Skema 7.2.7: Marisas revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst under den løbende tekstproduktion – uafsluttede sætninger

To af de tre tilføjelser er forsinket angivelse af et indledende citationstegn (1 og 11), hvilket betyder, at *translator* ikke har udarbejdet et passende sprogligt udtryk, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen forud for transskribering (jf. niveau 2 i afsnit 4.2.4.4.4).

Den tredje tilføjelse (31) og en af erstatninger (32) indgår muligvis i en revisionsepisode med hinanden og beskrives i det følgende.

eks. 7.2.3 (rev. 31 og 32)

Marisa er i gang med at skrive 18. sætning:

Por su parte, Guardiola calificó las aportaciones que los bancos hacen al FGD como “un pseudoimpuesto”, además de aconsejar al supervisor que ponga “un exceso de carga” para aquellas entidades que no hicieron “una buena gestión”

(Hvad angår Guardiola, så betegnede han de bidrag, som bankerne giver til FGD som en ”pseudoafgift” og anbefalede centralbanken at indføre ”et ekstra gebyr” på de virksomheder, som ikke har ”god ledelse”)

Her holder Marisa en længere pause på ca. 25 sekunder, hvor hun snakker, og herefter tilføjer hun et pronomen for det indirekte objekt, *le*

Por su parte, Guardiola calificó las aportaciones que los bancos hacen al FGD como “un pseudoimpuesto”, además de aconsejar al supervisor que le ponga “un exceso de carga” para aquellas entidades que no hicieron “una buena gestión”

(Hvad angår Guardiola, så betegnede han de bidrag, som bankerne giver til FGD som en ”pseudoafgift” og anbefalede centralbanken at (le) indføre ”et ekstra gebyr” på de virksomheder, som ikke har ”god ledelse”)

og efter godt 2 sekunder udskiftes præpositionen *para* (: ”til”) med *a* (: ”til”):

Por su parte, Guardiola calificó las aportaciones que los bancos hacen al FGD como “un pseudoimpuesto”, además de aconsejar al supervisor que le ponga “un exceso de carga” a aquellas entidades que no hicieron “una buena gestión”

(Hvad angår Guardiola, så betegnede han de bidrag, som bankerne giver til FGD som en ”pseudoafgift” og anbefalede centralbanken at (le) indføre ”et ekstra gebyr” for de virksomheder, som ikke har ”god ledelse”)

Det pronomielle indirekte objekt er her en dobbeltrepræsentation af det substantiviske efterstillede indirekte objekt, *aquellas entidades que no hicieron “una buena gestión”*. Det er ikke obligatorisk men typisk i spansk. Den efterfølgende erstatning af *para* med *a* kan være afledt af tilføjelsen af pronomenet, da præpositionen *a* ofte indgår i konstruktioner, hvor det indirekte objekt er repræsenteret to gange. Således bidrager de to revisioner til en idiomatisk korrekt og forventet formulering. Det bør nævnes, at det substantiviske indirekte objekt, *aquellas entidades que no hicieron “una buena gestión”*, er pluralis, hvilket et grammatisk korrekt pronomielt objekt afspejler ved *les*. Der er således tale om manglende kongruens i tal mellem det pronomielle og det substantiviske indirekte objekt. Fejlen består, indtil passagen omformuleres i den systematiske gennemgang af teksten.

De fire resterende erstatninger er hhv. en konvertering af komma til punktum hvorved en sætning afsluttes (rev. 25 og beskrevet i eksempel 6.23 i afsnit 6.2.6.1.2), samt tre erstatninger af et nominalsyntagme med et ækvivalent syntagme. En af erstatningerne (24) er beskrevet og fortolket som eksempel 6.22 i afsnit 6.2.6.1.2. Den tredje erstatning beskrives nedenfor.

eks. 7.2.4 (rev. 9)

Marisa er i gang med 2. sætning:

Emilio Botín se sumó, ayer, a los reproches lanzados 24 horas antes por el BBVA
(*Emilio Botín tilsluttede sig i går kritikken lanceret 24 timer før af BBVA*)

Efter knap 7,5 sekunder erstattes *Emilio Botín* med *El Banco de Santander*:

El Banco de Santander se sumó, ayer, a los reproches lanzados 24 horas antes por el BBVA
(*Banco de Santander tilsluttede sig i går kritikken lanceret 24 timer før af BBVA*)

De to udtryk, Emilio Botín og Banco de Santander, henviser begge til samme fænomen i den virkelige verden, nemlig Banco de Santander. Således må Emilio Botín oprindeligt at have udtrykt det intenderede, både isoleret set og i den specifikke kontekst (jf. Van Gelderens & Oostdams 2004 niveau 1 og 2 i afsnit 4.2.4.5), men efter at have skrevet yderligere tekst, vælger Marisa *El Banco de Santander* som et mere passende sprogligt udtryk end det oprindelige. På revisionstidspunktet er det første gange, at banken introduceres i teksten. Det er en plausibel antagelse, at banken først skal introduceres, før den erstattes af et andet sprogligt udtryk (jf. også rev. 13 i afsnit 7.2.1.1.2 ovenfor).

Den enlige udeladelse (rev. 33) er beskrevet og fortolket som eks. 6.20 i afsnit 6.2.6.1.1 og udelader en ellers redundant eksplicitering.

7.2.1.2.3 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger:

Opsummering

Som belyst i afsnit 6.2.1 og her yderligere eksemplificeret med analysens empiri, kan kontekstuelle og fortolkningsbare revisioner forstås som revisioner, der foretages i en semantisk meningsfuld kontekst, der kan være, men ikke nødvendigvis er, en færdig sætning, der er afsluttet med punktum.

Af ovenstående analyse af revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der endnu ikke er afsluttede, fremgår det således, at Marisa foretager 12 fortolkningsbare revisioner i den sætning, hun er ved at skrive. Således reviderer hun dobbelt så ofte i sætninger, der endnu ikke er afsluttede, som i potentielt færdige sætninger. Det fremgår desuden, at hun, foruden at tilføje

og erstatte tekst, som også er revisionsaktiviteter, hun anvender i afsluttede sætninger, også udelader tekst.

Analysen viser også, at de 12 revisioner fordeler sig mellem to revisioner, der berører tekstens indhold og 10 revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk.

Det er kendetegnende for revisionerne af indhold, at de tilføjer tekst. Den ene formodes at kompensere for en oprindelig forkert angivelse af et overskud og vurderes at berøre tekstens makrostruktur. I lighed med de tre indholdsrevisioner i potentielt færdige sætninger, tilføjer den anden indhold, der ellers ikke kan infereres af teksten, og vurderes udelukkende at berøre tekstens mikrostruktur.

Af de 10 revisioner af sprogligt udtryk er tre tilføjelser, seks erstatninger og en enkelt udelader redundant tekst.

Det er kendetegnende for to af de tre tilføjelser, at de er forsinkede transskriberinger af citationstegn. Den tredje tilføjelse ekspliciterer det indirekte objekt i sætningen, og hænger muligvis sammen med en af erstatningerne, da de i fællesskab bidrager til en idiomatisk korrekt og forventet formulering. Fire af de resterende fem erstatninger af sproglige udtryk er kendetegnet ved at erstatte et nominalsyntaxme med et ækvivalent syntaxme og således bidrage til variation i tekstens sproglige udtryk, herunder leksikalsk variation. En enkelt erstatning konverterer et komma til et punktum hvorved en sætning afsluttes og udeladelsen udelader et ellers redundant udtryk.

Analysen af Marisas revisioner af sproglige udtryk i semantisk meningsfuld tekst, der endnu ikke er afsluttet, tyder således på, at hun, udover at rette formelle fejl (1, 11), flere gange hjælper læseren ved at ekspliciterer sammenhænge (rev. 31, 32), udelade overflødige ekspliciteringer (33) og variere (24, 26,) og måske også sørge for en logisk progression i tekstens sproglige udtryk (rev. 9).

7.2.1.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering

Som argumenteret for i afsnit 6.2.6.1.3 forekommer der ved tekstens ende revisioner, der arbejder med den tekst, der lige er blevet eller er ved at blive transskriberet og udelader eller erstatter tidligere (delvist) skreven tekst eller tilføjer ny tekst. Indhold og sprogligt udtryk, som *reviewer* har accepteret, findes således alligevel mangelfuldt under transskriberingen. Sådanne revisioner involverer sletning og retransskribering af (dele af) den slettede tekst, og sletning af tekst bruges således som middel til at nå det sted i teksten, hvor revisionen skal foretages. Som det fremgår af nedenstående skema 7.2.8, anvender Marisa aktivt sletning 13 gange for at komme til det sted i teksten, hvor tekst skal tilføjes (10 gange), udelades (en gang) eller erstattes

(to gange). Marisa foretager således samme revisionstyper i ikke semantisk meningsfuld tekst som i semantisk meningsfuld tekst, der ikke er afsluttet. Revisionerne udgør 43,3% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og 30,2% af samtlige revisioner.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	15/15a, 16/16a, 18/18a, 20/20a, 21/21a, 22/22a, 23/23a, 28/28a, 29/29a, 34/34a	10
Udeladelse	17/17a	1
Erstatning	10/10a, 14/14a	2
I alt		13

Skema 7.2.8: Marisas revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst

Hvordan de 13 revisioner fordeler sig mellem revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk præsenteres i det følgende.

7.2.1.3.1 Revision af indhold

Af skema 7.2.9 nedenfor fremgår det, at Marisa foretager tre indholdsrevisioner i ikke semantisk meningsfulde kontekster. Det er 23,1% af revisionerne i ikke semantisk meningsfuld tekst, 37,5% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og 33,3% af samtlige indholdsrevisioner. De tre revisioner udgøres af to tilføjelser og en erstatning af indhold

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	15/15a, 16/16a,	2
Erstatning	14/14a	1
I alt		3

Skema 7.2.9: Marisas revisioner af indhold i ikke semantisk meningsfuld tekst

De to revisioner, der tilføjer teksten indhold, tilføjer hhv. en infinitiv og et adverbial, der ellers ikke kan infereres af den resterende tekst. De reviderede passager må, i lighed med tilføjelserne af indhold i semantisk meningsfuld tekst, formodes forud for transskriberingen at have udtrykt det intenderede og fungere indholdsmæssigt på lokalt sætningsniveau (jf. niveau 3 i Van Gelderen & Oostdams 2004 model i afsnit 4.2.4.5), men er under transskriberingen reevalueret. Det er ikke muligt at afgøre, om revisionerne skyldes, at *planner* i første omgang har kommunikeret mangelfuldt indhold, eller om eller om målet og intentionerne for tekstpassagen har ændret sig under eller i forlængelse af transskriberingen (jf. Flower et al.'s 1986 og Hayes et al.'s 1987 revisionsmodel i afsnit 4.2.3).

Indholdserstatningen (rev. 14/14a) hvorved *símil* (: lignelse) erstattes med *juego de palabras* (: ordspil), må antages at kompensere for en faktisk fejl (jf. også en af indholdstilføjelserne i uafsluttede sætninger). Heller ikke her tillader empirien yderligere fortolkning af, hvor i processen fejlen er opstået: om *planner* har kommunikeret faktisk forkert indhold til *translator* eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold (jf. afsnit 4.2.4.4.4).

Alle tre indholdsrevisioner vurderes udelukkende at berøre teksten på lokalt sætningsniveau og er således mikrostrukturelle.

7.2.1.3.2 Revision af sprogligt udtryk

De resterende 10 revisioner af sprogligt udtryk udgør 76,9% af revisionerne i ikke semantisk meningsfuld tekst, 45,5% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 29,4% af samtlige revisioner af sprogligt udtryk. De 10 revisioner udgøres af otte tilføjelser, en udeladelse og en erstatning.

Revisionsaktivitet	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	18/18a, 20/20a, 21/21a, 22/22a, 23/23a, 28/28a, 29/29a, 34/34a	8
Udeladelse	17/17a	1
Erstatning	10/10a	1
I alt		10

Skema 7.2.10: Marisas revisioner af sprogligt udtryk i ikke semantisk meningsfuld tekst

Syv af de otte tilføjelser er, i lighed med to af de tre tilføjelser i uafsluttede sætninger, forsinkede transskriberinger af citationstegn (18/18a, 20/20a, 21/21a, 22/22a, 23/23a, 28/28a, 29/29a)¹²⁰, og som sådan kompenserer de for, at *translator* ikke har udarbejdet en passende sproglig formulering, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen før transskribering. Typisk drejer det sig om det indledende citationstegn, der sættes efter at have transskriberet blot et par bogstaver. En enkelt tilføjelse (34/34a) tilføjer en indholdstom infinitiv, der, i lighed med en af tilføjelserne i uafsluttede sætninger, blot ekspliciterer, et forhold, der i forvejen kan infereres.

¹²⁰ Der sættes 19 citationstegnspår i processen (18 i den færdige tekst) og af dem sættes 9 starttegn efter noget af teksten er skrevet (typisk 1 – bogstaver – kun et enkelt starttegn sættes efter sluttegnet er sat). 2 af tegnene sættes vha. navigation og de resterende 7 sættes ved at slette sig vej tilbage i teksten.

Udeladelsen af sprogligt udtryk (rev. 17/17a) udelader en del af en verbalkonstruktion, der udtrykker subjektets engagement i verbalhandlingen. Engagementet infereres dog af den øvrige tekst.

Som indikeret i afsnit 6.2.6.1.3 kan sletning og retranskribering også forekomme i forbindelse med korrektion af forkert stort begyndelsesbogstav ved *proprier* eller begreber, der minder herom. Det gør sig gældende for erstatningen, revision 10/10a, hvor *españa* slettes og retranskriberes med sort begyndelsesbogstav, *España*.

7.2.1.3.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retranskribering:

Opsummering

Analysen af Marisas 13 fortolkningsbare revisioner, der involverer retranskribering, viser, at hun 10 gange tilføjer tekst, en gang udelader tekst og to gange erstatter tekst. Revisionerne fordeler sig mellem tre af indhold og 10 af sprogligt udtryk.

Det er kendetegnende for de to revisioner der tilføjer teksten indhold, at de anvendes som i semantisk meningsfulde kontekster: til at tilføje indhold. Indholdserstatningen formodes at udbedre en oprindelig fejl.

Det er kendetegnende for de fleste af Marisas revisioner af sprogligt udtryk i ikke semantisk meningsfuld tekst, at de, i lighed med to af de tre tilføjelser i uafsluttede sætninger, tilføjer teksten citationstegn. Denne revisionspraksis forekommer syv gange. De tre resterende revisioner er hhv. en tilføjelse, der blot ekspliciterer, et forhold, der i forvejen kan infereres, en udeladelse af en verbalkonstruktion og en korrektion af en stavfejl.

7.2.1.4 Revisioner under den løbende tekstproduktion: Opsummering

De ovenstående analyser har alle fokuseret på de fortolkningsbare revisioner, Marisa foretager under den løbende tekstproduktion. Som det fremgår af skema 7.2.11 nedenfor, foretager Marisa 30 fortolkningsbare revisioner under den løbende tekstproduktion. Det er kendetegnende for revisionerne i alle tre typer kontekst, at de foretages i den sætning, Marisa er i gang med at skrive eller lige har skrevet. Marisa reviderer således løbende dele af teksten og sætter den i relation til den på det givne tidspunkt transskriberede tekst.

	Afsluttede sætninger		Uafsluttede sætninger		Ikke semantisk meningsfulde sætninger		I alt
	Indhold	SU	Indhold	SU	Indhold	SU	
Tilføjelse	3	1	2	3	2	8	19
Udeladelse				1		1	2
Erstatning		1		6	1	1	9
Distribution							
I alt	3	2	2	10	3	10	30
I alt	5		12		13		30

Skema 7.2.11: Marisas revisioner efter effekt under den løbende tekstproduktion

Af analyserne fremgår det, at Marisa foretager flest revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst (13 revisioner og 43,3% af revisionerne), men næsten lige så mange i uafsluttede semantisk meningsfulde kontekster (12 revisioner og 40% af revisionerne). Hun foretager færrest revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der er afsluttet med punktum (5 revisioner og 16,7% af revisionerne). Det fremgår af skemaet ovenfor, at Marisa oftest tilføjer tekst (19 revisioner og 63,3% af revisionerne), dernæst hhv. erstatter (ni revisioner og 30% af revisionerne) og udelader tekst (to revisioner og 6,7%). At Marisa således oftest tilføjer tekst og oftest reviderer i ikke semantisk meningsfuld tekst, afspejler det faktum, at hun sjældent sætter det indledende citationstegn, når et citat indledes (jf. nedenfor).

Analyserne viser, at Marisas 30 revisioner fordeler sig mellem otte revisioner, der berører tekstens indhold (26,7%), og 22 revisioner der udelukkende berører det sproglige udtryk (73,3%). Marisa reviderer således næsten tre gange så ofte udelukkende tekstens sproglige udtryk som tekstens indhold.

Af analyserne fremgår det også, at Marisa reviderer indhold og sprogligt udtryk i alle tre typer kontekst. De otte indholdsrevisioner fordeler sig således, at 37,5% (tre revisioner) foretages i potentielt færdige sætninger, 25% (to revisioner) i uafsluttede sætninger og 37,5% (tre revisioner) i ikke semantisk meningsfuld tekst. De 22 revisioner af tekstens sproglige udtryk fordeler sig således, at 9% (to revisioner) foretages i potentielt færdige sætninger, 45,5% (10 revisioner) i både endnu ikke afsluttede sætninger og (10 revisioner) i ikke semantisk meningsfuld tekst.

Det er kendetegnende for indholdsrevisionerne, at de anvendes til at tilføje indhold (syv revisioner) og til at udbedre det, der formodes at være fejl (to revisioner¹²¹). Seks af indholdsrevisionerne vurderes primært at berøre teksten på lokalt sætningsniveau, mens to vurderes at være makrostrukturelle.

Det er kendetegnende for ni ud af 12 revisioner af sprogligt udtryk, der tilføjer tekst, at de i uafsluttede sætninger (to) og i ikke semantisk sammenhængende tekst (syv) anvendes til at tilføje teksten citationstegn. Således kompenseres for, at *translator* ikke har udarbejdet en passende sproglig formulering, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen forud for transskribering.

De resterende tre tilføjelser ekspliciterer blot, hvad der i forvejen kan infereres, og to af dem understreger tekstens kohæsion derved.

De to fortolkningsbare revisioner, der udelader tekst under den løbende tekstproduktion foretages i hhv. uafsluttet semantisk meningsfuld kontekst og i ikke semantisk meningsfuld kontekst. Marisa udelader således hverken indhold eller sproglige udtryk i potentielt færdige sætninger, og hun udelader slet ikke indhold under den løbende tekstproduktion.

Det er kendetegnende for fire af de otte erstatninger, at de, i semantisk meningsfuld tekst, erstatter et nominalsyntagme med et ækvivalent syntagma og således bidrager til variation i tekstens terminologi herunder de leksikalske anaforer. Herudover anvendes erstatninger af sproglige udtryk bl.a. også til, i uafsluttede sætninger, at konvertere et komma til et punktum (en revision), og i ikke semantisk sammenhængende tekst, at udbedre en stavefejl (en revision).

De foregående afsnit har præsenteret analysen af Marisas revisioner under den løbende tekstproduktion. Som nævnt i afsnit 7.2 foretager Marisa også revisioner i en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst, hvilket de næste afsnit zoomer ind på.

7.2.2 Revisioner i den systematiske gennemgang

Som det fremgår af skema 7.2.1 i indledningen til nærværende kapitel, foretager Marisa 13 revisioner – eller 30,2% af revisionerne – i en systematisk gennemgang af teksten, efter at hun har kopieret den til Milenium og dermed signaleret, at den, i hvert fald potentielt, er færdig. Her er derfor tale om et skifte i hhv. fastsættelsen af mål for opgaven (jf. kontrolniveauet i Leijten et al.'s tekstproduktionsmodel) og den mentale repræsentation af opgaven (jf. Van Gelderen &

¹²¹ En indholdsrevision i uafsluttede sætninger både tilføjer indhold og formodes at kompensere for en oprindelig forkert angivelse af et overskud. Derfor ser det ud som om, at der er foretaget ni indholdsrevisioner, hvor der i virkeligheden kun foretages otte.

Oostdams tekstproduktionsmodel), og det drejer sig ikke længere om produktion af mere tekst til artiklen men om at evaluere den tekst, der er skrevet. På dette tidspunkt i processen gør Marisa opmærksom på, at artiklen er for lang i forhold til den plads, den har fået tildelt i avisen.

Fordi teksten potentielt er færdig, lader revisionerne i den systematiske gennemgang sig ikke systematisere efter, hvor de foretages, i forhold til hvor Marisa ellers er ved at producere tekst, hvilket var muligt under den løbende tekstproduktion (jf. skema 7.1.2 i afsnit 7.1.1.1). i modsætning til under den løbende tekstproduktion (jf. skema 7.2.2 i afsnit 7.2.1.1). I stedet er det, der kendetegner denne del af processen, at Marisa systematisk foretager en revision i Milenium og efterfølgende implementerer den i Translog (jf. skema 7.2.11 nedenfor). En undtagelse herfra er tre revisioner (45, 46, 47), der foretages som en sammenhængende sekvens. Efter den sidste revision i Translog kopieres den samlede tekst til Milenium¹²². Af skema 7.2.11 nedenfor fremgår det, at Marisa udelukkende reviderer i den sidste halvdel af teksten.

Sætn.nr.	Rev.nr.	Antal
13	36	1
15	37	1
16	38	1
17	39	1
18	40, 41, 42	3
19	43	1
23 (opr. 28)	44	1
24 (opr. 23)	45, 46, 47	3
25 (opr. 24)	48	1

Skema 7.2.11: Kronologisk præsentation af Marisas revisioner i den systematiske gennemgang

I lighed med revisionerne under den løbende tekstproduktion (jf. skema 7.2.3) kan også revisionerne i denne afsluttende gennemgang af den potentielt færdige systematiseres efter hvilken revisionsaktivitet, der er tale om. Af nedenstående skema 7.2.12 fremgår det således, at Marisa en gang tilføjer tekst, fem gange udelader tekst og syv gange erstatter tekst.

¹²² Som nævnt, er der uoverensstemmelser mellem den transskriberede tekst i Translog og den tekst, der trykkes i avisen. Det betyder, at teksten senere er blevet revideret, enten af Marisa selv, af chefredaktøren eller af korrekturlæserne. Disse revisioner indgår ikke i afhandlingens empiri men af bilag 4c.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	44	1
Udeladelse	36, 38, 40, 43, 45	5
Erstatning	37, 39, 41, 42, 46, 47, 48	7

Skema 7.2.12: Marisas revisioner i den systematiske gennemgang af teksten

Hvor Marisa i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion tilføjer og erstatter tekst (jf. skema 7.2.3), benytter hun sig i den systematiske gennemgang af teksten også af udeladelse. De fem revisioner der udelader tekst indikerer, at Marisa, i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, bl.a. har for øje at reducere omfanget af teksten (jf. ovenfor). Dette undersøges nærmere i det følgende, hvor også fordelingen af de 13 revisioner mellem revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk præsenteres og diskuteres.

7.2.2.1 Revisioner af indhold

Af de tretten revisioner fortolkes blot én som en indholdsrevision (rev. 44). Revisionen beskrives i det følgende.

eks. 7.2.5 (rev. 44)

Efter at have konsulteret sine noter og have skrevet i Milenium, tilføjer Marisa sætning 23. i artiklen:

La diversificación geográfica del grupo le permitió encarar 2012.
(Koncernens geografiske spredning gør, at den er klædt på til 2012.)

Sætningen fremgår næsten ordret af hendes håndskrevne noter fra pressemødet med banken. Revisionen berører tekstens makroniveau.

Analysen af de resterende 12 revisioner, der så udelukkende berører tekstens sproglige udtryk, præsenteres og diskuteres i det følgende.

7.2.2.2 Revisioner af sprogligt udtryk

Som nævnt ovenfor er 12 af de 13 revisioner, som Marisa foretager i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk. Det fremgår af nedenstående skema (skema 7.1.13), at de 12 revisioner fordeler sig mellem fem udeladelser og syv erstatninger.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Udeladelse	36, 38, 40, 43, 45	5
Erstatning	37, 39, 41, 42, 46, 47, 48	7

Skema 7.2.13: Marisas revisioner af sprogligt udtryk i den systematiske gennemgang af teksten

Tre af revisionerne er forbundet i en revisionsepisode, der både udelader og erstatter tekst. Da episoden bidrager til en forståelse af enkeltrevisionerne, analyseres den i det følgende.

eks. 7.2.6 (rev. 45, 46, 47)

El banco de Botín prefirió no absorber aún los 2.300 millones que le queda por provisionar para sanear los activos inmobiliarios que tiene en España.

(Botíns bank foretrak ikke endnu at trække de 2,3 milliarder ud, der resterer til at afskrive de ejendomsaktiver, den har i Spanien.)

→

(45)

[] Botín prefirió no absorber aún los 2.300 millones que le queda por provisionar para sanear los activos inmobiliarios que tiene en España.

(Botín foretrak ikke endnu at trække de 2,3 milliarder ud, der resterer til at afskrive de ejendomsaktiver, den har i Spanien.)

4150 →

(46)

Botín prefirió no absorber aún los 2.300 millones que le queda por provisionar para sanear sus activos inmobiliarios que tiene en España.

(Botín foretrak ikke endnu at trække de 2,3 milliarder ud, der resterer til at afskrive de ejendomsaktiver, han har i Spanien.)

2403 →

(47)

Botín prefirió no absorber aún los 2.300 millones que le queda por provisionar para sanear sus activos inmobiliarios españoles.

(Botín foretrak ikke endnu at trække de 2,3 milliarder ud, der resterer til at afskrive de sine spanske ejendomsaktiver.)

7.2.2.2.1 Udeladelse

Foruden udeladelsen i revisionsepisoden, der er beskrevet ovenfor, vælger Marisa, i den systematiske gennemgang af teksten, endnu fire gange at udelade (dele af) sproglige udtryk, hun, under den løbende tekstproduktion, havde vurderet passende at udtrykke det intenderede, både isoleret set og i den specifikke kontekst (jf. niveau 1 og 2 i Van Gelderens & Oostdams 2004 model i afsnit 4.2.4.5). Alle fire revisioner udelader information, der fremgår af den resterende tekst, og ved at udelade (dele af) sproglige udtryk overlader Marisa således til læseren selv at drage de indholdsmæssige slutninger. Som allerede nævnt ovenfor indikerer antallet af revisioner, der udelader tekst, at Marisa har ønsket at afkorte teksten.

7.2.2.2 Erstatning

De resterende fem revisioner (to erstatninger er beskrevet i eksempel 7.2.6), hvor tekst ikke decideret slettes og udelades, men blot erstattes, er alle kendetegnet ved at bidrage til en kortere tekst, hvilket understreger forventningen om, at Marisa, i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, har haft fokus på at reducere tekstens omfang. En enkelt revision er korrektion af stavfejl (rev. 41) og endnu en enkelt er erstatning af et syntagma med et tilsvarende kortere (rev. 48), mens de resterende tre nærmere har karakter af parafraseringer (37, 39, 42), der omformulerer den oprindelige tekst og reducerer dens omfang.

7.2.2.3 Revisioner i den systematiske gennemgang: Opsummering

Af ovenstående analyse fremgår det, at Marisa foretager 13 revisioner i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst. Denne del af skriveprocessen er karakteriseret ved, at formålet ikke længere er produktion af tekst til artiklen men at evaluere den skrevne tekst. Det er desuden kendetegnende for den afsluttende gennemgang, at Marisa, med undtagelse af tre revisioner, der foretages som en sammenhængende sekvens, konsekvent foretager en revision i Milenium og efterfølgende implementerer den i Translog. Revisionerne i den afsluttende gennemgang berører udelukkende den sidste halvdel af teksten.

Foruden at tilføje og erstatte tekst, som også er revisionsaktiviteter, som Marisa anvender i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion, benytter Marisa sig i den systematiske gennemgang af teksten også af udeladelse. Således tilføjes tekst en gang, udelades fem gange og erstattes syv gange.

Fortolkningen af 13 revisioner i den systematiske gennemgang af teksten, viser, at blot én revision – 7,7% af revisionerne – berører tekstens indhold: tilføjelse af 28. sætning som 23. sætning i artiklen. Revisionen påvirker tekstens makrostruktur.

12 revisioner, eller 92,3% af revisionerne, berører således udelukkende tekstens sproglige udtryk. Analysen viser, at de er fordelt mellem fem udeladelser og syv erstatninger. Ved at udelade (dele af) sproglige udtryk, lader Marisa læseren selv inferere, hvad der tidligere var eksplicit. De syv erstatninger, hvor tekst erstattes, er med en enkelt undtagelse karakteriseret ved at bidrage til en kortere tekst.

Antallet af udeladelser af tekst og erstatninger, der, på trods af tilføjelsen af den hele sætning, reducerer omfanget af teksten, afspejler Marisas overordnede formål med den systematiske gennemgang: at afkorte teksten.

7.2.3 Marisas revisioner: Opsummering

Af de ovenstående analyser af Marisas revisioner fremgår det, at hun foretager en række revisioner både under den løbende tekstproduktion og i en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst (hhv. 30 og 13 revisioner)(jf. skema 7.2.14 nedenfor). Selve revisionsaktiviteterne varierer dog. Hvor Marisa under den løbende tekstproduktion regelmæssigt evaluerer dele af teksten og sætter den i relation til den på det givne tidspunkt transskriberede tekst, tyder det på, at hun i den sidste gennemgang af teksten evaluerer den samlede tekst systematisk sætning for sætning¹²³. Det overordnede formål med skriveprocessen ændrer således karakter fra produktion af artiklen til evaluering af den potentielt færdige artikel. Af skema 7.2.14 nedenfor fremgår det, at Marisa i alt foretager 43 fortolkningsbare revisioner i løbet af skriveprocessen. Det svarer til 8,1 revisioner pr. 100 ord i den færdige artikel.

	Revisioner under den løbende tekstproduktion						Revisioner i den systematiske gennemgang			
	i semantisk meningsfuld tekst				i ikke semantisk meningsfuld tekst		i semantisk meningsfuld tekst		i alt	
	afsluttede sætninger		uafsluttede sætninger		uafsluttede sætninger		afsluttede sætninger			
Indhold	SU	Indhold	SU	Indhold	SU	Indhold	SU			
Tilføjelse	3	1	2	3	2	8	1		20	
Udeladelse				1		1		5	7	
Erstatning		1		6	1	1		7	16	
I alt	3	2	2	10	3	10	1	12	43	
I alt	5		12		13		13		43	
I alt	30						13			43

Skema 7.2.14: Marisas revisioner efter effekt

Det fremgår ligeledes, at hun, som det er tilfældet under den løbende tekstproduktion, også samlet set oftest tilføjer tekst (20 revisioner), men næsten lige så ofte erstatter tekst (16 revisioner). Dermed tilføjes tekst næsten tre gange så ofte som tekst udelades (syv revisioner), og tekst erstattes mere end dobbelt så ofte, som tekst udelades. En sammenligning af revisionsaktiviteterne afslører desuden, at Marisa, både under den løbende tekstproduktion og i den systematiske gennemgang af teksten, tilføjer, udelader og erstatter tekst, men vægtningen af

¹²³ Evaluering er her blot synlig ved efterfølgende revision. Da Marisa kun foretager revisioner i den sidste halvdel af teksten, er det uvist, om den første halvdel er evalueret.

revisionstyperne varierer. Under den løbende tekstproduktion tilføjes tekst således oftest og udelades kun en gang. I den sidste gennemgang af den potentielt færdige tekst tilføjes tekst blot en gang men udelades fem gange. Den anderledes vægning afspejler de kriterier, som evalueringerne foretages på baggrund af: hhv. produktion og afkortning af artiklen.

Af skemaet fremgår det også, at Marisa, med 34 revisioner af sprogligt udtryk (79,1%) mod ni revisioner af indhold (20,9%), reviderer tekstens sproglige udtryk knap tre gange så ofte som tekstens indhold. En sammenligning af revisionernes effekt på teksten viser, at, hvor otte revisioner (88,9%) berører tekstens indhold under den løbende tekstproduktion, er kun en enkelt revision (11,1%) i den systematiske gennemgang revision af indhold. Marisa reviderer således markant oftere indhold under den løbende tekstproduktion end i gennemgangen af den potentielt færdige tekst.

Det er kendetegnende for Marisas indholdsrevisioner, at de tilføjer indhold (otte revisioner) og en enkelt gang erstatter indhold. To af revisionerne antages at kompensere for faktuelle fejl. Således udelades ikke indhold, hverken under den løbende tekstproduktion eller i den systematiske gennemgang af teksten. Seks af indholdsrevisionerne vurderes primært at berøre teksten på lokalt sætningsniveau, mens tre vurderes at være makrostrukturelle.

En tilsvarende sammenligning af revisioner af sprogligt udtryk viser, at 22 revisioner (64,7%) under den løbende tekstproduktion udelukkende berører det sproglige udtryk og 12 (35,3%) i den systematiske gennemgang af teksten. Marisa reviderer således også oftere sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion end i den systematiske gennemgang.

Marisas revisioner af sprogligt udtryk er under den løbende tekstproduktion overvejende kendetegnet ved at tilføje teksten citationstegn. Revision af sprogligt udtryk anvendes også til at erstatte nominalsyntagmer med ækvivalente syntagmer og således bidrage til variation i tekstens sproglige udtryk og til at eksplicitere, hvad der i forvejen kan infereres og således bl.a. understrege kohæsionen. Foruden citationstegnene retter én erstatning op på en stavfejl. I den systematiske gennemgang er revisionerne af sprogligt udtryk karakteriseret ved at afkorte teksten ved at eliminere ekspliciteringer, så læseren selv skal inferere sammenhænge, eller ved enten at erstatte syntagmer med tilsvarende kortere eller ved at omformulere passager. En enkelt erstatning retter en stavfejl.

Foruden korrektion af en stavfejl både under den løbende tekstproduktion og i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, adskiller Marisas revision af sprogligt udtryk i de to faser sig således fra hinanden. Selvom indholdsrevisionen i den systematiske gennemgang af teksten anvendes med samme formål som størstedelen af revisionerne under den løbende tekstproduktion, at tilføje tekst, tilføjes markant oftere indhold under den løbende

tekstproduktion end i den systematiske gennemgang af teksten. Denne anderledes vægtning og omfanget af udeladelser af tekst og erstatninger, der, på trods af indholdstilføjelsen, reducerer tekstens længde under den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, afspejler de kriterier, som tekstproduktionen foretages på baggrund af: hhv. produktion og afkortning af artiklen.

7.2.4 Marisas revisioner: Konklusion

Afsnittene ovenfor har beskrevet og opsummeret væsentlige aspekter af analysen af Marisas revisioner. I det følgende afsnit sættes resultaterne af analysen i relation til afhandlingens tre første forskningsspørgsmål, der opererer på individuelt skriveprocesniveau.

7.2.4.1 Hvad kendetegner Marisas revision af tekstens indhold?

I sit arbejde med tekstens indhold tilføjer og erstatter Marisa indhold ni gange i alt.

Under den løbende tekstproduktion foretager hun otte revisioner, der berører tekstens indhold, mens hun i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst kun foretager en enkelt indholdsrevision. 88,9% af Marisas revisioner af indhold finder således sted under den løbende tekstproduktion og blot 11,1% i gennemgangen af den potentielt færdige tekst. Marisa reviderer således markant oftere indhold under den løbende tekstproduktion end i den systematiske gennemgang.

Det er kendetegnende for revisionerne af indhold under den løbende tekstproduktion, at de tilføjer og erstatter indhold. Den enlige revision i den systematiske gennemgang af teksten tilføjer indhold. Således erstatter Marisa ikke indhold i den systematiske gennemgang og udelader på intet tidspunkt indhold. Indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion berører både tekstens mikrostruktur og dens makrostruktur mens indholdsrevisionen i gennemgangen af den potentielt færdige tekst berører tekstens makrostruktur.

7.2.4.2 Hvad kendetegner Marisas revision af tekstens sproglige udtryk?

I sit arbejde med tekstens sproglige udtryk tilføjer, udelader og erstatter Marisa tekst 34 gange i alt.

Under den løbende tekstproduktion foretager hun 22 revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk, mens hun i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst foretager 12 revisioner. 64,7% af Marisas revisioner af sprogligt udtryk finder således sted under den løbende tekstproduktion og 35,3% i gennemgangen af den potentielt

færdige tekst. Marisa reviderer således også oftere sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion end i den systematiske gennemgang.

Revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion er kendetegnet ved at tilføje og erstatte tekst, og revisionerne i gennemgangen af den potentielt færdige tekst er kendetegnet ved at udelade og erstatte sproglige udtryk. Marisa tilføjer således kun sproglige udtryk under den løbende tekstproduktion.

7.2.4.3 Hvad kendetegner forholdet mellem Marisas revision af tekstens indhold og sproglige udtryk?

Under arbejdet med artiklen foretager Marisa 34 revisioner af tekstens sproglige udtryk og ni revisioner af dens indhold. Det svarer til, at 79,1% af revisionerne er af sprogligt udtryk og 20,9% er af indhold, og Marisa reviderer således tekstens sproglige udtryk næsten fire gange så ofte som indholdet.

Under den løbende tekstproduktion foretager Marisa 22 revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk og otte revisioner, der berører dens indhold. Det betyder, at 73,3% af revisionerne under den løbende tekstproduktion er af sproglige udtryk og 26,7% er af indhold. Marisa reviderer således også under den løbende tekstproduktion langt oftere udelukkende sprogligt udtryk end indholdet – ca. tre gange så ofte.

I den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst reviderer Marisa 12 gange tekstens sproglige udtryk og blot én gang dens indhold. Det svarer til, at 92,3% af revisionerne i gennemgangen af teksten udelukkende berører det sproglige udtryk og 7,7% er af indhold. Også i den systematiske gennemgang af teksten reviderer Marisa således markant oftere udelukkende tekstens sproglige udtryk end tekstens indhold.

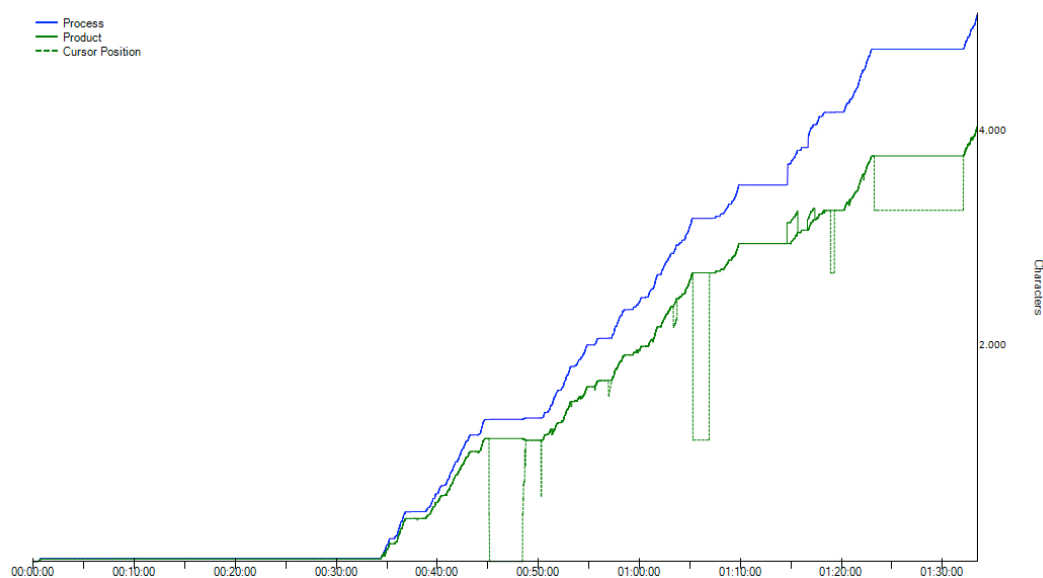
7.3 CASE 3: BEGOÑA RAMÍREZ

Begoña Ramírez har på tidspunktet for undersøgelsen været ansat på *El Mundo* siden 1995, men først på økonomiredaktionen siden 2010, hvor hendes primære arbejdsområder er arbejdsmarked og arbejdsmarkedspolitik. Begoña er ikke uddannet journalist men har en kandidatgrad i informationsvidenskab. Før hun blev ansat på *El Mundo*, har hun haft forskellige ansættelser i Galicien, herunder på tre dagblade, et ugeblad og en radiostation. Hun har bred erfaring, bl.a. med jura, samfund og byrådspolitik.

Begoñas artikel, der indgår i afhandlingens empiri, omhandler regeringens kamp mod ureglementeret beskæftigelse bl.a. ved at sætte en stopper for tvangspensionering. Ifølge det retrospektive interview baserer artiklen sig bl.a. på Beskæftigelsesministeriets pressekonference

samme formiddag og telefoniske interviews med Beskæftigelsesministeriets pressechef og med arbejdstilsynets inspektører. Indhold og vinkel er fastlagt i samarbejde med chefredaktøren. På baggrund af sine noter og en prioritering af informationernes væsentlighed, har Begoña forud for skriveprocessen udarbejdet en disposition. I det retrospektive interview nævner Begoña, at hun i løbet af processen har anvendt Google til at søge efter datoer. Ifølge observationsprotokollen besøger hun desuden det andet store spanske dagblad, El País, på nettet. Også ifølge observationsprotokollen kigger hun sin mails i sin indbakke flere gange og bruger et vedhæftet dokument. Hun får desuden én mail undervejs og skriver selv én.

Begoña skriver artiklen fredag den 27. april i tidsrummet fra ca. 19.20 til 20.55. Artiklen trykkes den efterfølgende dag. Som det fremgår af nedenstående procesgraf (figur 7.3.1), bruger Begoña ca. 1 time og 13 minutter (de første 34 minutter af procesgrafen arbejdes der med kildemateriale og ikke på teksten) på at producere de 4006 anslag, der svarer til artiklens 653 ord.

Figur 7.3.1: Procesgraf over produktion af Begoña Ramírez' artikel 27. april 2012

Procesgrafen ovenfor viser en grafisk gengivelse af Begoñas tekstproduktion¹²⁴. Af grafen fremgår det bl.a., at Begoña ikke indleder tekstproduktionen med det samme men bruger godt 30 minutter på at samle og læse kildemateriale. Det fremgår også, at hun flere gange går tilbage

¹²⁴ En beskrivelse af hvordan procesgrafen skal læses findes i afsnit 7.1.
218

i teksten, og at hun en enkelt gang, ca. 1 time og 14 minutter inden i processen indkopierer tekst, som danner baggrund for egen tekstproduktion.

Begoña kopierer den (på det givne tidspunkt) samlede tekst en gang under tekstproduktionen, efter sjette sætning, for at indsætte og gemme den i Milenium. De efterfølgende seks sætninger kopieres efter 12. sætning. Herefter kopieres sætning 13. og 14. samlet efter 14. sætning og sætning 15 alene. De to sidste sætninger, 16 og 17 kopieres ikke i første omgang til Milenium. Efter denne artikel skriver Begoña en støtteartikel, som dog ikke indgår i afhandlingens empiri. Da den artikel er færdig kopieres al tekst til Milenium¹²⁵.

Af skema 7.3.1 nedenfor fremgår samtlige fortolkede revisioner i Begoñas skriveproces. Analysen præsenteres i det følgende med udgangspunkt i den konkrete kontekst, revisionerne optræder i (jf. figur 7.1). Det fremgår, at Begoña, i modsætning til både María og Marisa, ikke foretager en systematisk gennemgang af teksten og således udelukkende foretager revisioner under den løbende tekstproduktion.

Revisioner under den løbende tekstproduktion				I alt
	i semantisk meningsfuld tekst		i ikke semantisk meningsfuld tekst	
	i afsluttede sætninger	i uafsluttede sætninger	i uafsluttede sætninger	
Indhold		4	2	6
Sprogligt udtryk	6	10	2	18
I alt	6	15	4	24

Skema 7.3.1: Oversigt over alle fortolkningsbare revisioner i Begoñas skriveproces

7.3.1 Revisioner under den løbende tekstproduktion

Som ved de to andre skriveprocesser adresserer den følgende analyse af Begoñas fortolkningsbare revisioner under den løbende tekstproduktion, først revisioner foretaget i potentielt færdige semantisk meningsfulde kontekster repræsenteret ved sætninger afsluttet med sætningsafsluttende tegn, dernæst på revisioner foretaget i semantisk meningsfulde

¹²⁵ I den tekst, der trykkes i avisen, fremgår flere citationstegn, end i den transskriberede tekst i Translog. Teksten er altså senere blevet revideret, enten af Begoña selv, af chefredaktøren eller af korrekturlæserne. Disse revisioner indgår ikke i afhandlingens empiri.

kontekster, repræsenteret ved syntagmer og sætninger, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, og slutteligt på revisioner, der foretages i ikke oprindeligt semantisk meningsfulde kontekster.

7.3.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger

Hvis vi starter yderst til venstre på revisionskontinuummet, hvor revisioner foretages i en potentielt færdig semantisk meningsfuld kontekst repræsenteret ved en sætning afsluttet med sætningsafsluttende tegn, foretager Begoña seks fortolkningsbare revisioner under den løbende tekstproduktion (rev. 5, 6, 7, 8, 10, 19).

De første fire revisioner foretages efter den på det tidspunkt samlede tekst, efter at sjette sætninger blevet kopieret til Milenium, hvor revisionerne, ifølge observationsprotokollen, også er foretaget først (jf. også afsnit 7.2.1.1). Femte og sjette revision foretages i hhv. 7. og 13. sætning hhv. knap 2,5 sekunder og godt 3 sekunder efter, at sætningerne er blevet afsluttet med et punktum. Da fire ud af de seks revisioner således er foretaget som en episode (jf. afsnit 4.3.2.1.2.5.3) i forlængelse af kopiering til og revisioner i Milenium, afspejler den rækkefølge, de implementeres i *Translog*, ikke nødvendigvis den oprindelige rækkefølge. Derfor giver en systematisering af revisionerne med udgangspunkt i, hvor i den transskriberede tekst de foretages, i forhold til det sted Begoña ellers er ved at producere eller lige har produceret tekst (jf. skema 7.1.2 og 7.2.2 over hhv. Marías og Marisas revisioner) lidt mening¹²⁶. Til gengæld kan revisionerne systematiseres efter, hvilken revisionsaktivitet der er tale om. Af skema 7.3.2 nedenfor fremgår det således, at Begoña benytter sig af tre forskellige revisionsaktiviteter, dvs. udeladelse, erstatning og distribution.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	10	1
Udeladelse	7	1
Erstatning	5, 6, 19	3
Distribution	8	1

Skema 7.3.2: Begoñas revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger

¹²⁶ Det er dog ikke usandsynligt, at i hvert fald anden og tredje revision er foretaget kronologisk, da tredje revision lader til at være afledt af anden revision (jf. eksempel 7.3.2).

Fælles for de seks revisioner er, at de udelukkende berører det sproglige udtryk og ikke ændrer ved indholdet i teksten. Således udgør Begoñas revision af sprogligt udtryk 100% af revisionerne i afsluttede sætninger og 33,3% af det samlede antal revisioner af sprogligt udtryk. De seks revisioner i semantisk meningsfuld tekst, der er afsluttet med punktum udgør samtidig 25% af samtlige revisioner i processen. Den ene tilføjelse (rev. 10) tilføjer et manglende indledende citationstegn og den ene erstatning (rev. 19) ændrer *para* (: til) til *por* (: for) og retter op på en oprindelig forkert præposition. Begge revisioner betyder, at *translator* oprindeligt ikke har udarbejdet en sproglig formulering i overensstemmelse med lingvistiske regler, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen før transskribering (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 niveau 2 i afsnit 4.2.4.5). De resterende fire revisioner foretager Begoña efter at have kopieret teksten til Milenium. Revisionerne, der samtidig danner en sekvens af revisioner i allerede skreven tekst (jf. afsnit 4.3.2.1.2.4.3), beskrives i det følgende.

eks. 7.3.1 (rev. 5)

Den første af revisionerne implementeres i starten af fjerde sætning hvor et verbal erstattes med et andet:

Se trata de una prohibición que ya estableció el Gobierno de José María Aznar en su reforma laboral de 2001 y que estuvo vigente hasta que la derogó el Ejecutivo de José Luis Rodríguez Zapatero en julio de 2005.

(Det drejer sig om et forbud, som José María Aznars regering allerede vedtog i arbejdsmarkedsreformen i 2001, og som var gældende indtil José Luis Rodríguez Zapateros regering ophævede det i juli 2005.)

→

Se trata de una prohibición que ya dictó el Gobierno de José María Aznar en su reforma laboral de 2001 y que estuvo vigente hasta que la derogó el Ejecutivo de José Luis Rodríguez Zapatero en julio de 2005.

(Det drejer sig om et forbud, som José María Aznars regering allerede indførte i arbejdsmarkedsreformen i 2001, og som var gældende indtil José Luis Rodríguez Zapateros regering ophævede det i juli 2005.)

Erstatningen *kan* have relation til et andet sprogligt udtryk i teksten. Det oprindelige valg, *estableció*, er brugt i tekstens første sætning (...*si así lo establece el correspondiente convenio colectivo*. (:...hvis det er vedtaget i den relevante overenskomst.)), og revisionen kan således være udløst af et ønske om at undgå at bruge det samme verbum.

eks. 7.3.2 (rev. 6 og 7)

I umiddelbar forlængelse af den første revision (rev. 5, jf. ovenfor), implementerer Begoña anden revision og efter godt 2 sekunder følger tredje revision i hhv. starten og slutningen af femte sætning:

El Ministerio de Empleo también va a modificar de nuevo el Estatuto de los Trabajadores para ampliar a las empresas de más de 100 trabajadores –hasta ahora estaba limitada a las

de más de 500- la obligación de hacer aportaciones al Tesoro Público si, aun teniendo beneficios, despiden a empleados mayores de 50 años.

(Beskæftigelsesministeriet vil desuden igen ændre den spanske arbejdsmarkedslov, så virksomheder med mere end 100 ansatte – hidtil var kun virksomheder med mere end 500 omfattet – er forpligtet til at indbetale bidrag til statskassen, hvis de, i en periode med overskud, afskediger medarbejdere, der er ældre end 50 år.)

→

(rev. 6)

El Ministerio de Empleo también va a modificar de nuevo el Estatuto de los Trabajadores para ampliar a las empresas de más de 100 empleados –hasta ahora estaba limitada a las de más de 500- la obligación de hacer aportaciones al Tesoro Público si, aun teniendo beneficios, despiden a empleados mayores de 50 años.

(Beskæftigelsesministeriet vil desuden igen ændre den spanske arbejdsmarkedslov så virksomheder med mere end 100 medarbejdere – hidtil var kun virksomheder med mere end 500 omfattet – er forpligtet til at indbetale bidrag til statskassen, hvis de, i en periode med overskud, afskediger medarbejdere, der er ældre end 50 år.)

ca. 2 sekunder →

(rev. 7)

El Ministerio de Empleo también va a modificar de nuevo el Estatuto de los Trabajadores para ampliar a las empresas de más de 100 empleados –hasta ahora estaba limitada a las de más de 500- la obligación de hacer aportaciones al Tesoro Público si, aun teniendo beneficios, despiden a [] mayores de 50 años.

(Beskæftigelsesministeriet vil desuden igen ændre den spanske arbejdsmarkedslov så virksomheder med mere end 100 ansatte – hidtil var kun virksomheder med mere end 500 omfattet – er forpligtet til at indbetale bidrag til statskassen, hvis de, i en periode med overskud, afskediger dem der er ældre end 50 år.)

Først erstattes *trabajadores* (: ansatte) med *empleados* (: medarbejdere) og dernæst udelades *empleados* (: medarbejdere) fra syntagmet *empleados mayores* (: ældre medarbejdere). Ændringen fra *trabajadores* til *empleados* i den første af de to revisioner skaber muligvis behovet for at udelade *empleados* i den anden revision og således undgå overdreven brug af samme substantiv. På samme måde kan erstatningen af *trabajadores* med *empleados* være foranlediget af et ønske om unødigt repetition af *trabajadores*, der indgår i navnet på den lov, der omtales (*Estatuto de los Trabajadores*).

eks. 7.3.3 (rev. 8)

I umiddelbar forlængelse af tredje revision foretages fjerde og sidste revision i episoden, der skaber et afsnit mellem fjerde og femte sætning:

Se trata de una prohibición que ya dictó el Gobierno de José María Aznar en su reforma laboral de 2001 y que estuvo vigente hasta que la derogó el Ejecutivo de José Luis Rodríguez Zapatero en julio de 2005. El Ministerio de Empleo también va a modificar de nuevo el Estatuto de los Trabajadores para ampliar a las empresas de más de 100 empleados –hasta ahora estaba limitada a las de más de 500- la obligación de hacer aportaciones al Tesoro Público si, aun teniendo beneficios, despiden a mayores de 50 años.
(Det drejer sig om et forbud, som José María Aznars regering allerede vedtog i arbejdsmarkedsreformen i 2001, og som var gældende indtil José Luis Rodríguez Zapateros regering ophævede det i juli 2005. Beskæftigelsesministeriet vil desuden igen ændre den spanske arbejdsmarkedslov, så virksomheder med mere end 100 ansatte – hidtil var kun

virksomheder med mere end 500 omfattet – er forpligtet til at indbetale bidrag til statskassen, hvis de, i en periode med overskud, afskediger dem der er ældre end 50 år.)

→

Se trata de una prohibición que ya dictó el Gobierno de José María Aznar en su reforma laboral de 2001 y que estuvo vigente hasta que la derogó el Ejecutivo de José Luis Rodríguez Zapatero en julio de 2005.

(Det drejer sig om et forbud, som José María Aznars regering allerede vedtog i arbejdsmarkedsreformen i 2001, og som var gældende indtil José Luis Rodríguez Zapateros regering ophævede det i juli 2005.)

El Ministerio de Empleo también va a modificar de nuevo el Estatuto de los Trabajadores para ampliar a las empresas de más de 100 empleados –hasta ahora estaba limitada a las de más de 500- la obligación de hacer aportaciones al Tesoro Público si, aun teniendo beneficios, despiden a mayores de 50 años.

(Beskæftigelsesministeriet vil desuden igen ændre den spanske arbejdsmarkedslov så virksomheder med mere end 100 ansatte – hidtil var kun virksomheder med mere end 500 omfattet – er forpligtet til at indbetale bidrag til statskassen, hvis de, i en periode med overskud, afskediger dem der er ældre end 50 år.)

Revisionen fordeler indhold i ét afsnit ud på to afsnit og understøtter således det skifte i indhold, der er mellem (første til) fjerde og femte (og sjette) sætning.

I de tre ovenstående eksempler har Begoña altså evalueret de oprindeligt valgte sproglige udtryk (*estableció, trabajadores* og *empleados mayores*) på transskriberingstidspunktet og fundet dem passende, men efter at have kopieret teksten til Milenium, finder hun at andre sproglige udtryk mere egnede (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 niveau 2 i afsnit 4.2.4.5). Hvis man i fortolkningen af de fire revisioner desuden tillader sig ikke blot at fokusere isoleret på de egentlige revisioner men også inddrager den resterende transskriberede tekst og mulige relationer mellem revisioner, er der noget, der tyder på, at Begoña både forholder sproglige udtryk til hinanden og således skaber variation i tekstens terminologi, og forholder indholdet i sætninger til hinanden og på den måde støtter læseren i indholdsskiftet mellem fjerde og femte sætning.

7.3.1.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger:

Opsummering

Af ovenstående analyse fremgår det, at Begoña foretager seks revisioner i potentielt færdige sætninger under den løbende tekstproduktion. De fleste af revisionerne er foretaget i en sekvens efter at teksten er blevet kopieret til og revideret i Milenium, og revisionerne tillader således ikke en systematisering med udgangspunkt i, hvor i den transskriberede tekst de foretages, i forhold til det sted Begoña ellers er ved at producere eller lige har produceret tekst. En systematisering af revisionstypen viser, at Begoña anvender tre forskellige: udeladelse, erstatning og distribution.

Alle seks revisioner er kendetegnet ved udelukkende at berøre tekstens sproglige udtryk. To af revisionerne er korrigerer fejl, som *translator* har skabt og *reviewer* overset før transskribering. De resterende fem revisioner foretager Begoña, fordi hun, efter at have kopieret den daværende tekst til Milenium, finder andre sproglige udtryk mere egnede. Hvis man i fortolkningen af de fire revisioner ikke udelukkende fokuserer på de egentlige og enkelte revisioner men også inddrager den resterende transskriberede tekst samt mulige relationer mellem revisioner, tyder noget på, at Begoña både forholder sprogligt udtryk og indhold i sætninger til hinanden og således skaber variation i tekstens terminologi og støtter læsning hhv. af sammenhængende indhold og indholdsskifte på et udvidet sætningsniveau.

Afsnittene ovenfor fokuserer på Begoñas revisioner i semantisk meningsfulde kontekster repræsenteret ved sætninger afsluttet med sætningsafsluttende tegn. I de følgende afsnit rettes opmærksomheden mod de revisioner, Begoña foretager i semantisk meningsfulde kontekster repræsenteret ved syntagmer og sætninger, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn.

7.3.1.2 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger

Hvis vi således bevæger os lidt til højre på kontinuummet, hvor revisioner foretages i en semantisk meningsfuld kontekst repræsenteret ved syntagmer og sætninger, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, foretager Begoña 14 fortolkningsbare revisioner (jf. skema 7.3.3) i den sætning hun er i gang med at skrive. Indhold og sprogligt udtryk som *reviewer* har accepteret forud for transskriberingen findes således mangelfuldt efter transskriberingen og før sætningen er formelt afsluttet. De 14 revisioner svarer til 58,8% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og dermed også af samtlige revisioner. En systematisering af revisionsaktiviteterne viser, at Begoña tilføjer tekst ni gange, udelader tekst en gang og erstatter tekst fire gange.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	1, 9, 11, 13, 14 15 16, 20, 21	9
Udeladelse	18	1
Erstatning	4, 22, 23, 24	4

Skema 7.3.3: Begoñas revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger

Således afviger de revisionsaktiviteter, som Begoña anvender i semantisk meningsfulde kontekster, der endnu ikke er afsluttede, fra revisionsaktiviteterne i potentielt færdige sætninger, hvor Begoña foruden at udelade og erstatte ikke som her tilføjer men derimod distribuerer (jf. skema 7.3.2).

I det følgende præsenteres fordelingen af de 14 revisioner mellem revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk.

7.3.1.2.1 Revision af indhold

Af de 14 revisioner som Begoña foretager i semantisk meningsfulde kontekster, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, er fire indholdsrevisioner. Det svarer til 28,6% af revisionerne i endnu uafsluttede sætninger, og til 66,7% af indholdsrevisionerne både under den løbende tekstproduktion og i alt. Det fremgår af skema 7.3.4 nedenfor, at indholdsrevisionerne fordeler sig mellem tre tilføjelser og en erstatning.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	1, 16, 21 ¹²⁷	3
Erstatning	4	1

Skema 7.3.4: Begoñas revisioner af indhold i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger

Indholdserstatningen (rev. 4) erstatter *agosto* (: august) med *junio* (: juni) og udbedrer således det der må antages at være en faktisk fejl. Empirien tillader ikke yderligere fortolkning af, hvor i processen fejlen er opstået: om *planner* har kommunikeret faktisk forkert indhold til *translator* eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold (jf. afsnit 4.2.4.4.4). At Begoña forud for revisionen bruger knap 47 sekunder bl.a. på at søge internettet herunder på El País' hjemmeside gør det dog sandsynligt, at fejlen oprindeligt skyldes *planners* manglende ekstralingvistiske viden.

De tre revisioner, der tilføjer indhold, tilføjer teksten indhold, der ikke kan infereres af teksten. De tre reviderede passager må formodes på transskriberingstidspunktet at udtrykke det intenderede og fungere indholdsmæssigt på lokalt sætningsniveau (jf. niveau 3 i Van Gelderen & Oostdams 2004 model i afsnit 4.2.4.4.4), men er i umiddelbar forlængelse af transskriberingen evalueret og fundet mangelfulde. Det er ikke muligt at afgøre, om revisionerne skyldes at *planner* i første omgang har kommunikeret mangelfuldt indhold eller om målet og intentionerne for tekstpassagen har ændret sig i forlængelse af eller måske under transskriberingen (jf. Flower et al.'s 1986 og Hayes et al.'s 1987 revisionsmodel i afsnit 4.2.3). Revision 16 er en smule atypisk og analyseres derfor i det følgende.

¹²⁷ Revision 21 danner episode med revision 22.

eks. 7.3.4 (rev. 16)

Begoña har skrevet det, der viser sig at være størstedelen af 11. sætning:

Los Técnicos del Ministerio de Hacienda (Gestha) calculan que el empleo irregular mueve en España unos 82.500 millones, una tercera parte de los 244.134 millones que circulan en dinero negro

(Finansministeriets embedsmænd har udregnet, at den ureglementerede beskæftigelse i Spanien beløber sig til ca. 82,5 milliarder, en tredjedel af de 244,134 milliarder, der cirkulerer i sorte penge)

Efter en pause på godt 4,2 sekunder sletter Begoña sætningens første bogstav, L, og transskriberer ny tekst i starten af sætningen:

A partir de las ci os Técnicos del Ministerio de Hacienda (Gestha) calculan que el empleo irregular mueve en España unos 82.500 millones, una tercera parte de los 244.134 millones que circulan en dinero negro

(På baggrund af ci) har Finansministeriets embedsmænd udregnet, at den ureglementerede beskæftigelse i Spanien beløber sig til ca. 82,5 milliarder, en tredjedel af de 244,134 milliarder, der cirkulerer i sorte penge)

Hun holder dog en kort pause på 2,1 sekunder i transskriberingen inden tilføjelsen gøres færdig, hvorefter det slettede l gentastes – nu som lille bogstav – og cursoren placeres ved tekstens ende, og sætningen afsluttes:

A partir de las cifras de Eurostat, la oficina estadística de la UE, los Técnicos del Ministerio de Hacienda (Gestha) calculan que el empleo irregular mueve en España unos 82.500 millones, una tercera parte de los 244.134 millones que circulan en dinero negro.

(På baggrund af tal fra Eurostat, EU's statistiske kontor, har Finansministeriets embedsmænd udregnet, at den ureglementerede beskæftigelse i Spanien beløber sig til ca. 82,5 milliarder, en tredjedel af de 244,134 milliarder, der cirkulerer i sorte penge)

Som det fremgår af eksemplet, tilføjer Begoña et adverbial over en pause, og den første del af revisionen har således karaktertræk til fælles med kontekstbrydende revisioner (jf. afsnit 6.2.5). Flere faktorer bidrager dog til, at revisionen, på trods af at den foretages over en kort pause, tillader fortolkning og således kan indgå i afhandlingens empiri. For det første starter Begoña med at slette det første bogstav i sætningen, hvilket kan indikere, at hun har tænkt sig at bruge resten af sætningen. For det andet, er pausen kun lige lang nok til at kvalificere som pause, og da der, for det tredje, samtidig ikke foretages andre pauser eller indlejrede revisioner, er det mindre sandsynligt, at Begoña har revideret revisionen undervejs, end det er sandsynligt, at det tilføjede adverbial også har været intentionen, da revisionen påbegyndtes. Aktiviteten virker således samlet så målrettet, at den kan fortolkes som en tilføjelse af et adverbial, der ellers ikke kan infereres af teksten (jf. også diskussionen i afsnit 6.2.5.3 om tilføjelse af hele sætninger). Alle fire indholdsrevisioner vurderes primært at berøre teksten på sætningsniveau og er således mikrostrukturelle.

7.3.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk

De resterende 10 revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, er revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk. Det svarer til 71,4% af revisionerne af sprogligt udtryk i endnu uafsluttede sætninger og til 55,6% af revisionerne af sprogligt udtryk både under den løbende tekstproduktion og i alt.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	9, 11, 13, 14 15, 20	6
Udeladelse	18	1
Erstatning	22, 23, 24	3

Skema 7.3.5: Begoñas revisioner af sprogligt udtryk i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger

Det fremgår af skema 7.3.5 ovenfor, at de fordeler sig mellem otte tilføjelser, en udeladelse og tre erstatninger. Tre af de seks tilføjelser er tilføjelse af hhv. citationstegn (9, 20¹²⁸) og komma (11), og der er således tale om revisioner, fordi *translator* ikke har udarbejdet et passende sprogligt udtryk, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen forud for transskribering (jf. niveau 2 i afsnit 4.2.4.4.4).

Endnu en tilføjelse tenderer udbedring af fejl. Det drejer sig om revision 13, der foretages i transskriberingen af navnet på en lov, og som vises i eksempel 7.3.4 nedenfor:

eks. 7.3.4 (13)

Begoña er ved at skrive 8. sætning:

El plan aprobado ayer forzará otros cambios legislativos, que afectarán al Código Penal y a las leyes de la Inspección de Trabajo y de
(Planen der blev vedtaget i går kommer til at skabe andre lovændringer, som berører straffeloven samt lov om Arbejdstilsyn og lov om)

men holder en pause på knap 45 sekunder, hvor hun, ifølge observationsprotokollen, bladrer i sine noter, før hun, med en finger i noterne, tilføjer *Ordenadora* (egentlig ”der regulerer”) som nyt komplement mellem det oprindelige og kernen i det nominalsyntagme, hun er ved at skrive:

El plan aprobado ayer forzará otros cambios legislativos, que afectarán al Código Penal y a las leyes Ordenadora de la Inspección de Trabajo y de
(Planen der blev vedtaget i går kommer til at skabe andre lovændringer, som berører straffeloven samt lov, der regulerer Arbejdstilsyn og lov om)

¹²⁸ I revision 9 drejer det sig om et citats indledende citationstegn før citatet er skrevet færdigt og det afsluttende citationstegn er sat. I de to resterende revisioner, 10 og 20 drejer det sig om det indledende citationstegn først sættes efter citatet er færdigskrevet og det afsluttende citationstegn sat.

Loven kan ses omtalt både med og uden *Ordenadora* (hhv. *ley Ordenadora de la Inspección de Trabajo* og *ley de la Inspección de Trabajo*), men tilføjjelsen bidrager til en omtale af loven med dens officielle navn. Hvis *Begoña* finder lovens officielle betegnelse i sine noter betyder det sand- synligvis, at *translator* oprindeligt har manglet den fornødne lingvistiske viden.

De to resterende tilføjjelser (rev. 14 og 15) er revisioner, der med Faigley & Wittes ord "raise to the surface what can be inferred" (Faigley & Wittes: 1981: 403). De ekspliciterer altså udelukkende det, der i forvejen kan udledes af teksten, og således styrkes kohæsionen i teksten. De to sætninger, der revideres i, må formodes oprindeligt at have udtrykt det intenderede, i hvert fald isoleret set, (jf. Van Gelderens & Oostdams 2004 niveau 1 i afsnit 4.2.4.4.4). Måske er det ved placeringen i den specifikke kontekst (jf. Van Gelderens & Oostdams 2004 niveau 2 i afsnit 4.2.4.4.4), at *Begoña* vurderer, at inferenserne skal ekspliciteres.

Udeladelsen (rev. 18) er beskrevet og analyseret som eksempel 6.21 i afsnit 6.2.6.1.1. De resterende tre revisioner er alle erstatninger. Det er kendetegnende for dem, at de indgår i revisionsepisoder, to af dem med hinanden og den tredje er en konsekvens af indholdsrevision 22 ovenfor og bidrager, ved at erstatte en infinitiv med samme verbum i finit, til at skabe en semantisk sammenhængende tekst efter tilføjjelsen af tekst. Den anden revisionsepisode er unik, og analysen præsenteres derfor i det følgende.

eks. 7.3.5 (rev. 23, 24)

Begoña er i gang med en opremsning i 14. sætning:

Además, la idea del Ministerio de Empleo es que la inspección de Trabajo emprenda campañas "específicas" en "sectores donde se han detectado bolsas de fraude", apuntó *Báñez*: autónomos, empresas de servicios domésticos, de vigilancia y seguridad, profesores particulares a domicilio y trabajadores portugueses o contratados en Portugal, (Desuden er det beskæftigelsesministeriets plan, at Arbejdsinspektionen skal foretage "særlige" kampagner i "sektorer, hvor man har konstateret meget svindel", sagde *Báñez*: selvstændige, virksomheder, der yder hjemmeservice, overvågning og sikkerhed, privatlærere i hjemmet, portugisiske arbejdere eller arbejdere, der er hyret i Portugal,)

Efter en pause på ca. 4 sekunder erstattes det sidste komma i opremsningen med et *y* (: og):

Además, la idea del Ministerio de Empleo es que la inspección de Trabajo emprenda campañas "específicas" en "sectores donde se han detectado bolsas de fraude", apuntó *Báñez*: autonomos, empresas de servicios domesticos, de vigilancia y seguridad, profesores particulares a domicilio y trabajadores portugueses o contratados en Portugal, (Desuden er det beskæftigelsesministeriets plan, at Arbejdsinspektionen skal foretage "særlige" kampagner i "sektorer, hvor man har konstateret meget svindel", sagde *Báñez*: selvstændige, virksomheder, der yder hjemmeservice, overvågning og sikkerhed, privatlærere i hjemmet og portugisiske arbejdere eller arbejdere der er hyret i Portugal,)

Efter en tøven på 1,2 sekunder slettes *y* men gentastes straks og cursoren placeres ved tekstens ende og komma'et ved tekstens ende erstattes med et punktum:

Además, la idea del Ministerio de Empleo es que la inspección de Trabajo emprenda campañas "específicas" en "sectores donde se han detectado bolsas de fraude", apuntó

Báñez: autonomos, empresas de servicios domesticos, de vigilancia y seguridad, profesores particulares a domicilio y trabajadores portugueses o contratados en Portugal.
(Desuden er det beskæftigelsesministeriets plan at Arbejdsinspektionen skal foretage "særlige" kampagner i "sektorer hvor man har konstateret meget svindel", sagde Báñez: selvstændige, virksomheder der yder hjemmeservice, overvågning og sikkerhed, privatlærere i hjemmet og portugisiske arbejdere eller arbejdere der er hyret i Portugal.)

Erstatningen af det sidste komma i opremsningen med et *og* konverterer samtidig det efterfølgende led til opremsningens sidste led. Kommaet ved tekstens ende, der oprindeligt har signaleret, at den samlede sætning endnu er ufærdig, erstattes følgelig med et punktum, der afslutter sætningen. På transskriberingstidspunktet har Begoña formodentlig fundet, at den reviderede passage både har udtrykt det intenderede og fungeret indholdsmæssigt (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 niveau 3 i afsnit 4.2.4.4.4). I umiddelbar forlængelse af transskriberingen er passagen reevalueret og revideret. Det er ikke muligt at afgøre, om revisionsepisoden skyldes, at *planner* i første omgang har kommunikeret ufuldstændigt indhold, eller om målet og intentionerne for tekstpassagen har ændret sig i forlængelse af eller måske under transskriberingen. Men revisionsepisoden berører udelukkende det sproglige udtryk af den transskriberede tekst (jf. også eks. 6.23 i afsnit 6.2.6.1.2).

7.3.1.2.3 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger:

Opsummering

Som belyst i afsnit 6.2.1 og her yderligere eksemplificeret med analysens empiri, kan kontekstuelle og fortolkningsbare revisioner forstås som revisioner, der foretages i en semantisk meningsfuld kontekst, der kan være, men ikke nødvendigvis er, en færdig sætning, der er afsluttet med punktum.

Ovenstående analyse af revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der endnu ikke er afsluttede, viser således at Begoña foretager 14 fortolkningsbare revisioner i den sætning, hun er i gang med at skrive. Således reviderer hun tre gange så ofte i sætninger, der endnu ikke er afsluttede, som i potentielt færdige sætninger. De 15 revisioner fordeler sig, i lighed med revisionerne i afsluttede sætninger, mellem tre revisionsaktiviteter, men hvor Begoña i afsluttede sætninger udelader, erstatter og distribuerer tekst, udelader, erstatter og tilføjer hun tekst i uafsluttede sætninger. Analysen viser også, at de 15 revisioner er fordelt mellem fire revisioner, der berører tekstens indhold og 10 revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk.

De fire passager, hvor indhold revideres, må formodes på transskriberingstidspunktet at have udtrykt det intenderede og fungeret indholdsmæssigt på lokalt sætningsniveau. I

umiddelbar forlængelse af transskriberingen er de blevet evalueret og fundet fejlagtige eller mangelfulde. En af revisionerne udbedrer en faktuel fejl.

Af de 10 revisioner af sprogligt udtryk er seks tilføjelser, tre erstatninger og en enkelt udelader redundant tekst.

Det er kendetegnende for tre af de seks tilføjelser, at de er forsinkede transskriberinger af tegn, hhv. citationstegn og komma. Endnu to tilføjelser er forsinket transskribering af del af et proprium. De resterende to tilføjelser tilføjer, hvad der i forvejen kan infereres af teksten, og styrker således tekstens kohæsion.

Kendetegnende for de tre erstatninger er, at de indgår i revisionsepisoder, én af dem med og som konsekvens af en indholdsrevision, og således bidrager til at skabe en semantisk sammenhængende tekst i forlængelse af en anden revision. Udeladelsen eliminerer, i lighed med udeladelsen i potentielt færdige sætninger, redundant tekst.

7.3.1.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering

Som argumenteret for i afsnit 6.2.6.1.3 forekommer der ved tekstens ende både prototypiske prækontekstuelle revisioner, der er med til at forme og avancere den tekst, der lige er blevet eller er ved at blive transskriberet, samt revisioner, der arbejder med den tekst, der lige er blevet eller er ved at blive transskriberet og udelader eller erstatter tidligere (delvist) skreven tekst eller tilføjer ny tekst. Indhold og sprogligt udtryk, som *reviewer* har accepteret, findes således alligevel mangelfuldt under transskriberingen. Sådanne revisioner involverer sletning og retransskribering af (dele af) den slettede tekst, og sletning af tekst bruges således som middel til at nå det sted i teksten, hvor revisionen skal foretages. Ved at slette sig vej til det sted i teksten, der skal revideres, slører tekstproducenten en potentiel semantisk meningsfuld kontekst, der først bliver tydeligt, når (dele af) det slettede retransskrives.

Som det fremgår af nedenstående skema 7.3.6 nedenfor, sletter og retransskriberer Begoña (dele af) den slettede tekst fire gange under den løbende tekstproduktion, hvilket er 16,7% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og dermed også af samtlige revisioner.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	3/3a, 17/17a, 25/25a	3
Erstatning	2/2a	1

Skema 7.3.6: Begoñas revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst

En systematisering af aktiviteterne viser desuden, at hun tilføjer tekst tre gange og erstatter tekst en gang. Revisionsaktiviteterne er således næsten identiske med de revisionsaktiviteter, Begoña benytter i semantisk sammenhængende tekst, der endnu ikke er afsluttet, hvor hun dog også udelader tekst. De fire revisioner fordeler sig ligeligt mellem revision af indhold og sprogligt udtryk, hvilket uddybes i det følgende.

7.3.1.3.1 Revision af indhold

To af de fire revisioner, som Begoña foretager i ikke semantisk meningsfulde kontekster, er altså revisioner, der berører tekstens indhold. De to revisioner udgør 50% af revisionerne i ikke semantisk meningsfuld tekst og 33,3% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og dermed af samtlige indholdsrevisioner. Det fremgår af skema 7.3.7 nedenfor, at det drejer sig om hhv. tilføjelse og erstatning af indhold.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	3/3a	1
Erstatning	2/2a	1

Skema 7.3.7: Begoñas revisioner af indhold i ikke semantisk meningsfuld tekst

Indholdsrevisionen, der tilføjer tekst (rev. 3/3a), tilføjer et adverbial, der ikke ellers kan infereres af den resterende tekst. Den reviderede passage må, i lighed med de tilføjelser af indhold i endnu uafsluttet semantisk meningsfuld tekst, formodes forud for transskriberingen at have udtrykt det intenderede og fungere indholdsmæssigt på lokalt sætningsniveau (jf. niveau 3 i Van Gelderen & Oostdams 2004 model i afsnit 4.2.4.4.4), men er under transskriberingen reevalueret. Det er ikke muligt at afgøre, om revisionerne skyldes at *planner* i første omgang har kommunikeret mangelfuldt indhold eller om eller om målet og intentionerne for tekstpassagen har ændret sig i forlængelse af eller måske under transskriberingen (jf. Flower et al.'s 1986 og Hayes et al.'s 1987 revisionsmodel i afsnit 4.2.3).

Indholdserstatningen (2/2a) erstatter *María* med *Luis* og udbedrer således, i lighed med indholdserstatningen i endnu uafsluttet semantisk meningsfuld tekst, det der må antages at være en faktisk fejl. Heller ikke her tillader empirien yderligere fortolkning af, hvor i processen fejlen er opstået: om *planner* har kommunikeret faktisk forkert indhold til *translator* eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold (jf. afsnit 4.2.4.4.4).

Indholdstilføjelsen vurderes at kunne berøre tekstens makrostruktur og indholdserstatningen derimod primært teksten på lokalt sætningsniveau.

7.3.1.3.2 Revision af sprogligt udtryk

Af skema 7.3.8 nedenfor fremgår det, at de resterende to revisioner, der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk i ikke semantisk meningsfulde kontekster, er tilføjelser. Revisionerne udgør 50% af revisionerne i ikke semantisk meningsfuld tekst og 11,1% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og i alt.

Revisionstype	Revisionsnummer	Antal
Tilføjelse	17/17a, 25/25a	2

Skema 7.3.8: Begoñas revisioner af sprogligt udtryk i ikke semantisk meningsfuld tekst

Den ene af de to tilføjelser (25/25a) er en forsinket transskribering af et manglende komma i en opremsning og kompenserer således, i lighed med fire tilføjelser i endnu uafsluttede semantisk meningsfulde sammenhænge, for, at *translator* ikke har udarbejdet en passende sproglig formulering, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen før transskribering (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 niveau 2 i afsnit 4.2.4.4.4).

Den anden tilføjelse (17/17a) beskrives og analyseres i det følgende.

eks. 7.3.6 (rev. 17/17a)

Begoña er i gang med at skrive 13. sætning:

Para acabar con estas conductas el Gobierno va a ampliar de cinco a 10 años el tiempo para que prescriban los delitos contra la Seguridad Social, exigir a los empresarios el pago de las cuotas de fraudedadas si quieren conseguir la excención de sus responsabilidades penales, sancionar a quienes empleen trabajadores sin alta

(For at komme en sådan adfærd til lins vil regeringen forlænge forældelsesfristen for socialt bedrageri fra fem til 10 år, kræve at arbejdsgivere betaler de unddragne gebyrer, hvis de vil fritages for deres strafferetlige ansvar, foretage sanktioner over for dem, der ansætter medarbejdere uden tilmelding (til den offentlige sygesikring))

Ved tekstens ende afbryder hun den fortløbende tekstproduktion og sletter *alta* (: her ”tilmelding”):

Para acabar con estas conductas el Gobierno va a ampliar de cinco a 10 años el tiempo para que prescriban los delitos contra la Seguridad Social, exigir a los empresarios el pago de las cuotas de fraudedadas si quieren conseguir la excención de sus responsabilidades penales, sancionar a quienes empleen trabajadores sin

(For at komme en sådan adfærd til lins vil regeringen forlænge forældelsesfristen for socialt bedrageri fra fem til 10 år, kræve at arbejdsgivere betaler de unddragne gebyrer, hvis de vil fritages for deres strafferetlige ansvar, foretage sanktioner over for dem, der ansætter medarbejdere uden)

for straks at transskribere *haberlos dado de* (: at have (*dado*) dem) inden *alta* (: tilmeldt) gentastes og tekstproduktionen fortsætter efter godt 2,5 sekunder:

Para acabar con estas conductas el Gobierno va a ampliar de cinco a 10 años el tiempo para que prescriban los delitos contra la Seguridad Social, exigir a los empresarios el pago de las

cuotas de fraudedadas si quieren conseguir la excención de sus responsabilidades penales, sancionar a quienes empleen trabajadores sin haberlos dado de alta
(For at komme en sådan adfærd til livs vil regeringen forlænge forældelsesfristen for socialt bedrageri fra fem til 10 år, kræve at arbejdsgivere betaler de undtagne gebyrer, hvis de vil fritages for deres strafferetlige ansvar, foretage sanktioner over for dem, der ansætter medarbejdere uden at have tilmeldt dem (til den offentlige sygesikring))

Tilføjjelsen *haberlos dado de* indgår sammen med *alta* i udtrykket *haberlos dado de alta* (: at have tilmeldt dem (til den offentlige sygesikring)). Det reducerede udtryk, som Begoña oprindeligt lagde op til, *alta*, er dog alment accepteret og en meget udbredt måde at udtrykke indholdet på. Tilføjjelsen ekspliciterer således blot, hvad der i forvejen kan infereres. Det er her vanskeligt at afgøre, om revisionen skyldes, at *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold, hvilket *reviewer* bliver opmærksom på i transskriberingen (jf. Van Gelderen & Oostdams niveau 1) eller om de kriterier, som Begoña evaluerer det sproglige udtryk i forhold til, har ændret sig, dvs. om *reviewer* oprindeligt har accepteret det reducerede udtryk, *alta*, men reevaluerer under transskribering og beder *translator* generere et nyt forslag.

7.3.1.3.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retransskribering:

Opsummering

Ovenstående analyse viser, at Begoña fire gange foretager revisioner ved tekstens ende, der involverer sletning og retransskribering af (dele af) den slettede tekst og således arbejder med den tekst, der lige er blevet transskriberet eller er under transskribering. Af analysen fremgår det også, at de fire revisioner hhv. erstatter tidligere skreven tekst en gang og tilføjer ny tekst tre gange, samt at to berører tekstens indhold (2/2a og 3/3a) og to udelukkende berører tekstens sproglige udtryk (17/17a, 25/25a).

Det er kendetegnende for de to indholdsrevisioner, at de anvendes som i endnu uafsluttede semantisk meningsfulde kontekster: til at tilføje indhold (tre revisioner) og til at rette op på en faktuel fejl (en revision).

I lighed med tilføjjelse af sproglige udtryk i endnu uafsluttede semantisk meningsfulde kontekster bruger Begoña retransskribering enten til at eksplicitere, hvad der forvejen kan udledes af teksten, og således hjælpe læseren inferere sammenhænge (17/17a), eller til at sætte et manglende komma.

7.3.1.4 Begoñas revisioner: Opsummering

De ovenstående analyser og fortolkninger har alle fokuseret på de fortolkningsbare revisioner, Begoña foretager under den løbende tekstproduktion. Da Begoña ikke, som María og Marisa, foretager en systematisk gennemgang af sin tekst, udgør revisionerne under den løbende

tekstproduktion også Begoñas samlede revisioner. Som det også fremgår af skema 7.3.9. nedenfor, foretager Begoña i alt 24 fortolkningsbare revisioner i løbet af skriveprocessen. Det svarer til 3,7 revisioner pr. 100 ord i den færdige artikel.

	Afsluttede sætninger		Uafsluttede sætninger		Ikke semantisk meningsfulde sætninger		
	Indhold	SU	Indhold	SU	Indhold	SU	
Tilføjelse		1	3	6	1	2	13
Udeladelse		1		1			2
Erstatning		3	1	3	1		8
Distribution		1					1
I alt		6	4	10	2	2	24
I alt	6		14		4		24

Skema 7.3.9: Begoñas revisioner efter effekt

Det er kendetegnende for revisionerne både i uafsluttede semantisk meningsfulde kontekster og i ikke semantisk meningsfuld tekst, at de foretages i den sætning, Begoña er i gang med at skrive. De fleste af revisionerne i afsluttede semantisk meningsfulde kontekster foretages i en sekvens efter at teksten er blevet kopieret til og revideret i Milenium, og revisionerne tillader således ikke en systematisering med udgangspunkt i, hvor i den transskriberede tekst de foretages, i forhold til det sted, Begoña ellers er ved at producere eller lige har produceret tekst.

Af analyserne fremgår det, at Begoña, i uafsluttede semantisk meningsfulde kontekster reviderer mere end dobbelt så ofte (14 revisioner og 58,3% af revisionerne) som i semantisk meningsfulde kontekster, der er afsluttet med punktum (6 revisioner og 33,3% af revisionerne) og mere end tre gange så ofte som i ikke semantisk meningsfuld tekst (4 revisioner og 16,7% af revisionerne). Det fremgår også af skemaet ovenfor, at Begoña oftest tilføjer tekst (13 revisioner og 54,2% af revisionerne), dernæst erstatter (otte revisioner og 33,3% af revisionerne). Hun udelader og distribuerer tekst hhv. to og en gang (hhv. 8,3% og 4,2%).

Analyserne viser, at Begoñas 24 revisioner fordeler sig mellem seks revisioner, der berører tekstens indhold (25%), og 18 revisioner der udelukkende berører det sproglige udtryk (75%). Begoña reviderer således tre gange så ofte udelukkende tekstens sproglige udtryk som tekstens indhold.

Af analyserne fremgår det også, at Begoña reviderer indhold og sprogligt udtryk både i endnu ikke afsluttede sætninger og i ikke semantisk meningsfuld tekst, men at hun i potentielt færdige sætninger udelukkende reviderer sprogligt udtryk. De seks indholdsrevisioner fordeler sig således, at 66,7% foretages i uafsluttede sætninger og de resterende 33,3% i ikke semantisk

meningsfuld tekst. De 18 revisioner af tekstens sproglige udtryk fordeler sig således, at 33,3% (seks revisioner) foretages i potentielt færdige sætninger, 55,6% (10 revisioner) i endnu ikke afsluttede sætninger og 11,1% (to revisioner) i ikke semantisk meningsfuld tekst.

Det er kendetegnende for indholdsrevisionerne, at de anvendes til at tilføje indhold (4 revisioner) og til at erstatte og udbedre det, der formodes at være, fejl (2 revisioner). Fem af indholdsrevisionerne vurderes primært at berøre teksten på lokalt sætningsniveau, mens en vurderes at være makrostrukturel.

Det er kendetegnende for fem ud af ni revisioner af sprogligt udtryk, der tilføjer tekst, at de i semantisk meningsfuld tekst anvendes til at tilføje teksten citationstegn (fire revisioner) og i ikke semantisk sammenhængende tekst til at tilføje teksten et komma (en revision). Således kompenseres for, at *translator* ikke har udarbejdet en passende sproglig formulering, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen forud for transskribering.

Af de resterende fire tilføjelser ekspliciterer tre i uafsluttede sætninger (to revisioner) og i ikke semantisk meningsfuld tekst (en revision), blot, hvad der i forvejen kan infereres. Den sidste tilføjelse klassificeres som udbedring af fejl.

Det er kendetegnende for de to udeladelser, at de i semantisk meningsfuld tekst udelader redundant tekst.

Den enlige distribution fordeler, i potentielt færdige sætninger, indhold i ét afsnit ud på to afsnit og understøtter således det skifte i indhold, der er mellem (første til) fjerde og femte (og sjette) sætning.

Af de seks erstatninger anvendes tre i potentielt færdige sætninger til udbedring af fejl (en revision) og, i en revisionsepisode, til internt at justere terminologi (to revisioner). De sidste tre erstatninger anvendes i uafsluttede sætninger i revisionsepisoder, én af dem med og som konsekvens af en indholdsrevision, og bidrager således til at skabe en semantisk sammenhængende tekst i forlængelse af en anden revision. De to sidste erstatninger indgår med hinanden i en enestående revisionsepisode, der, på trods af at den udelukkende berører det sproglige udtryk af den transskriberede tekst, formentlig skyldes, at *planner* i første omgang har kommunikeret ufuldstændigt indhold, eller at målet og intentionerne for tekstpassagen har ændret sig i forlængelse af eller måske under transskriberingen.

På tværs af revisionstyper indikerer de fleste af revisionerne i potentielt færdige sætninger (fire ud af seks), at Begoña både forholder sprogligt udtryk og indhold i sætninger til hinanden og således skabe variation i tekstens sproglige udtryk og støtte læsning hhv. af sammenhængende indhold og indholdsskifte på et udvidet sætningsniveau.

7.3.2 Begoñas revisioner: Konklusion

Afsnittene ovenfor har beskrevet og opsummeret væsentlige aspekter af analysen af Begoñas revisioner. I det følgende afsnit sættes resultaterne af analysen i relation til afhandlingens tre første forskningsspørgsmål, der opererer på individuelt skriveprocesniveau. Det fremgår af analysen, at Begoña, som María og Marisa, ikke foretager en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst. Spørgsmålene, der refererer til mulig sammenhæng mellem revisionstype og tidspunkt i processen, kan derfor ikke besvares i ved hjælp af empiri fra Begoñas tekstproduktion.

7.3.2.1 Hvad kendetegner Begoñas revision af tekstens indhold?

I sit arbejde med teksten reviderer Begoña indhold seks gange i alt. Det er kendetegnende for revisionerne, at de tilføjer og erstatter indhold. Indholdsrevisionerne berører både tekstens mikrostruktur og dens makrostruktur.

7.3.2.2 Hvad kendetegner Begoñas revision af tekstens sproglige udtryk?

I sit arbejde med teksten reviderer Begoña tekstens sproglige udtryk 18 gange i alt. Det er kendetegnende for revisionerne af sprogligt udtryk, at de tilføjer, udelader, erstatter og distribuerer tekst.

7.3.2.3 Hvad kendetegner forholdet mellem Begoñas revision af tekstens indhold og sproglige udtryk?

Under arbejdet med artiklen foretager Begoña 18 revisioner af tekstens sproglige udtryk og seks revisioner af dens indhold. Det svarer til, at 75% af revisionerne er af sprogligt udtryk og 25% er af indhold. Begoña reviderer således tekstens sproglige udtryk ca. tre gange så ofte som indholdet.

7.4 REVISIONER I ONLINE JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: SAMLET OPsummerING OG KONKLUSION PÅ ANALYSERNE

I dette afsnit opsummeres konkluderende analyserne af de fortolkningsbare revisioner i afhandlingens tre skriveprocesser. Afsnittets opbygning er identisk med analyserne af de enkelte processer og således indledes afsnittet med opsummering af processernes generelle karakteristika. Herefter følger en opsummering af analyserne i de forskellige kontekster, som revisioner kan optræde i først under den løbende tekstproduktion – semantisk meningsfuld kontekst, der er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, semantisk meningsfuld kontekst, der

ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn og ikke semantisk meningsfuld kontekst – og dernæst i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst.

Af analyserne af de tre skriveprocesser fremgår det, at antallet af fortolkningsbare revisioner varierer fra proces til proces. Således foretager María i alt 65 fortolkningsbare revisioner under sit arbejde med artiklen, Marisa foretager 43 revisioner i alt og Begoña foretager i alt 24 revisioner. Også de tre tekster varierer i længde, og når antallet af revisioner i de respektive processer således sættes i relation til den færdige artikel, svarer det til, at María foretager 8,7 revisioner pr. 100 producerede ord, Marisa foretager 8,1 revisioner pr. 100 producerede ord, og Begoña foretager 3,7 revisioner pr. 100 producerede ord. María og Marisa foretager altså næsten lige mange revisioner pr. 100 producerede ord, mens Begoña foretager markant færre revisioner pr. 100 producerede ord.

En analyse af hvordan de tre journalisters revisioner fordeler sig mellem de forskellige typer semantisk kontekst hhv. under den løbende tekstproduktion og i den systematiske gennemgang af teksten, viser også et heterogent billede. Det fremgår således af skema 7.4.1 nedenfor, at Begoña, i modsætning til både María og Marisa, ikke foretager en sidste systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst.

	Revisioner under den løbende tekstproduktion			Revisioner i den systematiske gennemgang	I alt
	semantisk meningsfuld tekst		i ikke semantisk meningsfuld tekst	i semantisk meningsfuld tekst	
	i afsluttede sætninger	i uafsluttede sætninger	i uafsluttede sætninger	i afsluttede sætninger	
María	25	10	11	19	65
Marisa	5	12	13	13	43
Begoña	6	14	4	0	24

Skema 7.4.1: Journalisternes revisioner fordelt på tidspunkt og type af semantisk meningsfuld tekst

Det kan muligvis være med til at forklare, det relativt lave antal revisioner, hun foretager i forhold til de to andre, men selv hvis den systematiske gennemgang af teksten udelades af María og Marisas analyse, foretager de stadig flere revisioner pr. 100 producerede ord end Begoña, hhv. 6,2 revisioner pr. 100 produceret ord og 5,6 revisioner pr. 100 producerede ord. Forskellen kan ikke forklares på baggrund af denne afhandling (jf. kapitel 8).

María og Marisa reviderer begge betydeligt oftere under den løbende tekstproduktion end i den systematiske gennemgang af teksten. Således foretager María 46 revisioner under den løbende tekstproduktion mod 19 i den systematiske gennemgang, hvilket svarer hhv. 70,8% og 29,2%. Marisa reviderer 30 gange under den løbende tekstproduktion mod 13 gange i den systematiske gennemgang. Det svarer til hhv. 69,8% og 30,2%. Således fordeler Marías og Marisas revisioner sig nogenlunde ens mellem den løbende tekstproduktion og den systematiske gennemgang.

Af skemaet fremgår også, at den semantiske kontekst, som de tre journalister oftest reviderer i, varierer. Således foretager María oftest revisioner i afsluttede sætninger (38,5% af revisionerne), Marisa reviderer lige ofte i ikke semantisk meningsfuld tekst og i den systematiske gennemgang af teksten (30,2% af revisionerne), og stort set lige så ofte i uafsluttede sætninger (27,9% af revisionerne). Begoña reviderer oftest i uafsluttede sætninger (58,3% af revisionerne).

Analysen af hvordan revisionerne fordeler sig mellem revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk viser et mere homogent billede af de tre processer. Som det fremgår af skema 7.4.2 nedenfor, foretager alle tre journalister markant flere revisioner af tekstens sproglige udtryk end af indholdet. Således reviderer María og Begoña begge tekstens sproglige udtryk ca. tre gange så ofte, som de reviderer tekstens indhold, og Marisas revisioner berører tekstens sproglige udtryk ca. fire gange så ofte, som de berører indholdet i teksten.

Effekt	María	Marisa	Begoña
Indhold	18: 27,7%	9: 20,9%	6: 25%
Sprogligt udtryk	47: 72,3%	34: 79,1%	18: 75%

Skema 7.4.2: Journalisternes revisioner fordelt mellem indhold og sprogligt udtryk

7.4.1 Revisioner under den løbende tekstproduktion

Som nævnt i indledningen til dette afsnit opsummeres først analyserne af revisionerne under den løbende tekstproduktion og dernæst analyserne af revisionerne i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst. I de følgende afsnit fokuseres således først på analyserne af revisionerne i semantisk meningsfuld kontekst, der er afsluttet med sætningsafsluttende tegn, dernæst på analyserne af revisionerne i semantisk meningsfuld kontekst, der ikke er afsluttet med sætningsafsluttende tegn og slutteligt på analyserne af revisionerne i ikke semantisk meningsfuld kontekst.

7.4.1.1 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger

Af de respektive analyser af revisioner i afsluttede sætninger fremgår det, at María og Marisa ofte (María) eller altid (Marisa) reviderer i den sætning, de lige har arbejdet med, og inden de påbegynder en ny sætning. Nogle gange foretages revisionerne i forlængelse af, at den pågældende sætning eller (dele af) teksten er blevet kopieret til Milenium, og / eller i forlængelse af en anden revision. Begoña foretager de fleste af sine revisioner i en sekvens, efter teksten er blevet kopieret til og revideret i Milenium. Af de respektive analyser fremgår det også, at både María og Marisa foretager revisioner i slutningen af en sætning, der samtidig er den sidste sætning i den samlede tekst. Disse revisioner lever ikke op til Lindgren & Sullivans (2006b: 171) definerende karakteristikum: at kontekstuelle revisioner er omgivet af tekst (jf. bl.a. afsnit 6.2.2). Diskussionerne i afsnit 6.2.2, 6.2.3 og 6.2.4 illustrerer dog, at det er fornuftigt at fortolke dette karakteristikum som en eksplicitering af, at en kontekstuel revision foretages i en semantisk meningsfuld kontekst (jf. afsnit 6.2.1). Den nødvendige analytiske kontekst findes således her i de afsluttede sætninger, der tillader at fortolke revisionernes effekt på teksten.

Af skema 7.4.1 ovenfor fremgår det, at María foretager 25 revisioner i semantisk meningsfuld tekst, der er afsluttet, at Marisa foretager fem revisioner, og at Begoña foretager seks revisioner. Marías 25 revisioner svarer hhv. 54,3% af hendes revisioner under den løbende tekstproduktion og til 38,5% af samtlige revisioner. Marisas fem revisioner udgør 16,7% af hendes revisioner under den løbende tekstproduktion og 11,6% af samtlige revisioner. Begoñas seks revisioner svarer til 25% af alle hendes revisioner i processen. María foretager altså både flere revisioner samt en større andel af alle sine revisioner i afsluttede sætninger end Marisa og Begoña.

En systematisering af revisionsaktiviteten (jf. skema 7.4.3 nedenfor) viser, at der tilføjes tekst 15 gange (María, Marisa, Begoña), at der udelades tekst en gang (Begoña), at der erstattes tekst 19 gange (María, Marisa og Begoña), og at der distribueres tekst en gang (Begoña). Begoña er således den eneste af det tre, der udelader og distribuerer tekst i afsluttede sætninger.

Revisionstype	María	Marisa	Begoña
Tilføjelse	10 (I: 6; SU: 4)	4 (I: 3; SU: 1)	1 (I: -; SU: 1)
Udeladelse			1 (I: -; SU: 1)
Erstatning	15 (I: 2; SU: 14)	1 (I: -; SU: 1)	3 (I: -; SU: 3)
Distribution			1 (I: -; SU: 1)
I alt	25 (I: 8; SU: 17)	5 (I: 3; SU: 2)	5 (I: -; SU: 6)

Skema 7.4.3: Journalisternes revisioner i semantisk meningsfuld tekst – afsluttede sætninger

Analysen af revisionerne viser, at både María og Marisa reviderer tekstens indhold (hhv. otte og tre gange) såvel som det sproglige udtryk (hhv. 17 og to gange), mens Begoñas revisioner udelukkende berører tekstens sproglige udtryk (seks gange). Begoña er således den eneste af de tre, der ikke foretager revision af indholdet. I det følgende opsummeres analyserne af de tre processers revisioner af hhv. indhold og sprogligt udtryk.

7.4.1.1.1 Revision af indhold

Som det fremgår ovenfor reviderer kun María og Marisa indhold i afsluttede sætninger. Marías otte indholdsrevisioner udgør 32% af hendes revisioner i afsluttede sætninger, 47,1% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og 44,4% af det samlede antal indholdsrevisioner. Marisas tre indholdsrevisioner udgør 60% af hendes revisioner i afsluttede sætninger, 42,9% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og 37,5% af det samlede antal indholdsrevisioner. Der er således stor forskel på antallet af revisioner, og på hvor stor en andel af det samlede antal revisioner i afsluttede sætninger, der udgøres af de to journalisters indholdsrevisioner. Begge journalister foretager dog nogenlunde samme andel af deres respektive indholdsrevisioner i semantisk meningsfuld tekst, der er afsluttet med punktum.

En samlet analyse af de 11 indholdsrevisionerne viser, at ni revisioner tilføjer indhold og to erstatter. De to erstatninger formodes at udbedre faktuelle fejl (María). Empirien tillader ikke yderligere fortolkning af, hvor i processen fejlen er opstået: om *planner* har kommunikeret faktisk forkert indhold til *translator*, eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold (jf. afsnit 4.2.4.4.4). De resterende ni revisioner tilføjer alle teksten indhold, enten ved at tilføje hele sætninger (María: 3) eller ved at tilføje indhold i en eksisterende sætning (María: 3; Marisa: 3). Disse reviderede sætninger må formodes oprindeligt at have udtrykt det intenderede og have fungeret indholdsmæssigt på lokalt sætningsniveau, men efterfølgende evalueret og fundet mangelfulde. Det er uvist, om revisionerne skyldes *planners* manglende ekstralingvistiske viden på transskriberingstidspunktet, eller om målet og intentionerne for den skrevne sætning har ændret sig i forlængelse af transskriberingen. Tilføjelserne af de hele sætninger tydeliggør tekstens kohærens og indikerer, at indholdet af foreslået tekst sættes i forhold til den hidtil skrevne tekst – eller omvendt – ikke blot på lokalt sætningsniveau ved tekstens ende men på et udvidet sætningsniveau, hvor indholdet af flere sætninger synes involveret.

Indholdsrevisionerne berører både tekstens mikrostruktur (5: María: 3; Marisa: 2) og dens makrostruktur (6: María: 5; Marisa: 1).

7.4.1.1.2 Revision af sprogligt udtryk

Det fremgår af skema 7.4.3 ovenfor, at alle tre journalister foretager revision af sproglige udtryk i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion. Således foretager María 17 revisioner af sprogligt udtryk, hvilket svarer til 68% af hendes revisioner i afsluttede sætninger under den løbende tekstproduktion, til 58,6% af hendes revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 36,2% af alle hendes revisioner af sprogligt udtryk. Marisas 2 revisioner af sprogligt udtryk udgør 40% af hendes revisioner i afsluttede sætninger, 8% af hendes revisioner af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 5,4% af det samlede antal revisioner af sprogligt udtryk. Begoña foretager seks revisioner af sprogligt udtryk, og det svarer til 100% af hendes revisioner i afsluttede sætninger og 24% af hendes samlede antal revisioner af sprogligt udtryk. Der er således stor heterogenitet både i antallet af revisioner af sprogligt udtryk, i revisionernes andel af det samlede antal revisioner i afsluttede sætninger, samt af det samlede antal revisioner af sprogligt udtryk i de tre skriveprocesser.

Analyserne af de 25 revisioner der udelukkende berører tekstens sproglige udtryk viser, at seks tilføjer tekst, en udelader, 18 erstatter og en distribuerer tekst. Tre af erstatningerne er korrektion af grammatiske (María: 2) eller syntaktiske fejl (Begoña: 1), og således kompenseres for, at *translator* ikke oprindeligt har udarbejdet en passende sproglig formulering, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen forud for transskribering.

Analyserne af de resterende erstatninger og af udeladelsen viser, at mange kan karakteriseres enten ved at forholde sproglige udtryk til hinanden og skabe variation i tekstens sproglige udtryk (Begoña), herunder leksikalsk variation (María og Marisa), eller ved at hjælpe læseren med forstå teksten gennem formuleringer (María) eller præsentation af indhold (Begoña).

Fem af de seks tilføjelser (María: 4; Marisa: 1) er også kendetegnet ved at imødekomme læseren: De ekspliciterer alle, hvad der forvejen kan udledes af teksten og derved styrke kohæsionen i teksten og hjælpe således læseren drage slutninger. Den sidste tilføjelse (Begoña) sætter et manglende citationstegn.

7.4.1.2 Revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger

Som belyst i afsnit 6.2.1 og yderligere eksemplificeret med analyserne af afhandlingens empiri, kan kontekstuelle og fortolkningsbare revisioner forstås som revisioner, der foretages i en semantisk meningsfuld kontekst, der kan være, men ikke nødvendigvis er, en færdig sætning, der er afsluttet med punktum.

Af ovenstående analyser fremgår det således at alle tre journalister foretager en række revisioner i semantisk meningsfulde kontekster, der endnu ikke er afsluttede.

Af skema 7.4.1 ovenfor fremgår det, at María foretager 10 revisioner i semantisk meningsfuld tekst, der endnu ikke er afsluttet, at Marisa foretager 12 revisioner og at Begoña foretager 14 revisioner. Marías 10 revisioner svarer til 21,7% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og 15,4% af samtlige revisioner. Marisas 12 revisioner svarer til 40% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og til 27,9% af samtlige revisioner. Begoñas 14 revisioner svarer til 58,8% af revisionerne under den løbende tekstproduktion og dermed også af samtlige revisioner. Begoña foretager således både flere revisioner samt en større andel af alle sine revisioner i endnu ikke afsluttede sætninger end Marisa og Begoña.

En systematisering af revisionsaktiviteten (jf. skema 7.4.4 nedenfor) viser, at der foretages samme fire revisionstyper, som i potentielt færdige sætninger (jf. skema 7.4.3 ovenfor). Således tilføjes tekst 16 gange (María, Marisa og Begoña), at der udelades tekst to gange (Marisa og Begoña), at der erstattes tekst 17 gange (María, Marisa og Begoña), og der distribueres tekst en gang (María). Alle tre tilføjer og erstatter tekst, men kun Marisa og Begoña udelader tekst, og kun María distribuerer tekst.

Revisionstype	María	Marisa	Begoña
Tilføjelse	2 (I: 1; SU: 1)	5 (I: 2; SU: 3)	9 (I: 3; SU: 6)
Udeladelse		1 (I: - ; SU: 1)	1 (I: -; SU: 1)
Erstatning	7 (I: 2; SU: 5)	6 (I: - ; SU: 6)	4 (I: 1; SU: 3)
Distribution	1 (I: -; SU: 1)		
I alt	10 (I: 3; SU: 7)	12 (I: 2; SU: 10)	14 (I: 4; SU: 10)

Skema 7.4.4: Journalisternes revisioner i semantisk meningsfuld tekst – uafsluttede sætninger

Analyserne af revisionernes effekt på teksten viser, at alle tre journalister reviderer tekstens indhold såvel som dens sproglige udtryk. I det følgende opsummeres de tre processers 37 revisioner af hhv. indhold og sprogligt udtryk.

7.4.1.2.1 Revision af indhold

Som nævnt ovenfor foretager alle tre revision af indhold i semantisk meningsfuld tekst, der endnu ikke er afsluttet. Marías tre indholdsrevisioner udgør 30% af hendes revisioner i uafsluttede sætninger, 17,6% af hendes indholdsrevisioner under den løbende tekstproduktion og til 16,7% af alle hendes indholdsrevisioner. Marisas to indholdsrevisioner udgør 16,7% af revisionerne i endnu uafsluttede sætninger, 25% af hendes indholdsrevisionerne under den

løbende tekstproduktion og 22,2% af samtlige indholdsrevisioner. Begoñas fire revisioner af indhold svarer til 28,6% af hendes revisioner i endnu uafsluttede sætninger og til 66,7% af indholdsrevisionerne både under den løbende tekstproduktion og i alt. De tre journalister foretager nogenlunde samme antal indholdsrevisioner. María og Begoñas indholdsrevisioner udgør desuden næsten samme andel af deres respektive revisioner i uafsluttede sætninger. Revisionernes andel af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og af samtlige indholdsrevisioner i processerne varierer, men María og Marisa ligger relativt tæt på hinanden.

En systematisering af revisionstype viser, at seks tilføjer indhold og tre erstatter indhold (jf. skema 7.4.4). Således foretages samme typer indholdsrevision i semantisk meningsfuld tekst, der endnu ikke er afsluttet som i potentielt færdige sætninger (jf. skema 7.4.3).

Det er kendetegnende for de tre erstatninger, at de, i lighed med indholdserstatningerne i afsluttede sætninger, foretages som kompensation for det, der formodes at være fejl (María: 2; Begoña 1). Data fra *loggingen* tillader ikke yderligere fortolkning af, om *planner* oprindeligt har kommunikeret faktisk forkert indhold til *translator* eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold. Viden fra observationsprotokollerne informerer dog fortolkningen af revisionerne, og noget tyder på, at fejlen skyldes *planners* manglende ekstralingvistiske viden på transskriberingstidspunktet.

Som det er tilfældet med nogle af indholdstilføjelserne i potentielt færdige sætninger, tilføjer de seks revisioner i endnu ikke afsluttede sætninger nyt indhold i en eksisterende sætning (María: 3; Marisa: 3). En enkelt af tilføjelserne (Marisa) formodes at kompensere for en oprindelig forkert angivelse af et overskud. Empirien tillader her ikke fortolkning af, hvor i processen fejlen er opstået: om *planner* har kommunikeret faktisk forkert indhold til *translator* eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold. Ved de fem andre tilføjelser kan revisionerne skyldes at *planner* i første omgang har kommunikeret mangelfuldt indhold, eller at målet og intentionerne for tekstpassagerne har ændret sig i forlængelse af eller måske under transskriberingen.

Af de ni indholdsrevisioner vurderes otte at berøre teksten på lokalt sætningsniveau og én at påvirke et resumé af teksten og er således makrostrukturel.

7.4.1.2.2 Revision af sprogligt udtryk

Det fremgår af skema 7.4.4 ovenfor, at der samlet set foretages 27 revisioner af sproglige udtryk i semantisk meningsfuld tekst, der endnu ikke er afsluttet. Marías syv revisioner udgør 70% af hendes revisioner i endnu ikke afsluttede sætninger, 23,3% af hendes revisioner af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 14,6% af samtlige revisioner af

sprogligt udtryk. Marisas 10 revisioner udgør 83,3% af hendes revisioner i endnu ikke afsluttede sætninger, 45,5% af hendes revisioner af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 29,4% af samtlige revisioner af sprogligt udtryk. Begoñas 10 revisioner udgør 71,4% af hendes revisioner af sprogligt udtryk i endnu uafsluttede sætninger og 55,6% af hendes revisioner af sprogligt udtryk både under den løbende tekstproduktion og i alt. Marisa og Begoña foretager lige mange revisioner af sprogligt udtryk, men såvel andelen af deres respektive revisioner af sprogligt udtryk i uafsluttede sætninger som under den løbende tekstproduktion varierer. María og Begoñas revisioner af sprogligt udtryk udgør næsten samme andel af deres respektive revisioner i uafsluttede sætninger, men revisionernes andel af samtlige af samtlige revisioner af sprogligt udtryk er meget forskellig.

En systematisering af de 27 revisioner viser, at 10 tilføjer tekst, to udelader tekst, 14 erstatter tekst og 1 distribuerer tekst (jf. skema 7.4.4), og således findes i semantisk meningsfuld tekst, der endnu ikke er afsluttet, samme revisionstyper af sprogligt udtryk som i potentielt færdige sætninger (jf. skema 7.4.3).

I lighed med en enkelt tilføjelse af sprogligt udtryk i potentielt færdige sætninger er det kendetegnende for fem af de 11 tilføjelser i endnu ikke afsluttede sætninger, at de tilføjer manglende tegn, hhv. citationstegn (Marisa: 2; Begoña: 2) og komma (Begoña). Også her er der tale om kompensation for, at *translator* ikke oprindeligt har udarbejdet en passende sproglig formulering, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen forud for transskribering. Endnu en tilføjelse (Begoña) samt en erstatning (María) kan betegnes som udbedring af fejl.

Også i lighed med en række tilføjelser af sprogligt udtryk i potentielt færdige sætninger er det kendetegnende for de resterende fire tilføjelser i semantisk meningsfuld tekst, der endnu ikke er afsluttet (María: 1; Marisa: 1; Begoña: 2), at de ekspliciterer, hvad der forvejen kan udledes af teksten. Derved styrkes kohæsionen i teksten og læseren hjælpes med at drage slutninger.

Også i lighed med en række erstatninger af sproglige udtryk i afsluttede sætninger demonstrerer seks af de 13 erstatninger i uafsluttede sætninger sandsynligvis at sproglige udtryk forholdes til hinanden, hvilket skaber variation i tekstens sproglige udtryk (María: 1; Marisa 1), herunder leksikalsk variation (María: 1; Marisa; 3).

Analyserne af de resterende erstatninger viser, at tre (María: 1; Marisa: 1; Begoña: 1) konverterer komma til punktum, hvorved den pågældende sætning afsluttes, og at endnu tre har (Begoña: 2) eller potentielt har (María: 1) relation til andre revisioner. Den sidste erstatning (María) er en ny opstart på en sætning, der omformulerer, den oprindelige starts indhold.

I lighed med udeladelsen i potentielt færdige sætninger eliminerer begge udeladelser (Marisa; Begoña) i uafsluttede sætninger unødigt gentagelse af sproglige udtryk.

Hvor Begoña i potentielt færdige sætninger distribuerer indhold ved at skabe to afsnit af ét, distribuerer María i potentielt færdige sætninger i semantisk meningsfuld tekst, der endnu ikke er afsluttet, indhold fra én sætning til en anden.

7.4.1.3 Revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst – retranskribering

Som belyst i afsnit 6.2.6.1.3 og efterfølgende eksemplificeret med analysen af afhandlingens empiri, forekommer der ved tekstens ende fortolkningsbare revisioner, der arbejder med den tekst, der allerede er blevet transskriberet og udelader eller erstatter tidligere (delvist) skreven tekst eller tilføjer ny tekst. Således findes indhold og sprogligt udtryk som *reviewer* har accepteret alligevel mangelfuldt under transskriberingen.

Af ovenstående analyser fremgår det således at alle tre journalister foretager fortolkningsbare revisioner i ikke semantisk meningsfulde kontekster.

Af skema 7.4.1 ovenfor fremgår det, at María foretager 11 revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst, at Marisa foretager 13 revisioner og at Begoña foretager fire revisioner. Marías 11 revisioner svarer til 23,9% af hendes revisioner under den løbende tekstproduktion og 16,9% af samtlige revisioner. Marisas 13 revisioner svarer til 43,3% af hendes revisioner under den løbende tekstproduktion og til 30,2% af samtlige revisioner. Begoñas fire revisioner svarer til 16% af hendes revisioner under den løbende tekstproduktion og dermed også af samtlige revisioner. Marisa foretager således både flere revisioner samt en større andel af alle sine revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst.

En systematisering af revisionsaktiviteten (jf. skema 7.4.5 nedenfor) viser, at tre revisionstyper går igen fra semantisk meningsfulde kontekster: Tilføjelse, udeladelse og erstatning. Således tilføjes tekst 18 gange (María, Marisa og Begoña), udelades to gange (María og Begoña), at erstattes otte gange (María, Marisa og Begoña). Alle tre tilføjer og erstatter tekst, men kun María og Marisa udelader tekst. I modsætning til i semantisk meningsfuld tekst, anvendes retranskribering ikke til at distribuere tekst.

Revisionstype	María	Marisa	Begoña
Tilføjelse	5 (I: 4; SU: 1)	10 (I: 2; SU: 8)	3 (I: 1; SU: 2)
Udeladelse	1 (I: -; SU: 1)	1 (I: -; SU: 1)	
Erstatning	5 (I: 2; SU: 3)	2 (I: 1; SU: 1)	1 (I: 1; SU: -)
I alt	11 (I: 6; SU: 5)	13 (I: 3; SU: 10)	4 (I: 2; SU: 2)

Skema 7.4.5: Journalisternes revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst

Analyserne af revisionernes effekt på teksten viser, at alle tre journalister reviderer tekstens indhold såvel som dens sproglige udtryk. I det følgende opsummeres de tre processers 28 revisioner af hhv. indhold og sprogligt udtryk.

7.4.1.3.1 Revision af indhold

Som nævnt ovenfor foretager alle tre revision af indhold i ikke semantisk meningsfuld tekst. Mariás seks indholdsrevisioner udgør 54,5% af hendes revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst, 35,3% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og 33,3% af samtlige indholdsrevisioner. Marisas tre indholdsrevisioner udgør 23,1% af hendes revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst, 37,5% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og 33,3% af samtlige indholdsrevisioner. Begoñas to revisioner udgør 50% af hendes revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst og 33,3% af indholdsrevisionerne under den løbende tekstproduktion og dermed af samtlige indholdsrevisioner. María foretager betydeligt flere indholdsrevisioner end både Marisa og Begoña, der foretager næsten samme antal. María og Begoñas indholdsrevisioner udgør dog næsten samme andel af deres respektive revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst, og alle tres indholdsrevisioner udgør stort set samme andel af deres respektive indholdsrevisioner under den løbende tekstproduktion hhv. den samlede proces.

En systematisering af revisionstypen viser, at syv tilføjer indhold og fire erstatter indhold (jf. skema 7.4.5). Således foretages samme typer indholdsrevision i ikke semantisk meningsfuld tekst, som i semantisk meningsfuld tekst (jf. skema 7.4.3 og 7.4.4).

Det er kendetegnende for indholdsrevisionerne at de stort set anvendes som i semantisk meningsfulde kontekster under den løbende tekstproduktion: til at tilføje indhold (syv revisioner) og til at rette op på faktuelle fejl (fire revisioner).

To indholdstilføjelser vurderes at kunne berøre tekstens makrostruktur og de resterende ni vurderes således primært at berøre teksten på lokalt sætningsniveau.

7.4.1.3.2 Revision af sprogligt udtryk

Det fremgår af skema 7.4.5 ovenfor, at der samlet set foretages 17 revisioner af sproglige udtryk i semantisk meningsfuld tekst, der endnu ikke er afsluttet. Mariás fem revisioner udgør 45,5% af hendes revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst, 16,7% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og 10,4% af samtlige revisioner af sprogligt udtryk. Marisas 10 revisioner udgør 76,9% af hendes revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst, 45,5% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende

tekstproduktion og 29,4% af samtlige revisioner af sprogligt udtryk. Begoñas to revisioner udgør 50% af hendes revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst og 11,1% af revisionerne af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion og i alt. Marisa foretager altså betydeligt flere revisioner af sprogligt udtryk end de to andre, og de revisioner udgør samtidig også en meget større andel af hendes revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst. María og Begoñas revisioner af sprogligt udtryk udgør nogenlunde samme andel af deres respektive revisioner i ikke semantisk meningsfuld tekst.

I lighed med tilføjelse og erstatning af sproglige udtryk i semantisk meningsfulde kontekster under den løbende tekstproduktion bruges retransskribering bl.a. til at explicitere, hvad der forvejen kan udledes af teksten, og således hjælpes læseren inferere sammenhænge (María: 1; Marisa: 1; Begoña: 1), til at styrke eller variere den sproglige sammenhæng i teksten (María: 2), samt til at udbedre fejl (María: 1; Marisa: 1).

Det er kendetegnende for en række tilføjelser i ikke semantisk meningsfuld tekst, at de, i lighed med en del tilføjelser af sprogligt udtryk i uafsluttede sætninger, er er forsinkede transskriberinger af tegn, hhv. citationstegn (Marisa: 7) og komma (Begoña: 1), og som sådan kompenserer de for, at *translator* ikke oprindeligt har udarbejdet en passende sproglig formulering, og at *reviewer* ikke har diagnosticeret fejlen forud for transskribering.

Udeladelserne (María: 1; Marisa: 1) i ikke semantisk meningsfuld tekst, eliminerer kun indhold der kan infereres på baggrund af det resterende tekst. De udeladte sproglige udtryk er ikke unødigt repetition af et andet sprogligt udtryk, som udeladelserne i uafsluttede sætninger, men er redundante i den forstand, at de ikke bidrager til explicitere sammenhængen.

Retransskribering bruges ikke til at distribuere indhold.

7.4.1.4 Revisioner under den løbende tekstproduktion: Opsummering

Ovenstående analyser af fortolkningsbare revisioner under den løbende tekstproduktion viser, at alle tre journalister foretager en række revisioner fordelt på alle tre typer kontekst. Det absolutte antal af journalisternes revisioner og deres fordeling mellem konteksterne udviser dog en vis grad af heterogenitet (jf. skema 7.4.1).

Analysen af hvordan revisionerne fordeler sig mellem revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk viser et noget mere homogent billede af de tre processer. Som det fremgår af skema 7.4.2, foretager alle tre journalister markant flere revisioner af tekstens sproglige udtryk end af indholdet. Således reviderer María og Begoña begge tekstens sproglige udtryk ca. tre gange så ofte, som de reviderer tekstens indhold, og Marisas revisioner berører tekstens sproglige udtryk ca. fire gange så ofte, som de berører indholdet i teksten.

Analyserne af de tre tekstproduktionsprocesser viser, at de revisionstyper, der anvendes i de tre typer semantiske kontekster overvejende er ens, dog anvendes der ikke distribution i ikke semantisk meningsfuld tekst. Således tilføjes, udelades og erstattes i alle tre typer semantisk kontekst. Det er dog ikke alle tre journalister, der anvender samtlige revisionstyper i alle tre typer kontekst. Marisa foretager desuden ikke distribution af tekst. De to mest frekvente revisionstyper er tilføjelse og erstatning.

Analyserne viser også, at de respektive revisionstyper, i hhv. revision af indhold og af sprogligt udtryk, tjener nogenlunde samme formål i de forskellige typer semantisk kontekst. Det uddybes i det følgende.

7.4.1.4.1 Revision af indhold

Analyserne af indholdsrevisioner viser, at der i tre tekstproduktionsprocesser foretages i alt 22 tilføjelser og 9 erstatninger af indhold.

Det er kendetegnende for indholdstilføjelser i alle tre typer semantisk kontekst, at de tilføjer nyt indhold – enten *i* en eksisterende sætning eller *som* en eksisterende sætning. Tilføjelser af hele sætninger er særegent for indholdstilføjelser i potentielt færdig tekst, og kun María foretager sådanne revisioner. Tilføjelserne af de hele sætninger tydeliggør tekstens kohærens og indikerer at indholdet af foreslået tekst sættes i forhold til den hidtil skrevne tekst – eller omvendt – ikke blot på lokalt sætningsniveau ved tekstens ende men på et udvidet sætningsniveau, hvor indholdet af flere sætninger synes involveret. De reviderede passager må formodes oprindeligt at have udtrykt det intenderede og have fungeret indholdsmæssigt på lokalt sætningsniveau, men efterfølgende evalueret og fundet mangelfulde. Det er uvist, om revisionerne skyldes *planners* manglende ekstralingvistiske viden på transskriberingstidspunktet, eller om målet og intentionerne for den skrevne sætning har ændret sig i forlængelse af transskriberingen.

En enkelt indholdstilføjelse formodes, i uafsluttede sætninger, at kompensere for en oprindelig forkert angivelse af et overskud. Empirien tillader her ikke fortolkning af, hvor i processen fejlen er opstået: om *planner* har kommunikeret faktuel forkert indhold til *translator* eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold.

Det er kendetegnende for erstatninger af indhold i alle tre typer semantisk kontekst, at de foretages for at udbedre det, der formodes at være fejl. Data fra *loggingen* bidrager ikke til fortolkning af, om *planner* oprindeligt har kommunikeret faktuel forkert indhold til *translator* eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold. Viden fra observationsprotokoller kan i visse tilfælde informere fortolkningen af revisionerne, og noget

tyder på, at fejlen skyldes *planners* manglende ekstralingvistiske viden på transskriberingstidspunktet.

Ni af indholdsrevisionerne vurderes at berøre tekstens makrostruktur – tre af dem er tilføjelser af hele sætninger – mens 22 vurderes primært at berøre teksten på lokalt sætningsniveau.

7.4.1.4.2 Revision af sprogligt udtryk

Analyserne af revisionerne af sprogligt udtryk viser, at der i tre tekstproduktionsprocesser foretages i alt 27 tilføjelser, fem udeladelser, 36 erstatninger samt to distributioner.

Retranskribering anvendes ikke til at distribuere tekst.

Det er kendetegnende for en række tilføjelser af sprogligt udtryk i alle tre typer semantisk kontekst, at de ekspliciterer, hvad der forvejen kan udledes af teksten. Derved styrkes kohæsionen i teksten og læseren hjælpes til at drage slutninger.

Det er særligt karakteristisk for ikke semantisk meningsfuld tekst, at der tilføjelses tegn som citationstegn og komma. Revisionerne kompenserer for *translators* manglende evne til at udarbejde en sproglig formulering i overensstemmelse med lingvistiske regler for skriftlig tekstproduktion, og *reviewers* manglende evne til at diagnosticere fejlen før transskribering. Denne revisionsadfærd er særlig hyppig hos Marisa, lidt mindre hyppig hos Begoña og helt fraværende hos María. En del af forklaringen ligger i, at María ikke anvender citationstegn i sin tekst.

Det er kendetegnende for en række erstatninger af sprogligt udtryk i alle tre typer semantisk kontekst at de formodentlig viser, at sproglige udtryk forholdes til hinanden og der derved skabe variation i tekstens terminologi herunder, de leksikalske anaforer, samt til at udbedre fejl.

Det er særegent for uafsluttede sætninger, at komma konverteres til punktum, hvorved den pågældende sætning afsluttes.

I potentielt færdige sætninger distribueres indhold ved at skabe to afsnit af ét, og i uafsluttede sætninger distribueres indhold fra én sætning til en anden.

Udeladelserne (María: 1; Marisa: 1) i ikke semantisk meningsfuld tekst, eliminerer kun indhold der kan infereres på baggrund af det resterende tekst. De udeladte sproglige udtryk er ikke unødigt repetition af et andet sprogligt udtryk, som udeladelserne i uafsluttede sætninger, men er redundante i den forstand, at de ikke bidrager til ekspliciterer sammenhængen.

7.4.2 Revisioner i den systematiske gennemgang

Som tidligere nævnt fremgår det af analyserne af de tre skriveprocesser fremgår det, at blot María og Marisa foretager en sidste systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst. María foretager 19 – eller 29,2% af sine revisioner – og Marisa foretager 13 – eller 30,2% af sine revisioner – i en systematisk gennemgang af teksten, og således foretager de to stort set samme andel af deres respektive revisioner i den sidste gennemgang af teksten. Revisionerne foretages efter, at de har kopieret teksten til Milenium og dermed har signaleret, at den potentielt er færdig. Her er derfor tale om et skifte i hhv. fastsættelsen af mål for opgaven (jf. kontrolniveauet i Leijten et al.'s 2014 tekstproduktionsmodel) og den mentale repræsentation af opgaven (jf. Van Gelderen & Oostdams 2004 tekstproduktionsmodel), og det drejer sig ikke længere om produktion af mere tekst til artiklen, men om at evaluere den tekst, der er skrevet. Måden hvorpå den systematiske gennemgang forløber varierer mellem de to. Marías gennemgang af teksten er kendetegnet ved, at hun systematisk kopierer (dele af) den samlede tekst til Milenium efter at have foretaget en eller flere revisioner deri. Marisas gennemgang er derimod kendetegnet ved, at hun relativt systematisk foretager en revision i Milenium og efterfølgende implementerer den i Translog. Desuden foregår Marías gennemgang i to tempi, og Marisas blot ad en omgang. En systematisering af revisionsaktiviteten viser, at de begge udelader og erstatter tekst, men at kun Marisa tilføjer tekst. Samlet set udelades tekst 15 gange, erstattes 16 gange og tilføjes en enkelt gang. Fordelingen af de 32 revisioner beskrives i det følgende.

7.4.2.1 Revision af indhold

I den systematiske gennemgang foretager María og Marisa begge blot en enkelt revision, der berører tekstens indhold, hvilket svarer til hhv. 5,6% og 11,1% af deres respektive indholdsrevisioner. Hvor María udelader tekstens to sidste sætninger, Marisa tilføjer en sætning. Begge revisioner berører tekstens makroniveau.

7.4.2.2 Revision af sprogligt udtryk

De resterende 30 revisioner i de systematiske gennemgange berører således udelukkende tekstens sproglige udtryk. Således udelades (dele af) sproglige udtryk 14 gange og erstattes 16 gange. Det høje antal af revisioner, der udelader tekst, indikerer, at den systematiske gennemgang bl.a. har haft for øje at afkorte teksten. Det er også kendetegnende for de fleste revisioner, hvor tekst ikke slettes og decideret udelades, men blot erstattes, at de bidrager til en kortere tekst enten ved at erstatte et syntagma med et tilsvarende kortere eller gennem

parafraseringer, hvorved de oprindelige tekststykker omformuleres og reduceres i omfang. Det gælder for nogle af Marías revisioner i den systematiske gennemgang af teksten, at de udligner nogle af de revisioner, hun har foretaget under den løbende tekstproduktion. Udeladelserne af tekst og erstatningerne, reducerer – selv i Marisas gennemgang på trods af tilføjelsen af den hele sætning – omfanget af teksten og afspejler journalisternes overordnede formål med den systematiske gennemgang: at afkorte teksten.

7.4.3 Revisioner i journalistisk tekstproduktion: Konklusion

Afsnittene ovenfor har beskrevet og opsummeret væsentlige aspekter af analyserne af afhandlingens empiri. I det følgende afsnit sættes resultaterne af analyserne i relation til afhandlingens sidste forskningsspørgsmål, der opererer på tværs af de enkelte cases: *Hvilke forskelle og ligheder kan der identificeres på tværs af processerne?*

Som allerede nævnt, foretager Begoña, som den eneste af de tre journalister, ikke en systematisk gennemgang af den potentielt færdige tekst. Det betyder, at Begoñas revisioner under den løbende tekstproduktion også samtlige revisioner i hendes skriveproces. I modsætning hertil, udgør María og Marisas revisioner under den løbende tekstproduktion kun en del af de respektive skriveprocessers samlede revisioner. Dette forhold afspejles i konklusionen nedenfor.

7.4.3.1 Hvad kendetegner journalisternes revision af tekstens indhold?

I deres arbejde med teksten tilføjer og erstatter alle tre journalister indhold. Som den eneste udelader María desuden indhold.

En væsentlig lighed mellem María og Marisas arbejder med revision af indhold, er at de begge reviderer markant oftere indhold under den løbende tekstproduktion end i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst. De foretager begge blot en enkelt indholdsrevision i den systematiske gennemgang af teksten. 94,4% af Marías og 88,9% af Marisas revisioner af indhold finder således sted under den løbende tekstproduktion og blot hhv. 5,6% og 11,1% i gennemgangen af teksten.

Det er kendetegnende for alle tre journalisters indholdsrevisioner under den løbende tekstproduktion, at de tilføjer og erstatter indhold. I den systematiske gennemgang af teksten udelader María indhold, mens Marisa tilføjer indhold. Således udelader Marisa ikke indhold under den løbende tekstproduktion, ligesom hun heller ikke erstatter indhold i den systematiske gennemgang.

Det er også kendetegnende for alle tre journalisters indholdsrevisioner under den løbende tekstproduktion, at de både berører tekstens mikrostruktur og dens makrostruktur. María og Marisas indholdsrevisioner i gennemgangen af den potentielt færdige tekst berører tekstens makrostruktur.

7.4.3.2 Hvad kendetegner journalisternes revision af tekstens sproglige udtryk?

I deres arbejde med tekstens sproglige udtryk tilføjer, udelader og erstatter alle tre journalister. María og Begoña ændrer desuden distribution af tekstinhold én gang hver.

Som det er tilfældet med revision af indhold, reviderer María og Marisa også begge oftere tekstens sproglige udtryk under den løbende tekstproduktion end i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst. 61,7% af Marías revisioner af sprogligt udtryk og 64,7% af Marisas finder således sted under den løbende tekstproduktion mod hhv. 38,3% og 35,3% i gennemgangen af den potentielt færdige tekst.

Det er kendetegnende for alle tre journalisters revisioner af sprogligt udtryk under den løbende tekstproduktion, at de tilføjer og erstatter tekst. María og Begoña udelader og distribuerer desuden tekst få gange hver. I den systematiske gennemgang af teksten er María og Marisas revisioner kendetegnet ved at udelade og erstatte sproglige udtryk. Således tilføjes (María, Marisa, Begoña) og distribueres (María, Begoña) kun tekst under den løbende tekstproduktion.

7.4.3.3 Hvad kendetegner forholdet mellem journalisternes revision af tekstens indhold og sproglige udtryk?

Under arbejdet med artiklen reviderer alle tre journalister både tekstens indhold og dens sproglige udtryk. Alle tre journalister reviderer tekstens sproglige udtryk markant oftere end tekstens indhold. Således udgør Marías revisioner af sprogligt udtryk 72,3% af hendes revisioner, hvorimod 27,7% af revisionerne er af indhold. Marisas revisioner af sprogligt udtryk udgør 79,1% af hendes revisioner, og de resterende 20,9% berører indhold. Begoñas revisioner af tekstens sproglige udtryk svarer til 75% af revisionerne, og hendes revisioner af indhold til 25%. Således reviderer María og Begoña begge tekstens sproglige udtryk ca. tre gange så ofte som indhold, mens Marisa reviderer sprogligt udtryk næsten fire gange så ofte som indhold.

Under den løbende tekstproduktion reviderer alle tre journalister også tekstens sproglige udtryk oftere end tekstens indhold. Marías revisioner af sprogligt udtryk udgør 63% af revisionerne under den løbende tekstproduktion, og de resterende 37% er af indhold. Marisas revisioner af sprogligt udtryk udgør 73,3% af hendes revisioner, og de resterende 26,7% er af

indhold. Begoñas revisioner af tekstens sproglige udtryk svarer til 75% af revisionerne, og hendes revisioner af indhold til 25%. Under den løbende tekstproduktion reviderer Marisa og Begoña således begge tekstens sproglige udtryk ca. tre gange så ofte som indhold, mens María reviderer sprogligt udtryk godt 1,5 gang oftere end indhold.

Også i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst reviderer María og Marisa markant oftere tekstens sproglige udtryk end dens indhold. Marías revisioner af sprogligt udtryk svarer her til 94,7% af revisionerne i den systematiske gennemgang af teksten, mod blot 5,3%, der er revision af indhold. Noget lignende er tilfældet for Marisa, hvis revision af sprogligt udtryk udgør 92,3% af revisionerne i gennemgangen af teksten og hvis revision af indhold svarer til 7,7% af revisionerne. Der er altså tale om hhv. 13 og 12 gange så ofte revision af sprogligt udtryk som af indhold.

På et helt overordnet niveau viser resultaterne således, at tekstens sproglige udtryk revideres betydeligt oftere end tekstens indhold, både under den løbende tekstproduktion og i særdeleshed i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, hvor indhold kun sparsomt revideres.

8. SAMLET KONKLUSION OG DISKUSSION

Med baggrund i den kognitive skriveproces' hierarkiske og rekursive struktur har afhandlingen undersøgt nogle af de revisioner, som tre journalister foretager under arbejdet med en tekst, netop fordi revisionerne giver indsigt i tekstens progression og således bidrager med en væsentlig brik til forståelsen af, hvordan journalisterne arbejder med tekstens indhold og sproglige udtryk. Det forrige kapitel har beskrevet og opsummeret væsentlige aspekter af analyserne af afhandlingens empiri og har således også svaret på afhandlingens forskningsspørgsmål. I det følgende kapitel diskuteres resultaterne af analyserne og deres bidrag til forståelsen af journalistisk tekstproduktion samt den valgte metodes styrker og begrænsninger.

8.1 METODE

Afhandlingens forståelse af tekstproduktion gjorde det relevant, at udforske den journalistiske tekstproduktion på tekstproduktionens egne betingelser. Derfor blev forskningsprojektet udformet som et multipelt casestudie, der, ved hjælp af kvalitative og kvantitative metoder, undersøgte autentisk journalistisk tekstproduktion i sin naturlige sammenhæng på økonomiredaktionen ved det spanske landsdækkende dagblad, El Mundo. Dette valg af overordnet forskningsdesign og miks af konkrete observationsmetoder har haft konsekvenser for afhandlingens empiriske materiale. Nogle af disse diskuteres i det følgende.

Afhandlingens empiri giver primært indsigt i journalisternes transskribering af tekst samt de ændringer, der foretages i transskriberet tekst. Imidlertid foretages der også, som diskuteret i kapitel 4, en række revisioner mentalt forud for transskribering, og disse revisioner giver afhandlingens empiri ikke indsigt i. Ydermere tillader det empiriske materiale primært at analysere og fortolke kontekstuelle revisioner, dvs. revisioner der foretages i en semantisk meningsfuld kontekst. Revisioner der foretages i ikke semantisk meningsfulde kontekster, fx ved tekstens ende, som også afspejler tekstproducentens arbejde med indhold og sprogligt udtryk for at skabe den emergerende tekst, kan således, som udgangspunkt, ikke fortolkes på baggrund af empirien. En udforskning af sådanne revisioner kræver tekstproducentens egne verbaliseringer enten i form af *TAPs* eller i form af retrospektion.

Retrospektion blev i studiets undersøgelsesdesign valgt med henblik på at skabe et mere nuanceret indblik i processen. Retrospektionen blev foretaget som et semistruktureret interview foran den pågældende journalists computer. Det overordnede fokus lå på den overordnede proces, på hvordan teksten var blevet til, og hvorfor den var blevet, som den blev, og med

fokus på konkrete aktiviteter, som journalisten måske selv ville identificere som relevante at snakke om. På trods af at interviewet blev foretaget, så snart det var muligt i forlængelse af tekstproduktionen, havde journalisterne vanskeligt ved at verbalisere tanker og handlinger, der havde fundet sted under skrivningen. De talte hellere om tekstproduktion generelt end om den konkrete og just overståede proces. Den knappe tid betød desuden, at de retrospektive interviews ikke kom til at tage udgangspunkt i konkrete episoder i tekstproduktionen. Som tidligere nævnt, kan journalisternes vanskeligheder ved at tale om den pågældende skriveproces bl.a. være udtryk for manglende bevidsthed om egne arbejdsprocesser på grund af høj grad af rutine, samt det faktum at mange journalister gerne ville hjem efter endt arbejdsdag.

Forskningslitteraturen understreger flere steder, at retrospektion med fordel kan tage udgangspunkt i konkrete passager i tekstproduktionen (bl.a. Ransdell 1995: 90; Levy et al. 1996: 554-55; Hansen 2003, 2013). En mere detaljeret analyse af skriveprocesserne og observationsprotokollerne ville sandsynligvis have været et godt udgangspunkt for et retrospektivt interview og ville, i kombination med et replay af udvalgte episoder, have kvalificeret til mere konkrete spørgsmål, som ville have været lettere for journalisterne at svare på. En sådan grundig analyse er tidskrævende og var derfor ikke operationel i nærværende studie, hvor afslutning af tekstproduktionen er sammenfaldende med deadline og arbejdsophør. Det er altså som sådan studiets natur, der hindrer denne anvendelse af metoden.

Afhandlingen har fokuseret på revisionspraksis i journalistisk tekstproduktion. Revision udgør dog kun ét aspekt af tekstproducentens arbejde med tekstens indhold og sproglige udtryk. Pauser udgør en anden og komplementerende del, der kan afspejle evaluering og mental revision (Lindgren & Sullivan 2006a: 38) og kan som sådan have indflydelse på bl.a. kvaliteten af journalisternes *bursts* og således også på omfanget af tekstuelle revisioner (Witte 1987: 401). Analyserne viser, at Begoña foretager færre revisioner pr. 100 ord i den færdige artikel end de to andre, og man kan derfor formode, at hun i højere grad har skabt kvalitet i sin mentale tekst, så den transskriberede tekst ikke (så ofte) behøver revision (jf. afsnit 4.3.1.2). Et studie af pauserne ville kunne berige beskrivelsen af journalisternes revisionspraksis og ville muligvis kunne bidrage til en forståelse af forskelle i revisionsfrekvens blandt deltagerne: Er længere og/eller hyppigere pauser en mulig forklaring på omfanget af eksterne revisioner?

Keystroke logging blev valgt til observation af journalisternes tekstproduktion og revisionspraksis. Det betød, at journalisterne skulle producere artiklerne i Translog og ikke i deres normale online tekstproduktions- og redigeringssoftware, Milenium, der kontinuerligt viser den emergende tekst i det format og den placering, som artiklen er tildelt i den trykte avis. Med jævne mellemrum kopierede de teksten fra forskningssoftwaret til deres eget software

og kunne således, foruden at gemme teksten, danne sig et overblik over omfanget af artiklen. Det kan ikke udelukkes, at dette forhold har påvirket tekstproduktionen på et overordnet niveau og har indvirket på María og Marisas systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst. Her er det væsentligt at understrege, at begge journalister, efter at have kopieret den potentielt færdige artikel over i Milenium, tilføjer en sætning i artiklen enten umiddelbart før evaluering- og afkortningsprocessen eller i løbet af processen. Det indikerer, at de, længden på teksten uanfægtet, alligevel ikke var færdige med artiklens indhold. Begoña, der i afhandlingens empiri ikke foretager en systematisk gennemgang af teksten, nævner, i forbindelse med produktion af en anden artikel, at hun altid producerer for megen tekst. Om María og Marisas systematiske gennemgang af teksten – eller om omfanget og effekten af revisionerne deri – er et artefakt, kan derfor ikke afgøres på baggrund af dette studie alene. Flere studier med samme tekstproducenter samt kontrolstudier med *screen capture* i stedet for *keystroke logging* ville kunne give indsigt i spørgsmålet, om, og i hvilket omfang, *keystroke logging* har indflydelse på den systematiske gennemgang af den potentielt færdige artikel. Selv tilkendegav journalisterne, at tekstproduktionen, til trods for at være forløbet i Translog, var typisk for deres måde at producere en artikel på, og at de under processen ikke følte sig observeret.

Det ligger inhærent i casestudier, der foregår i autentiske arbejdssituationer, at de indeholder flere variable, som er uden for forskerens kontrol. I dette studie viste det sig bl.a. ved, at to af journalisterne uforvarende kom til at producere ny tekst i Milenium og ikke i Translog. Da de blev opmærksomme på fejlen, blev det pågældende tekststykke retransskriberet i Translog, hvilket har betydet, at det empiriske materiale fra Translog ikke udelukkende afspejler autentisk tekstproduktion, men også indeholder retransskribering af allerede produceret tekst. En anden omstændighed med større konsekvenser for studiet var de tekniske problemer, der opstod under en af observationerne. Efter nogle minutters tekstproduktion lukkede Translog ned uden varsel, og det lykkedes ikke at få softwaret til at køre stabilt. Det reducerede omfanget af afhandlingens empiriske materiale, der således endte med at omfatte tre procesprotokoller og ikke fire som planlagt.

På trods af ovenstående begrænsninger og problematikker, har studiet genereret empiri, der giver ny indsigt i journalisters arbejde med tekstens indhold og sproglige udtryk. Nogle af dem trækkes frem i det følgende.

8.2 FORHOLD MELLEM TEORI OG EMPIRI

Det indledende analysearbejde gjorde det klart, at den eksisterende teori til analyse af online revisioner og deres effekt på teksten ikke var præcis nok til umiddelbart at kunne operationa-

liseres, og at den var for grovmasket til at kunne kategorisere alle fortolkningsbare revisioner i afhandlingens empiri. Det førte til udvikling af et mere nuanceret analyseapparat, der, med udgangspunkt i den eksisterende taksonomi, placerer revisioner langs et kontinuum af semantisk meningsfuld kontekst, der bevæger sig fra den potentielt mest færdige semantisk meningsfulde kontekst, repræsenteret ved en sætning afsluttet med sætningsafsluttende tegn, til den ikke semantisk meningsfulde kontekst. Foruden afsluttede sætninger rummer kontinuummet således også en bred vifte af semantisk meningsfulde kontekster uden sætningsafsluttende tegn. Forudsætningen for at kunne fortolke en revisions effekt på teksten på baggrund af *keystroke logging* er, som udgangspunkt, at den optræder i en semantisk meningsfuld kontekst. En undtagelse herfra er en særlig gruppe af revisioner, der foretages i ikke semantisk meningsfulde kontekster, og involverer gentastning af (dele af) det just slettede. Effekten af sådanne revisioner kan også fortolkes.

Behovet for det mere nuancerede analyseapparat til at analysere og fortolke afhandlingens empiri kan være afledt af forskelle mellem tekstproducenter og tekstgenrer. Den oprindelige taksonomi er udviklet på baggrund af et empirisk studie af unge svenske tekstproducenter (13 – 15 år), der skrev deskriptive og argumentative tekster på svensk og engelsk, og distancerer sig således fra afhandlingens empiriske studie af professionelle tekstproducenter, der skriver nyhedstekster som en del af deres daglige arbejde. Det nuancerede analyseapparat, der danner ramme om analysen af afhandlingens empiri giver sig udslag i en mere omfangsrig analyse og et mere detaljeret indblik i det empiriske materiale end den oprindeligt etablerede taksonomi. I hvilket omfang analyseapparatet egner sig til analyse og fortolkning af revisioner i andre sammenhænge end i journalistisk nyhedsproduktion må fremtidige studier undersøge.

Nuanceringen af analyseapparatet opstod i et dialektisk forhold mellem teori og analyse. Derfor har denne ikke givet anledning til en ændring af forskningsspørgsmålene, der blev formuleret i studiets indledende fase som det bærende element i undersøgelsen. Analyserne af empiriens fortolkningsbare revisioner viser dog, at alle tre journalister foretager en række revisioner fordelt på de tre forskellige typer semantisk kontekst. Det absolutte antal af journalisternes revisioner og deres fordeling mellem konteksterne udviser dog en vis grad af heterogenitet.

Det fremgår, at fortolkning af revisioner informeret af *keystroke logging* kun bør relatere sig til revisionernes effekt på teksten og ikke til bagvedliggende årsager. I analysearbejdet har det imidlertid vist sig, at omkringliggende aktiviteter og den transskriberede kontekst i visse tilfælde kan lede til en dybere forståelse af revisionernes effekt, der ligger udover en skelnen mellem indhold og sprogligt udtryk, og således til en indsigt i hvad revisionen(s) effekt) bidrager med.

Det ses således bl.a., at tilføjelserne af de tre hele sætninger under den løbende tekstproduktion, foruden at tilføre teksten nyt indhold, også tydeliggør tekstens kohærens. Ligeledes er mange tilføjelser af sproglige udtryk kendetegnet ved at styrke kohæsionen i teksten og hjælper derved læseren til at drage slutninger. En del erstatninger af sproglige udtryk skaber variation i tekstens terminologi, bl.a. ved hjælp af leksikalske anaforer.

En del af modellerne beskrevet i teorikapitlet har vist sig anvendelige til at beskrive en række aspekter af journalisternes tekstproduktion- og revisionspraksis.

Leijten et al.'s (2014) model har i nogen grad kunne bidrage til en beskrivelse af væsentlige dele af den journalistiske arbejdsproces, der går forud for eller føder ind til selve tekstproduktionen. Det fremstår dog ikke helt tydeligt, hvordan de informationer, som journalisterne søger i løbet af tekstproduktionen, fordeles mellem modellens to elementer, opgaverelaterede kilder og eksterne ressourcer.

Også Van Gelderen & Oostdams (2004) model har vist sig egnet som teoretisk ramme for journalisternes forskellige revisioner af hhv. indhold og sprogligt udtryk i løbet af tekstproduktionen. Da det empiriske materiale primært giver indsigt i journalisternes arbejde gennem transskribering, er det dog ikke muligt at isolere evalueringsniveau 1, og det er typisk kun muligt at få indsigt i *planners* rolle i indholdsrevisioner, hvis fortolkningen informeres af observationsprotokollen. Det vil sige, at det, særligt ved tilføjelse af indhold, er vanskeligt at fortolke, om en revision skyldes *planners* manglende ekstralingvistiske viden på det tidspunkt, hvor den omkringliggende tekst blev produceret, eller om målet og intentionerne for teksten har ændret sig forud for tilføjelsen. Ved erstatning af indhold vil det typisk være vanskeligt at vide, om *planner* har kommunikeret forkert indhold til *translator*, eller om *translator* ikke har formået passende at formidle *planners* intenderede indhold.

Flower et al.'s (1986) og Hayes et al.'s (1987) italesættelse af, at revision ikke blot er udbedring af fejl, men også er at imødekomme, at mål og intentioner for teksten kan udvikle sig under tekstproduktion, er også meget berettiget. Revisionerne i afhandlingens empiriske materiale foretages således relativt sjældent som udbedring af deciderede fejl, men langt oftest uden synlig årsag.

8.3 REVISIONER I JOURNALISTISK TEKSTPRODUKTION: EN HOMOGEN PRAKSIS?

Konklusionen på analyserne og svarene på forskningsspørgsmålene tegner, med enkelte variationer, et relativt homogent billede af journalisternes revision af indhold og sprogligt udtryk.

Det samlede billede af analyserne viser således, at tekstens sproglige udtryk revideres betydeligt oftere end tekstens indhold. Det gælder både under den løbende tekstproduktion og i særdeleshed i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, hvor indhold kun sparsomt revideres.

Revision af tekstens sproglige udtryk under den løbende tekstproduktion består sjældent i udeladelse og distribution af tekst, og omfatter i den systematiske gennemgang af teksten hverken tilføjelse eller distribution af tekst.

Revision af indhold under den løbende tekstproduktion udelader ikke indhold, og revision af indhold i den systematiske gennemgang erstatter ikke indhold. Under den løbende tekstproduktion berører indholdsrevisionerne oftere tekstens mikrostruktur end makrostruktur, mens de i den systematiske gennemgang udelukkende berører tekstens makrostruktur. Det er desuden kendetegnende for indholdsrevisionerne i den systematiske gennemgang, at de involverer hele sætninger.

Revisionsaktiviteterne og deres effekt på teksten under hhv. den løbende tekstproduktion og i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst afspejler de to fasers forskellige overordnede mål: hhv. at producere (mere) tekst til artiklen og at evaluere, og særligt at reducere, den tekst, der er skrevet. Analysens resultater understøtter således ikke Perrins (2001 refereret i Perrin 2003: 919) konklusion, at erfarne tekstproducenter ”are more likely to revise their texts in several, complete passes through and gain a certain distance in between.” (Perrin 2003: 919). Perrins konklusion baserer sig på casestudier af 17 journalisters tekstproduktion på arbejdspladsen.

På nogle punkter udviser de tre processer dog også en vis heterogentitet. Tydeligst er forskellen i antal revisioner pr. 100 producerede ord samt i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst, hvor en tekstproducent skiller sig ud fra de to øvrige. Således foretager Begoña markant færre revisioner pr. 100 ord end María og Marisa og foretager som den eneste heller ikke en systematisk gennemgang af teksten. Under den løbende tekstproduktion udskiller Marisa sig desuden ved ikke at udelade og distribuere sproglige udtryk, og i den systematiske gennemgang af teksten adskiller María og Marisas enlige indholdsrevisioner sig fra hinanden ved hhv. at udelade og tilføje en sætning.

I relation til analyseresultaterne er det væsentligt at understrege, at afhandlingen undersøger revisioner i den journalistiske nyhedsartikel, der er kendetegnet ved en forholdsvis stram trækstruktur, der bygger på den omvendte pyramide. Det kan have konsekvenser for den observerede tekstproduktions- og revisionspraksis både i forhold til andre journalistiske genrer med en knap så fast trækstruktur (Schumacher et al. 1986: 393), og mere generelt i forhold til

anden professionel tekstproduktion, der har andre karakteristika og begrænsninger. Resultaterne af analyserne kan således ikke antages at være generiske hverken for journalistisk tekstproduktion eller professionel tekstproduktion mere generelt. At studiet har undersøgt spansk tekstproduktion indebærer bl.a., at genitiv kan optræde som en tilføjelse. En tilsvarende dansk undersøgelse ville ikke kunne klassificere genitiv sådan. Afhandlingens empiriske materiale er desuden relativt begrænset, hvilket fx betyder, at nogle revisionstyper kun er sporadisk eller slet ikke repræsenteret i processerne.

Det undersøgelsens eksplorative og kvalitative natur har bidraget med er en detaljeret analyse af få journalisters revisionsaktivitet, hvilket giver et nuanceret indblik i tekstproduktionen. Som også Neergaard (2007: 52) pointerer, er det "ikke målet med kvalitativ forskning af sikre repræsentativitet". Den kvalitative analyse af de tre journalisters eksterne revisioner sigter således ikke mod en repræsentativ kortlægning af revisioner i journalistisk nyhedsproduktion, men derimod mod at give en dybere forståelse af dem (jf. også Stake 1994: 236).

8.4 AFHANDLINGENS BIDRAG

Som overordnet metodisk ramme for generering af afhandlingens empiriske materiale har det multiple casestudie, med sit konkrete miks af kvantitative og kvalitative metoder, bidraget med nuanceret indsigt i nogle af de revisioner, som journalister foretager som en del af deres daglige arbejde med at producere nyhedstekster. Studiet har vist nogle styrker og begrænsninger ved forskningsdesignet i forbindelse med udforskning af autentisk tekstproduktion i sin naturlige sammenhæng på en avisredaktion og kan således ses som et metodisk bidrag til udforskning af tekstproduktionsprocesser, indlejret i professionelle tekstproducenters dagligdag.

Med udviklingen af det raffinerede analyseapparat til analyse og fortolkning af online revisioner i tekstproduktion kan afhandlingen også ses som et teoretisk-metodisk bidrag til eksisterende teorier og forskning i tekstproduktion i almindelighed og til journalistisk nyhedsproduktion i særdeleshed.

Afhandlingen udgør også et empirisk bidrag. Resultaterne af analyserne og svarene på forskningsspørgsmålene tegner, med enkelte afvigelser, et relativt ensartet billede af, at journalisterne markant oftere reviderer tekstens sproglige udtryk end tekstens indhold. Denne overordnede tendens og de detaljer, den afspejler, kan bruges som afsæt til nye studier og kan være med til at generere hypoteser om, hvordan andre tekstproducenter i lignende eller andre sammenhænge skriver og reviderer tekster og arbejder med tekstens indhold og sproglige udtryk.

Afhandlingen kan således ses som både et metodisk, teoretisk og empirisk bidrag til forskning i tekstproduktion i almindelighed og til autentisk journalistisk tekstproduktion i særdeleshed.

LITTERATURLISTE

- Allal, L. (2000). Metacognitive regulation of writing in the classroom. I A. Camps & M. Milian (red.) *Metalinguistic activity in learning to write*. Amsterdam: Amsterdam University Press, 145-166.
- Allal, L. & Chanquoy, L. (2002). Mémoire de travail et rédaction de textes: Evolution des modèles et bilan des premiers travaux. *L'Année Psychologique* (102), 363-398.
- Allal, L. & Chanquoy, L. (2004). Introduction: Revision revisited. I L. Allal, L. Chanquoy & P. Largy. (udgavered.)(seriered.: G. Rijlaarsdam) *Studies in Writing: Bind 13, Revision – Cognitive and Instructional Processes*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 1-7.
- Alamargot, D., & Chanquoy, L. (2001). *Through the Models of Writing*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Alamargot, D. & Chanquoy, L. (2012). Through the models of writing: Ten years after and visions for the future. I V. W. Berninger (red.) *Past, present and future contributions of cognitive writing research to cognitive psychology*. New York/Hove, East Sussex: Psychology Press, 567-572.
- Andersen, I. (2005). *Den skinbarlige virkelighed – om vidensproduktion inden for samfundsvidenskaberne*, 3. udgave. Samfundslitteratur.
- Baaijen, V. M., Galbraith, D. & de Glopper, K. (2012). Keystroke Analysis: Reflections on Procedures and Measures. *Written Communication* 29(3), 246–277.
- Baarts, C. (2011). Eksplorativ. I S. N. Larsen, & I. K. Pedersen (red.) *Sociologisk leksikon*. Hans Reitzels Forlag, 135.
- Babin, E. & Harrison, K. (1999). *Contemporary Composition Studies: A Guide to Theorists and Terms*. Westport, Conn.: Greenwood Press.
- Baddeley, A. (1986). *Working memory*. Oxford: Clarendon Press.
- Bartlett, E. J. (1981). *Learning to write: Some cognitive and linguistic components*. Washington, DC: Center of Applied Linguistics.

- Baxter, P., & Jack, S. (2008). Qualitative case study methodology: Study design and implementation for novice researchers. *The Qualitative Report* 13(4), 544-559. Tilgængelig: <http://www.nova.edu/ssss/QR/QR13-4/baxter.pdf> [tilgået januar 2016].
- Beard, R., Myhill, D., Riley, J. & Nystrand, M. (2009). Introduction to section 1. I R. Beard, D. Myhill, J. Riley & M. Nystrand (red.) *The Sage Handbook of Writing Development*. London: SAGE Publications Ltd.
- Becker, A. (2006). A review of writing model research based on cognitive processes. I A. Horning & A. Becker (udgavered.) (seriered.: C. Bazerman) *Revision – History, Theory and Practice*, Parlor Press, 25-49.
- Bereiter, C. & Scardamalia, M. (1987). *The psychology of written composition*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Berkenkotter, C. (1991). Paradigm Debates, Turf Wars, and the Conduct of Sociocognitive Inquiry in Composition. *College Composition and Communication* 42(2), 151-169.
- Bernardini, S. (2001). Think-Aloud Protocols in Translation Research. Achievements, Limits, Future Prospects. *Target* 13(2), 241-263.
- Bjerregaard, M. B. (2003). *Historisk blik på skriveforskning og skrivepædagogik*. Tilgængelig: <http://www.videnomlaesning.dk/wp-content/uploads/Historisk-blik-paa-skriveforskning-og-skrivepædagogik.pdf> [tilgået 15. september 2015]
- Boiarsky, C. (1980). Cut and paste and other revision activities. *English Journal*, 69(8), 44-47.
- Bridwell, L. (1980). Revising strategies in twelfth grade students' transactional writing. *Research in the Teaching of English*, 14(3), 197-222.
- Bridwell, L. (1981). *They can't change what they don't see. Students' perception of structure and their revisions*. Paper presented at the Conference of College Composition and Communication, Dallas, marts 1981.
- Bundsgaard, J. (2005). *Bidrag til danskfagets it-didaktik. Med særligt henblik på kommunikative kompetencer og på metodiske forandringer af undervisningen*. Ph.d.-afhandling ved Institut for Curriculumforskning, Danmarks Pædagogiske Universitet. Tilgængelig: http://www.did2.bundsgaard.net/top/forord/Bidragtildanskfagetsit_didaktik.pdf [tilgået 11. november 2014]

Carl, Michael (2012). Translog – II: a Program for Recording User Activity for Empirical Reading and Writing Research. I *Proceedings of the Eight International Conference on Language Resources and Evaluation*, European Language Resources Association (ELRA), 4108-4112.

Center for Journalistik, Syddansk Universitet (2016): Nyhedsproduktion. Tilgængelig: http://www.sdu.dk/Om_SDU/Institutter_centre/C_Journalistik/Forskning/Forskningsområder_projekter [tilgået 18. januar 2016].

Chanquoy, L. (2009). Revision processes. I R. Beard, D. Myhill, J. Riley & M. Nystrand, (red.) *The SAGE Handbook of writing development*. London: SAGE Publications Ltd, 80-97.

Chanquoy, L. & Alamagot, D. (2002). Mémoire de travail et redaction de textes: Evolution des modèles et bilan des premiers travaux. *L'Année Psychologique*, 102, pp. 363-398.

Chenoweth, A. & Hayes, J. R. (2001). Fluency in Writing: Generating Text in L1 and L2. *Written Communication* 18, 80-98.

Chenoweth, A. & Hayes, J. R. (2003). The Inner Voice in Writing. *Written Communication*, 20, 99-118.

Christensen, T. P. (2011). Studies on the Mental Processes in Translation Memory-assisted Translation – the State of the Art. *trans-kom* 4(2), 137-160.

Clancey, W. J. (2006). Observation of Work Practices in Natural Settings. I K. A. Ericsson, N. Charness, P. J. Feltovich & R. R. Hoffman (red.) *The Cambridge Handbook of Expertise and Expert Performance*. Cambridge: Cambridge University Press, 127-143.

Cooper, M. M. (1996). Foreword. I A. L. Duin & C. J. Hansen (red.) *Nonacademic Writing: Social Theory and Technology*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Creswell, J. W. (2014). *Research Design. Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*, 4. udgave (International Student Edition), Sage Publications.

Dam-Jensen, H. & Heine, C. (2009). Process Research Methods and Their Application in the Didactics of Text Production and Translation. *trans-kom* 2(1), 1-25.

Danmarks Medic- og Journalisthøjskole (2014a). Studieordning til journalistuddannelsen, September 2012. Tilgængelig:

http://www.dmjx.dk/sites/default/files/pdf/journalistik/studieordning_journalist_sep12_7.pdf [tilgået 27. januar 2014].

Danmarks Medie- og Journalisthøjskole (2014b). Information om journalistuddannelsen. Tilgængelig: <http://www.dmjx.dk/uddannelser/journalistik> [tilgået 27. januar 2014].

Degenhardt, M. (2005). Camtasia and Catmovie: Two Digital Tools for Observing, Documenting and Analysing Writing Processes of University Students. I L. Van Waes, M. Leijten & C. Neuwirth (udgavered.)(seriered.: G. Rijlaarsdam) *Studies in Writing*, bind 17, *Writing and Digital Media*. Oxford: Elsevier, 180-186.

Donahue, C. & Lillis, T. (2014). Models of writing and text production. I E. Jakobs & D. Perrin (red.) *Handbook of writing and text production*. De Gruyter Mouton, 55-78.

Dragsted, B. (2006). Computer-aided translation as a distributed cognitive task. *Pragmatics & Cognition* 14(2). John Benjamins Publishing Company, 443-464.

Duin, A. L. & Hansen, C. J. (red.)(1996). *Nonacademic Writing: Social Theory and Technology*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Ericsson, K. A. & Simon, H. A. (1980). Verbal Reports as Data. *Psychological Review* 87(3), 215-251.

Ericsson, K. A. & Simon, H. A. (1984),(1993). *Protocol Analysis: Verbal Reports as Data*, Cambridge, Mass.: MIT Press.

Eysenck, M. W. & Keane, M. T. (2010). *Cognitive psychology. A student's handbook*. East Sussex: Psychology Press.

Emig, J. (1971). *The Composing Process of Twelfth Graders*. NCTE forskningsrapport nr. 13. Illinois: National Council of Teachers of English.

Elbow, P. (1973). *Writing Without Teachers*. New York: Oxford University Press.

Englund Dimitrova, Birgitta (2010): *Translation process*. I Y. Gambier & L. Van Doorslaer (red.) *Handbook of Translation Studies*. John Benjamins Publishing Company, 406-411.

Faigley, L. (1986). Competing Theories of Process: A Critique and a Proposal. *College English* 48(6), 527-542.

- Faigley, L. & Witte, S (1981). Analyzing Revision. *College Composition and Communication* 32(4), 400-414.
- Fayol, M. (2012). Cognitive Processes of Children and Adults in Translating Thought Into Written Language in Real Time. I V. W. Berninger (red.) *Past, present and future contributions of cognitive writing research to cognitive psychology*. New York/Hove, East Sussex: Psychology Press, 27-59.
- Fitzgerald, J. (1987). Research on revision in writing. *Review of Educational Research* 57(4), 481-506.
- Flower, L. (1989). Cognition, Context, and Theory Building. *College Composition and Communication* 40(3), 282-311.
- Flower, L. (1979). Writer-Based Prose: A Cognitive Basis for Problems in Writing Author(s). *College English* 41(1), 19-37.
- Flower, L. & Hayes, J. R. (1980). The cognition of discovery: Defining a rhetorical problem. *College Composition and Communication* 31(1), 21-32.
- Flower, L. & Hayes, J. R. (1981). A cognitive process theory of writing. *College Composition and Communication*, 32 (4), 365-387.
- Flower, L. & Hayes, J. R., Carey, L., Schriver, K. A. & Stratman, J. F. (1986). Detection, diagnosis and the strategies of revision. *College Composition and Communication* 37(1), 16-55.
- Fox-Turnbull, W. (2009) Stimulated Recall Using Autophotography - A Method for Investigating Technology Education. Delft, The Netherlands: Pupils' Attitudes Toward Technology Conference (PATT-22), 24-28 Aug 2009. In Proceedings PATT-22 Conference 204-217. Tilgængelig: <http://www.iteaconnect.org/Conference/PATT/PATT22/FoxTurnbull.pdf>. [tilgæt januar 2016]
- Freedman, S. W. (1985). Introduction. I Freedman, S. W. (red.) *The Acquisition of Written Language: Response And Revision*. Nordwood, New Jersey: Ablex Publishing Corporation, x-xv.
- Furneaux, Claire (1999). Process writing. I K. Johnson & H. Johnson (red.) *Encyclopedic Dictionary of Applied Linguistics*. Blackwell Publishing, Blackwell Reference Online: www.blackwellreference.com/subscriber/tocnode.html?pid=g9780631214823_chunk_g97806312148232_0_ss1-23 [Tilgæt 17. november 2014].

- Galbraith, D. (1992). Conditions for Discovery Through Writing. *Instructional Science* 21, 45-72.
- Galbraith, D. (1999). Writing as a knowledge-constituting process. I M. Torrance & D. Galbraith (red.) *Knowing What to Write*. Amsterdam, NL: Amsterdam University Press, 139-160.
- Galbraith, D. & Torrance, M. (1999). Conceptual Processes in Writing: from Problem Solving to Text Production. I M. Torrance & D. Galbraith (red.) *Knowing What to Write*. Amsterdam, NL: Amsterdam University Press, 1-12.
- Geisler, C. & Slattery, S. (2007). Capturing the Activity of Digital Writing. I H. A. McKee & D. DeVoss (red) *Digital Writing Research: Technologies, Methodologies, and Ethical Issues*. Cresskill N.J.: Hampton Press, kapitel 9.
- Grabe, W., & Kaplan, R. B. (1996). *Theory & practice of writing*. London: Longman.
- Gravengaard, G. (2010). *Journalistik i praksis. Valg og fravalg af nyhedsdejer*. Samfundslitteratur.
- Gundelach, P., Skovgaard, R. N. & Frederiksen, M. (2014). Mixed methods-forskning: principper og praksis. Kbh.: Hans Reitzel.
- Haar, C. (2006). Definitions and distinctions. I A. Horning & A. Becker (udgavered. (seriered.: C. Bazerman) *Revision – History, Theory and Practice*, Parlor Press, 10-24.
- Haas, C. (1996). *Writing Technology: Studies In The Materiality Of Literacy*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Assoc.
- Hairston, M. (1982). The Winds of Change: Thomas Kuhn and the Revolution in the Teaching of Writing. *College Composition and Communication* 33(1), 76-88.
- Hansen, G. (2003). Controlling the process. Theoretical and methodological reflections on research in translation processes. I F. Alves (red.) *Triangulating Translation*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 25-42.
- Hansen, G. (2005). Experience and emotion in empirical translation research. *Meta* 50(2), 511-521.
- Hansen, G. (2006). Retrospection methods in translator training and translation research. *Journal of Specialised Translation*, 2-40. Tilgængelig: www.jostrans.org/issue05/art_hansen.php [tilgæet februar 2012]

- Hansen, G. (2013). The translation process as object of research. I C. Millán & F. Bartrina (red.) *The Routledge Handbook of Translation Studies*. London/New York: Routledge, 88-101.
- Hartley, J. M. (2011). *Radikalisering af kampzonen. En analyse af netjournalistisk praksis og selvforståelse i spændingsfeltet mellem idealer og publikum*. Ph.d. afhandling ved Institut for Kommunikation, Virksomheder og Informationsteknologi, Roskilde Universitet.
- Hayes, J. R. (2004). What triggers revision? I L. Allal, L. Chanquoy & P. Largy (udgavered.) (seriered.: G. Rijlaarsdam) *Studies in Writing: Bind 13. Revision – Cognitive and Instructional Processes*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 9-20.
- Hayes, J. R. (2006). New directions in writing theory. I C. A. MacArthur, S. Graham & J. Fitzgerald (red.) *Handbook of Writing Research*. New York/London: The Guilford Press, 28-40.
- Hayes, J. R. (2009). *From idea to text*. Præsentation ved ”Conference on Writing Development: Multiple Perspectives”, London, 2. juli 2009.
- Hayes, J. R. (2012a). My past and present as writing researcher and thoughts about the future of writing research. I V. W. Berninger (red.) *Past, present and future contributions of cognitive writing research to cognitive psychology*. New York/Hove, East Sussex: Psychology Press, 3-26.
- Hayes, J. R. (2012b). Modeling and remodeling writing. *Written Communication* 29(3), 369–388.
- Hayes, J. R. & Flower, L. (1980). Identifying the Organization of Writing Processes. I L. Gregg & E. Steinberg (red.) *Cognitive Processes in Writing*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 3-30.
- Hayes, J. R. & Flower, L. (1983). Uncovering cognitive processes in writing: An introduction of protocol analysis. I P. Mosenthal, S. Walmsley & L. Tamor (red.), *Research on Writing: Principles and Methods*. New York: Longman, 206-219.
- Hayes, J. R. & Flower, L. (1986). Writing research and the writer. *American Psychologist* 41 (10), 1106-1113.
- Hayes, J. R., Flower, L., Schriver, K. A., Stratman, J. F., & Carey, L. (1987). Cognitive processes in revision. I S. Rosenberg (red.), *Advances in applied psycholinguistics: Vol. 2. Reading, writing, and language learning*. Cambridge: Cambridge University Press, 176-240.

- Hayes, J. R. & Nash, J. G. (1996). On the Nature of Planning in Writing. I C. M. Levy & S. Ransdell (red.) *The Science of Writing: Theories, Methods, Individual Differences, and Applications*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 29-55.
- Hayes, J. R. & Chenoweth, A. (2006). Is Working Memory Involved in the Transcribing and Editing of Texts? *Written Communication* 23(2), 135-149.
- Hildick, E. W. (1965). *Word for word: The rewriting of fiction*. London: Faber and Faber.
- Hill, C. A., Wallace, D. L. & Haas, C. (1991). Revising On-Line: Computer Technologies and the Revising Process. *Computers and Composition – An International Journal* 9(1), 83-109. Tilgjengelig: http://computersandcomposition.candcblog.org/archives/v9/9_1_html/9_1_6_Hill.html [tilgået 11. november 2014].
- Hoel, T., L. (1995). *Elevsamtaler om skriving i vidaregående skole. Responsgrupper i teori og praksis*. Dr.Art.-afhandling. Det historisk-filosofiske fakultet. Trondheim: Universitetet i Trondheim.
- Hoel, T., L. (1997). Innoverretta og utoverretta skriveforskning og skriveteorier. I L. S. Evensen & T. L. Hoel (red.) *Skriveteorier og skolepraksis*. Oslo: Landslaget for norskundervisning/Cappelen Akademisk Forlag, 3-44.
- Holm, A. B. (2011). *Videnskap i virkeligheten – En grundbog i videnskapsteori*. Samfundslitteratur.
- Horning, A. S. (2002). *Revision revisited*. Cresskill, NJ: Hampton Press, Inc.
- Humes, A. (1983). Research on the Composing Process. *Review of Educational Research* 53(2), pp. 201-216.
- Hutchins, E. (2000). Distributed Cognition. Tilgjengelig: <http://files.meetup.com/410989/DistributedCognition.pdf> [tilgået 22. august 2012]
- Immonen, S. (2006). Translation as a Writing Process: Pauses in Translation versus Monolingual Text Production. *Target* 18(2), 313-335.
- Jakobs, E. (2008). I N. Janich (red.): *Textlinguistik*. Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag GmbH.
- Jakobs, E. & Perrin, D. (2014a). Introduction and research roadmap:

Writing and text production. I E. Jakobs & D. Perrin (red.) *Handbook of Writing and Text Production*. De Gruyter Mouton, 1-24

Jakobs, E. & Perrin, D. (2014b). Introduction: Theory and methodology in text production research. I E. Jakobs & D. Perrin (red.) *Handbook of Writing and Text Production*. De Gruyter Mouton, 27-30.

Jakobsen, A. L. (2003). Effects of Think Aloud on Translation Speed, Revision and Segmentation. I F. Alves (red.) *Triangulating Translation*. Amsterdam: Benjamins, 69-95.

Jakobsen, A. L. (2005). Investigating expert translators' processing knowledge. I H. V. Dam, J. Engberg & H. Gerzymisch-Arbogast (red.) *Knowledge Systems and Translation*. Mouton de Gruyter, 173-189.

Jakobsen, A. L. (2006). Research Methods in Translation – Translog. I K. P. H. Sullivan & E. Lindgren (udgavered.) (seriered.: G. Rijlaarsdam) *Studies in Writing*, bind 18, *Computer Keystroke Logging and Writing: Methods and Applications*. Oxford: Elsevier, 95-105.

Jakobsen, A. L. (2011). Tracking Translators' Keystrokes and Eye Movements with Translog. I C. Alvstad, A. Hild & E. Tiselius (red.) *Methods and Strategies of Process Research. Integrative approaches in Translation Studies*. John Benjamins Publishing Company.

Janssen, D., Van Waes, L. & Van den Bergh, H. (1996). Effects of thinking aloud on writing processes. I C. M. Levy & S. Ransdell (red.) *The Science of Writing: Theories, Methods, Individual Differences, and Applications*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 233-250.

Jensen, L. B. (2003). *Den sproglige daseabner – om at formidle faglig viden forståeligt*. Roskilde Universitetsforlag / Samfundslitteratur.

Jensen, M. N. (2013). *Translators of Patient Information Leaflets: Translation experts or expert translators? A mixed methods study of lay-friendliness*. Ph.d.-afhandling ved Institut for Erhvervskommunikation, School of Business and Social Sciences, Aarhus Universitet & Dep. of Linguistics, Faculty of Human Sciences, Macquarie University.

Jensen, M., J., Krogh, E., Nordsborg, I., L., Rasmussen, A. & Witzke, A. (1998). *Når sproget vokser. En undersøgelse af kvalifikations- og dannelsesmål i skriftlig og mundtlig dansk i et tre-årigt forsøgsprojekt i fem gymnasieklasser*. I kommission hos Dansk lærerforeningens Forlag. Tilgængelig: <http://www.gymnasieforskning.dk/wp-content/uploads/2014/01/Når-sproget-vokser.pdf> [tilgæt 11. november 2014].

Johnson, R. B. & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed Methods Research: A Research Paradigm Whose Time Has Come. *Educational Researcher* 33(7), 14-26.

Johnson, B. R., Onwuegbuzie, A. J. & Turner, L. A. (2007). Towards a definition of mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research* 1(2), 112–133.

Kastberg, P. (2007). Knowledge Communication – The Emergence of a Third Order Discipline. I C. Villiger & H. Gerzymisch-Arbogast (red.) *Kommunikation in Bewegung Multimedialer und multilingualer Wissenstransfer in der Experten-Laien-Kommunikation*. Peter Lang, 7-24.

Kastberg, P. (2010): Knowledge Communication - Formative Ideas and Research Impetus. *Programmatic Perspectives* 2(1), 59-71.

Kaufert, D. S., Hayes, J. R. & Flower, L. (1986). Composing Written Sentences. *Research in the Teaching of English* 20(2), 121-140.

Kellogg, R. (1996). A Model of Working Memory in Writing. I C. M. Levy & S. Ransdell, S. (red.) *The Science of Writing: Theories, Methods, Individual Differences, and Applications*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 57-71.

Kollberg, P. & Severinson Eklundh, K. (2001). Studying writers' revising patterns with s-notation analysis. I Olive, t. & Levy, C. M. (red) *Contemporary tools and techniques for studying writing*. Dordrecht/Boston/London: Kluwer academic publishers, 89-104.

Krings, H. P. (2001). *Repairing texts: empirical investigations of machine translation post-editing processes*, Kent, Ohio: Kent State University Press. Redigeret af Koby, G. S., oversat fra tysk, Empirische Untersuchungen zum Prozess der Nachredaktion von Maschinenübersetzungen, af Koby, G. S., Shreve, G. M., Mischerikow, K. og Litzer, S.

Krings, H. P. (2005). Wege ins Labyrinth – Fragestellungen und Methoden der Übersetzungsprozessforschung im Überblick. *Meta: Journal des traducteurs* 50(2), 342–358.

Krogh, E. (2003). *Et fag i moderniteten. Danskfagets didaktiske diskurser*. Ph.D.- afhandling ved Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, Syddansk Universitet.

Krogh, E. (2007). En ekstra chance. Portfolioevaluering i dansk. *Gymnasiepædagogik*, 60. Institut for Filosofi, Pædagogik og Religionsstudier, Syddansk Universitet.

Kvale (2001). *InterView. En introduction til det kvalitative forskningsinterview*. Oversat af Bjørn Nake. Hans Reitzels Forlag.

Langer, J. (1987). Musings...Red Herrings in Language Research: Qualitative versus Quantitative Methods. *Research in the Teaching of English* 21, 117-119.

Leijten, M., Van Waes L. (2013). Keystroke Logging in Writing Research: Using Inputlog to Analyze and Visualize Writing Processes. *Written Communication XX(X)*, Sage Publications, 1-35.

Leijten, M., Van Waes L., Schriver, K., & Hayes, J.R. (2014). Writing in the workplace: Constructing documents using multiple digital sources. *Journal of Writing Research* 5(3), 285-337.

Levy, M. C., Marek, J. P. & Lea, J. (1996). Concurrent and retrospective protocols in writing research. I G. Rijlaarsdam, H. Van den Bergh & M. Couzijn (red.) *Theories, Models and Methodology in Writing Research*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Lindgren, E. (2005). *Writing and Revising. Didactic and Methodological Implications of Keystroke Logging*. Skrifter från moderna språk 18, Institutionen för moderna språk, Umeå universitet.

Lindgren, E. & Sullivan, K. P. H. (2006a). Writing and the analysis of revision: An overview. I K. P. H. Sullivan & E. Lindgren (udgavered.)(seriered.: G. Rijlaarsdam), *Studies in Writing*, bind 18, *Computer Keystroke Logging and Writing: Methods and Applications*. Oxford: Elsevier, 31-44.

Lindgren, E. & Sullivan, K. P. H. (2006b). Analyzing on-line revision. I K. P. H. Sullivan & E. Lindgren (udgavered.)(seriered.: G. Rijlaarsdam), *Studies in Writing*, bind 18, *Computer Keystroke Logging and Writing: Methods and Applications*. Oxford: Elsevier, 157-188.

Lindgren, E., Leijten, M. & Van Waes, L. (2011). Adapting to the reader during writing. *Written Language & Literacy* (14)2. John Benjamins Publishing Company, 188-223.

Matsuhashi, A. (1987). Revising the text and altering the plan. I A. Matsuhashi (red) *Writing in real time. Modeling text production processes*. Norwood, NJ: Albex Publishing Corporation, 197-223.

MacArthur (2012). Evaluation and Revision. I V. W. Berninger (red.) *Past, present, and future contributions of cognitive writing research to cognitive psychology*. New York, NY: Psychology Press, 461-484.

- McCutchen, D. (1996). A capacity theory of writing: Working memory in composition. *Educational psychology review* 8, 299-325.
- Mishler, E. G. (1979). Meaning in context: Is There Any Other Kind? *Harvard Educational Review* 49, 1-19.
- Monahan, B. D. (1984). Revision strategies of basic and competent writers as they write for different audiences. *Research in the Teaching of English* 18(3), 288-304.
- Morgan, D. L. (2007). Paradigms Lost and Pragmatism Regained: Methodological Implications of Combining Qualitative and Quantitative Methods. *Journal of Mixed Methods Research* 1(1), 48-76.
- Murray, D. (1978). Internal revision: A process of discovery. I C. R. Cooper & L. Odell (red.) *Research on composing. Points of departure*. National Council of Teachers of English. Illinois, 85-104.
- National Assessment of Educational Progress (NAEP) (1977). *Write/rewrite: An assessment of re-vision skills: Selected results from the second national assessment of writing*. ERIC Document Reproduction Service No. ED 141 826.
- Neergaard, H. (2007). *Udvalgelse af cases – I kvalitative undersøgelser*, 2. udgave. Frederiksberg C: Samfundslitteratur.
- Nold, E. W. (1979). Alternatives to mad-hatterism. I D. McQuade (red.) *Linguistics, stylistics, and the teaching of composition*. Akron, OH: University of Akron, 103-117.
- Nold, E. W. (1981). Revising. I C. Frederiksen & J. F. Dominic (red.) *Writing: The nature, development and teaching of written communication*. Hillsdale, NJ: Erlbaum, 67-79.
- Nystrand, M. (2001). Cultural support for empirical research on writing. I P. Coppock (red.) (seriered.: U. Eco & P. Violi) *The semiotics of writing: Transdisciplinary perspectives on the technology of writing*. Brepols Turnhout, 115-136.
- Nystrand, M. (2006). The Social and Historical Context for Writing Research. I C. A. MacArthur, S. Graham & J. Fitzgerald (red.) *Handbook of Writing Research*. New York/London: The Guilford Press, 11-27.

- Nystrand, M., Greene, S., Wiemelt, J. (1993). Where did Composition Studies Come from? An Intellectual History. I *Written Communication* 10(3). Sage Publications, Inc., 267-333.
- Odell, L. & Goswami, D. (red.)(1985). *Writing in Nonacademic Settings*. New York: Guilford Press.
- Perl, S. (1979). The composing process of unskilled college writers. I *Research in the Teaching of English* 13(4), 317-336.
- Perrin, D. (1997). Kompressionsfaktor 100. Strategien journalistischer Textproduktion optimieren. I K. Adamzik, G. Antos & E. Jakobs (red): *Domänen- und kulturspezifisches Schreiben*. Peter Lang Verlag: Frankfurt/Main.
- Perrin, D. (2001). *Wie Journalisten schreiben*. UVK Publishing Co.: Constance.
- Perrin, D. (2003). Progression analysis (PA): investigating writing strategies at the workplace. *Journal of Pragmatics* 35, 907–921.
- Pogner, K (1997). Text and dynamics: observations on text production at a technical workplace. *Odense Working Papers in Language and Communication* 14, 119–146.
- Ransdell, S. (1995). Generating Thinking-Aloud Protocols: Impact on the Narrative Writing of College Students. *The American Journal of Psychology* 108(1), 89-98.
- Reither, J. A. (1985). Writing and Knowing: Toward Redefining the Writing Process. *College English* 47(6), 620-628.
- Rijlaarsdam, G., Couzijn, M. & Van den Bergh, H. (2004). I L. Allal, L. Chanquoy & P. Largy (udgavered.)(seriered.: G. Rijlaarsdam) *Studies in Writing: Bind 13. Revision – Cognitive and Instructional Processes*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 189-207.
- Risku, H. (2002). Situatedness in translation studies. *Cognitive Systems Research* 3, Elsevier, 523–533.
- Risku, H. (2010). A Cognitive Scientific View on Technical Communication and Translation: Do Embodiment and Situatedness Really Make a Difference? *Target* 22(1), 94-111.

Rohman, D. G. & Wlecke, A. O. (1964). *Pre-Writing: The Construction and Application of Models for Concept Formation in Writing*. U.S. Department of Health, Education, and Welfare Cooperative Research Project No. 2174. East Lansing: Michigan State.

Rumelhart, D. E. & McClelland, J. L. (red.) (1986) *Parallel Distributed Processing. Explorations in the Microstructure of Cognition. Volume 1: Foundations*. Cambridge, MA: The MIT Press.

Saldanha, G. & O'Brien, S. (2013). *Research Methodologies in Translation Studies*, Manchester: St. Jerome Publishing.

Scardamalia, L. & Bereiter, C. (1983). The development of evaluative, diagnostic, and remedial capabilities in children's composing. I M. Martlew (red.) *The Psychology of Written Language. Developmental and Educational Perspectives*. New York: Wiley, 67-95.

Scardamalia, L. & Bereiter, C. (1986). Research on written composition. I M. Wittrock (red.) *Handbook of research on teaching*, 3. udgave. New York: McMillan, 778-803.

Schrijver, I. (2014). *The translator as a text producer. The effects of writing training on transediting and translation performance*. Ph.d.-afhandling ved Universiteit Antwerpen.

Schubert, K. (2009): Positioning Translation in Technical Communication Studies. *The Journal of Specialised Translation* (11), 17-30. Tilgængelig: http://www.jostrans.org/issue11/art_schubert.php [tilgæet 16. september 2015].

Schultz, K. (2006). Qualitative Research on Writing. I C. A. MacArthur, S. Graham & J. Fitzgerald (red.) *Handbook of Writing Research*. New York/London: The Guilford Press, 357-373.

Schumacher, G. M. (1986). Reflections of the Origins of Writing. *Written Communication* 3(1). Sage Publications, Inc, 47-63.

Severinson Eklundh, K. (1994). Linear and non-linear strategies in computer-based writing. *Computers and Composition* 11, 203-216.

Severinson Eklundh, K. & Kollberg, P. (1996). A computer tool framework for analyzing online revisions. I C. M. Levy & S. Ransdell (red.) *The Science of Writing: Theories, Methods, Individual Differences, and Applications*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 163-188.

Severinson Eklundh, K. & Kollberg, P. (2003). Emerging discourse structure: computer-assisted episode analysis as a window to global revision in university students' writing. *Journal of Pragmatics* 35(6), 869–891.

Sommers, N. (1980). Revision strategies of student writers and experienced adult writers. *College Composition and Communication* 31(4), 378-388.

Spelman Miller, K. & Sullivan, K. P. H. (2006). Keystroke Logging: An Introduction. I K. P. H. Sullivan & E. Lindgren (udgavered.)(seriered.: G. Rijlaarsdam) Studies in Writing, bind 18, *Computer Keystroke Logging and Writing: Methods and Applications*. Oxford: Elsevier, 1-9.

Spelman Miller, K. (2006). Pausing, Productivity and the Processing of Topic in OnLine Writing. I K. P. H. Sullivan & E. Lindgren (udgavered.)(seriered.: G. Rijlaarsdam) Studies in Writing, bind 18, *Computer Keystroke Logging and Writing: Methods and Applications*. Oxford: Elsevier, 131-156.

Stake, R. E. (1994). Case Studies. I Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (red.). *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks: Sage Sage Publications, 236-247.

Stake, R. E. (1995). *The art of case study research*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Stallard, C. K. (1974). An analysis of the behavior of good student writers. *Research in the Teaching of English* 8, 206-218.

Sternglass, M. S. (1988). *The presence of thought: Introspective accounts of reading and writing*. Norwood, NJ: Ablex.

Stevenson, M., Schoonen, R. & de Glopper, K. (2006) Revising in two languages: A multi-dimensional comparison of online writing revisions in L1 and FL. *Journal of Second Language Writing* 15, 201–233.

Stratman, J. F. & Hamp-Lyons, L. (1994). Reactivity in Concurrent Think-Aloud Protocols. Issues for Research. I P. Smagorinsky (red.) *Speaking About Writing. Reflections on Research Methodology*. Sage Series in Written Communication, 89-112.

Tashakkori, A. & Teddlie, C. (red.)(2003). *Handbook of Mixed Methods in Social and Behavioral Research*. Sage Publications.

Tashakkori, A. & Teddlie, C. (1998). *Mixed Methodology. Combining Qualitative and Quantitative Approaches*. Sage Publications.

Teddlie, C. & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of Mixed Methods Research. Integrating Quantitative and Qualitative Approaches in the Social and Behavioral Sciences*. Sage Publications.

Thagaard, T. (2012). Systematik og indlevelse - en indføring i kvalitativ metode. Oversat af Ole Lindegård Henriksen, 1. udgave, 5. oplag. Akademisk Forlag.

Tuchman, G. (2002). The production of news. I K. B. Jensen (red.) *A handbook of media and communication research*. Routledge, 78-90.

Van Gelderen, A., & Oostdam, R. (2004). Revision of form and meaning in learning to write comprehensible text. I L. Allal, L. Chanquoy & P. Largy (udgavered.)(seriered.: G. Rijlaarsdam) *Studies in Writing: Bind 13. Revision – Cognitive and Instructional Processes*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 103-123.

Van Hout, T. (2010). *Writing from Sources: Ethnographic Insights into Business News Production*. Ph.d.-afhandling. Department of Language and Communication, Ghent University, Ghent.

Van Waes, L. & Schellens, P. J. (2003). Writing profiles: the effect of the writing mode on pausing and revision patterns of experienced writers. *Journal of Pragmatics* (35), 829-853.

Van Waes, L., Leijten, M., Wengelin, A., & Lindgren, E. (2012). Logging tools to study digital writing processes. I V. W. Berninger (red.), *Past, present, and future contributions of cognitive writing research to cognitive psychology*. New York, NY: Psychology Press, 507-533.

Wallace, D. L. & Hayes, J. R. (1991). Redefining revision for freshmen. *Research in the Teaching of English* 25, 54-66.

Wiese, L. B. (2004). *Skrivning og stadium – en undersøgelse af opgaveskrivning i gymnasiet i et spændingsfelt mellem undervisning og kulturel kapital*. Ph.d.-afhandling. Institut for Filosofi, Pædagogik og Religionsstudier/DIG. Syddansk Universitet.

Wikipedia, <https://da.wikipedia.org/wiki/Tekst>. [tilgået 24. juni 2015].

Williamson, M. M., & Pence, P. (1989). Word processing and student writers. I Britton. B. K. & Glynn, S. M. (red.) *Computer Writing Environments: Theory, Research, and Design*, pp. 93-127. Hillsdale. NJ: Erlbaum.

Willig, I. (2011). *Bag nyhederne – værdier, idealer og praksis*, 2. udgave. Samfundslitteratur.

Witte, S. P. (1985). Revising, Composing Theory, and Research Design. I S. W. Freedman (red.) *The Acquisition of Written Language: Response And Revision*. Nordwood, New Jersey: Ablex Publishing Corporation, 250-284.

Witte, S. P. (1987). Pre-Text and Composing. *College Composition and Communication* 38(4), 397-425.

Witte, S. & Cherry, R. D. (1986). Writing Processes and Written Products in Composition Research. I C. R. Cooper & S. Greenbaum (red.) *Studying Writing*, Beverly Hills: Sage Publications, 113-153.

Wengelin, Å. (2006). Examining Pauses in Writing: Theory, Methods and Empirical Data. I K. P. H. Sullivan & E. Lindgren (udgavered.)(seriered.: G. Rijlaarsdam) *Studies in Writing*, bind 18, *Computer Keystroke Logging and Writing: Methods and Applications*. Oxford: Elsevier, 107-130.

Yin, R. K. (2003). *Case study research: Design and methods*, 3. udgave. Thousand Oaks, CA: Sage.

Young, R. (1978). Paradigms and Problems: Needed Research in Rhetorical Invention. I C. R. Cooper & L. Odell (red.) *Research on Composing: Points of Departure*. Urbana: NCTE, 29-47.

RESUMÉ

Formålet med dette forskningsprojekt er at skabe indsigt i nogle af de valg vedrørende indhold og sprogligt udtryk, som journalister træffer under arbejdet med en tekst. I afhandlingen studeres derfor nogle af de revisioner, som journalister foretager under tekstproduktion, netop fordi revisionerne giver indsigt i tekstens progression og således bidrager med en væsentlig brik til forståelsen af, hvordan journalister arbejder med tekstens indhold og sproglige udtryk. Forskningsprojektet udformes som et multipelt casestudie, der, ved hjælp af kvalitative og kvantitative metoder, undersøger tre konkrete tilfælde af professionelle tekstproducenters praksis, som de udspiller sig i deres naturlige sammenhæng på økonomiredaktionen ved det spanske landsdækkende dagblad, El Mundo. Følgende overordnede forskningsspørgsmål guider studiet:

- *hvad kendetegner den enkelte journalists revision af hhv. tekstens indhold og sproglige udtryk?*
- *hvad kendetegner forholdet mellem den enkelte journalists revision af hhv. indhold og sprogligt udtryk?*
- *hvilke forskelle og ligheder kan der identificeres i ovenstående på tværs af journalisterne?*

Teoretisk er afhandlingen forankret i den procesorienterede skriveforskning, der interesserer sig for at undersøge og forstå hvordan tekster bliver til, og hvor mange af de spørgsmål, der søges besvaret, har relation til en kognitiv forskningsretning. Afhandlingen udforsker dog ikke kognitive processer, men resultatet af dem.

Med det formål at kunne analysere alle fortolkningsbare revisioner i afhandlingens empiri, blev der, med udgangspunkt i eksisterende teori og afhandlingens empiriske materiale, udviklet et stringent og nuanceret analyseapparat, der placerer online revisioner langs et kontinuum af semantisk meningsfuld kontekst, der bevæger sig fra den potentielt mest færdige semantisk meningsfulde kontekst, repræsenteret ved en sætning afsluttet med sætningsafsluttende tegn, til den ikke semantisk meningsfulde kontekst.

Undersøgelsens eksplorative og kvalitative natur bidrager med en detaljeret analyse af journalisternes revisionsaktivitet og giver et nuanceret indblik i tekstproduktionen. Konklusionen på analyserne og svarene på forskningsspørgsmålene tegner, med visse variationer, et relativt homogent billede af, at journalisternes revisioner markant oftere berører tekstens sproglige udtryk end indhold. Revisionsaktiviteterne og deres effekt på teksten under hhv. den løbende tekstproduktion og i den systematiske gennemgang af den potentielt færdige tekst afspejler disse to fasers divergerende overordnede mål: hhv. at producere (mere) tekst til artiklen og at evaluere, og særligt at reducere, den tekst, der er skrevet.

SUMMARY

The purpose of this dissertation is to provide insights into some of the choices related to content and linguistic form that journalists make when producing texts. The conducted study therefore investigates some of the revisions that journalists carry out during text production as these revisions provide insights into the progression of the text, and in this way, these revisions provide a significant piece to understanding how journalists work with the content and linguistic form of a text. The research project is designed as a multiple case study, which, by use of qualitative and quantitative methods, investigates three specific cases of professional text producers' practices as they unfold in their natural setting at the financial section of the nationwide Spanish daily newspaper, El Mundo. The following research questions guide the study:

- *what characterises the individual journalist's revisions of the content and linguistic form, respectively?*
- *what characterises the relationship between the individual journalist's revisions of the content and linguistic form, respectively?*
- *which differences and similarities can be identified in the above two questions across the journalists' revisions?*

Theoretically, the dissertation is embedded in the process-oriented writing research, which focuses on investigating and understanding how texts come into existence, and for which many of the questions asked are related to the cognitive research paradigm. This dissertation does not explore cognitive processes, but the results of them.

For the purpose of analysing the revisions in the empirical material, a stringent and nuanced analytical framework was developed based on existing theories and the empirical material. The framework places the revisions made during text production on a continuum of semantically meaningful context. At one end of the continuum lies the potentially most complete semantically meaningful context represented by a sentence concluded by a sentence-completing character, and at the other end, the non-semantically meaningful context.

The exploratory and qualitative nature of the study provides a detailed analysis of the journalists' revision activities, and it offers nuanced insights into their text production. The conclusions show a relatively homogenous picture, with certain variations, in which journalists' revisions markedly more often are related to linguistic form than content. The revision activities and their effects on the text during the text production and in the systematic review of the potentially finalised text, respectively, reflect the diverging purposes of these two phases: to produce (more) text for the article in the first phase, and to evaluate, and especially, reduce the written text in the second phase.

BILAGSOVERSIGT

Alle bilagene foreligger elektronisk vedlagt på USB

Bilag 1: Observationsprotokol

Bilag 2: Interviewguide

Bilag 3a: Case 1 María Vega xml-fil fra Translog

Bilag 3b: Case 1 María Vega General analysis fra Inputlog

Bilag 3c: Case 1 María Vega Progression

Bilag 3d: Case 1 María Vega Artikel

Bilag 3e: Case 1 María Vega Interview

Bilag 4a: Case 2 Marisa Recuero xml-fil fra Translog

Bilag 4b: Case 2 Marisa Recuero General analysis fra Inputlog

Bilag 4c: Case 2 Marisa Recuero Progression

Bilag 4d: Case 2 Marisa Recuero Artikel

Bilag 4e: Case 2 Marisa Recuero Interview

Bilag 5a: Case 3 Begoña Ramírez xml-fil fra Translog

Bilag 5b: Case 3 Begoña Ramírez General analysis fra Inputlog

Bilag 5c: Case 3 Begoña Ramírez Progression

Bilag 5d: Case 3 Begoña Ramírez Artikel

Bilag 5e: Case 3 Begoña Ramírez Interview